

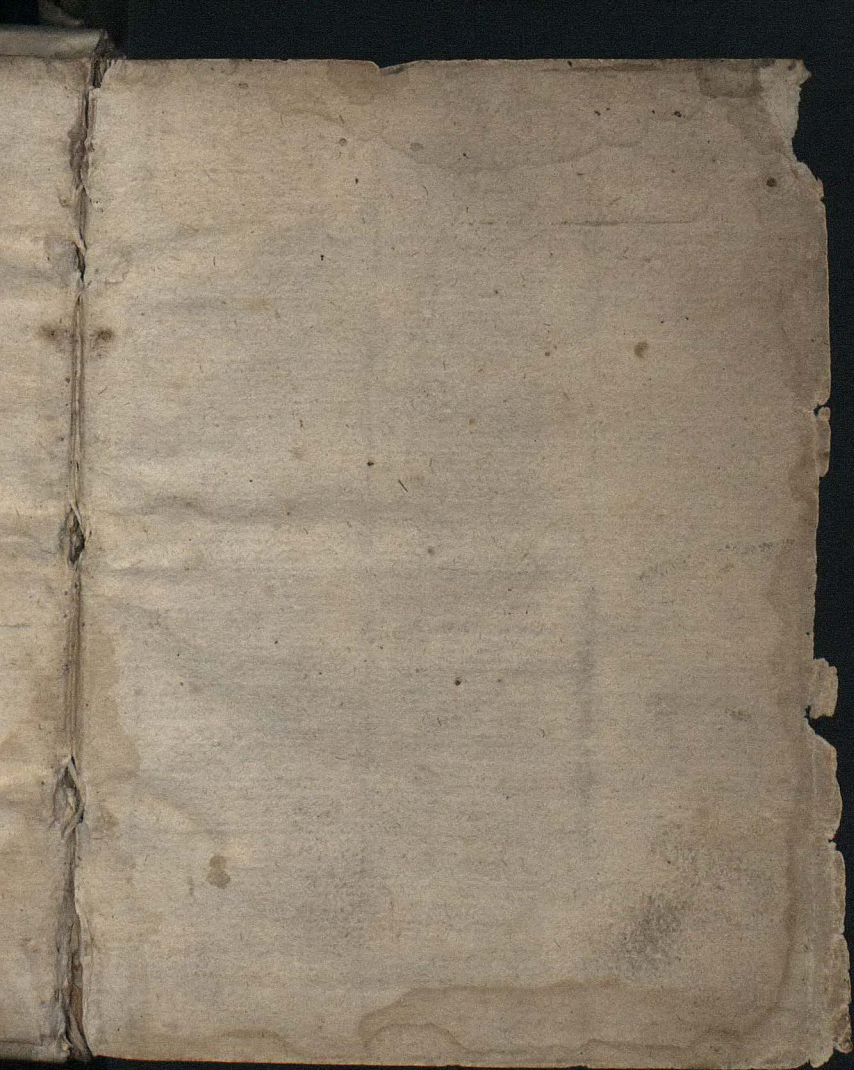
...vini
...actis
...inatione
...cinthi.

~~LIBRERIA~~
N

Hist. 3888.

K. 72.

IV. c. 79½.

79½

Lim. O. 725

DE VITA
MIRACVLIS
ET ACTIS
CANONIZATIONIS SANCTI
HYACINTHI CONFESSORIS
ORDINIS FRATRVM PRÆDICAT.
LIBRI QVATVOR.

AUTHORE R. P. F. SEVERINO
Cracouien. Magistro sacre Theologiae
eiusdem Ordinis.

Ca. Libris Medicus Matasch

IBLIOTH. UNIV.

ABELLONIGAS

Inventat
ad usum Jui Hyacinthe Suthkowski
overlord de Cetera
R O M E,

Ex Typographia Gabiana. Anno MDXCV.
Superiorum permisso.

DE VITA

MIRACULIS

Sancti Agnelli Romanensis
Episcopi
 NIX CLIO
 Augustinus
 Doctorum

S
 CA
 H
 OR
 SE
 M
 ri
 ma
 no
 fac
 sus
 nu
 ou
 tan
 sup

M
C
H
O
V
S
ERENISSIMO
SIGISMUNDO TERTIO
DEI GRATIA POLONIAE
ET SVETIAE REGI

MAGNO DUCHI LITVANIAE

Russia, Prussia, Mazovia, Samogicia, Liuania,
Finlandia. &c. Domino meo clementissimo,
Salutem & humillimam
subiectionem.

I RERVM à tua Sacra
Regia Maestate gestarum
ordinem, singularesque
eiusdem virtutes diligenter
côsideré (Serenissime Rex)
mox etiam diuinæ circa il-
lam cogor intueri prou-
dentia Maestatem, quæ
quanto occultiori & altio-
rimodo se ab hominum mentibus abducit, tanto
maiozem sui admirationem generat. Quis enim
non admiretur diuinæ sapientia dispositionem, qui
sacrarum scripturarum profundam abyssum ingres-
sus ex homicida Moyse Israelitici populi supre-
mum Ducem, & legis diuinæ latorem, ex pastore
ouium Dauide Regem, ex Agricola Amos Prophe-
tam, ex piscatore Petro totius vniuersalis Ecclesie
supremum Pontificem, Regniq; Cælorum clau-
gerum.

gerum vel ex persecutore Saulo in discipulos Christi minarum, & cædis spirante, Paulum Doctorem gentium, vas electionis, Christi gloriæ perpetuum præconem intimè & sedulò contemplatur? Seruauit cerre hoc tempore circa Mæstætatem Tuâ eundem suæ æternæ dispositionis ordinem. Namq; cum ex parente genere quidem nobilissimo vtpote Serenissimo Suetiæ Rege, at fidei Catholica quodammodo aduerso, natus esses, ad Regnum Poloniae amplissimum capeffendum, eiusq; gubernacula tenendum tanquam rosam vel lilium inter spinas ab illa heresum labe T. M. diuina protexit clementia, quem nec parentis amor, nec Regni hereditarij cupido, nec parentellæ gloria, nec diuitiarum splendor ab ea, quæ verè est religionis Christianæ regula abducere valuerunt. En primam virtutem scilicet in uictissimam fidem possides, quæ totius spiritualis ædificij est solidissimum fundamentum, per quam si uia fit, vincuntur Regna, acquiruntur æternæ vitæ re promissio, & diuinæ hereditatis fit participatio. Hanc certe à pietissima Matre miestatis tuæ recolendæ memoriæ Catherina stirpis Iagellonicae Sigismundi aui tui primi Poloniae Regis filia adiscens semper retinuisti, hanc tecum, vt Rex Sarmatiæ, esses ad Regnum Poloniae intactam, & incontaminatam adduxisti. Iam verò uirginalis pudicitia, quæ usq; ad sacri thori matrimonialis excubias incorrupta & integerrimam seruasti, proferam virtutem, quæ quanto iuueniliorem occupat ætate, uitæq; liberoris habens stringit ratò gloriose honoris sui efficit possessore. Diuinæ etenim proxiimior est gratia, quæ non nisi mundi dernege possunt

sunt

lunt oculi, non nisi casta mentes percipiunt. Co-
gnata est siquidem libertas principibus, quæ nisi ti-
more Dei frænetur, in abruptas sæpius incidit ui-
torum voragines. Hæc sibi utiq; virtutem appri-
me persuaserat omnium memoria dignus Beatus
Cazimirus Cazimiri Regis Poloniae filius, in Ba-
siliica Cathedrali Vilneni, sepultus, miraculis cla-
arus, qui tantæ castitatis fuisse perhibetur, quod
etiam morte imminente cum à Medicis ad concu-
bitum sceminarum suaderetur, si præsentem mor-
tem vellet euadere, potius mortem, quam violatio-
nem castitatis, legisq; Christianæ abusum se passu-
rum esse testatur. Cromerus libro 29. & ob hoc
etiam meritò a Leone Decimo Romano Pontifice
(teste Baronio in Martyrologio) ad numerum
Beatorum adscitus est, quem ut infra patebit ad in-
stantiam piæ memoriæ Sigismundi Regis aui tui
utiq; canonizasset, nisi motibus diuersis bellorum
Italicorum, & deinde morte præuentus fuisset.
Hunc tamquam verus auitæ virtutis hæres non tan-
tummodo es imitatus verum, & te ipsum exem-
plar Polonæ nobilitati præbuiisti. Libentissime re-
colo eam, quæ in T. M. est diuini timoris reueren-
tiam. Cum enim in Regem Poloniae Dei prouiden-
tia votis omnium statuum, & ordinum Regni con-
currentibus T. M. constituisset, atq; per maris an-
fractus in Suetiæ Regno per suos Legatos Respu-
blica, ut Regnum tibi oblatum acceptares vehemē-
ter sollicitasset, non primum octo dierum spatio,
ad quæsitam, nisi trium dierum corporali Ieiunio
emenso, confessionis Sacrae ac Sanctissimo Eucha-

-uistia præmunitus Sacramento respondisti, indi-
gnum dicens, Regnum, quod ex manu Dei accipi-
tur, sine eiusdem gratiæ auxilio acceptare. Nonne
hoc verbum est tanto Rege dignum? Certe in
hac parte te ipsum vicisti Rex. Quis enim hoc cor-
rupto seculo regnandi non ambiat dominatum? Aliena
rapere cupiunt, qui proprijs caruerunt, unde
nec munera dedisti vt Rex esses, nec delatoribus
munere respondisti, vt ex Regibus natus Regales
virtutes sedulo conseruares. Age nunc videamus
inaugurationem tuam: Per mare vsq; ad Polonos
uenisti portum octo dierum spatio intrare, con-
ditionem Regni accipere, Iuramentum præstare,
electionem, electionisq; confirmationem videre no-
luisti, nisi primo conditiones cum quibus illud po-
tentissimum Regnum gubernari deberet intimè
conspiceres. paratior existens, ad patrium Re-
gnum immaculata conscientia redire, quàm cum
periculo animæ moderamina alterius Regni susci-
pere. Porrò dum Regni sceptrum conscendisses,
& iam iam ab Illustrissimo Archiepiscopo Gnes-
nen. Primate Regni inungi & coronari debuisses
>> (oblatis trecentis hæreticorum articulis, quos ni-
>> si iurasses Rex non esses) quid responderis satis
notum est. Non sum inquiens, ita miser vt propter
uestros impios & fidei Sanctæ aduersantes articu-
los animam meam perdere debeam. Regnum ve-
strum uobis sit; Reducite me cum honore ad eum,
unde me accepistis locum, Iurare impiam legem
nolo. Equidem non es degener ab Auo tuo piæ
mémoriæ Sigismundo Primo Poloniæ Rege, qui
dum

duum ei Regnum Bohemiarum olim Hussitica labe infectum offerretur, constanter recusauit, dicens, indignum, & indignum esse Catholicum, & Christianum Regem hæreticis imperare. sic & Vngariarum Regno Catholicæ fidei iugum excutienti, & Arrianam Sectam, vel etiam Calvinianam amplectenti eadem constantia respondit Satius volens, se duorum Regnorum carere splendore, quam In maculata fidei pati dispendium. Est etiam quædam regalis virtus, parcere subiectis, & debellare superbos. Nunquid eam vsque ad amissum seruasti? Omnes siquidem Maiestati Tuæ aduersantes & capitales hostes, mansuetudine, patientia, pietate, longanimitate, clementia ita deuicisti, vt etiam ex hac ipsa omnium mentes in T. M. rapias admirationem. Absit assentatio non enim hæc in Angulis domatum facta fuisse. Totum hoc conclamat Polonia & circumuicina Regna profitentur. Ipsos enim qui regnum eripere, vitæ infidiari, & alia inimicitia officia exercere non desistebant hos, indulgentia & maximis sibi beneficijs astringendo, tamquam Pastor oues errantes reducere, & in sinu gratiæ tuæ collocabas. Iam vero fidei obedientiam, & ad præstitam Sanctæ Sedi Apostolicæ reuerentiam accedamus. Dum enim ob Regni causam, obortasq; lites. Sixtus Quintus Pontifex Maximus, Tunc Hippolitum Aldobrandinum Cardinalem, nunc vero Sanctissimum Dominum nostrum Clementem Octauum, ad Maiestatem Tuam Legatum destinasset, vt inter Serenissimos Reges causam componeret, eam Sanctæ Sedi Apostolicæ detulisti reuerentiam, eam in futuro Sum-

mo Pontifice spiritu diuino contemplatus es. Maie-
statem, quod etiam citra consuetudinem prædeces-
sorum tuorum Regum Poloniae in persona pro-
pria; cum aliquot millibus nobilium, & procerum
Regni tui obuiam venienti quàm decentissimè exi-
res, & salutatum non nisi dextram tenere (utpotè
qui summus Pontifex futurus erat) permitteres.
Nec defuit tantę Maiestatis Tuę mansuetudini
cœlestis significatio. Ingressente enim Legato Ci-
uitatem Cracouien. Regiam, à medio die stella, in-
solitæ claritatis splendore lucida, circa solem eun-
ctis videntibus & stupentibus apparuit, & usq; ad
vesperas secuta solem occubuit. Quid per stellam
nisi Regem? quid per solem nisi summum Pontifi-
cem augurari & coniectura assequi licet? Hęc illa
fuit combinatio vera, hęc congrua iunctura vt stella
solem, & Rex Pontificem in omnibus mandatis vi-
ram æternam concernentibus sequatur. Verum ob-
secro Serenissime Rex patiare me & aliud pandere
mysterium. In alma tuę Regiæ Maiestatis Vrbe,
duorum virorum Sanctorum, scilicet gloriosissimi
Martyris Stanislai Episcopi Cracouien. & Sancti
Hyacinthi Confessoris ordinis Prædicatorum Cor-
pora requiescunt, per solem martyrem, per stellam
Confessorem intelligo, dicit enim scriptura: fulge-
bunt iusti tanquam sol in Regno patris eorum,
& alia: fulgebunt Docti tanquam splendor firma-
menti, & qui ad iustitiam eradiunt plurimos tan-
quam stellæ in perpetuas æternitates. Martyr ergo
& Confessor, suo vterque modo venienti Summo
Pontifici comparuerunt & Regem, & Pontificem

ho-
tifi-
-Sa-
-im-
uu-
cul-
-Sa-
pa-
cla-
han-
inn-
-qu-
ha-
ali-
&
tar-
del-
De-
ti-
non-
mo-
fion-
Epi-
bus-
Qu-
lo-
tre-
pro-
tos-
uer-
apu-

honorarunt. Cum igitur Innocentius Quartus Pontifex Maximus, Stanislaum Martyrem Cathalogo Sanctorum adscripserit, & quasi solem mundo imitandum proposuerit, restabat vt Clemens Octauus Confessorem Sanctum Hyacinthum eius Miraculorum & famæ quasi oculatus testis existens, in Sanctorum numerum collocaret, & ex stella solem præclarissimum hocce seculo corruptissimo præclaris virtutibus micantem crearet, quod & rei hand dubiè probauit euentus. Omitto nunc penè innumeras Tuæ Maestatis excellentissimas dotes, quas Epistole angustia omnes referre non sinit. De hac vtiq; de qua nunc dicebamus Canonizatione aliquâ repetâ. Cum enim iâ in Regno firmatus esses & dissidentium animi fuerint placati, mox cogitare capisti, quo munere, vel seruitiò diuinam tibi deberes occupare gratiam, & de Ecclesia Sancta Dei bene mereri posses, & hæc cogitanti Maestati Tuæ ex mandato superiorum meorum pro Canonizatione Sancti Hyacinthi fecissem petitionem, mox gratulabundus porrectam tibi merendi occasionem accipiens Vicecancellario Regni Moderno Episcopo Plocesi. iussisti vt à me petitam fauoribus, & litteris Regijs expediret Canonizationem. Quam utique M. V. quanta deuotione, quanto Zeilo insecuta sit, res ipsa demonstrauit. Namq; apud tres Pontifices Romanos per viros grauissimos, & probatissimos, omniumq; virtutum genere adornatos, primò quidem apud Sixtum Quintum Per Reuerendissimum P. D. Stanislaum Rescium M. Tuæ apud Sedem Apostolicam Internuntium instanter,

Demum

Dēnum per Reuerendissimum Episcopum Lucebri-
rien. D. Bernardum Maczieouſky apud Sixtum
Quintum & Gregorium Decimum Quartum Pon-
tifices oratorem instantius, postremo Per Illustrissi-
mum D. Stanislaum Minsky Palatinum Lencicieſi.
Senatorem Regni, & ad Sedem Apostolicam & S.
D.N. Clementem Octauum Maieſtatis Tuæ orato-
rem instanter, instantius, & instantissimè ita est po-
ſtulatū, quod non immeritò Tuæ M. deuotioni,
& Religione necessariò concedenda erat. Hoc si-
quidem exigebat singularis M. T. religiositas. Hoc
Serenissimæ Annæ Reginae pientissimus erga San-
ctum Hyacinthum affectus, hoc Regni decor, Hoc
Sancti merita, hoc periculorum metus, vt & San-
ctus suo honore potiatur & Regnum Polonię inter
micantes hostium gladios tutelarem patronum
apud Deum habeat, quietemq; Regni Sanctorum
orationibus acquirat. Qua propter nomine ipsius
Sancti cuius Canonizationis Procurator fui, nomi-
ne totius nostrę Prouinciæ Regni Polonię, & totius
Religionis Prædicatorum Sancti Dominici M. V.
gratias ægens immortales, quod tam sedulo huic
Sanctę Apoteofi inuigilauerit, & eam pro posse
apud Sanctam Sedem Apostolicam iuuerit, hanc
meam operam M. Tuæ humiliter dedico, quate-
nus eo reuertantur gratiæ unde prodierunt Deus
igitur omnipotens M. Tuam, cum tō amplissi-
morū tuorum Regnorum ambitu, felicissimum
ſtatuat, & vtriusque vitę Regnorum augmentis ac
cumulet, quatenus Sanctorum meritis adiuta,
cælestem inter eos post mortalem istius uitæ decur-
sum

sum perennemque glorię Dei luce perfusa, sedem
possideat. Datum Romę in Conuentu Sanctę Ma-
rie super Mineruam Die 28. Maij Anno Salutis
Millesimo quingentesimo Nonagesimo quarto.

Sacrę Regię M. V.

Seruus deditissimus

Fr. Seuerinus S. Theol. Mag. Polonus
Ordinis Prędicatorum

[Faint, mostly illegible text from the reverse side of the page is visible through the parchment. The text appears to be a Latin document, possibly a letter or a record, with several lines of script. A large, dark, scribbled-out signature or stamp is present in the lower half of the page, obscuring the text underneath. The scribble is dense and covers a significant portion of the lower text area.]

INDEX
ALFABETICVS.

A

Abstinentia insignis.
 S. Hyacinthi p. 30
 Ab abortu & pe-
 riculo mortis in
 partu periclitantes Sancti
 patrocinio secundum testes
 & tabulas ad eius tūbam
 appensas liberati triginta
 dua. p. 220
 Abortiui pueri mortui nati
 per merita S. Hyacinthi uo-
 tis expletis vita & anima
 secundum testas donati vn-
 decim. p. 170.
 Academia Cracouiensis. p. 15
 Ad Canonizationem cuiusli-
 bet Sancti decē & octo requi-
 runtur conditiones p. 152
 Illarum circa S. Hyacin-
 thi Canonizationem execu-
 tio. p. 156
 S. Adalbertus. p. 394.
 A colica passione Sancto inter-
 cedente secundum testes &
 tabulas appensas liberati
 octo. p. 208

A morbo epileptico siue cadu-
 co secundum testes, & tabu-
 las appensas liberati qua-
 tuordecim. p. 209
A morbo gallico Sancto inter
 cadente secundum testes &
 tabulas appensas liberati
 viginti nouem. p. 210
A grauiissimo dolore capitis
 meritis S. Hyacinthi secun-
 dū testes liberati triginta.
 p. 186
A graui infirmitate per meri-
 ta. S. uotis ad ipsum factis
 secundum testes liberati
 centum & unus p. 177.
Aegri sexdecim, qui in fine se-
 cundi libri recensentur per
 merita Pristina sanitati
 restituti. p. 142.
Agonizantes & iam morituri
 per merita S. Hyacinthi se-
 cūdam testes vita & perse-
 ctæ sanitati restituti trigin-
 ta sex. p. 172
Alabastrina imago B. M. V
 S. allo-

Sanctum alloquitur. p. 37
Eandē Cracouiam de fert. ubi
ad hanc usque diem cernitur

p. eadem.
Alcare nouum una cum capel
la in poporem B. Hyacintbi
nondum Canonizati erigi-
tur. p. 256

Apparuit varijs & diuersarij
condicionum hominibus.

p. 101. 110. 131. 139. 172.
173. 174. 176. 183. 184.
185. 186. 188. p. eadem te-
ste 25. 190. 198. 199. 202.
209. 208. 210. ibidem teste
68. 211. 215. 221. 225.
226. 227.

Assisium Ciuitas Italia in
qua Innocentius 4. Stanis-
laum Episcopum Cracouien-
sem sanctorum numero ad-
scripsit. p. 9

Assumptionis B. Mariae die
morte sua predicta ex hac
uita commigrat. p. 46

In Conuentu fratrum predi-
catorum Cracouien. sepeli-
tur. p. 47

Auditus duobus surditate af-
fectis per merita Sancti se-
cundum testes restitutus.
p. 197.

Auctorum nomina, qui de B.
Hyacintbo scripserunt. p. 5

Apparatus templi pro Cano-
nizatione facienda. p. 376
Apparatus sacrarum vesiu.

B Enno Episcopus Mis-
nensis & S. Antonius
Archiepiscopus Florentinus
qui fuit ex ordine predica-
torum Sanctorum Catholo-
go simul adscripti. p. 150
Bovisthenem fluum rapidis-
simum S. Hyacintbus cum
Sanctissimo sacramento ex
imagine Alabastrina Bea-
tissima Virginis siccis pedi-
bus traiecit. p. 36
In eoque semitam in miracu-
li testimonium reliquit. p.
37. & 224.

Canonizatio S. Hyacin-
thi & actus ipsius solen-
nis p. 381
Canonizationis decretum. p.
387.

Carinthia Germania pars p.
18. in ea primum conuen-
tum. S. Hyacintus recepit
ibidem unum ex socijs He-
manu nomine reliquit. p. 19

Carmina

I N D E X

- Carmina in sepulchro S. Hyacinthi in octo tabulis sculpta.* p. 258
Caritas Dei & proximi. p. 30
Canonizatio S. Hyacinthi a quo in primis & apud quæ Pontificem procurari capta est. p. 155
Catalogus Monasteriorum fratrum predicatorum in septentrione viuentis S. Hyacintho & post mortem ipsius erectorum. p. 32
Catalogus insignium virorum qui post mortem Beati Hyacinthi ex ordine fratrum predicatorum in Regno Polonia ad Ecclesiasticam euecti sunt dignitatem. p. 53.
Catalogus prouincialium Regni Polonia qui post B. Hyacinthum fuerunt. p. 62.
Ceslaus Polonus discipulus S. Dominici & S. Hyacinthi Socius p. 4. in Bohemium & silesiam a S. Hyacintho missus p. 20 miraculis coruscans moritur p. eadem Vratislavia corpus eius re quiescit. p. 25
Cæcos duos a natiuitate post septem annos, signo Crucis factio illuminauit. p. 41
Clemens septimus Polonis Festum, Officium, Missam. & imagines S. Hyacinthi nondum canonizati concedit. p. 233. & 235
Congregationes Cardinalium de Canonizatione Sancti Hyacinthi 41. quas vide lib 4. a folio 305. vsq; ad folium 354.
Consistorium de canonizatione S. Hyacinthi secretum. p. 346
Consistorium eadem de re publicum. p. 355.
semipublicum de re eadem p. 375.
Conuentus fratrum predicatorum, qui sunt in Polonia, Bohemia, Morauia, & Theutonia olim ab uno prouinciali gubernabantur. p. 26.
Corpus singulis noctibus ad effusionem vsq; sanguinis corrigis nodosis affligebat p. 29.
Contactu mortuum Resuscitat. p. 47.
Cracouia Polonia regum ciuitas regia. p. 19
Cracouiam ex Academia Bononiensi S. Hyacinthus Theo-

Theo
 qu
 p.
 Crac
 vi
 lu
 p.
 qu
 ge
 Crac
 mi
 so
 tu
 tu
 can
 Pr
 ea
 B. Ca
 ni
 B. Cu
 Cyni
 sif
 ora
 201
 D
 rel
 uer
 na
 feci
 Dam
 cul

I N D E X

Theologia professor & virius-
que iuris doctor rouertitur.

p. 15.

Cracouiensi Canoniatu ob
vita integritatem a B.
Iuone Episcopo ornatur.

p. 15.

quomodo se in eo munere
gesserit.

p. eadem

Cracouiam veniens a S. Do-
minico remissus ab uniuers-
so populo honorifice recipi-
tur eiq; templum assigna-
tur & monasterium aedifi-
catur. p. 19. ipse primus
Prouincialis Polonia. p.
eadem.

B. Casimirus f. Regis Polo-
nia.

p. 394

B. Cunegundis Regina p. 395

Cyni Campani aduocati con-
sistorialis de S. Hyacintho
oratio.

p. 355

D

D Antiscum siue Gedanū
Ciuicis. Prussia olim
religionis Catholicae ser-
uens amore nuuc Luthera-
na & Caluiniana heresi in-
sectum.

p. 21

Demonē sibi occurrentem ba-
culo percussit.

p. 38

Demonium a muliere ob sessa
ad sepulchrum Sancti Ca-
nonizatione ipsius predicta
expellitur

p. 111

Demoniacus testimoniu dat
de B. Hyacinthi gloria &
Sanctitate.

p. 225

Doloribus totius corporis quas
sati per sanctum secundum
testes & tabulas appensas
sanati quadraginta unus.

p. 220

S. Dominicus ex magna Gus-
morum familia ordinis pra-
dicatorum fundator. p. 8
Eius nominis interpretatio.

p. 12.

Pradicans Roma Neapoleo-
nem Cardinalis nepotem
Suscitat a mortuis & S.
Hyacinthum cum tribus ip-
sius socijs religionem suam
ingressum uestibus apud S.
Sabinam induit.

p. 17

E

Educatio S. Hyacinthi.

p. 14

Episcopus Cracouiensis Ioan-
nes Prandota de familia
comitum Odranons. S. Sta-
nislaium Martirem in San-
ctorum numerum referri
pro-

I N D E X

procurat. p. 10.
Gloria S. Hyacinthi ad re-
 gna caelestia transeuntis ni-
 dit. p. eadem susus. p. 48.
Eustachius comes de Kon-
skie pater S. Hyacinthi.
 p. 8.
Exemplar commissionis factae
a Leone decimo pro inquisi-
tionem uita & miraculorū.
S. Hyacinthi. p. 159
Exemplar secunda commissio-
nis in eodem negotio ab eo-
dem Pontifice. p. 162
Exordium processus Canon-
izationis S. Hyacinthi &
fidelis eius executio. p. 163
Familia nobilissima. HS.
Hyacinthi. p. 8
Familia quae ex stirpe S.
Hyacinthi prodierunt. p.
 10. & 11.
Febribus diuexanti Sancto in-
tercedente secundum te-
stes & tabulas ad umbra
appensas sanati viginti
duo. p. 206
Familia illustres, quae ex fa-
milia S. Hyacinthi insigni
pietate claruerunt. p. 10
Fratribus ordinis predicatorum

rum Regni Polonia conce-
 ditur in illorum Ecclesiis
 processio cum Sanctissimo
 Sacramento in festo S. Hyac-
 cinthi nondum canonizati.
 p. 240.

Frates expansae pallio super
aquas fluminis vandali in
alteram ripam traiecit. p.
 335

Cnesio corpus S. Adal-
 berti Episcopi requefuit
 p. 394

Grauisimo dentium dolore la-
borantes secundum testes
post uota ad S. facta sana-
ti viginti. p. 189
Gutturis, collic, lingua, & aris
doloribus presso per merita
S. secundum testes sanati
viginti sex. p. 194

Habita a S. Dominico
 eius ingressu ordinem
 in conueniu, S. Sabina in-
 ducitur. p. 17
Habita ab uno Pontifice de-
inquirendis miraculis &
uicia alicuius B. commissio-
 ne:

I N D E X

ne: illo moriente a succedente nouo Pontifice non est necesse habere aliam. p. 164.

Hyacinthi nominis septem in catalogo Sanctorum reperiuntur. p. 13

Hydropici per merita Sancti ad pristinam sanitatem secundum testes & tabulas ad tumbam sancti appensas reducti undecim. p. 213

I

In diuersis casibus ad S. Hyacinthii patrocinium secundum testes & tabulas ad tumbam appensas consolati quadraginta septem. p. 224

Ingratitudo omnium vitiorum mater, & quomodo illam describit. S. Bernadus p. 2

Ioannes Baptista propheta- rum apex. p. 8

B. Iuo Episcopus Cracouien- sis patruus B. Hyacinthi p. 8. ter Romam profectus p. 15. metropolitica Eccl. siae suae dignitate à Lam- perto Zula amissam a Gre- gorio nono Pont. max. resti-

tuit. p. 16

Post multos annos a fratribus ordinis praedicatorum corpus eius miraculis clarum Cracouiam translatum est in illorum templo Sanctissima Trinitatis deuote con- ditum fuit. p. eadem

B. Ioannes Cantius Aca- demia Cracouiensis professor. p. 324

L

Litterae ad diuersos a pa- gina 128. usque ad pa- ginam 281.

M

Mare Balteum siue Sar- maticum Polonos a pluribus nationibus diuidit.

Maria virgo suae assumptionis die S. Hyacinto appa- ret. p. 31

Coram imagine frequen- ter orare solitus. p. 30

Martinus Lutherus saxo om- nis perfidia & inobedientia caput quo tempore suam Haeresim disseminare cepit p. 150. Regna ipsius haeresis infecta. p. eadem

F. Mel-

I N D E X

F. Melchior mosticensis ordinis predicatorum Archiepiscopatum & duos Episcopatus sibi oblatos recusat. p. 61.

Miracula plurima narrantur S. Hyacinthi a folio 32. usq; ad folium 51. & a folio 79. usq; ad folium 145. a folio 166. usq; ad folium. 231

Morte sua predicta recitans psalmum. In te domine speravi in die assumptionis Beatissima Virginis ad caelestem patriam commigrat p. 46

Monialis Sancta eum in caelum cum Beatissima Virgine & angelis conscendere videt. p. 50.

Mortuos vivens resuscitat. p. 32. & 43.

Mortui votis ad Sanctum factis ad vitam reuocati decem & octo. p. 166.

Mortuus in die sepultura ipsius ad contactum S. corporis ad vitam reuocatur. p. 47.

O

Oculorum dolore & caecitatis caligine laborantes per merita Sancti a dolore leuati & illuminati secundum testes & tabulas ad tumbam appensas quadraginta. p. 190. plures uide l. 2.

Odor suauissimus ex sepulchro S. Hyacinthi, p. 94. & 142.

P

Panem tantum comedens & aquam bibens feris sextis & vigilijs Beatissima Mariae Virgini: & apostolorum ieiunare solitus. p. 29.

Paralitica a viuento S. Sana tur. p. 33.

Paralitici & membris dissoluti per merita sancti secundum testes sanati. tres. p. 213.

Pectoris, cordis, ventriculi & interiorum doloribus pleni per vota ad S. facta secundum testes & tabulas ad tumbam appensas triginta sex. p. 107

Pedibus iter cum socijs semper faciebat. p. 45

Pedum & manuum languoribus per merita sancti secundum

cun
ad t
gint
Petrus
uio
tam
cat
Petrus
pisc
scop
Vitt
ex t
ri lo
Petrus
Cra
cint
tran
Primu
pau
ne.

Q
eti a
dit.

R
E
p. 1
Radij
lo su
scen

10

I N D E X

eundem testes & tabulas
ad tumbam appensas sexa-
ginta nouem. p. 200

Petrus de villa profouo in flu-
uio distula submersus adui-
tam a S. Hyacintho reuo-
catur. p. 32

Petrus de Gamvatis Archie-
piscopus Gnesnensis & Epi-
scopus Cracouiensis ossa B.
Vitti Episcopi Lubccensis
ex terra effosa in honestio-
ri loco cecidit. p. 59

Petrus miskouski Episcopus
Cracouiensis ossa S. Hyac-
inthi in nouam capellam
transtulit. p. 261

Primus conuentus fratrum
praedicatorum in septentrio-
ne. p. 19

Quidam Eremita lucem
super monumentum S^a
Et de caelo descendere vi-
dit. p. 52

R

Religionem S. Dominici
Hyacinthus ingressus.
p. 15

Radij tres lucidissimi de coe-
lo super S. Sepulchrum de-
scendunt. p. 52

Relatio miraculorum S. Hyac-
inthi a Cardinale Gesual-
do. p. 346

S

Saloma Regina. p. 395

Segeres grandine percus-
sas in pristinam formam
redire facit. u. 36

Sex eremita martyres. p. 395

Spiritu prophetico S. Hyacin-
tus preuidet futura. p. 20

S. Stanislaus Episcopus Craco-
uiensis & martyr in S^acto-
rum Cathalogum relatus
p. 9

Corporis eius traslato. p. 32

T

Thomas de Aquino do-
ctor angelicus unde di-
ctus. p. 12

Templi & loci pro Canoniza-
tione facienda apparatus so-
lemnis. p. 376

V

Virtutes S. Hyacinthi
quibus pat rem suam S.
Dominicum imitatus sel-
gebat. p. 28

Vulnerib⁹ varijs cocisi & mor-
bis laborantes varijs perse-
cte secundum testes & ta-
bulas ad tumbam appen-
sas sanati uiginti vnus.
d. 215.

VI

Ca

res f
gesta
racu
dem
Quor
stori
teger
virtu

D E
VITA ET MIRACVLIS
ET ACTIS

*Canonizationis Sancti Hyacin-
thi Confessoris Ordinis
Prædicatorum.*

LIBRI QVATOR.

Ad pium Lectorem Præfatio.

TSI nemini dubium sit, qui Ecclesia-
stica historia amore capitur, eiusque
libros diligenter euoluit, ac præsertim
sacra Dominica familia ab ipsius in
vinea Domini primordys vsq; ad no-
stra tempora percucurrit euentus, plu-
res fuisse, qui beatissimi Patriarchæ nostri Dominici
gesta, vitamque recensentes de eximia sanctitate, mi-
raculorumque coruscatione Beati Hyacinthi, eius-
dem Patriarchæ discipuli, & comitis non reticuerint.
Quoniam magistri, & discipuli, patris, & filij, pa-
storis, & omis, prælati, & subditi, tanta fuerit vite in-
tegrissima actæ cõcordia, atq; equalitas, ut quivtriusq;
virtutes, probitatemque inspexerit, personarum & non
rerum

rerum ab ipsis gestarum, aut virtutum similitudinem intricatur cum Beatissimus pater Dominicus in Beato Hyacintho resplendens, et beatus Hyacinthus ab eodem sanctissimo Patriarcha fluenti gratia diuine recipiens, ac veluti Halizæus Helia Prophetæ fidus assecta duplici Prophetiæ spiritu redundans, appareat, Attamen ne diuinorum beneficiorum, quibus nos asfiduè per sancti sui merita consolatur immemores, atque ingrati videamur (cùm omnium vitiorum Mater ingratitude, teste Sancto Bernardo, sit ventus urens, exsicansque, fontem pietatis) operapretium duxi post tot ad gloriam Dei, & sancti honorem tum ad edificationem proximi, ordinisque sacri Predicatorij exaltationem in canonizationis negotio per me emensos, & perpeisos labores, quæ à primo oriu atque etiam ordinis ingressu, tam in vita, quàm post mortem eiusdem gloriosi sancti Hyacinthi, vsque ad nostra hæc tempora gesta sunt, breuiter, & succinctè enarrare.

HOC siquidem à me postulat, & ordinis sacri Dominici patris nostri amor zelusque fidei, et Animarum salus, quæ ex hac ipsa lectione ad virtutum opera non parum poterunt excitari. Principio, igitur prætereundi non sunt huiusce laboris socj, vel potius authores, & antesignani, qui etsi non omnia plura tamen de Beato Hyacintho scripsere, quam ab ipsis sperare posse videremur, nec ob aliã rationem nisi eam, quam ante significauimus. Sunt autem, viri celeberrimi non solum temporis antiquitate, verum etiam fidei auctoritate dignissimi, qui in hanc arenam descendentes strenui virtutum, ac miraculorum Beati Hyacin-

thi p
tinet
Lea
de
vita
stori
cessu
xit,
iesta
tur.
vel j
rum
cum
fol.
to H
mor
bitur
ne, a
rum
enar
de ca
sa pr
sis R
nisla
Zelo
Vari
Polo
ven
lacin
tum

3

thi præcones extitere, Quorum in numero primum ob-
tinet locum vir multiplici scientiâ, clarus Albertus
Leander Bononiensis, qui Anno Domini 1517. lib.
de Viris illustribus edito, magnam, & longam, & de
vita, & miraculis Beati Hyacinthi fol. 189. texuit hi-
storiam, quam (ut reor) non aliunde quam ex Pro-
cessu sub Clemente Septimo Pontifice Maximo tra-
xit, ob cuius authoritatem, sedisque Apostolicæ Ma-
iestatem, que eo vsque facta sunt fidem habere maren-
tur. Non desuerunt mox, qui eundem imitati, partem,
vel saltem encomium rerû à Beato Hyacintho gesta-
rum scriptis mandarint. De his extat liber qui Croni-
cum Corpus Poloniæ inscribitur, in cuius tomo primo
fol. 166. quasi suprema miraculorum insignia de Bea-
to Hyacintho exponuntur, quod scilicet viuens, tres
mortuos suscitauerit, & tomo secundo fol. 526. descri-
bitur magnus eius, immo maximus zelus in institutio-
ne, ac promotione apud Polonos, Ordinis Prædicato-
rum, ac non multo post, gloriosa eiusdem sancti mors
enarratur fol. 553. & lib. 3. cap. 23. fol. 85. multa
de eadem præclara leguntur, que nunc breuitatis cau-
sa prætereo. Martinus Cromerus Episcopus Varmien-
sis Regni Poloniæ senator, & sanctæ Memorie Sta-
nislai Hosii Poloni Cardinalis sanctitate vite, fideiq;
Zelo celeberrimi contemporaneus, atque in Ecclesia
Varmiensis successor sic scribit. lib. 7. Historiarum
Polonicorum; Iuo Cracouiensis Episcopus Romam
ueniens à Beato Dominico obtinuit ut sibi fratrem
Iacium siue Hyacinthum (post mortem in sanctos rela-
tum) cum sodalibus concederet, quibus Craconia, &

4
alijs Polonia locis cœnobia constructa fuere. *Matthias inde Miechoviensis historicus lib. 3. historia Polonia cap. 32. Tres sancti Hyacinthi socios, rogatu Iuonis Episcopi à Beato Dominico receptos nominat, Cestlaum Polonum, Hermanum Theutonicum, & Henricum Moravum. Hoc idem asserit Ioannes Herborth lib. 6. historia Polonia. cap. 8. Necnon quidam Hermanus Schedel libro qui vocatur mappamundi post verba adducta ex europa Pij secundi de Regno Polonia sic scribit. fol. 165. tomo 1. In Cracouia urbe ad adem gloriosissima Trinitatis sic vocatam, est celebris ordo Prædicatorum, in ea verò sacra ade, multe sanctitatis vir Beatus Hyacinthus nondum in numerum sanctorum relatus magnis miraculis redolet Diui Dominici comes. Postmodicum verò tēpus in Hispanias, totumq; occidentem fama beatissimi viri euolauit, de quo extat R. P. F. Ferdinandi de Castilla Hispani lib. 1. o. 48. fol. 103. singularis libellus hispanica lingua editus, quem postmodum, admodum R. P. F. Thimotæus Bothonius uicarius generalis ordinis Prædicatorum italico idiomate donauit, Romæq; curauit imprimendum. Extat & liber cronicorū, ordinis Prædicatorum impressas Florentia lingua italica, per R. P. F. Seraphinum Ralziū Raguscum sacre theologia magistrum, ubi lib. 1. de B. Hyacintho commemorat. Reperitur quoque Chronicon ordinis R. P. F. Antony Senensis in quo Beatus idem vir honorificè celebratur, At vero Polonico idiomate R. P. Petrus Scarga ex societate Iesu Serenissimi Regis Polonia Sigismundi tertij Ecclesiastes in cathalogo sanctorum sub
Mense*

Me
rat
cong
clest
testi
quos
rerr
te gl
dide
tatis
rum
re,
thor
vel
riqu
dem
rui
uio
teri
run
non
ce a
ta
qua
Lat
atq
gra
uen
ual

5

Mense Augusto totam ferè de Beato Hyacintho nar-
rat historiam, Thomas denique Boccius Eugubinus
congregationis Oratorij presbyter, tomo 1. de signis Ec-
clesie excusso Roma 1591. eiusdem fol. 252. dat fidele
testimonium sanctitatis, & miraculorum. Omnes hi
quos retuli mirabili quadam concordia in diuersis
terrís, & linguis spiritus sancti instinctu commouen-
te gloriosi huius sancti venturis seculis memoriam tra-
diderunt, quibus tum ob fidei integritatem, tum ob pie-
tatis Christianæ excellentiam fides iure debetur; Quã-
tum vero mihi reliquum sit laboris facile erit cony-
cere, si quis ea, quæ à me scribentur cum prædictis au-
thoribus conferre voluerit. Nam licet in uniuersum,
vel singulariter de glorioso & Beato Hyacintho ple-
rique scripserint, non tamen ea quæ post mortem eius-
dem sancti, tanta temporum intercapedine contige-
runt, vel quæ in gratiam Canonizationis in Archi-
uio siue deposito, eiusdem sancti recondita fuere, li-
terisque, ac priuilegijs, tam Regum, quam Summo-
rum Pontificum sigillo obsignata vsque ad actum Ca-
nonizationis latuere, vel minimo (ut ita dicam) api-
ce ab eisdem scriptoribus memoria hominum prodi-
ta sunt; Hac enim non tam ad decedens populos,
quam ad astruendam fidem circa negotium Canoni-
zationis per sacram sedem Apostolicam terminandum,
atque finiendum asseruabantur. Cum igitur per Dei
gratiam, ac Beati Hyacinthi merita eo tandem per-
uentum sit, ut sancti viri consecratio per tot inter-
ualla temporum, ac patrum ordinis sollicitudinem, &

A 3

vigilan-

vigilantia in hac alma vrbe à Christi Domini Vicarijs summis Pontificibus toties expetita per S. D. N. Clementem Octauum Pontificem Maximum ad debitum finem perducta sit, nihil aliud restat, nisi vt ea, que hucusque defuerunt eius glorie, & honori subseruentia in lucem edantur. Que si minus aliquibus satisfecerint imbecillitati meae, & quotidianis, quibus teneor occupation, tribuant. Sin vero suas delectauerint mentes; quicquid boni erit, gratia meritisque sancti Canonizati censeant abscribendum. Hoc igitur opusculum quatuor partibus comprehendam. In prima de his que ad vite sanctimoniam virtutumque fulgorem Beati Hyacinthi pertinent, agitur. In secunda de miraculis, que in vita, & post mortem patrauit, paucis recensetur. Tertia breuem eorum, que ante Canonizationem gesta sunt continet narrationem; litterarum quoque Apostolicarum, & Regalium auctoritatem referens. Quarta denique, & vltima pars de actibus proxime Canonizationem precedentibus, & de ipso solemnī actu, eiusdem Apoteosis facte veram, & sinceram complectetur historiam. Cetera sedulo & pio Lectori inuestiganda relinquo.

subin
carni
vijs e
gredi
non e
nec, c
apost
que C
aliqu
operi
cente
abije
liosq
iecit
& Na
Act. s
quon
nedic
quod
plum
frustr
per R
gna in

DE ORIGINE ET
Familia Beati Hyacinthi.
Caput Primum.

APOSTOLVS Christi Ioannes Euangelista
cap. 1. generationem filiorum Dei pertran-
scans sic ait. Quotquot crediderūt in eum de-
dit eis potestatem filios Dei fieri. sed quales?
subinfert. Qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate
carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt. In
vijs enim Domini quibus ad æternam beatitudinem pro-
gredimur, parum refert quo sit aliquis sanguine creatus:
non enim dicit Dominus, Isai. 55. via meæ, viæ vestræ,
nec, cogitationes meæ, cogitationes vestræ, & secundum
apostolum Paulum In Christo Iesù, neque Iudæus, ne-
que Gentilis, nec barbarus, nec scyta, nec seruus, nec liber
aliquid est, sed noua creatura, creata in Christo Iesu in
operibus bonis, vt ambulemus in illis, verum tamen di-
cente scriptura Deus cum sit omnipotens, potens non
abiecit. Sicut vocauit Christus Petrum, & Andream, fi-
liosque Zebedei piscatores, Matth. 4. Luc. 5. sed non re-
iecit Bartholomæum, Matthiam, Paulum, & Gamalielem,
& Natanielem; Est enim benedictio pauperum qua dicitur
Act. 5. Act. 9. Io. 1. Matth. 5. Luc. 6. Beati pauperes spiritu,
quoniam ipsorum est Regnum Cælorum, sed remansit be-
neditio diuitum, vbi dicitur Matth. 19. Amen dico vobis,
quod vos qui reliquistis omnia, & sequuti estis me, centu-
plum accipietis, & vitam æternam possidebitis. Quare nõ
frustra Beata Mariæ Virginis, & Christi Iesù generatio,
per Reges, & Duces, & Patriarchas rexitur; Luc 1. cū ma-
gna inter huius mundi homines à magnis Progenitorum

ratio habeatur, & Ioannes Baptista summus inter natos mulierum dicitur, qui & Christi confanguineus, & sacerdotis filius, & Prophetarum apex decantatur, Matth. 11. Inter eos igitur qui generis nobilitate, & diuitiarum affluentia alios præcedentes ad Beatæ vitæ, & æternæ studiū conuolarunt, non solum Beatissimus Patriarcha ordinis Prædicatorum Dominicus, magnæ Gusmanorum familiæ progenies, & Beatus Thomas Aquinatus gloria, sed etiam Beatus Hyacinthus Comitum de Odrouons generosa propago, singulari Dei omnipotentis gratia vocatus est, cuius nobilissimæ familiæ vt melius cognosci possit, seriè paucis explicabo. Primus ergo huius stirpis parens, qui memoratur Anno Dñi. 1080. Saul exitit. Odrouons qui in Polonia Regno cū magnis floreret opibus, virtutibus quoque & rerum gestarum fama præstaret. huic Saul filius heres successit, qui Comitatum de Conskye obtinuit circa annum salutis 1140. Sauli duo filij nati sunt Eustachius Comes de Conskye de quo filius in terra Camienensi Beatus Hyacinthus genitus est, & alter Iuo, qui postea Episcopus Cracouiensis Creatus, & Ducis Lesconi Albi Cancellarius Romæ veniens pro suæ Ecclesiæ causis secū B. Hyacinthum Eustachij fratris filium, quē Canonatu Cracouiensi ornauerat, deduxit, & Beatissimo Patri Dominico induendum habitu ordinis obtulit. qua de re corpus Cronicum Poloniæ lib. 3. c. 33. sic habet fol. 85. Susceptus est in locū Vincentij Cadlubconis Episcopi Cracouiensis Anno Domini 1216. Iuo filius Saulis Comititis de Conskye nobilis de domo Odrouvasz Cantor Gnesnensis Canonicus Cracouiensis, & Ducis Lesconi Albi Cancellarius, qui dū pro confirmatione ad Honorii Papam III. se contulisset, & per Vgolinū Cardinalē Episcopū Hostiensem, propter familiaritatē, quā cum eo in studio Parisiensi contraxerat, omnia ad nutū expediuisset, visis prodigijs sanctitate, religione, & prædicatione B. Dominici in Poloniā deducēdos

fratres

fratres
tuor
Hya
uon
Celi
toni
nuis
in P
Don
Alb
san
& lo
Don
cete
lis f
tu sp
Con
Dñi
gari
verē
nite
uon
pos
anno
Cra
Arcl
Inno
po C
diuin
ctiss
uieñ
mun
cano
& B

fratres sui ordinis petiit, & alios obtinere non valens, quatuor familiares, & comites suos scilicet: Hyaczkoné, siue Hyacinthū canonicū Cracouiensē nobilē de domo Odrouons de Prouincia Opolieſi, & in villa Lanka heredē. Item Ceslaum Polonū, Henricū Morauum, & Hermanū Theutonicum per beatiss. Dominicum ad ordinem assumi obtinuit, & illos in Poloniam deducens S. Dominico superſtite in Polonia ordinem Prædicatorum plantauit, anno autem Domini 1222. communicato conſilio cum Duce Leſcone Albo cum capitulo, & conſulatu Cracouiensī, eccleſiam ſanctiſſ. Trinitatis, quæ matrix, & origo fuit Parrochiarū, & locum ſpacioſum pro monaſterio prædictis fratribus S. Dominici aſſignauit, & ornamentis calicibus, libris, & ceteris neceſſariis dotauit, & prouidit. quæ autem & qualis fuerit familia B. Hyacinthi inde probatur. Nam in ſtatu ſpirituali habuit duos Archiepiſcopos. ſ. Io. de Sproua Comitem Odrouons, Archiepiſcopum Gneſnenſem anno Dñi 1453. qui Elizabeth, filiam Alberti Romanorum, Vngariæ, & Boemię Regis, & Archiducis Auſtrię, coniugem verò Cazimiri Polonię Regis in Reginam Polonię ſolem niter coronauit, ſepultus Gneſnæ 1464. Et Ioannē Odrouons Archiepiſcopū Leopoliensē Anno 1449. Episcopos autē duos, ſanctū Iuonē de Conſkye Comitē a ſumptū anno 1204. & Ioannē Prandotā ex Bialaczewia Episcopū Cracouiensē anno 1242. de familia Odrouons, qui cū eſſet Archidiaconus Cracouiēſis, & canonicus Sandomiriēſis ab Innocentio IV. Episcopos creatus, & tandē ab Archiepiſcopo Gneſnēſi Fulcone eſt cōſecratus. Hic duo memorabilia diuinæ gratię testimonia eſt cōſecutus. Primū, quod inuictiſſimū martyrem Chriſti Stanislaum Episcopum Cracouiēſis miſſis ad Innocentium Quartum Pontificem Maximum RR. DD. Iacobo de Scarſſouo, & magiſtro Botuino canonicis Cracouiensibus, cum religioſis Beati Dominici, & Beati Francisſci fratribus, apud Alſiſium, Urbem Italię

Italiæ anno 1253. obnixis præcibus magnis ad hoc adhibitis sumptibus canonizandum, & numero sanctorum adseribendum curauit; Alterum est quod gloriosum Dei confesorem Beatum Hyacinthum suæ familiæ lumen, & decus, in die Assumptionis gloriosissimæ Virginis Mariæ 1257. fœlicem animam Deo reddentem vidit, gloriamque virtutis Dei ad regna cœlestia transeuntis, sibi reuelatam contempsit, vt chronicis est testatum. In statu autem seculari eiusdem Beati Hyacinthi familia nōminusest illustrata, protulit enim complures amplissimarum dignitatum honore fulgentes. In his Petrum Odrouons Anno 1436. & Andream Odrouons Russiæ Palatinos 1456. Palatinum præterea Podoliæ Ioannem Odrouons Anno 1458. Inter Castellanos autem, vt vocant, Ioannem Scecocium Castellanum Lublineñ Capitaneum Sandeceñ. 1410 Stanisslaum Odrouons Ducem exercitus regni Poloniæ 1438. Thomam Odrouons summum copiarum Polonicarum ducem, Victorem Cruciferorum Theutonicorum 1459. Ioannem Odrouons de Szprovva pari cum imperio exercitus, & apud Lopnkno Tartarorū expugnatorē 1509 Claruit ex fœminis Magnif. Anna vxor Ioannis Cofka Palatini Sandomiriensis quæ cū multam sanctitate ieiuniorum, & orationum frequentia durasset ætatem, fœlicem Domino spiritum reddidit anno 1587. Alia verò Catherina de Odrouons Beati Hyacinthi stirpe dignissima 120. annorum virginitate seruata in ieiunijs, & orationibus, alijsq; spirituales vitæ operibus: In Przeworsko districtu Przemissieñ ex hac vita migravit anno 1588. Porrò ex eadem sancta stirpe prodierunt clarissima domus, & familiæ, nimirum domus Sydlouiorum, domus Dambiensiorum, domus Pieansiorum, Bembnouiorum in Palatinatu Cracouieñ. Itē Goraysiorum in Palatinatu Russiæ, præterea in Palatinatu, Sandomiriieñ, Carsniciorum, Straszouiorum, Cleuiciorum, & Criscouiorum, in Plocensi vero, Sypnicuorum

Chietlinscio.

Chie
bus p
nei
stra
prof
co. H
liore
virtu
rem g
ait M
nec c
igitur
SOL
gnific
diuers
turam
æorum
per De
tura h
tium p
fratris
uid, ma
Petrus,
sic dici
uum fa
ligendu
cauit g
uocatus
scere, u

Chieftinſciorem, & in Calienſi Mieſcutorum, ex quibus plurimi varijs in locis Palatini, Caſtellani, & Capitanei ſuncti muneribus Reipublicæ officia ſtrenuè adminiſtrauerunt. Agnoſcunt, & aliæ eandem originem generoſæ proſapia, quarum nomina recenſere ſuperuacaneum iudico. Hoc ſolum pios liceat munere lectores, ut quo nobiliore ſtemate, & ſanguine ſuorum gloriantur, eo maiore virtutum fulgore elucere contendant. Deducet enim arborẽ generoſam degeneres dare fructus, teſte veritate, quæ ait Matth. 6. Non poteſt arbor bona malos fructus facere, nec contra, mala arbor, bonos fructus progignere. Hæc igitur de huius ſancti familia, & origine dicta ſufficiant.

De nomine Beati Hyacinthi, & interpretatione nominis eiusdem. Cap. II.

Solita eſt Diuina prouidentia prædeſtinatis ad vitã ſingularia nomina imponere, quibus effectum aliquem ſignificare conſuevit, & hoc multiplici ratione, ſecundum diuerſos reſpectus, ſic Adam vocatus eſt, quia hominum naturam integram in ſe repræſentauit, Eua quia mater cûtorum viuentium erat futura, Abel, quia homo poſſeſſus per Deum, Noe, id eſt, requies, quia per eum a Diluuiõ natura humana conſeruanda erat, Abraham multarum gentium pater, Iſaac riſus conſolationis, Iacob ſupplantator fratris Eſau pedem tenens, Moyses ab aquis ſumptus, Dauid, manu fortis, Samſon ſol Domini, Cephas, vocatus eſt Petrus, Iacobus, & Ioannes filij tonitruj & de Chriſto Ieſu ſic dicit ſcriptura, vocabis nomen eius Ieſum, ipſe enim ſaluum faciet populum ſuum a peccatis eorum, & ſic eſt intelligendum de omnibus, quos ad ſingulares actus diuina vocauit gratia. Vnde & Baptiſta non Zacharias, ſed Ioannes uocatus eſt, quia per eum prima cæpit mundo lux ſplendere, unde dicitur. *Hic venit in teſtimonium, vt teſtimonium*

rum perhiberet de lumine. Nec minus beatissimus noster Dominicus (vt cæteros taceam sanctos) Dominici nomen accepit, quia Dominici gregis custos, & domini nominis indefessus declamator, tam in se, quam in sua posteritate extitit, secundum illud Spiritus meus, qui est in te, & verba mea, quæ posui in ore tuo, non recedent de ore tuo, & de ore seminis tui a modo, vsq; in sempiternum. Thomas deniq; doctor angelicus dicitur, quia admirabili ingenio totius sacræ theologiæ misteria instar angelicæ mentis penetravit, pro quo diuinum accepit responsum, Benè scripsisti de me Thoma quam ergo pro his vis a me mercedē? B. Vincentius, quia blâdientē mūdū in se, & in alijs deuicit æternūq; manna prouenerit iuxta illud, qui vicerit dabo illi mānā absconditū, & sedere in throno meo, sicut & egovici, & sedi in throno patris mei, Petrus martyr, verè Petrus, quia Petri fidē, & euāgelicæ disciplinæ iustitiā, vsq; ad sanguinē, & mortē cōstanter defendit, seruauitq; diuinū præceptum, quo dicitur pro iustitia agonizare pro aīa tua, & vsque ad mortem certa pro iustitia; vnde & Paulus dicit bonum certamen certavi, cursum consummaui, fidem seruavi, &c. At verò Beatus Hyacinthus, qui oras septentrionales lumine diuinæ gratiæ illustraturus erat, non immerito nomen accepit Hyacinthi, quod vel lapidis virtutem, vel floris pulchritudinem designat. Nam singulares actus, quos in Ecclesia Dei erat editurus præfago nomine indicauit, floris enim Hyacinthi nomen retinens quantum ad colorem rubeum, viridi similem, designat hominem humilem per cordis obedientiam, floridum per virtutum exuberantiam, purpureum per voluntariam paupertatem, rubeum, per laborum patientiam, viridi similem per cœlestium contemplationem, restrictum per continentię puritatem, quæ omnia re, & nomine in se, & in sua posteritate in Polonia monstravit. Quia vero lapidis Hyacinthi nomen quoque sibi obtinuit, ille est de quo scriptura dicit, Manus eius tornatiles aureæ plene hyacinthis.

cinthi
runt c
firmis
tumqu
Beatu
plinq
estis lu
&c. Er
mundi
auro si
fuit fir
consta
propte
nem, g
Christ
imitat
logo S
riuntu
moria,
sub Tr
celebra
tur, cu
Hyaci
no, ob
stum d
xandro
plet, di
Hyaci
martyr
ptimus
cto Fœ
cuius
Hi om
confess

cinthis ; Lapis enim Hyacinthus (vt qui de his scripse-
 runt docent) est lapis fulgidus ceruleus auro similis , &
 firmissimus , pestiferi aeris nocumentum prohibens , gra-
 tumque hominibus suum efficit gestorem ; sic etiam
 Beatus Hyacinthus erat fulgidus per Euangelicæ disci-
 plinæ impletionem , secundum scripturam , Matth. 5. vos
 estis lux mundi , & sic luceat lux vestra coram hominibus ,
 &c. Erat ceruleus propter cœlestium feruorem , & cordis
 munditiam , secundum illud , Beati mundo corde , &c. fuit
 auro similis propter resplendētem fraternam charitatem .
 fuit firmissimus , propter fidei Catholicæ in prædicando
 constantiam . fuit pestiferi aeris nocumentum prohibens
 propter peccatorum , & hæresum continuum expugnatio-
 nem , gratum reddens suum gestorem propter perpetuam
 Christi Domini , & beatissimi patris Dominici virtutum
 imitationem . Nominis autem istius Hyacinthi in Catha-
 logo Sanctorum , siue Martyrologio Romano , septem repe-
 riuntur : primus Hyacinthus martir Romæ passus , cuius me-
 moria , 10. februarij agitur . secundus Hyacinthus martir,
 sub Traiano Imp. Cæsareæ passus , cuius solemnitas 3. Iulij
 celebratur . Tertius , in Amastride ob Christi nomen neca-
 tur , cuius festiuitas 27. Iulij recolitur . At verò quartus
 Hyacinthus martir , sub Traiano tyranno in portu Roma-
 no , ob Christi fidem occiditur , & vigesima sexta Iulij fe-
 stum diem obtinet . Deinde quintus Hyacinthus cum Ale-
 xandro , & Tiburcio martyribus in Sabinis martyrium cõ-
 plet , diem nonum septembris sibi vendicans . Sextus verò
 Hyacinthus martyr , 11. septembris cum Protho Christi
 martyre passus sub Galieno tyranno festiua die colitur . Se-
 ptimus autem & vltimus Hyacinthus martyr , cum Quin-
 to Feliciano , & Lutio martyribus passus est in Luciano ,
 cuius memoria 29. Octobris sancta recolitur ecclesia ;
 Hi omnes pro fide Christi martyres gloriosam suæ con-
 fessionis coronam foeliciter adepti sunt ; At
 vero

verò confessoris, & doctoris virtutem, & dignitatem, virginitate, & Apostolica perfectione relucentem solum Beatū Hyacinthum hoc nomine Deo seruientem in ordine Prædicatorio diuina prædestinauit gratia, qui verè ad illius orbis deserti partes accedens, sic credentium corda, atque infidelium mentes, collustrauit, quod inter vitiorum, ac hæresum tenebras, non solum viuus prædicauit, sed etiam & mortuus, beneficiorum diuinorum, quibus sanctos suos conseruat, in se representans gratiam, prophetauit, secundum illud Ecclesiast. 48 cuius ossa & post mortem prophetauerunt, & secundum illud Prouerb. 31. Gustauit, & vidit quia bona est negotiatio eius, ideo non extinguetur in nocte (peccatorum, & infidelitatis) lucerna eius, & sicut Beatus Patriarcha Dominicus inter tenebras Albigenisū & Albanensium hæreticorum suo tempore Ecclesiam Dei diuexantium tamquam sol emicuit, sic Beatus Hyacinthus apud Arcturum, & Hiada frigore, peccatorum, & tenebris infidelitatis rigeſcentia pectora calore verbi compleuit, tenebrasq; tam presentium, quam futurarum hæresum lumine doctrinæ, ac splendore miraculorum corruscans inflammauit, illustrauit, & diuina charitate impleuit, ita quod vtrique illa quadrat sententia: Quasi stella matutina in medio nebule, & quasi luna plena in diebus suis, & quasi sol refulgens, sic illi effulserunt in Ecclesia Dei, & sic patet nominis interpretatio.

De educatione Beati Hyacinthi.

Cap. III.

DE educatione iustorum, sic dicit Spiritus Sanctus, Iustum deduxit Dominus per vias rectas, & ostendit illi Regnum Dei, & dedit illi scientiam sanctorum, honestauit illum in laboribus, & compleuit labores illius. At vt igitur ad nostra veniamus. Beatissimus Patriarcha
 noster

noſter Dominicus iuuentutem ſuam gymnaſio Palentino traduxit, Beatus Thomas ſub manu magiſtri Alberti fluentia ſciētię hauſit. Ita beatus Hyacinthus, ſcholarum quidē ſecularium primam Cracouienſem, ſecundam Pragenſem, tertiam Bononiēſem illuſtres Academiaſ magiſtras ſuę iuuentutis habuit, in quibus non ſolum doctriņę claritatē verumetiam morum honeſtate decoratus, totum ſe in vitium diuinum eccleſię ſanctę Dei proſuturum commutauit. Ac proinde ex poſtrema Academia Bononiēſi Sacrę Theologię profeſſor, & Vtriuſque Iuris Doctor Cracouiā reuertitur, ac Beato Iuoni venerabili Epiſcopo Cracouiēſi patruo ſuo, qui non minus ſplendore vitę chriſtianię, quā dignitate fulgebat firmiter adhęſit, in quo prædictus Epiſcopus videns gratiam diuinam præſumere, tūm ob conſanguinitatem, tūm ob vitę integritatem volens ſibi eum adſtringere in Eccleſia Cathedrali Cracouiēſi canonicum conſtituit, quo in munere tamquam lucerna ardens ſuper candelabrum poſita, cęteris Canonicis ſplendore ſciētię, morum probitate, vitę excellentia præfulſit, non ſolum præſentibus, ſed etiam futuris in hoc ſtatu exiſtentibus efficaci relinquens exemplum.

*De Beati Hyacinthi ad Ordinem Prædicatorum
ingreſſu. Cap. IIII.*

Variant ſcriptores, diuerſasque cauſas referunt aduentus Iuonis Epiſcopi Cracouiēſis Romam, vt liquet ex libris cronicorum, tribus tamen vicibus eum de Polonia Romam acceſſiſſe certum eſt. Primo in legatione Ducis Leſkonis Albi, ſecundo in cauſis Eccleſiæ ſuę, & hoc tempore Beatum Hyacinthum, tam Beato Dominico, quā ſummo Pontifici obtulit, quo in Poloniam reducto, & monaſterio pro Fratribus Prædicatoribus conſtructo,

& ædificato post plures annos tertio Romam venit, huius autem accessus causa per Ioannem Longinum, aliàs, Dlugoffium Archidiaconum Cracouien. Cathedralis ecclesiæ virum omni scientia clarissimum. lib. de successione Episcoporum Polonię tractando de ipso Cracouien. Episcopotalis asseritur. Huic enim Episcopo Iuoni in synodo Vratisslauiensi Laurentius Episcopus Vratisslauien. loco cedere noluit, quamuis probaret suam prærogatiuam sedis Apostolicæ diplomate. propterea Romam profectus ad Gregorium ix. cum quo Parisijs amicè vixerat impetrauit ab eo ecclesiæ metropolitancæ dignitatē, quam negligentia sua Lampertus Zula ante 150. annos amiserat. Accepta igitur satisfactione causarum suæ ecclesiæ, in Poloniam rediens post sanctissimos pro ecclesiæ suę, & feruentes in vinea Domini labores, in ciuitate Vtinenfi submontanis Italiæ Vrbe Alpibus ad fratres prædicatores declinans, felicissimamq; animam æternæ beatitudini consignans, fratribus, & ecclesiæ ipsorum corpus emortuum commendauit, non sine magnis sanctitatis indicijs. post cuius mortem fratres Prædicatores sanctissimæ Trinitatis Cracouien. gratitudinis ergo pluribus annis transactis ex Vtino Cracouiam solemnium pompa sacrum corpus eius deduxerunt, & in medio chori honorificè sepelierunt, non sine multis miraculis. Sint diuersæ licet causæ, quæ asserri possunt, hæc mihi vna approbari censetur non fuisse dignum, nec conueniens tantum thesaurum hyperboreis occultare sulcis, tempusq; ad fuisse quo virtutibus resplendens, Beati Hyacinthi anima super candelabrum ecclesiæ, & in Monte perfectionis christianæ poneretur vt luceret omnibus ad perfectionem christianam ingredientibus, nec licuit per alium, quàm per Summum Pontificem (cum sit Vicarius Christi Domini) talem thesaurum, & talem lucernam repandere: itur Romam, in causisque prætensis versatur, nec cogitatur, quid eo tempore de partibus hyperboreis diuina ordinauerat clemētia.

Præ-

Præ
næ vi
ipsum
uersa
sini p
ad m
polec
rit, &
conu
tissim
censu
cord
bus, A
famil
Ponte
non c
leceb
re. St
nam a
nico
cha D
scope
haber
uenie
ritu
Prop
gum r
eius C
mus L
fructu
turus,
ad non
det Ep
At Be

Prædicat Romæ, Beatissimus Dominicus pandit vias æternæ vitæ, accendit animos populorū, diuersi colla religioni ipsius subiiciunt, & adhuc latet Hyacinthus in luto conuersationis secularis nondum radio prædicationis Beatissimi patris Dominici repurgatus, & collustratus, venit ad miraculum, suscitatur mortuus, redditur viuus Neapoleon nepos Cardinalis, stupent populi, Roma concurret, & factum adorat. Accedit Hyacinthus adhuc sæculi conuersatione detentus, & miraculi perpetrato, Beatissimiq; Dominici tanquam solis inflāmantis radiis accensus cum B. Iuone Episcopo communicato consilio in corde suo desinat abiectis mundanæ conuersationis retibus, Apostolicæ perfectionis se innodare vinculis. Non eū familiæ splendor, non consanguineorum numerositas, nō Pontificis antiqua consuetudo, non canonicatus amor, non diuitiarū copia, non denique omnes totius mundi illecebræ poterant à proposito piæ conuersationis reuocare. Stimulat Pōtificem iam bene in religionem Dominicā animatū, vt petat sibi in Regnū Poloniæ à B. Dominico dari fratres, pulsatur precibus Beatissimus Patriarcha Dominicus toties repetuntur supplicationes ab Episcopo porrectæ, Datur responsum à B. Dominico se non habere illi Regno, qui idiomate suo natiuo gaudeat, conuenientem personam. & ecce statim diuino impulsus spiritu profilit Hyacinthus, & se præstō, vt alter Isaias Propheta Beato Dominico offert, petitque humiliter iugum religionis Apostolicæ sibi imponi, quem secuti socij eius Ceslaus, Hermanus, & Henricus. Annuit Beatissimus Dominicus spiritu prophético prouidens, quantum fructum per Hyacinthum ex animabus hominum erat relaturus, induit eū habitu in cōuentu S. Sabine, & quantocius ad normā religionis vna cū sociis informādos statuit. Gaudet Ep̄s quod suus nepos primus hāc palestrā ingressus est. At Beatus Hyacinthus in specula perfectionis Christianæ

& vitæ apostolicæ constitutus cogitare cœpit, in quo tantum, ac talem ducem sub cuius vexillo mundo, carni, & sanguini erat renunciaturus, & cum hoste animarum pugnaturus, imitari debeat. & in tantum sedula animaduersione vitæ, & bonæ conuersationis, magistriq; sui B. Dominici imitatione profecit, vt breui tempore, totam quasi naturâ, virtutisque splendorem sui magistri supergressus, totamque perfectionem religioso debitam (vt humana fert natura) in se contraxerit. ita vt non dubium fuerit Beatissimo patri Dominico illi tanquam fidelissimo dispensatori ouium suarum in septentrionalibus plagis curam committere.

De remissione Beati Hyacinthi in Poloniam.

Cap. V.

Cum igitur Beatissimus patriarcha Dominicus Ordinis sui à Summo Pontifice Honorio Tertio tunc sacra Sedi Apostolicæ præsidente, confirmationem impetrasset mox cogitare cœpit, quomodo gratiam sibi à Deo præstitam toti orbi Christiano communicaret, & missis in diuersas partes mundi pro plantando ordine patribus, communicato consilio cum præfato luone Episcopo Cracouensi Beatum Hyacinthum post voti solemnem emissionem, atque post plenam de plantando ordine sacro prædicatorio informationem sibi datam cum tribus fratribus suæ gentis, scilicet, Ceslao Hermanno, & Henrico associatum ad partes septentrionales mittere destinauit. Quapropter, ne incassum in Poloniam reuersi, ordinis fundamenta iacerent, Summo Pontifici eosdem obrulit, atque Breue Apostolicum quo munirentur, illudq; Poloniæ præsentarent, eisdem dari procurauit, dataq; eis, & Sedis Apostolicæ, & suæ sanctæ benedictione ad patriam in pace remissis, qui transeuntes per Carinthiam, Theutoniæ partem, quæ

quæ
ciuit
plo p
qui
tibus
Hyac
erigo
præd
mens
& cle
vt ex
relic
exem
no T
Beatu
contu
gum
fiæ &
bus B
ras Iu
bant,
nitati
contr
rochia
tur, q
vnan
ferunt
multis
honor
ficarum
mus f
dans
ribus a
Leopo

quæ montes Alpes occupauit prima verò Dei semina in
 ciuitate Frizacensi spargere cœperunt, vbi verbo, & exem-
 plo populum edificantes primum conuentum receperunt.
 qui Conuentus postea plantandi ordinis per totam mon-
 tibus interclusam Germaniam seminarium fuit. Itaque B.
 Hyacinthus, prouinciæ Germaniæ Alpinae, & Transalpinæ
 erigo de primis fundator merito dicitur. In illo igitur
 prædicto conuentu, ad feruentem instantiam populi sex-
 mensis commoratus numerosam multitudinem sacerdotum
 & clericorum ad ordinem recepit, & ordinis obseruantiam,
 vt ex ore Beatissimi Dominici Patriarchæ edoctus fuerat
 relictis post se & sanctitatis, & religiosæ conuersationis
 exemplis plenissimè informauit. ibidemque fratre Herma-
 no Theuthonico ob linguæ proprietatem relicto ipsemet
 Beatus Hyacinthus cum cæteris socijs in Poloniam se-
 contulit, quò veniens, Cracouiam Regiam Poloniæ Re-
 gum ciuitatem ingressus, à canonicis cathedralis eccle-
 siæ & toto clero, & populo honorificè receptus est, qui-
 bus Beatus Hyacinthus litteras Sedis Apostolicæ, & litte-
 ras Iuonis Episcopi Cracouiensis protulit, quæ decerne-
 bant, vt parrochia Cracouiensis sub Titulo sanctissimæ Tri-
 nitatis nominata, absque mora, & omni difficultate, &
 contradictione, sibi deputaretur, & ab eo tempore non pa-
 rochia, sed conuentus fratrum Prædicatorum nuncupare-
 tur, quod Deo cooperante cessit sceleratissimè, omnes enim
 vnanimiter, tam clerus, quam populus deuotissimè, atque
 feruentissimè, iussa Sedis Apostolicæ impleuerunt, & cum
 multis sumptibus in eodem loco, anno Domini 1217. in
 honorem sanctissimæ Trinitatis conuentum fratrum ædi-
 ficarunt, & sic Beatus Hyacinthus prouinciæ Poloniæ pri-
 mus fundator extitit, in qua diuersis in partibus, fun-
 dans monasteria, primus prouincialis fuit, eamque plu-
 ribus annis rexit, vt patet ex Calendario antiquissimo
 Leopoli Ciuitate Rusiæ scripto. Anno verò 1222. idem

Sanctus misit fratrem Cesslaum, qui cum eo à Beato Domi-
 nico ad ordinem receptus fuerat, in Bohemiam, quo in
 metropoli Bohemiæ ciuitate Pragensi, cum fratre Hie-
 ronymo per Beatum Hyacinthum associato peruenit, ibi-
 demque conuentum Fratrum Prædicatorum, in hono-
 rem Sancti Clementis recepit, quem sub Maximiliano II.
 Imperatore, religiosi Societatis Iesu adepti sunt, & ibi
 collegium erexerunt, & fratres Prædicatores ad Eccle-
 siam Sanctæ Agnetis, ad fluuium albim translati sunt. Qua-
 re ab eo tempore, quo ordo Prædicatorum cæperat Beatus
 Hyacinthus Prouinciæ Bohemiæ fundator exiit. postea
vero eundem patrē Cesslaum in Vratislauriam Silezię vrbe,
relicto Hieronymo in conuentu Pragensi destinauit, vbi
idem Cesslaus in honorem S. Adalberti ecclesiam, & con-
uentum Prædicatorum satis honorificum construxit, ibidēq;
miris prodigijs coruscās feliciter in Domino quieuit, & sic
patet, quod B. Hyacinthus totius Sileziæ, & Morauię Mo-
nasteriorum auctor fuit. De Beato autē Cessla, & miraculis
per illū factis, legatur Martinus Cromerus lib. 8. Historię
Poloniæ, circa annū 1240. & Mathias Miechouensis. lib.
1. Historię Sarmatiæ Asiaticę, cap. 3. circa annū Dñi 1241.
 adquæ deuotum & diligentē lectorem remitto; Circa ve-
 ro annum Dñi 1234. B. Hyacinthus se contulit in Prus-
 siam, vbi à Principe Suientopelka, magistro Cruciferorum
 insulam quandam in mari impetrauit, quam Dantiscum
 sue Gedanum appellauerunt, (quod hucusque priuilegiū
 foundationis sigillo Suientopelcæ Ducis communium tes-
 tatur) cum enim mare vsque ad oras Culmenis ciuita-
 tis protenderetur spiritu prophetico prouidens, amplam
 ibi futuram ciuitatem (conuentus enim fratrum ordinis
 Prædicatorum, ante ciuitatis Gedanensis constructionē
 centum viginti annis in prædicta insula prior stetit) ibi
 in honorem Beati Nicolai amplum fundauit monasteriū,
 in quo breui tempore transacto magna multitudo fratrum,
 ex diuer-

ex di
 con
 cū ac
 dicat
 dane
 tuit,
 rum
 solli
 mati
 tē pa
 dos,
 diuid
 liaria
 ne an
 porij
 Ged
 quon
 mult
 solur
 refer
 dor,
 fere
 tię, H
 Suec
 gaud
 pia L
 ſæ e
 iugur
 quon
 ferun
 relig
 naste
 & ex
 Aitar

ex diuersis statibus ad ordinem euocatorū est conclusa, & constitutionibus ordinis Prædicatorū plenè informata, Et cū ad vltiores Regni Poloniae partes sacrū ordinē Prædicatorū plantaturus se conferre instituisset: cōuentui Gedanensi fratrē Benedictū socium suum in Prælatū constituit, cui non solū curā prædicti Conuentus regiminis, verum etiā plantandi ordinis per totā Prussia, & Liuoniam sollicitudinem comendauit. Mare autē Balthēū, siue Sarmaticū, quod stricto sinu Regni Daniae oras ingrediēs latè patenti a lueo à Regno Poloniae, Suecos, Gottos, Eilandos, Danos, atq; Noruegas, necnon Lappones, & Filãdos diuidit, Dei disponente prouidentia, ad quinquagintā miliaria Italica cecidit, (vt cōmuni omnīū voce ex traditione antiquorū refertur, & Culmensis ciuitatis quondāemporij Prussiae amplitudo testatur) relicto portu Culmensi Gedanensē portum constituit; vbi postmodum ciuitas quondā religionis catholicae feruens amore, tam ciuium multitudine, quā monasteriorū splendore, fratrumq; non solum Prædicatorū, sed etiā aliorum ordinū multitudine referta, totius Germaniae quod ad deuotionē spectat splendore, & exēplar extitit, ex cuius singulari religione omnes fere totius Christianitatis, scilicet Germaniae, Anglię, Scotiae, Hiberniae, Flandriae, & Galliae, Hispaniae, & Lusitaniae, Sueciae, & Daniae, quae per mare mercium lucra querebāt, gaudebant, & aedificabantur prouinciae. At vero vbi impia Lutheranae, atque Calvinisticae, ne dicam Arianæ sectae error Prussos, & Gedanenses inuasit, ingrati Ciues iugum fidei, & fratrum Prædicatorum, (quorum subditi quondam communi voce omnium feruntur fuisse) excuserunt, fratribus Prædicatoribus, atque ceterorum ordinū religiosi enecatis, alijsq; expulsi. Verum licet omnia monasteria ad suam impiam sectam vi armorum trãstulerint, & ex monasterijs in quibus in Dei laudem, & gloriam castratis vexillum erectum fuerat, lupanaria & impuden-

tium verbi Dei corruptorum exedras constituerint; Meritis tamen Beati Hyacinthi (quod piè credo) intercedentibus conuentum fratrum Prædicatorum, quamuis apud Serenissimos Sigismundum Primum, & Sigismundum Augustum, & Stephanum Bathanicum Poloniae Reges maxime, & impie niterentur, nullo modo Dei, sic disponente iusticia occupare potuerunt. Sic igitur patet quod Beatus Hyacinthus latissimè Prussiae monasteriorum auctor fuit, nam exinde in totam Pomeraniam, Liuoniam, Sueciam, Serbiã, Saxoniam: ordo Prædicatorum breui temporis spatio, vsque ad aras ciuitatis Coloniae propagatus se extendit. Beatus igitur Hyacinthus in Ducatu Prussiae, qui tunc or ordinis Cruciferorum Theutonicorum Magistro subijcti batur benè, atque firmiter fundata religione, memor beatissimi Patriarche Dominici de propagando Prædicatorum ordine precepti, zelo fidei, & animarum succensus, in Russiae magnam, & amplam prouinciam, (quam maior ex parte gentilitatis error adhuc detinebat, se contulit, ibique, vsque ad magnum Kiouic, quæ totius Russiae Rubec, & Albe, quæ nunc Moschouia dicitur, longè lateque dominatù tenebat duce, penetrauit, verbumque Dei disseminans non paruum animarum fructum collegit. Insuper ex Ducis precepti petitione monasterium amplum fratrum Prædicatorum in honorem gloriosissime Virginis Mariæ (quæ illis Cracouic in splendidissima luce, rutilantior sole apparuerat, deque statu beatitudinis recipiende, præcumque suarum exauditione certum effecerat) edificauit, fratribusque dignissimis, quæ eam gentis illius barbaræ nouellam in fide Christi plantationem verbo, & exemplo rigare, essent idonei, plenam reliquit, eisque socium suum dilectissimum sanctitate, & morum honestate fulgentem in Prælatum, & pastorem prestituit, ubi tanta temporum varietate, & intercapedine meritis Beati Hyacinthi, qui per semetipsum illud monasterium Kiouienſe instituerat, (licet Tartaro-

rum

rum
 hucu
 frate
 uienſ
 catho
 prate
 fia, s
 nis)
 que a
 Beatu
 (quæ
 struct
 ginta
 maxim
 singu
 rācul
 couia
 te pro
 erat,
 rum e

De
 mion
 strob
 rācul

Q
 in pro
 nem &
 rere n
 tempo
 tempo
 dinem

rum, & Moschorum incurfu ciuitas sepius exagitetur.)
 hucusque barbarę illius nationis gentes, lumine fidei per
 fratres Prædicatores illustrantur, & vices Episcopi Kiou-
 uienfis, qui illic titulum tantum, & non ecclesiam aliquam
 cathedralem, vel parochialem possidet (cum ibi nulla sit
 præter Ecclesiam fratrum Prædicatorum Catholica Eccle-
 sia, schismaticis cuncta loca diuina occupantibus Ruthe-
 nis) in omnibus administrantes Sacramentis, cæteris quo-
 que ad salutem æternam, per fratres imbuuntur. Porro
 Beatus Hyacinthus sic Kiouia, Vrbe principali Russorum
 (quæ propter ingentem murorum vastatorum, atque de-
 structorũ, qui hucusque per siluas, & nemora ad quinquaginta
 miliaria passim cernuntur, circuitum ab antiquo
 maxima esse creditur,) religione benè fundata multisq;
 singularis sanctimonie post se relictis testimonijs, & mi-
 raculorum operationibus, excedit. Postmodumque Cra-
 couiam, in qua thesaurum corporis sui diuina dispen-
 te prouidentia, spiritu ad cœlestia euocato repositurus
 erat, se contulit, totius Rursia: Prouinciæ Monasterio-
 rum erigendorum author existens.

*De Monasterijs fratrum Prædicatorum, quæ in in Regno
 Polonia in vita, & post mortem Beati Hyacinti
 constructa sive erecta sunt.*

Cap. VI.

Quoniam non absonum mihi videtur ad comendandam,
 & laudibus offerendam Beati viri Hyacinti
 in promouendo, & dilatando ordine diuinam benedictio-
 nem & gratiam, ac zelum feruentem hisce scriptis infe-
 rere multitudinem Monasteriorum, quæ primo quoque
 tempore Sancto viro adhuc superstitite, vel non multo post
 tempore ipso vita defuncto piorum virorum, & in or-
 dinem Prædicatorum, bene animatorum beneficio erecta

& con-

& constructa sunt, non pigeat deuotum lectorem nascentis tunc ordinis faciem conspicerè, & quæ per Beatum Hyacinthum, eiusque socios ad gloriam Dei patrata sunt patienter, & auidè perlustrare, quæ per ordinem in tali sunt numero.

In Minori Polonia.

Conuentus Cracouiensis, per ipsummet Beatum Hyacinthum erectus, & edificatus qui, sicut antiquitate, regalis vrbis maiestate, situs amplitudine, loci amenitate, edificiorum splendore, sic etiam obseruantie regularis, & vitæ religiosæ puritate, & integritate, facile præcellit alios, cui ad meritum accessit octo Sanctorum virorum corpora, (inter quos primum locum sacrum corpus Beati Hyacinthi obtinet) possidere. Ex quo Conuentu amplissimo, (in quo adhuc superstite viro sancto illo sælici sæculo ducenti Fratres vita, religionis & doctrina insignes manserunt) in totam Prouinciã semina doctrinæ Christianæ, & sanctarum virtutum, per Dei gratiam sparguntur, & studium generale à pluribus Capitulis generalibus confirmatum, multisque priuilegijs Sedis Apostolicæ, & Reuerendissimorum Generaliũ Magistrorũ ordinis adornatũ, pro suo decore possidet. Sandomirienses Conuentus duo, scilicet

S. Iacobi Apostoli, & Sanctæ Mariæ Magdalene.

Demum Liublinensis, Bochniensis, Petrico

uiensis, Osuicimensis, Opatouicensis,

Zmigrodenensis, Lanzutensis, &

Monialium tertij habitus

sororum, Craco-

uiz vnus.

In Maiori Polonia.

Conuentus Posnaniensis loci amenitate conspicuus, religione, & deuotione non postremus, & per fratrem Seuerinum sacre theologie magistrum Cracouien- dum prioris Posnaniensis, & Vicarij Maioris Poloniae munus obiret. villæ Multhouo perpetua possessione donatus, & ad pristinam formam regularis obseruantiae censibus, & redditibus adauctis reductus. Sredensis, Costensis, Vurouensis, Zninenensis, Slupcensis, Brestensis, & monialium duo in ciuitate Posnaniensi, vnus fororum de obseruantia benè dotatus, & alter fororum tertij habitus de penitentia sancti Dominici.

In Ducatu Silezia.

Vratislaviensis conuentus amplissimus quondam, priusquam hæreses insurgerent à centum, & quinquaginta fratribus inhabitatus, in quo eiusdem monasterij fundator, à Beato Hyacintho missus sanctus Ceslaus miraculis coruscans requiescit. Demum Suidnicensis, Glogouiensis, Opauiensis, Ratiboriensis, Brezensis, Opoliensis, Cziessinensis, Francstineensis, Gribisualdensis, Legnicensis, montialium verò de obseruatiâ Ratiboriensis vnus, amplis possessionibus locupletatus.

In Ducatu Prussia.

Edanensis conuentus, per Beatum Hyacinthum constructus, ædificiorum latitudine, & altitudine amplissimus, & antequam ab hæreticis spoliaretur de possessionibus benè prouisus, & quondam à centum, & octuaginta fratribus inhabitatus. Demum Culmensis, Thorunensis, Elbingensis, Regiomontanus, Derlouiensis,

montia-

monialium verò de obseruantia Gedanen. vnus, sed ab hæreticis occupatus.

In Ducatu Mazonia.

PLocenses duo scilicet Sanctæ Trinitatis, & sancti Dominici. Demum Louiciens, Brestensis, Siradiensis honeste dotatus Lenciciensis, Varacensis, Sochaczouiensis.

In Ducatu Russia.

Conuentus Leopoliensis fratrum reformatorum optimè dotatus Kiouiensis. Camenecensis, Præmissiensis, Samboriensis, Belzensis, Lucecoriensis. Hrodleus, Hrubieffouiensis, Mosticensis, Volodimiriensis. Mosticensis. Olicensis.

In Ducatu Lithuania.

Conuentus Vilenensis bene dotatus. Conuentus Kiogensis, cæteri temporum iniuria consumpti, vel perditii.

In Regno Bohemia.

Conuentus Pragensis sancti Clementis, quem nunc Patres societ. Iesu obtinent, loco verò istius conuentus sanctæ Agnetis. Demum Pilznensis, Znoymensis, Hradicensis, Iablouensis, Liuthomiricensis, Budeouicensis, Iglauensis, Olomucensis, Bernensis, Vstensis, monialium verò de obseruantia Pragensis vnus, Olomucensis alter, tertius Bernensis, hi omnes Bohemia, & Morauia. Conuentus antea sub vno prouinciali Polonia tenebatur, quo etiam tempore Regnum Polonia, & Regnum Bohemia ab vno Rege Polonia gubernabantur, verum circa

annum

annum Domini millesimum quadringentesimum secundum. (vt infra patebit) à Prouinciali Poloniae. Patres prouinciæ Bohemæ defecerunt, & sibi singularem Prouinciam constituerunt. prouincia autem Theutoniæ, licet à prouincialibus Poloniae multis annis gubernaretur, eo quod Beatus Hyacinthus, omnium primus fundator erat, tamen post modum, cum in multos conuentus Germania excreuit, nec cōmodè à prouincialibus Poloniae ob distantiam loci visitari, & regi potuit post mortem Reuerendi patris fratris Petri Vaserhab. natione Theutonicæ prouincialis Poloniae in capitulo Generali Lugduni Galliarum celebrato à prouinciali Poloniae defecit, & per se vnam latissimam prouinciam Theutoniæ constituit. Prouincia vero Vngariæ, quæ est Regno Poloniae propinquissima, & conuicina, licet per Beatum Hyacinthum erecta fuisse credatur non tamen historiarum veritas de ipsa aliquam mentionem facit, ideo missam faciemus. Ad Regnū autem Sueciæ, et Daniæ quod viginti octo conuentus, antequam illud damnata hæresis Lutheri occuparet, habuit, quomodo religionis Beati Dominici cognitio perueniret penitus ignoro, existimo autem, patres prouinciarum, Saxoniarum, Pomeraniæ, & Prussiarum, qui stricto a luo maris à Dania & Suecia distinguuntur ex commissione Beati Hyacinthi, qui quadraginta vno anno istas prædictas prouincias moderabatur Patres & fratres pro conuertiendis erigendis in eas partes, quæ linguæ proprietate secum cōueniunt, misisse & distimasse. Concluditur ergo ex præcedenti inductione omnium prouinciarum septentrionalium Beatum Hyacinthum ex commissione Beatissimi Patriarchæ Dominici, primum fundatorem, Ducem, & Prælatum fuisse, licet etiam asseuerandum sit, quod Beatus Dominicus, ad instituendum ordinem Prædicatorum in superiorem Germaniam, & ad partes Regno Poloniae maxime distantes alios patres delegauerit.

De virtutibus magnis Beati Hyacinthi quibus patrem sanctum Dominicum imitatus fugebat. Cap. VII.

DE viris iustis laude dignis, suam sic profert diuina scriptura sententiam: dicens, Sapientiam sanctorum narrant populi, & laudem eorum anuntiat Ecclesia, & alibi, Homines diuites in virtute pulchritudinis studium habentes in generationibus gentis suae gloriam adepti sunt, & in diebus suis habentur in laudibus. Qui de illis nati sunt reliquerunt narrandi laudes eorum, hi sunt viri misericordie, quorum pietates non deserunt, cum semine eorum permanent bona, hereditas sancta, nepotes eorum, & in testamentis stetit semen eorum, & filij eorum, propter illos usque in æternum manent, semen eorum, & gloria eorum non derelinquetur, corpora ipsorum in pace sepulta sunt, & nomen eorum viuit in generationem, & generationem. In creaturis autem visibilibus creauit Deus duo luminaria magna, luminare maius, quod præfesset diei nempe solem, & luminare minus, quod præfesset nocti, scilicet lunam, & stellas, quæ à sole lumen participant, sic diuina prouidentia Beatissimo Patriarchæ Dominico Beatum Hyacinthum subalternauit, quod primus quidem totius occidentis lumen existat. Inde est quod per se Italiam, Hispaniam, & Galliam, tamquam sol proprium hemispherium illustrauerit. At verò ad tenebras septentrionales, gelidumque arcturum, & orionem, Deus qui fecit lumen de tenebris splendescere, Beatum Hyacinthum tamquam iubar fulgidum mediante S. Dominico prælegit, de cuius laudibus hæc pauca subintulisse sat erit. Fuit enim Beatus Hyacinthus, sicut & Beatus pater Dominicus; corde humilimus, virginate purissimus, Dei & proximi charitate feruentissimus, cibi potusque abstinentissimus, fidei prædica-

tor

tor
for
pati
reli
ora
con
uot
nuu
Bea
min
man
bilia
S. D
rim
bere
lia d
nibu
dien
ante
te re
vigi
bat
agg
obli
caste
tus
feru
nutr
cem
diffic
carn
spiri
fang
bus

tor zelosissimus, blasphemiarum, & hæresum expugnator fortissimus, spe in Deum firmissimus, malis proximi compatentissimus, in mandatis diuinis obsequentissimus, religionis propagator vigilantissimus, in deuotione, & oratione perseverantissimus, in peccatorum hominum ad Deum conuersione admirabilis, consilio prudens, religione deuotus, laboribus fortis, & Domini gregis custos strenuus, aliisque virtutibus clarissimus. In his autem tribus Beatissimum patrem Dominicum est imitatus, quæ si hominibus sensualia oblectamenta quærentibus, vel minimam portiunculam recensere voluerimus, quasi incredibilia videbuntur. Erat enim ei, quemadmodum & patri eius S. Dominico in Ecclesia pernoctandi consuetudo creberrima, ut vix, aut rarò certum ad quiescendum locum habere fuerit deprehensus: namque corporis membra debilia die noctuque orationibus, contemplationibus, lectionibus, disputationibus, prædicationibus, confessionum audientis, aliisque bonis operibus, & sacris vigiliis fatigata, ante altare super lapidem, aut super nudam terram capite reclinato modici somni refocillata solatio, ad sanctas vigilias, arduosque labores iterum excitabat. Considerabat profecto vir Dei corpus quod corrumpitur animam aggrauare, & sensum deprimere plurima cogitantem: non oblitus fuerat Saluatorem, suis dilectis discipulis predicasse. Vigilate, & orate ne intretis in tentationem: spiritus quidem promptus est, caro autem infirma. Qui enim seruum suum, iuxta sapientem in adolescentia delicatè nutrierit, ipsum sentiet etiam in senectate contumacem. Nam caro aduersus spiritum concupiscit: ut difficillimum sit dare palmam spiritui, nisi prius carne calcata. Quare vir Dei Hyacinthus, corpus suum spiritui seruire compellens: corrigiis nodosis usque ad sanguinis effusionem singulis noctibus affligebat, omnibus sextis feriis, & vigiliis Beatæ Mariæ Virginis.

& Apostolorum in pane, et aqua ieiunabat, vinum, aut raro; aut limphatissimum vix degustabat: vt potius delibasse quam vinum bibisse sit dicendus. Hæc & huius generis, alia quàm plura similia vir Dei operabatur que nobis admiranda magis quàm imitanda proponuntur. Verum si & nos aliquando excitaremur ad bonum, non tam difficilis appareret via cœlorum, neq; manus Domini cuiuspiam abreuiata deesset, si Spiritus sancti motionibus consentiret. Omnium igitur virtutum splendore sanctus iste mirum in modum fulsit, Ineratque ei profundissima cordis humilitas, pudicitie virginalis castitas admiranda, Dei & proximi charitas maxima. Nam tam piis in afflictos charitatis visceribus mouebatur, vt vbicumque plorantem aliquem, aut alia quauis necessitate laborantem inuenisset, à lachrymis se continere non posset: immo, quia gaudere cum gaudentibus, & flere cum flentibus ad sui patris imitationem sibi proprium vendicabat, fufis in oratione abundantissimis lachrymis, pro tribulatis diuinam clementiam implorabat. Nullum vel minimum temporis spatium sibi inutiliter præterire sinebat: sed totum diuinis obsequiis mancipando, semper aut studebat, aut prædicabat, aut confessiones audiebat, aut scribebat, aut infirmos visitabat, & consolabatur afflictos: aut quod libet dulcius crebriusque, ac familiare videbatur, deuotissime perorabat. sicque verbo, & exemplo ad bonorum operum frugem bonos, & malos mirabilitet promouebat.

De Aparitione Beatissima Virginis Mariæ Beato Hyacintho. Cap. VIII.

1223

ERat autem ad exemplar sancti Dominiçi Beatus Hyacinthus gloriosissimæ Virgini Mariæ deuotissimus, ita vt omnia sua opera dies noctesque coram imagine eiusdem

eiusdē diligenter, & feruēter atq; cū lachrimis cōmenda-
ret, vnde contigit quadam die solēni assumptionis eiusdē
gloriosæ Virginis, eundem ante altare eiusdem in Eccle-
sia Cracouiensī Fratrum Prædicatorum feruentius oran-
tem, & in oratione magnitudinem misterij, & immensæ
gloriæ eiusdem virginis, quæ hac die concessa erat con-
templantem raptū fuisse spiritus dulcedine, & præ ni-
mio gaudio lachrimis offusum, per omnia misteria incar-
nationis deuotè discursisse, atque in suo corde per deside-
rium æternæ beatitudinis inflammatum fuisse. Cū ve-
ro ex intensissimo affectu, vt admitteretur ad æternā glo-
riam per diuinam gratiam, lachrimabili vocē deprecatus
fisset, ecce subito vidit maximam lucem super altare de-
scendere de cælo, cuius splendore oculi ipsius dulciter
reuerberabantur. In medio vero illius supernaturalis lu-
cis æternæ beatitudinis, Regina mater Dei, videbatur sen-
sibiliter apparere, quæ dixit ad eum, Fili Hyacinthe,
gaude, quia orationes tuæ acceptæ & gratæ sunt in con-
spectu filij mei Saluatoris omnium, & quicquid petieris
nomine meo mediante, per me apud eum impetrabis. At-
que his dictis cum illa admirabili luce, & melodix ange-
licæ concentu ferebatur in cælum, post se dulcem armo-
niam, & admirabilem suauitatis odorem relinquens, quæ
humana lingua æternis non asueta explicare non potest.
Post igitur hanc visionem, & dulcem allocutionem Bea-
tus Hyacinthus plurimum recreatus in tantam fiduciam
excreuit, quod etiam impossibilia naturæ humanæ, factibi-
lia tamen per Dei potentiam cito & facile à Deo impe-
traret, & extunc per diuinam virtutem miraculorum o-
perationi se accinxit, quæ post tempora Apostolorum,
valdè paucis concessa leguntur. quæ ex ordine singula re-
censentur; visionem autem Beatus Hyacinthus sub se-
creto reuelauit, Floriano, & Godino Fratribus eos inui-
tando ad Gloriosæ Virginis ampliorem deuotionem, asse-
rens

32 De vita Beati Hyacinthi
rens eam protectricem ordinis, & specialem consolatri-
cem filiorum Beati Dominici existere.

De suscitatione mortui, per Beatum Hyacinthum.

Cap. I X.

x
ANno Domini 1221. in die Translationis Sancti Sta-
nislai Martyris, qui est Patronus Regni Poloniae,
contigit Beatum Hyacinthum iter facere ad locum dicti
patroni, qui dum transiret nauigio Vandalum fluuium,
qui latinè vocatur, Istula, eo quod aqua mirū in modū ex-
creuerat, inuenit in littore multitudinem nobilium, &
simplicium plangentium super corpus cuiusdam nobilis,
nomine Petri de Villa, quæ vulgariter dicitur Prosho-
uo, qui raptu fluij de equo cadens submersus fuerat, cum
igitur Beatum Hyacinthum vidisset mater submersi Do-
mina Falislaua, eo quod nouerat vitam eius sanctam, &
conuersationem Deo gratam, procidit ad pedes eius cum
lachrymis dicens: homo Dei Pater Hyacinthe scio te esse
famulum Dei deuotum, & plenum pietate, & misericor-
dia, vide nunc meam miseriam, quia vnicum filium habui,
quem nunc mortuum video, quid misera nunc faciam?
quia orbata sum marito, & filio charissimo. Tunc Beatus
Hyacinthus misericordia motus qua affluebat profusis
lachrymis, discedens à multitudine flexis genibus orauit,
& reuersus ad corpus, dixit ad matrem defuncti: Filia Fa-
lislaua, quando submersus est filius tuus? Respondit, he-
ri hora vespertina, sed primo hodie inuentus est, ideo di-
lecte pater consoletis me miseram, Tunc Beatus Hyacin-
thus accedens ad corpus accepit manum defuncti, & di-
xit, Petre Dominus noster Iesus Christus, cuius gloriam
ego prædico per intercessionē Beatissimæ Virginis Ma-
riae restituat te vitæ pristinae. Qui statim surrexit, gratias
Deo agens, & famulo suo Beato Hyacintho. Hoc mira-
culum

culu
delic
na,
qui p
Phil
titud

A
liecz
nec v
Pran
modi
profic
trem
tis fa
to vin
trem
lum f
quarc
ues.
Iesus
tibi m
guæ e
lia op
fuere

culum protestati sunt, qui oculis propriis viderunt, videlicet dominus Laszota miles, dominus Zegota Pincerna, dominus Prandotha Decanus Ecclesiæ Cathedralis, qui postea factus est Episcopus Cracouiensis, & dominus Philippus Canonicus eiusdem Ecclesiæ, & præter hos multitudo innumerabilis sexus vtriusque.

De vnius nobilis Paralytica curatione.

Cap. X.

ANno Domini. 1222. in crastino sanctiss. Trinitatis, quædam generosa domina, quæ Iudka de Koszcieliez vocabatur. p.ussa paralisi in lingua ita vt nec loqui, nec verbum vllū formare poterat, habuitq; filium nomine Prandotham: qui naturali affectu matri compatiens, non modicam pecuniam in medicis consumpserat, quibus non proficientibus, humanoque adiutorio deficiente, matrem paralyticam ad Beatum Hyacinthum cuius sanctitatis famam audiuerat, Cracouiam deduxit, vocatoque Beato viro dixit: O fœlix Hyacinthe, ecce filiam tuam matrem meam ad te adduxi, quæ nec loqui, nec verbum vllum formare potest, iam amplius quàm sex hebdomadis, quare te obsecro, vt eam per tuam intercessionem adiuues. Tunc dixit sanctus vir: Filia mea Iudka, Dominus Iesus Christus liberet te ab hac infirmitate, & restituat tibi modulos loquelæ. & statim solutum est vinculum linguæ eius, & cepit disertè loqui benedicens Deum, qui talia operatur per sanctos suos, huic curationi multi interfuere vtriusque sexus.

De cuiusdam agonizantis sanatione.

Cap. XI.

QUædam domina ægritudine mortali percussa deuenerat vsque ad extremam horam, & desperans de humano adiutorio sanctum Hyacinthum ad se vocauit; petens cum lacrimis, vt sibi manus imponeret, qui cum venisset ad eam dixit ei: O felix Hyacinthe, quid faciam si oratio tua mihi non proficiet ad salutem? Quapropter obsecro te, vt misericordix diuinæ auxilio expostulato manum capiti meo admoueas. Cum verò sanctus vir adhibita manus impositione, altissimum pro ea deprecaretur: ecce subito omnibus ad miraculum stupentibus ab imminente morte liberata, & perfectè sanitati per merita Beati Hyacinthi, est restituta. Hoc factum fuisse processus testatur Anno Domini 1222. in die sancti Hieronymi.

Quomodo Beatus Hyacinthus apud Vissogradum urbem Mazouix inuicta fide, & spe in Deum super aquas fluminis Vandalii cum fratribus suis ambulauit.

Cap. XII.

Contigit Beatum Hyacinthum in Ducatu Mazouix in districtu Plocensivissogradum Ducis Mazouix urbem, prædicando verbum fidei attingere, vbi ex altera parte fluminis ad urbem pro prædicatione properanti, per tumentem Vandalum fluuiû, qui eo tempore supra modum alueum suum excefferat, transeundum erat. Cum verò nullam nauem, vel nauatâ inueniret, qui ipsum in aduersam ripam traiceret, destitutus humano auxilio, spe in Deum, & firma fiducia erectus ad eos qui secum erant

Godi-

Godinum Florianum, & Benedictum fratres corde deuoto, atque constanti verbum depromens dixit, Fratres charissimi, oremus Omnipotentē Deum, cui cœlum, terra, mareque, & fontes aquarum obediunt, vt nos hunc fluuiū rapidum & profundum transire faciat, quibus ad iussa sancti ad orationem genua flectentibus, Deumque præcantibus Beatus Hyacinthus se erexit, & impresso in Vandalum fluuium Dominicæ crucis signo calcare aquas desuper cœpit, quæ illi ad modum solidæ materiæ diuinum obsequium præstitere, Tunc dixit ad socios præcedens ipsos super vndas aquarum, sicco calcaneo, sequamini in nomine Christi vestigia mea, & in virtute Omnipotentis nequaquam diffidite. At vero fratres socij ad tam stupendum miraculum attoniti, minusque fidei Apostolicæ innixi eius vestigia sequi non præsumperunt. At ille ad eos conuersus, depositamque cappam super undas expandens dixit ad fratres, vt quid dubitatis charissimi filij, factoque iterum signo sanctæ Crucis sic ait, Ille sit pons Iesu Christi, super quem in nomine eius transeamus, per hanc aquam nimiam, & transierunt substratis sibi ad solidæ materiæ modum fluminis vndis Sancto Hyacintho cappam in qua stabant versus ciuitatem dirigente, quod videntes illius ciuitatis homines, supraque modum stupentes admirati sunt benedcentes Dominum, qui mirabilia in sanctis suis facit opera. Hoc miraculum non solum veritas historiæ attestatur, de quo scribit Matthias Miechouiensis Cracouiensis Ecclesiæ Cathedralis Canonicus. lib. 3. Historiarū Poloniarum cap. 13. Fernandus de Castilla, Alberrus Leander, & cæteri Dominicanæ familiæ Historici, locis, vt supra in præfatione positis attestentur: verumetiam communis vox totius Regni Poloniæ. Quidam etiam asserunt sereno tempore super fluuium hucusque notabiliter sancti vestigia aquæ currenti impressa apparere, nec ulla temporum in-

tercapedine deleri ad perpetuam diuinæ potētix gloriam,
& sancti serui Dei commendationem.

*Quod Beatus Hyacinthus apud Kiouiam urbem eadem
fide in Deum Boristenem fluuium vulgo Niepr
cum imagine gloriosa Virginis alabastrina
siccis vestigijs calcando
iraiecit. Cap. XIII.*

Licet apud supradictos historicos de hoc sequenti miraculo nulla sit mentio, vel saltem veritatem historix confundant, qui Kiouiam Mazouix urbem esse existimant, & Vissogradum Moschouix ciuitatem, cum vna ab altera plusquam ducentis, & quinquaginta leucis distet. Nihilominus tamen ex processu authenticico per iuros testes coram Commissariis sedis Apostolicæ deponentes veritas facti est probabilis, & fide digna. prædicti enim testes Dorothea Pilauina, testis 115. & generosus Dominus Stanislaus Gursky Vicecapitanus Cracouiensis testis. 153. & generosus Dominus Ioannes Pieniazek Iudex terræ Cracouiæ. & Causarum coram Maiestate Regia referendarius testis 408. corporali iuramento deposuerunt se apud Kiouiam Russiæ urbem vidisse, vestigia super aquam rapidissimi Boristenis fluuii impressa per totum fluuium de rippa in rippam vnus hominis, quæ omnium fama communi, & voce, Beati Hyacinthi esse ab omnibus populis dicuntur. Historix autem veritas sic se habet, Cum etenim Beatus Hyacinthus à Kiouix Duce locum pro monasterio construendo impetrasset, & ibi quinque annis continuis prædicando, & monasterium construendo numerosam multitudinem ad Christum conuerteret, & conuentum fratrum instituisset, quodam tempore cum iam in Poloniam redire statuerat ipso ad altare sacra

miste-

mysteria perficiente, seque deuotissime diuinæ prouidentia commendante, ecce subito ex repentino Tartarorum incurfu clamor in vrbe exortus est, qui cum ad fratres conuentus peruenisset, ipsi nimio terrore perturbati ad sanctum virum diuina mysteria peragentem in Ecclesiam accurrerunt, & conclamantes dixerunt. O Beate Pater actum est de nobis, fugiamus quantocius, vt possimus infidelium Tartarorum manus effugere, qui violenta iam manu portam monasterij effringunt, quo audito vir sanctus cum omnibus aliis fratribus sic vt vestibus sacris indutus erat, Accepto ex sacratio diuinissimo sacramento fugere cepit. & cum mediam Ecclesiam transisset, imago Gloriosa Virginis ex lapide alabastro pondere quatuor, vel quinque talentorum magna voce post ipsum clamare cepit: O fili Hyacinthe effugis manus Tartarorum, & me cum filio meo dissecandam, & conculcandam relinquis. accipe me igitur tecum. Ad cuius vocem attonitus sanctus Hyacinthus dixit, O gloriosa Virgo, est nimis grauis isthæc imago tua, & quomodo eam asportare potero? respondit Virgo. Accipe, quia alleuiabit pondus filius meus, quo audito sanctus vir, vna manu sacrum Christi corpus tenens, altera imaginem baiulans, quæ illi arundine leuior esse videbatur: per medios infideles, qui monasterium depopulabantur, sanguineque omnia replebant, illæsus vna cum fratribus portam exiuit. Et per Boristhenem fluuium substrata fratribus suis cappa siccis pedibus in alteram partem fluminis traiecit. proinde & se, & suos fratres à periculo liberauit. Ad cuius miraculi viuum, ac sempiternum testimonium in fluuio hoc rapidissimo semitam reliquit, quam se vidisse prædicti testes sub iuramento affirmarunt. Imaginem vero illam secum vsque Cracouiam detulit; quæ ad pondus suum primum, quod lapidi natura dederat iterum

rediens à populis hucusque in veneratione habetur. Sunt etiam aliqui, qui à suis senioribus se audisse perseverant affirmare, quod Beatus Hyacinthus idolum quoddam in medio fluminis prædicti, super quadam insula erectum, quod ab illo populo adhuc infidelitate detento pro Deo colebatur demoliri volebat: & quia naui caruit accensus fidei zelo super aquas ambulans vsque ad idolum peruenit, & illud ad terram deiiciens in frustra contriuit, atque dum reuerteretur per vndas, vt primo calcas Diabolū in specie hominis in medio fluuiō sibi cōtrario occurrētē habuit, qui tali voce ad eum prolocutus est: O infelix Iacsko cur me his locis in pace regnantem deturbasti, nunc etenim propter tuam fidem & orationem cogor recedere. Sanctus autem vir cognoscens in spiritu ipsum suū se Diabolum cum ira in ipsum exardescens baculo suo cui nitebatur eum percutiens, vsque ad rippam post ipsum currendo super aquas fluuium traiecit. Atque ibidem dæmone disparente ad conuentum Kiouiensem rediit. Cuius miraculi licet testes absint, & scripturæ, non tamen traditio & picturæ, nam in pariete Ecclesiæ conuentus Cracouiens. à ducentis, & octuaginta annis, inter cætera sancti viri miracula hoc spectrum B. Hyacinthi cum dæmone in medio flumine luctantis depictum, fidem aliquam probabilem intuentibus præbet.

De miraculo Quod B. Hyacinthus in segetem à grandine percussarum erectione perpetravit. Cap. XIV.

ANno Domini 1238. Cū Beatus Hyacinthus ex Kiouia Ruslorum Metropoli Cracouiam redisset, quædam matrona nobilis nomine Clementia de villa Koszcieliecz, audito viri sancti regressu cum magna deuotione (vt pote confessorem suum) Sanctum Hyacinthum de Cracouia ad villam supradictam pro festo sanctæ Margaritæ, recreandum,

creandum, & refocilandum inuitauit, qui cum eò in vigilia istius sanctæ venisset, tanto turbine, pluuiarumque ingruentia, & grandinis pondere totius illius possessionis fegetes percussas non sine dolore reperit, ita ut nihil penitus in camporum iugeribus præter stramina, stipulasque quassatas, aliud cerni poterat. Quo ingrediente domum prædictæ matronæ eadem cum fletu, & lachrimis lamentabili voce prouoluta pedibus eius ad eum sic ait. O fœlix Pater Hyacinthe quid faciam, & quo me vertam ignoro; namque te, pro mea consolatione spiritali inuitavi, nunc verò cum dolore cordis, animique mei deiectione in domum meam recipio: omnibus enim quæ in campis fata habui, vna hora grandine percussa, & anihilata perdidit, adiua me obsecro, in tua coram Deo oratione confidentem. Hæc adhuc ipsa loquente, ecce multitudo virorum, ac mulierum ad pedes Beati Hyacinthi flentium, & eiulantium prociderunt, sui que infortunij lamentabilem cantilenam depromentes, sic sanctum sunt allocuti: O sanctæ pater Hyacinthe magna est fides tua, & virtus operum tuorum, de qua audiuimus, auxiliare nobis miseris, hoc infortunio fame perituris; namque vt vides omnium visualium nostrorum prouisione, per grandinem orbati sumus. Quoniam verò in multis probatum audiuimus te in omnibus à Deo misericordiæ exaudiri, idcirco supplices petimus, compatere nobis supplicantibus. Beatus vero Hyacinthus matronæ illius, & subiectæ multitudinis per motus lachrimis ipsis ex intimo corde colachrimari cepit, tandem ad eos sic orditur: Aequanimiores estote filij tribulationem vestram. Pater enim misericordiarum Deus, qui post tribulationem peccata remittens consolationem inducit, consolabitur vos. Ite igitur in domos vestras, & ista nocte tota, in orationibus vigilate. quibus recedentibus Beatus Hyacinthus totam noctem insomnem duxit,

atque pro tribulatis, & afflictis coram Deo totus effusus cum lachrymis postulauit, mira res, & omnium digna notatu. Namque quamprimum sol oriens radios porrexit rat ruricolæ in die Sanctæ Margaritæ suos omnes campos iterum annona plenos culmis tritici, & aliarum fegetum erectis, ac si grandine numquam percussus fuisset repererunt. Quo miraculo viso omnes villæ illius cultores non nisi meritis Beati viri hæc ascribentes, collectis vicinis, ad eius pedes prouoluti Deo gratias egerunt, qui per sanctum suum Hyacinthum mirabilia operatus suæ creaturæ commiseratus est.

Quod quædam matrona sterilis Beato Hyacintho orante, & prædicente prole à Deo donatur. Cap. XV.

ANno Domini 1240. tale factum fuisse probata narrat historia. Namque nobilis quædam Domina Felicia Gruszouska, quæ marito suo coniuncta multorum bonorū possessionē habens per viginti annos nulla prole edita nec opinionem amplius pariendi habens sterilis permansit, & frequentes à viro suo ob hoc infortunij genus exprobrationes, ac contemptus passa, maledictionis obprobrium non ferens, (velut Anna mater, Samuelis, vxor Helcanæ) assiduis Deum fatigabat precibus obsecrans, vt eam à tali obprobrio liberaret, & successorem diuitiarum labore partarum donaret. Quæ cum tot annis lachrymosa à Deo quæreret sepius à Beato Hyacintho cuius erat confessionis filia quærulosa precabatur: tandem vna vice forsitan à viro suo nimis molestata veniēs ad Beatum virum cum lacrimis dixit: O pater Hyacinthe, quid post tot despectus, & contemptus meriti mei factura sum misera, namque propter sterilitatis meæ obprobrium, & marito meo, & cognatis meis sum exosa, obsecro da manū adiutri-

adiutricem, & apud fontem pietatis Dominū Deū altissimū, qui vocat ea quæ nō sunt, tanquā ea quæ sunt & in cuius conspectu facile est subito honestare pauperē, pro me peccati tunc intercedere digneris, scio enim & firmiter credo, quod te apud Dñm exorante heredem obtinebo, & à mariti mei obprobrijs liberabor. Ad cuius preces vir sanctus suspiria & lachrimas emittēs, valdeq; ei compatiens dixit, valde filia Felicia in domum tuam, fideiq; & spei in Deū heres, filio donaberis, ecce enim paries, talem natum ex cuius geneologia, & posteritate plures Episcopi & Barones generabuntur. Quæ dictis viri Dei adhibens fidem, domum gaudens redijt, & non multo post ex viro suo concepit & peperit filium, quem cum ablactasset ad Beatum virum, Cracouiam cum gratiarum actione & Dei laude attulit, omniaque esse adimpleta quæ ex ore Sancti, diuino spiritu prophetata sunt, coram multis fide dignis est protestata.

Quod Beatus Hyacinthus duos vnus matris gemellos cecos, à natiuitate post septem annos, sibi oblatos signo Crucis facto illuminauit. Cap. X V I.

Beatum virum Dei Hyacinthum, propter solemnitatē Translationis Gloriosissimi Stanislai martiris, Anno Domini 1244. à prælatis Ecclesiæ Cathedralis Cracouienſis vbi sacrum martiris corpus à populo Christiano maxima veneratione colitur, ad prædicandū verbum Dei vocatum fuisse narrat historia. Vbi multitudine Ciuium, & nobiliū ad prædictam solemnitatē cōcurrente, vt ex Beati viri ore diuini potarent verbi fluentia, è monasterio quoq; suo, vt prædicationis verbū ederet, properat vir Dei Hyacinthus. Cumque iam ad pedem montis, in quo Regia domus, & cathedralis Ecclesia edificata est Castro appropinquaret, ecce quædam mulier nobilis matrona Vitoslausa cognom-

cognomine, curru insidens, & filios suos cecos ad solem nitatem predictam secum ducens, virum Dei Beatum Hyacinthum obitum habuit. Quo viso è curru profliijt, pedesque sancti amplexata, & alta voce lachrimis irrigua deprecata est dicens: Homo Dei Pater Hyacinthe, iam nouimus super astitos te habere viscera pietatis, obsecro respice afflictionem, & dissolutionem cordis mei, mihi que oculum pietatis porrige. Septem enim sunt anni quod ego infelix hos duos, quos cernis habentes imagines deformatas cecos genui filios. Quapropter obsecro (cum tua apud Dominum semper sint exaudite preces) intercedere digneris ad Dominum pro eis, qui illuminat omnem hominem uenientem in hunc mundum, qui soluit compeditos, qui illuminat cecos. Ex ore enim tuo audiui Deum uoluntatem timentium se facere, deprecationem eorum exaudire, & saluos facere illos, tu qui per uirtutem Dei mortuum resuscitasti, super aquas sicco pede ambulasti, multaque alia mirabilia sola ad Deum fusa prece fecisti, exerce in me Omnipotentis Dei uirtutem, filiosque meos mihi uidentes redde, cum non sit apud Deum impossibilis omnis sermo, potensque sit non tantum filios meos illuminare, uerum etiam & de lapidibus filios Abrahæ suscitare. His atque alijs apud Sanctum perorauit uerbis. Subsistit igitur Sanctus, & lachrimis obfusis ex intimo affectu Deum benedictum per intercessionem gloriosæ Virginis Mariæ est deprecatus, ut cæcorum illorum miseretur. Et completa mentali oratione accessit ad eos, factoque signo Crucis, super oculos utriusque sic eos affatus est: Dominus Iesus Christus natus ex Virgine, qui cæcum natum illuminauit, ipse uobis beneficium oculorum impendat. Mira res, omnique admiratione digna, uix Sanctus uerba finiuit, & ecce in locis ubi nullum oculorum uestigium natum fuerat, oculi creati sunt & statim ut cæteri homines uisu donati sunt, & lumen oculorum recipientes

pien
mer
quib
ctum
sem
res r
num

A
laus
Vila
cint
supp
(cui
li ce
spiri
tur
præc
dico
cessu
fiffet
ob in
uefa
aqua
deied
tem
merf
tura
fui c

pientes Deum auctorem omnium adorauerunt, Sanctique meritis hæc sibi donata coram multitudine præsentis, & quibusuis alijs constanter & fideliter protestati sunt. Factumque tam grande miraculum, non solum Cracouiensem populum, verumetiam omnes finitimas, & ceteriores nationes percussit, in quo sit Deus benedictus in æternum.

*De quodam adolescente vnus vidua matronæ filio,
à mortuis per Beatum Hyacinthum re-
suscitato. Cap. XVII.*

ANNO Domini 1257. vltimo vitæ suæ anno, quædam nobilis Domina vidua, cognomine Przybiſka, de villa quæ vulgo dicitur Sernikij, filium suum Viſlaum, quem vnicum habebat, ad Beatum virum Hyacinthum, cuius spiritualis erat filia, Cracouiam deuotè supplicaturum misit, vt pro Festo Beati Iacobi Apostoli (cuius fortè patrociniū in eius villæ ecclesia parochiali celebrabatur) ad prædicandum verbum Dei, dandamq; spiritualem consolationem ad se venire non dedignaretur. annuit Sanctus, dixitque ad filium eius, Viſlae fili præcede iter meum, ego enim breui sequar te. Quo audito Viſlaus, cum gaudio properabat ad matrem, vt accessum viri sancti nunciaret. Et factum est dum præcessisset, venit ad fluuium, qui vulgariter Raba dicitur, quæ ob ingentes pluuias, noctis præcedentis multum inundauerat: & dum vellet transire fluuium cum suo armigero, aquæ currentis impetu raptus, nec resistere valens, equo deiectus submersus est, nec amplius apparuit. Armiger autem eius vix vndarum pericula euadens, ad matrem submersi, (quæ deuotissime Beatum Hyacinthum ad se venturum expectabat) veniens lamentabiliter mortem, filijq; sui casum nunciauit, quæ infelici nuntio perterita pene exanimas

exanimis facta est. Deniq; ad se rediens lachrimis perfusa, crinesq; dispersa repentino cursu cum alijs nobilibus matronis, ac multis mulieribus, & viris, qui ad prædicatione verbi Dei per B. Hyacinthum audituri conuenerant, ad ripam fluuij vbi submersus est filius eius venit, dumq; matris in visceribus dolorosè clamaret, & lamentabiliter eiularet, ecce vir Dei sanctus Hyacinthus socio suo Fr. Clemēte comitatus veniebat, & nauigio transiens venit ad ripam, vbi filia eius Domina Przibislauska, cū multitudine mulierū & virorum tristem casum filij sui, & mortem deplorabat, Quem cum vidisset venientem prociat ad pedes eius cum lachrimis & maternis eiulatibus dicens, O fælix Pater Hyacinthe quid in te cōmerui? quid peccaui? ego vnicum filium meum Vislaum, quem habui, pro te mihi viuum, & tu mihi reddidisti mortuum, ecce enim in reditu tuo in hoc loco submersus est, quid faciam misera, quia nec maritum, nec filium habeo, & lumen oculorum meorum extinctum video. Tunc sanctus Hyacinthus paululum discedens flexis genibus ad Dominum Deum orauit, & cum ab oratione surrexisset ad eos redijt dicens, Animo æquiore estote, statim videbitis gloriam Dei. Et ecce corpus defuncti adolescentis contra velocissimum impetum aquæ, diuina virtute dirigente ad littus in quo stabant applicuit, quod extrahentes, ante pedes Sancti locauerunt. tunc mēsta mater cum alijs fæminis, totaque multitudine præsentē ad pedes Sancti prouoluti altis cæperunt deprecari vocibus: O fælix Hyacinthe, reddidisti oratione mortuum, redde nunc etiam & viuum. Tunc vir Dei cum ea, quam semper habuit ad Deum fiducia, ad corpus demortui accedens dixit, Fili Vislae, Dominus Iesus Christus, cui omnia viuunt ipse te viuificet. & statim adolescens surrexit viuus, qui erat mortuus. Quod miraculum mēsta mater videns, cum cæteris præsentibus supplices Deum adorauerunt, & gratias ege-

runt

runt
vero

S I
fibi r
natur
etiam
glori
post
oper
quasi
quam
socij
opera
cedin
orati
esse c
vt de
tim c
terre
sciens
se ali
spirit
si per
bat s
tis asc
do dir
diaru
uider
uit, d

runt ei qui refuscitat mortuos & consolatur mæstos, factū vero per totam percubuit Poloniam.

De prætiosa morte gloriosi viri Dei Hyacinthi.

Cap. X V I I I.

Siquidem Deus benedictus omnia in numero & pondere, & mensura creauit, numerumq; mensuram hominis sibi reseruauit vitæ, & mortis, principij & finis humanæ naturæ in manu sua dispositionem relinquens, Nō defuit etiam viro Dei, cuius bonorum operum remunerandi gloriosissimi fructus erant. Beatus igitur Hyacinthus post diurnos labores, quos circa salutem animarum operatus fuerat, post creberrima ieiunia, & continuam quasi vitæ peregrinationem, (nunquam enim æquo nunquam curru assedisse, sed omnia itinera pedester, cum socijs suis peregisse legitur,) & post multorum denique operationem miraculorum diuinæ contemplationis dulcedine raptus, noctes diesq; assiduis Deum deprecabatur orationibus, & toto mentis desiderio cupiens dissolui, & esse cū Christo crebris singultibus & lachrimis postulabat vt de mortis huius carcere educeretur ad patriam præsertim cum corpus, quod corrumpitur aggrauat animam & terrena inhabitatio deprimat sensum multa cogitantē, sciens itidem cum Doctore gentium Paulo Apostolo esse aliam legem in membris corporis repugnantem legis spiritus: captiuantem in obsequium peccati, quæ non nisi per gratiam diuinam superari possit: idcirco fugiebat somnus ab oculis eius congeminasque noctes votis assiduis Deo offerebat, seque cum pace ex hoc mundo dimitti postulabat. Cuius desiderium pater misericordiarum Deus, qui eum sibi ab æterno dignum famulū præuiderat, exaudire disponens terminum ei vitæ suæ reuelauit, dulciq; alloquio cōsolatus est, quē paucis post diebus ad sui

ad sui fruitionem cum Angelorum multitudine, in modū subsequenter assumpsit. Cū enim in crastino festiuitatis Sancti Patris nostri Dominici, incepisset Beatus Hyacinthus aliquantulum infirmari, & morbus indies grauius inualesceret, in vigilia Assumptionis Gloriosæ Virginis Mariæ, conuocatis Cracouiensis Conuentus (quem ipse fundauerat) fratribus Senioribus sui corporis dissolutionem imminere prædixit. Quibus omnibus vberime lachrimantibus, pater verba quam plurima consolatoria subiunxit dicens: Nolite filij charissimi flere super me, quia Domino me vocante crastina die transiturus sum ad patrē: Nam sicut nulli licet Sancto mortem infligere, nisi cū Deus voluerit; sic non decet Christianum, præsertim autem vrum religiosum mortem pertimescere necessario moriturum. Gaudete potius, & mecum congratulamini fratres, quod mihi viuere Christus est, sed mori lucrum: dissolui enim cupio & esse cum Christo. Quod si vobis magis, quam mihi timetis, animæ quiores estote filij, quia non minus vobis auxiliabor huius corporis grauiissimo onere iam deposito, quàm fecerim, quando vobiscum imaginem huius mortis vita hac infelicissima deportabam. In extremis autem agens Beatus Hyacinthus testamentum nullum fecit, quia pauper Christi vnde faceret non habebat. Verum Patris nostri Dominici monita saluberrima ad memoriam reuocans, quæ ex ore, inquit, Patris nostri audiui, vobis inuiolabiliter obseruanda relinquo, humanitatē seruate, charitatem mutuā habete, & paupertatē voluntariā possidete, hoc enim est testamētum æternæ hæreditatis. Quibus dictis, corā positis fratribus, & orantibus cum magna populi multitudine vberime flentibus in die Assumptionis gloriosæ Virginis Mariæ, hora diei quasi nona, absolutis prius diuini officij horis Canonicis, cum lachrimis in illum Psalmum: In te Domine speravi deuotē prorumpens, dum illa verba compleset.

In

In ma
luce t
in ma
huc i
autem
nis G
nus d
Siqu
mort
nitat
clefeg
Pranc
ri &
dinis

M
fuere
culi
felic
rare
bilen
Casu
veloc
uissim
tem a
re ni
exitu
ad se
colli
thi r

In manus tuas Domine cōmendo Spiritum meum, ex hac luce tranſiit ad Chriſtum, tradiditque falicem animam in manus Sanctorum Angelorum, qui ei ſapius, dum adhuc in mortali corpore uiueret apparuerunt. Tranſiit autem ex hac luce Anno Domini 1257. in die Aſſumptio- nis Glorioſiſſimæ Virginis Mariæ, hora quaſi nona, plenus dierum Sanctorum, ætatis ſuæ ſeptuageſimoprimo. Siquidem natus eſt 1185. ingreſſus in ordinem 1216. & mortuus 1257. Corpus autem eius ſanctitate, & uirginitate puriſſimum, venerabilis quæ tunc Cathedralis Ec- cleſiæ Ciuitatis Cracouiensis præerat Epiſcopus Ioannes Prandota de Bialaceo eius conſanguineus, cum tota cle- ri & populi utriuſque ſexus multitudine in Conuentu Or- dinis Prædicatorum honorificè ſepeliuit.

*De mortui adoleſcentis ad contactum corporis Beati Hyacinthi, in die ſua ſepultura reſuscita-
tione. Cap. X I X.*

Mortuo igitur Beato Hyacintho, & ex hac mortali uita cæleſtes ad perpetuaſq; ſedes translato non de- fuere ſanctitatis huius Sancti uiri, quæ illum uenturis ſæ- culi comendarent approbata teſtimonia. Siquidem eius falicem tranſitum dignatus eſt Deus miris prodigijs deco- rare. Nam in die ſepultura eius, quendam iuuenem no- bilem ad ſacrum corpus eius à mortuis ſuſcitare uoluit. Caſu enim adoleſcens quidam nobilis nomine Zegota, ueloci curſu in campo Sancti Floriani æquum pellens gra- uiſſime decidit, & fracto collo expirauit. Multitudine au- tem ad inſelicem caſum concurren- te, parentes eius ſtupo- re nimio perteriti aduenerunt, & viſo ipſius inopinato exitu, præ dolore quaſi exangues facti ſunt. Poſtmodum ad ſe reuerſi cum magna multitudine nobilium, ac ciuium colliſi adoleſcentis cadauer ad ſepulchrum Beati Hyacin- thi recenter ſepulti, cum ingenti clamore, & lachrima-
rum

rum effusione portauerunt . Postquam verò Beati Hyacinthi patrocinium inuocassent , cadauerque emortuum tumulo eius tangendum applicassent , quasi post vnius horæ spatium videntibus cunctis iuuenis , qui erat defunctus , viuus & sanus surrexit , nullumque vestigium aut mortis , aut collisionis , ad vitam rediens amplius sensit , & superata morte , Deo auctori vitæ , & Beato Hyacintho , cuius meritis se ad vitam reuocatum esse , eumque inter ceteros sanctos in paradiso vidisse eiusque precibus vt ad corpus reuenteretur impetratum esse , gratias summas , & laudes decantabat . atque cum magna ædificatione Ecclesiæ peractis omnibus quæ ad sepulturam corporis Sancti Hyacinthi , ex more Ecclesiæ & patriæ spectabant exequijs cū amicis suis gaudens reuersus est ad propria . Miraculum verò factum per omnes Regni Poloniæ , longè lateque divulgatum est prouincias .

De visione quam vidit Episcopus Cracouiensis , & gloria Beati Hyacinthi , recentior defuncti sibi reuelata . Cap. X X.

Peractis omnibus quæ ad sepulturam viri Dei spectabant de more Ecclesiæ ceremonijs , Venerabilis vir Dominus Ioānes Prandota Episcopus Cracouiens , qui Beatum Hyacinthum per seipsum terræ mandauerat , circa horam nonam ingressus est Ecclesiam Cathedralem Sancti Stanislai martiris , Virginis Gloriosæ ductus deuotione . Et cum ante altare procumbens orationi paulò seruētius inhereret , cælestiumque bonorum dulcedine accenderetur , vehementerque suæ Ecclesiæ virum omni laude dignum Hyacinthum per mortem esse ablatum doleret , subito in eum diuina permittente manu sopor irruit , atque extra seipsum raptus est . Et ecce illi apparuerunt iuuenes formosissimi vestibibus candidissimis , & lucidissimis cooper-

cooper-
tes cho-
les viri
quasi
rò frat-
nica , &
ipse ve-
tibus i-
tifex i-
men ,
qui Po-
couier-
scopus
sire , e-
in cap-
aureol-
societ-
ce iuc-
bit Sa-
gna lu-
Hyaci-
sté glo-
Prand-
glorifi-
cūstāt-
predic-
Hyaci-
Et cōf-
dicato-
tisq; p-
& laic-
Hyaci-
lachri-
rauit.

cooperti, in modum processionis careos manibus tenentes chorum ingredienti, quos sequebantur duo venerabiles viri, cælestis gloriæ fulgore splendentes, quorum vnus quasi celebraturus pontificalibus erat decoratus, alius vero fratrum Prædicatorum circumuestitus amictu, cuius tunica, & scapulare niueum videbatur superare candorem. ipse verò duas aureas, (vt sibi videbatur) gemmis radiantibus insertas coronas gestabat in capite. Dum autem Pontifex in his quæ viderat in spiritu delectaretur, in se tamen, qui isti, & quales fuerint plurimum hæsitaret, ille qui Pontificalibus erat indutus, verso ad Episcopum Cracouensem placido vultu dixit: Ego sum Stanislaus Episcopus Cracouensis, hic autem, quem vides mecum transire, est Frater Hyacinthus Ordinis Prædicatorum, duas in capite, vnam Doctorum, & aliam Virginum gestans aureolas, eumq; hodie, cum hac, quam cernis Angelorum societate ad cælestem conduco gloriâ. Atq; his dictis, voce iucunda antiphonâ decantare cæpit: Lux perpetua lucebit Sanctis tuis Domine, & prosequentibus Angelis, cum magna luce, suavissimoq; beatorum spirituum cœcetu gloriosum Hyacinthum, simul cum S. Stanislao glorioso martire, ad cælestem gloriâ deducebant. Quibus ab oculis substractis, dominus Prandota Episcopus ad seipsum reuersus, Deum optimum qui sanctos glorificat, magnificare, & laudare cæpit. Postmodum ad circumstantes dixit, redeamus cito fratres charissimi ad fratres prædicatores, vt enarremus mirabilia Dei, quæ de B. viro Hyacintho misericors Dominus seruo suo dignatus est reuelare. Et cõfestim cum toto domesticorum comitatu adiit domum prædicatorum in vrbe Cracouienâ, ad S. Trinitarẽ sitã, cõuocatisq; priore, & fratribus coram multis Canonicis, Clericis, & laicis, qui cum ipso venerat, visionis supradictã, quã de S. Hyacintho Deo reuelate viderat cum magna deuotione, & lacrimarum effusione clara voce per ordinem lucidissimè enarrauit. quæ visio facta est in die defunctionis B. viri, in festo

solemni Assumptionis Gloriosissimæ Virginis Mariæ, Anno Domini 1257.

De visione quam Monialis sancta de Beato Hyacintho, vidit fratribusque reuelauit. Cap. XXI.

DIE eadem defunctionis sancti uiri Hyacinthi nobilis quædam virgo nomine Branislaua quæ Canobio Sororum iuxta Ciuitatem Cracouiensem degentium Zuerziniecz nuncupato supra 40. annos deuotissimè & religiosissimè Deo seruiens in prædicta solèntate Assumptionis gloriosissimæ Virginis Mariæ posita in oratione, & in caelestium contemplatione toto corde effusa, extra seipsam eleuata, quasi quodam sopore oppressa se appodiuait, talèq; uisionem Deo reuelante habuit. uidit etenim maximam lucem super Ecclesiam Fratrum Prædicatorum in Ciuitate Cracouiensi sitam de cælo descendere, in qua multitudo Angelorum suauiter concinnètiū tecta Ecclesiæ continere cernebatur, quos speciosior sole omnium gemmarum irradiata fulgoribus Virgo Dei mater, immenso lumine corruscans cum speciosissimo virginum comitatu sequebatur, ad manum sinistram tenens, & ducens virum facie prælucidum, & habitum splendenti, atque præclaro fratrem Ordinis Prædicatorum, quod cum supradicta Branislaua uideret, nimiumq; stuperet, quæ antea nunquam similem lucem uideret, resumpta audatia ad Virginem, quæ præ omnibus speciosissima uidebatur, sic locuta est: Obsecro te o Domina, dic mihi quæ es, & quem tecum cum sis uirgo fratrem deducis, cui mater Dei gloriosissima sic respondit: Non miretis filia, quod in has mortalitatis uias me contigit descendisse, ego enim sum mater misericordiæ, & quem uides, est frater Hyacinthus Ordinis Prædicatorum, quem utpote mihi deuotissimum mecum ad regnum gloriæ, æternumque talamum festiua, atque solempni processione

si
cordi
cepit.
sequer
S. Hy
oculis
Et cur
ctimo
tionis
rores
riem e
bislau
fratre
Fratr
præse
cinth
ria Sa
facit,
Docto
Math
lonia
Ordin
sis Au
couia
Ibo m
profe
nislau
monst

De

S
or

sione deduco. His dictis virgo mater Dei, & totius misericordiae parens, suavissimo gutture, voceq; canora cantare cepit. Ibo mihi ad montem mirrhæ, & ad colles libani, & pro frequentibus angelicis spiritibus, illud dulce canticum, cum S. Hyacintho, & illa splendida luce caelesti paulatim se oculis subducentes aeternae claritatis ingressi sunt patriam. Et cum se illa caelestis visio oculis spiritualibus illius sanctimonialis subduxisset; & ipsa ex illo raptu contemplationis ad seipsam reuersa fuisset, stupefacta de visione, sorores Monasterij conuocauit, eisq; caelestis visionis seriem enarrauit, acceptisque secum duabus sui ordinis Fabislaui, & Margarita Sororibus celeriter Cracouiam ad fratres Praedicatorum venit, & conuocatis Patribus, & Fratribus Conuentus eiusdem, multis etiam saecularibus praesentibus, eam, quam viderat de glorioso Sancto Hyacintho visionem per ordinem enarrauit omnibus pro gloria Sancti Deum laudantibus. De hac visione mentionem facit, Venerabilis & insignis vir Artium, & Medicinae Doctor, & Cathedralis Ecclesiae Canonicus Dominus Mathias de Miechouo in 3. lib. Histor. incliti Regni Poloniae, Cap. 53. in hunc modum. Hyacinthus Frater Ordinis Praedicatorum, anno Christi 1257. die 15. mensis Augusti hora 9. in Coenobio Sanctae Trinitatis Cracouiae, deuotissime vita excessit Matre misericordiae Ibo mihi ad montem mirrhæ cantante, & angelico cœtu proficiente. quemadmodum deuotae sanctimoniali Bonislaue in Zuerzinenſi Coenobio professae peruisum est monstratum.

De visione, quam de Beato Hyacintho quidam Eremita vidit. Cap. XXI I.

Secundum diuinam sententiam necessarium erat (vt in ore duorum, vel trium stet omne verum testimonium)

S. viri accidentalē gloriā superuenientibus miraculis approbare, idcirco Omnipotens Dominus euidam Eremita viro sancto, & bono in montibus Vngariæ vitam solitariam ducenti, per spiritum Beati Hyacinthi mortis obitum reuelauit: qui diuina motus inspiratione Cracouiam venit, de sepulchro Beati Hyacinthi diligenter inquirens. Venit igitur ad Ecclesiam fratrum prædicatorum Cracouienſi, vbi corpus gloriosi nostri Sancti requiescit, magnoque feruore spiritus & mentis deuotione ductus supplex à priore & fratribus petijt, vt in Ecclesia prædicta illam noctem ad sepulchrum sancti Hyacinthi vigilem transire, possit. Quibus permittentibus, eoque vigilante in oratione circa mediæ noctis temporis spatium super monumentum Beati viri de cælo descenderunt tres radij immensi luminis, vnus ad caput, secundus ad medium sepulchri, & tertius ad pedes; quos cum prædictus Eremita vir Dei vidisset obstupuit, nunquam antea similes expertus visiones: celeriterque cucurrit ad fratres Hieronymum, & Florianum Sacristas, ipsisque excitatis ad Ecclesiam eos secum duxit, & illam insolitam, ad Beati Hyacinthi sepulchrum ingentem lucem, quæ firmo steterat gressu, eis ostendit. qui cum eam perspexissent honorem dantes immenso lumini proni in terram ceciderunt, gratias agentes Deo, qui gloriæ suæ præconem suum sanctum Hyacinthum dignatus est inuisere, & luce cælesti decorare. Mox verò die suborta, ille Eremita visionem pandit populo, & omnibus illius Ecclesiæ fratribus, peractoque veritatis testimonio, Deum laudans, & glorificans, ad sibi consuetam properauit Eremum diuina reuelatione consolatus. & de his pro nunc dixisse sufficiat. Nam in libro sequenti omnium, quæ per Beatum Hyacinthum Deus gloriosus operatus est seriem texemus miraculorum.

Catalogus insignium virorum, qui post mortem Beati Hyacynthi ex ordine Prædicatorum, in Regno Polonia ad Ecclesiasticam eueſti sunt dignitatem. Cap. XXXIII.

Archiepiscopatus Gneſnensis.

Reuereudus. D. Ioannes Dlugofſius Archidiaconus Cracouienſis. in eo libro, quæ in gratiam Eccleſiaſtica Hierarchiæ ſucceſſionē Episcoporum Polonia ſolicite enumerans compilauit R. P. F. Martinum ordinis prædicatorum inter alios Archiepiscopos Gneſneſi, eius nominis ſecundum, in ordine verò Archiepiscoporum vigefimum ponit. Mortuo ſi quidem Philippo de domo Vvienneuitarum, (quæ pro inſigni caput tigridis circulo ex naribus pendente in campo cæruleo deſert,) cum Sedes Archiepiscopalis, ob frequentes mortes Summorum Pontificum ſex annis vacaſſet, Boleslaus Califeſi, & Præmiſlaus Poſnanienſis Duces, necnon Capitulum Gneſneſe ad Nicolaum huius nominis tertium Papam, ſupplices deſtinauerunt litteras, vt miſeratus Eccleſiæ Gneſneſi diuturnam, & diſpendioſam vacationem, Martinum genere Polonum de nobili familia Streporum, profeſſione ordinis prædicatorum, fratrem virum chariſſimum omniq; honore dignum, & Summo Pontifici ſupradicto clariſſimum Romanæq; Curie Pænitentiarum, virtutibus inſignè & gentis Polonia lumen, in Paſtorem creare, ac confirmare dignaretur. Quorum præcibus libenter annuens, tum propter P. Martini ingenij excellentiam, & morum elegantiam, tum propter Summum Pontificem, in ordine prædicatorum ſeruentiſſimum amorem, anno Domini 1278. ipſum in Archiepiscopum Gneſneſem confirmauit, qui Romæ conſecratus in Poloniam redibat. Sed dum in patriam pergeret, apud Bononiam infirmitate correptus, diebus

extremum clausit, & in Monasterio Fratrum Prædicatorum Bononiæ ante Sacristiam sepultus est. Hic fecit summam Iuris Canonici, quæ Martiniana nuncupatur. Et Cronicam Summorum Pontificum, & Imperatorum Romanorum, summa breuitate, & sermonis Latini venustate comprehensam compilauit.

2 Reuerendissimus P. F. Albertus de Sczeczyn Sacræ Theologiæ Magister, vir ingenio subtilis sermone eloquens, & Prædicator gratiosissimus, qui ob insignes animi sui dotes in suffraganeum Ecclesiæ Metropolitanæ Gnesnensium, sub Ioanne Alberto Rege Poloniæ, anno 1493. est sublimatus.

Ecclesia Cracouiensis.

3 Reuerendiss. P. F. Iacobus de Bidgostza Sacræ Theologiæ professor genere nobilis, de familia Zarenbiorum, Prior Cracouiensium, in Capitulo Syradiensi 1478. factus Provincialis Poloniæ, & postmodum, propter magnas suas virtutes Ecclesiæ Cracouiensis. A Ioanne Conarskij, Episcopo Cracouiensi suffraganeus creatur, qui post mortem in Ecclesia Fratrum Prædicatorum Cracouiæ sepultus est.

4 Reuerendiss. P. F. Paulus Sacræ Theologiæ Mag. Cracouiensis, bis existens Prior eiusdem Cõuent. Crac. Fratrum sui ordinis, eloquentiæ vena præclarus, vir magni consilij, apud Principes Regni permaxime gratus Cracouiensium. Suffraganeus effectus in senectute bona defunctus, plenus bonorum operum, & in Ecclesia Fratrum Prædicatorum Cracouiæ est sepultus.

5 Reuerendiss. P. F. Marianus Sacræ Theologiæ Magister, & hæreticæ prauitatis inquisitor, bis quoque Prior Cracouiensium, qui & ipse fulgore virtutum præcellens, ad Suffraganeatus Ecclesiæ Cathedralis Cracouiensium, Deo promouente est erectus dignitatem.

6 Reue-
cræ Th
virtute
næ ama
tholica
gnam a
couien
tur. qu
præstit
miuit i
rum Cr

7 R
mini. &
mõrtuo
pore cõ
Summu
stolica
ricum C
Princip
dum B
gressio
illatas
Dei pa
tus, ve
certis
secum
idem B
cto, &
tem eu
excom

6 Reuerendissimus P. F. Dominicus Malochouius Sacrae Theologiae Magister, genere nobilis, sed nobilior virtute, verusque religionis, & familiae suae Dominicanae amator, & promotor, & post insignes pro fidei Catholicae indefessos labores Cracouienque Conuentus dignam administrationem, ex Priore Suffraganeus Cracouienfis creatur, & per Sedem Apostolicam confirmatur. qui post multa & egregia in Conuentum Cracouienfem praestita beneficia plenus bonorum dierum tandem obdormiuit in Domino, & in Conuentu Fratrum Praedicatorum Cracouiae est sepultus.

Ecclesia Posnaniensis.

7 Reuerendiss. P. F. Paulus Sacrae Theologiae Magister, & haeretice prauitatis inquisitor, vir zelo Domini, & scientiarum laurea insignitus, magnaeque auctoritatis mortuo Philippo Vvieniaua Episcopo Posnaniensi, eo tempore cum Episcoporum Poloniae electio, & institutio ad Summum spectabat Pontificem, Auctoritate Sedis Apostolicae euectus ad Episcopalem dignitatem, & per Henricum Gnesensem Archiepiscopum, de consensu Mieczslau Principis Regni Poloniae consecratus est & benedictus. Hic dum Borziuo Comitem de Szzebus, pro notabilibus transgressionibus, violentijs, & iniurijs Ecclesiae Posnaniensis illatas excommunicaret, multas ab eodem pro Ecclesia Dei passus molestias, insuper ab eodem Borziuo rogatus, ut ad eum veniret accepta securitate ad eum, cum certis Praelatis, Baronibus, & amicis in Szzeben quendam secum omnia compositurus pij patris more venit. Quem idem Borziuo iure gentium, & iure hospitij neglecto, & securitate violata captiuauit; quam captiuitatem euadens, per vniuersam Polonicam Ecclesiam ipsum excommunicauit. A quo multo plures, quam antea mole-

*vel adsumptus
aliqui*

stias patienter ferrens, cū triginta tribus annis in Episcopatu sedisset 1249. moritur, & Posnanie in Cathedra-
li ecclesia sepelitur.

8 Postmodum non post multos annos interiectos Reue-
rendissimus P. F. Vincentius Sacræ Theologiæ Magister
& prædicator famosissimus, virtutum ac religionis cul-
tor Canonica electione, Canonicorum Posnanienſium, præ-
uia, communi & concordia omnium consensu in Episcopatu-
rum sublimatur & consecratur, circa annum Dñi 1326.
& tandem in pace quieuit.

9 Reuerendiss. P. F. Adrianus Sacræ Theologiæ Ma-
gister, prædicator gratiosissimus, Regique Sigismundo
primo, à concionibus, & confessionibus existens in Suf-
fraganeum Posnaniensem eligitur, & à Papa consecratur.

Ecclesia Vvladislauensis.

10 Reuerendiss. P. F. Gregorius Sacræ Theologiæ Ma-
gister, & Alberti Regis ecclesiastes, vir litterarū
diuinarum experientissimus, in defectu siue morte Episco-
pi Vvladislauensis precedente Canonicorum Vvladislau-
uienſium electione, & vnanimi consensu, Regeque Poloniæ,
apud Sedem Apostolicam plurimum exoptulante, in Vv-
ladislauenſem, est promotus Episcopalem Sedem, circa an-
num Domini 1450.

11 Reuerendiss. P. F. Valerianus Sacræ Theologiæ Ma-
gister, oratorque facundissimus Suffraganeus Vvladislau-
uensis Ecclesiæ instituitur. in qua dignitate, dum digna
Episcopo munia obiret, factis in ordinem, plurimis bene-
ficijs, coram Deo animam, relicto mundo commenda-
uit.

12 P
Inno
Eccle
Polo
in Ec
Episc
nium
zouia
passu
vltim
13 R
& fid
torqu
sugg
Ploc

14 P
ordin
scien
rum.
tis an
latus
studi
ad D
15 P
Dñs V
quam

Ecclesia Plocensis.

12 **P**ost mortem Clementis Pirschala Episcopi Plocensis, cum sedes pluribus annis vacasset Episcopalis, Innocentius Sextus Pontifex (cum ad eum prouisio illius Ecclesie pertinebat) R. P. F. Bernardū, genere nobilem Polonum ex Ducatu Mazouie de familia Nouiniorum, & in Ecclesia Romana penitentiarium, Ecclesie Plocensi in Episcopum dedit, qui in ea non paruum expertus infortunium, ob Casimiri Regis Poloniae, & Semouitti Ducis Mazouie concitata odia, multas propter Christi Ecclesiam passus est iniurias, in quarum quasi quotidiano martyrio vltimum diem clausit. 1364.

13 R. P. F. Ioannes Cracouien sacrae theologiae magister, & fidei Catholicae zelosissimus propugnator, concionatorque gratiosissimus, qui ob vitia morumque probitatem suggerentibus Canonicis Ecclesie Plocensis, suffraganei Plocensis fortitus est ministerum.

Ecclesia Culmensis Prussiae.

14 **D**efuncto Iacobo Episcopo Culmensi in Episcopum eiusdem Ecclesie creatur. R. P. F. Ioanes Szodlat, ordinis praedicatorum, vir grauissimus, omnique genere scientiarum clarissimus genere nobilis de familia Bunczorum. Doctorq. insignis, qui cum Ecclesiam Culmensensem multis annis gloriose, ac strenue gessisset, desideratus, & postulat in Pontificatum Hildersensem est translatus, quem studiosissime gubernans plenus operibus bonis, migravit ad Dominum, & in Ecclesia praedicta sepultus. 1363.

15 Post cuius mortem successit immediate Reuerendis. Dns Vvighbuldus in Episcopum Ecclesie Culmensis consecratur, quam cum aliquot annis deuote existens secularis rexisset

Episco-

Episcopatu cessit, & ordinem prædicatorum est ingressus in quo religiosissimè, & sanctissimè vitam finiuit, & duobus miliaribus in Colonia in monte antiquo sepelitur.

16 Reuerendissimus P. F. Nicolaus sacræ theologie Magister, & quondam prouincialis Poloniæ, mortuo Hermanno Culmensi Episcopo, cum esset vir Deo gratus, & hominibus acceptus, prædicator quoque excellentissimus in Cathedram Episcopalem culmen, sublimatur, hic suæ Ecclesiæ pastor vigilantissimus bona Ecclesiæ, quæ ante actis annis per cruciferos erant abrepta, solertia sua, & diligentia recuperauit, posthac plenus vitæ sanctimonia 1325. 5. Calendis Octobris migravit ad Dominum.

17 Anno vero Domini. 1245. Post mortem Christiani Episcopi Culmensis ex ordine Cisterciens. ad Episcopatum assumpti per Innocentium Quartum, Reuerendissimus P. Fr. Henricus ordinis prædicatorum prius Episcopus existens Arelatens. in Episcopatum Culmensis Ecclesiæ transfertur: atque ob eius excellentes virtutes & animi doctes. (erat enim scientiarum diuinarum, & humanarum sapientissimus) Archiepiscopi titulum donauit. Hic quoque à Papa Innocentio Quarto ad Danielem Ducem Russiæ missus, vt eum ad gremium matris Ecclesiæ adduceret, & se fidei Apostolicæ subiugare persuaderet à barbaro Principe non acquiescente eius sanis persuasionibus satis inhumaniter tractatus, & sine honore remissus, qui patientissimè contumeliam pro Christi Ecclesiæ ferens, ad Episcopatum Culmensem reuertitur, in qua cum nouem annis sedisset, religiosissimè vitam finiuit, & in Ecclesia Cathedrali sepultus est.

18 Reuerendissimus P. F. Ioannes sacræ theologiæ professor, & quondam prouincialis Poloniæ, qui cum religiosissimè prouinciam sibi concreditam rexisset, cum esset vir omni honore dignus ad Culmensem Episcopatum rapitur

pitur
deuo
pelu

E
sibi
chion
clesia
Crac
uens.
cator
dram
conse
post t
loniæ
siman
scens
triam
prædi
capit.
deuot
nensis
ri, &
techar
eti Pet
1544.
tribus.

pitur in quo curæ pastoralis inuigilans, vt bonus pastor deuotissime vitam finiuit, & in Bresthensi conuentu sepelitur.

Ecclesia Lubusensis siue Lubecen.

EO tempore, quo Reges Poloniae Micislaus, & Boleslaus Chabri Lubusensem siue Lubecen. provinciam sibi subiectam gubernabant, & antequam dominio Marchionum Brandenburgensium subiecta esset Lubecen. Ecclesia sanctus. P. F. Virtus sacrae theologiae Magister de Cracouiensi ciuitate Regi Boleslao à prædicationibus seruiens, vir omni sanctitate plenus, ex fratre ordinis prædicatorum in Lubusensem siue Lubecen. sublimatus Cathedrali, sedisque Apostolicae auctoritate, & Regis Boleslao consensu, ouium sibi commissarum curam accepit. qui post tot sanctitatis testimonia, (cum in Curia Regis Poloniae Cracouiæ negotium ageret suæ Ecclesiae) in grauissimam incidit infirmitatem, & terminum vitæ suæ agnoscens sacramentis cõmunitus pro terrena ac cælestem patriam se recepit. Et dum sepultus esset in Ecclesia fratrum prædicatorum Cracouiën. plurimis miraculis corruscare cepit, Ob quorum multitudinem, & fratrum, populique deuotionem Petrus de Gamrathis Archiepiscopus Gnesnensis, & Episcopus Cracouiësis ossa eius cum magna clerici, & populorû deuotione ex terra estossa subleuauit, & in techam plumbeam, honestissimè recondens, in altare sancti Petri martiris, post altare Beati Hyacinthi conclusit. 1544. in die Petri & Pauli Apostolorum, vbi deuota à fratribus, & populo ueneratione colitur.

Ecclesia Chelmensis Russia.

20 **R** Euerendiss. P. F. Ioannes de Opatouice sacre theologie professor Epellus nūcupatus vir eruditissimus. & prædicator excellentissimus. hic primum prior Cracouienſis, & circa annum Domini 1411. prouincialis Poloniae factus tantum in promouendo ordinis honore zelum habuit: quod tempore sui prouincialatus, quatuor monasteria scilicet Sredeſi, Hrubieſouieſi Hrodlen, & Coſenſem fundauerit, & bonis tēporalibus prouiderit, & sic exacto sui prouincialatus tempore, à Rege Vvladislao in confessorum aſcitus est, & cum verbo, & exemplo curiam Regis ornare post fundatam in Chelmeſi districtu cathedralē ecclesiam, secundum eum illi ecclesie Episcopum præfecit in qua Deo deuotiſſimè ſeruiens plenus dierum bonorum anno Domini 1440. in pace obdormiuit.

Ecclesia Camenecensis.

21 **R** Euerendiss. P. F. Petrus ordinis prædicatorum vita & religione inſignis, & summi Pontificis in Romana Curia penitentiarius nobilis, & ingenuus genere de stirpe, & familia, quæ à Polonis Pouala vocatur, in diuina scientia Doctor, sermone iucundissimus, & prædicator famosissimus, Defuncto Rugiano Camenecē Epō in pastorem illius Ecclesie per sedē Apostolicam præfectus est, quā cum sex annis strenuè, & fideliter administrasset, propter causas Ecclesie suæ Romā est profectus: & cum iā causis benè persolutis atq; perfectis in Poloniam properaret, inuisendi gratia Genuā Ligurię urbem nobilissimamq; ligustici maris portū adiit, & illic Dei sic disponente volūtate in aegritudinem incidit, qua & martuus est, Anno Domini 1298. & in ecclesia fratrum prædicatorum sepultus.

22 **R** multar uerten præsta vbi ple sacre t dē Cra ciuitat ganeū

23 **R** fimus. ac vali confes anno 1 religio tionib crepita pater, siquide vetusta a ciuib uentun diis, Po mam r ter Do

*Ecclesia Vvilnensis in magno Ducatu
Lithuania.*

22 **R**euereudis. P. F. Fœlix sacræ theologiæ magister Cracouien, primò conuentus Vvilnenfis prior, dū multam in prædicationibus, & animabus ad Dominū conuertendis explerit ætatem cū esset moribus, & scientiis præstantissimus in suffraganeū Vvilnenfis Ecclesiæ creatur. vbi plenus bonorū dierū in pace quieuit R. P. F. Cyprianus sacræ theologiæ Doctor, & hereticorū malleus, prius quidē Cracouien concionator, tandem Vvilneñ prior in eadē ciuitate plures pro ecclesia Dei emensus labores in suffraganeū Vvilneñ per Valerianū Vvilneñ Ep̄m est sublimatus.

Ecclesia Leopoliensis Archiepiscopatus.

23 **R**euereudus. P. F. Melchior Mosticensis sacræ theologiæ magister, vir in diuinis scripturis absolutissimus. Zeloque fidei ardens, & hereticorum potētissimus ac validissimus expugnator, Regis Sigismundi Augusti à confessionibus, Bis prior Leopoliēn, & quatuor vicibus ab anno 1559. vsque ad annum 1586. prouincialis Poloniæ, religiosissimè, atque viriliter in tot erumnis, & tribulationibus sibi conceditam rexit prouinciam vsque ad decrepitam ætatē. Qui omnium conuentuū Poloniæ, vere pater, & Patriarcha dignè appellari mærebatur. cōuentus siquidem plurimos restaurauit. Leopoliensem colapsū, & vetustate obductū reedificauit, possessionibus, quæ erant a ciuibus, & nobilibus oppressæ ad libertatē reductis. Cōuentum Cracouen, pluribus illustrat ædificatis, & clenodis, Posnanien, Gedanensem, & reliquos ad pristinā formam reduxit: certe si dicere fas est, sicut Beatissimus pater Domincius in B. Hyacintho, sic B. Hyacinthus in hoc nobis

nobilissimo patre vita, & moribus resplenduit. At vero taceam ista, veniamus ad hoc, quod est nobis in proposito. Si quidem Sigismūdu Augustus Rex sanctæ memorię, admiratus eius, & vitæ sanctitatem, & doctrinæ integritatem, (vehementer enim ei affectus erat) cūm primum quidem Camenecensem, postmodum vacante sede Præmissien Episcopatum, tandem defuncto Ioanne Slomouio Archiepiscopo Leopoliensi consentiente, & conclamante toto clero, & populo illi Archiepiscopatum obtulisset, ille constantissimè sui ordinis amore ductus recusauit, & cūm toties hæc benignitate Regia offereretur, & ipse totiens animi præstantia recufaret, stupens pietissimus, & omni memoria dignus Rex, accersito R. P. Melchiorẽ, requisit ab ipso, quid hoc sibi velit, quod ipse Episcopatus duos, & Archiepiscopatum recufaret, cum ceteri hæc magno studio aquirerent, & sibi oblata libentissimè acceptarent. Respondit ille, non minus verè quàm prudenter: Serenissime Rex, malo esse minimus in ordine prædicatorum, quam cocus, & pincerna nobilium Polonorum. Quid sibi per hæc verba intellexerit, nemo sapiens ignorare potest. Quod audiens Rex maxime edificatus gratias illi retulit, quod sorte sua pro Deo, & religione sit contentus.

Cathalogus RR. PP. prouincialium, qui post Beatum Hyacinthum fundatorem illarum prouinciarum usque ad nostra tempora prouincia Polonia ingenuè, & strenuè præfuerunt. Cap. XXIV.

Primus post Beatum Hyacinthum prouincialis prouinciæ Polonię Reuerendus P. F. Gerardus natione Theutonicus, per Reuerendissimum magistrum ordinis Iordanem præfectus, & confirmatus Anno 1258.

R. P. F.

21 R. P.
Sendon
ribus th
3 R.
tegerri
tuli ge
4 R.
Sendon
loniæ e
5 R.
uien in
firmatu
6 R.
firmatu
officio
mini 2
7 R.
gister,
8 R.
in capi
9 R.
Prager
dissim
firmatu
10 R.
tione
lebrat
1356.
11 R.
capitu
Polon
12 R.
Iablou
matus

- 2 R. P. F. Ceslaus, quondam Custos Ecclesiæ S. Mariæ Sandomiriensium, ibidem eligitur, & in prouincialibus uisitatoribus theutonicis confirmatur.
- 3 R. P. F. Henricus Theutonicus natione, vir uitæ integerrimæ, & magister in theologia, à diffinitoribus capituli generalis Parisijs celebrati prouincialis confirmatur.
- 4 R. P. F. Gerardus natione Theutonicus de Colonia, Sandomiriam ad capitulum ueniens in prouincialem Poloniæ est electus, & ibidem confirmatus.
- 5 R. P. F. Martinus de Sandomiria prior Vratislauenſium in capitulo elegitur Anno 1296. & ibidem confirmatur.
- 6 R. P. F. Nicolaus studens Parisienſium. eligitur, & confirmatur in capitulo generali Pragæ celebrato, Peracto officio Coloniæ ad studium generale mittitur. Anno Domini 1301.
- 7 R. P. F. Stanislaus Cracouiensis sacræ theologiæ magister, vir maturus, & in prædicatione fundatissimus.
- 8 R. P. F. Simon sacræ theologiæ magister Vratislauenſium, in capitulo prouinciali eligitur, & confirmatur.
- 9 R. P. F. Ioannes Bohæmus sacræ theologiæ Lector Pragenſis Vratislauenſium eligitur, & ibidem per Reuerendissimum Umbertum, ordinis generalem magistrum confirmatur.
- 10 R. P. F. Regnoldus sacræ theologiæ magister, natione Theutonicus in capitulo prouinciali Ratiboriæ celebrato, eligitur, & ibidem confirmatur Anno Domini 1356.
- 11 R. P. F. Ioannes de Sandomiria Lector Ratiboriensium in capitulo prouinciali Pragæ celebrato in prouincialem Poloniæ electus est, & confirmatus.
- 12 R. P. F. Nicolaus natione Lombardus in capitulo Iabloneſium in Bohæmia celebrato electus est, & confirmatus.

De vita Beati Hyacinthi

13 R.P.F. Iacobus de districtu Sandomiriens. prior Culmen. in capitulo prouinciali Bernæ in Ducatu Morauia celebrato est electus, ibidemque per Reuerendissimum patrem Ioannem magistrum ordinis confirmatus.

14 R.P.F. Goslaus natione Vratislauenfis genere nobilis, & magnæ doctrinæ vir, & sacrae theologiæ magister, in sermone latino, & vulgari eloquentissimus in capitulo Vrsen. Bohemiæ celebrato in prouincialem Poloniæ eligitur, & in capitulo Parisiensi confirmatur.

15 R.P.F. Goleslaus Lector Hradiceñ. natione Bohæmus in capitulo Sandomiriensi electus, & confirmatus circa annum Domini 1390.

16 Anno Domini 1402. facta est diuisio prouinciarum Bohæmiæ, & Poloniæ; nam à principio ordinis vsque ad hunc annum vnitæ erant, immo vna erat prouincia: verum cum Regna Poloniæ, & Bohæmiæ, quæ prius ab vno Rege reguebantur, inter se diuisa sunt, tunc etiam & prouinciæ hæduæ esse cæperunt.

17 R.P.F. Hyppolitus Cracouien. in capitulo Cracouien. in prouinciale Poloniæ est electus & per R.P.F. Goleslaũ prædictum est confirmatus, quem ipse vice versa in prouinciale Bohemiæ confirmavit. Quod totum factum est, auctoritate Reuerendissimi patris generalis circa annum 1402.

18 R.P.F. Peregrinus ex Ducatu Sileziæ sacrae theologiæ magister, prior Vratislauenfis, & Ratiborieñ. in capitulo prouinciali Cracouia celebrato est electus, & per litteras magistri ordinis ad instantiam suam est absolutus, & iterum in eodem capitulo reelectus. Per magistrum verò ordinis ad instantissimas præces suas est absolutus. Scripsit sermones pulcherrimos, & deuotissimos de tempore, & de sanctis per totum annum.

19 R.P.F. Nicolaus Affri, sacrae theologiæ magister prior tunc Cracouien, & Vicarius prouincialis in eodem capitu

lo Cra-

lo Craco
confirma
20 R. P.
natione
per Reu
est confir
tate conf
ria Rom
21 R. P.
uinciale
defunctu
22 Post
Polonos
loniæ gu
hemia, &
Nicolau
dicatore
fratres a
uinciale
23 R. P.
fessor v
lo Syrac
annis, &
pra iam
24 R. P.
electus
25 R. P.
electus
26 Ioan
ctus, &
uentui
27 R. P.
uinciali
domiri

lo Cracouenſi. poſtulatꝰ, & per magiſtrum ordinis eſt confirmatus, fuit Pœnitentiarius Domini Papæ.

20 R. P. F. Petrus Comeſſa ſacræ theologiæ magiſter, natione Vratiſlauienſi. bis in prouincialem electus, & per Reuerendiſſimum Generalem Magiſtrum Ordinis eſt confirmatus, vir quoque doctiſſimus, & vitæ probitate conſpicuus, fuit quoque Pœnitentiarius Papæ in Curia Romana.

21 R. P. F. Petrus Vaſſerhab natione Theutonicus in prouincialem Poloniæ electus, & confirmatus, & in officio defunctus.

22 Poſt mortem prædicti patris, facta fuit diuiſio inter Polonos, & Germanos, (antea enim ab vno prouinciali Poloniæ gubernabatur, iſtę prouinciæ, ſcilicet Germania, Bohemia, & Polonia) fratres enim Poloni elegerunt. R. P. F. Nicolaum Breſtenſi S. T. M. in prouincialem Polonię, prædicatorem egregium, & inquitorem hæreticę prauitatis, fratres autem, & priores Germani, elegerunt ſibi in prouincialem. R. P. F. Nicolaum Bar de Oſuiecim.

23 R. P. F. Ioannes de Opatouiecz ſacrę theologię profeſſor vocatus Apellus in prouincialem eligitur in capitulo Syradienſi. & abſolulo officio fuit prior Cracouienſi. ſex annis, & poſt modum Epicoſopus Chelmenſis Ruſſię, vt ſupra iam memoratum eſt.

24 R. P. F. Nicolaus de Pineuo ſacræ theologię magiſter, electus eſt prouincialis, & confirmatus.

25 R. P. F. Ioannes Fraſtneſi, ſacrę theologiæ magiſter electus eſt prouincialis, & confirmatus.

26 Ioannes Aduocati S. T. Lector in prouincialem eſt electus, & confirmatus. Hic emit poſſeſſionem terreſtrę conuentui Sendomirienſi cuius beneficio nunc victitat.

27 R. P. F. Andreas Ruteni ſacræ theologiæ magiſter prouincialis Poloniæ eſt electus, & anno Domini. 1454. Sendomiriæ eſt mortuus.

28 R. P. F. Nicolaus sacræ theologiæ magister, prior prouincialis Poloniæ, vir doctissimus, & eloquentissimus anno Domini 1458. electus est, & confirmatus.

29 R. P. F. Iacobus de Bidgoseza sacræ theologiæ professor genere nobis, primo prior Cracouiensis, post modum in capitulo prouinciali Syradia celebrato in prouincialem eligitur, qui post modum factus suffraganeus Ecclesiæ Cracouiensis anno Domini 1477. mortuus, & apud fratres prædicatores Cracouiæ est sepultus.

30 R. P. F. Albertus de Sceczin sacræ theologiæ professor, vir magnæ reputationis, sub Ioanne Alberto Rege Poloniæ 1493. in suffraganeum Gnesnensem creatur, de quo iam supra.

31 R. P. F. Andreas de Parczowvo sacræ theologiæ Bacha laureus prouincialis Poloniæ, qui peracto officio ob vitæ integritatem, morumq; maturitatem tum scientiæ exuberantiam Sigismundi primipia memorix Regis Poloniæ confessorius fuit.

32 R. P. F. Rudolphus sacræ theologiæ professor natione theutonicus vir eruditissimus, Bibliothecam conuentus Cracouiens. ædificauit, & libris adimpleuit, fuit prouincialis Poloniæ, & Cracouiæ obiit. 1519.

33 R. P. F. Andreas Suientek electus fuit prouincialis & confirmatus, qui à sua confirmatione tantum quinque annis prouinciæ præfuit, eo quod in ipso est finita perpetuitas officij prouincialatus prouinciæ Poloniæ, nam à principio, hoc est ab anno Domini 1225. vsque ad annum 1525. prouinciales exercuerunt officium perpetuum, & ab eo tempore officium prouincialatus redactum fuit ad quadriennium, & postmodum ad sexennium per breue Leonis Decimi summi Pontificis est prolongatum, cuius breuis vigore nunc sunt prouinciales sexennales. Hic primus capit procurare canonizationem Beati Hyacinthi, apud Leonem Decimum Pontificem Maximum.

R. P. F.

34 R. vir do
ficio fr
35 R. iterum
vrgent
giltro
36 R. logia
uincia
stensi
diem,
Septim
37 R. ster in
Roma
ti Hy
mente
pro fic
Crace
38 I
multa
tulò I
firmat
39 R. & mo
proui
40 R. retica
tiæqu
fissim
proui
ta sib
strati

34 R. P. F. Thomas à Syczouu sacrae theologiae professor vir doctus, & morum grauitate praeditus prouincialis officio functus est.

35 R. P. F. Andreas Suientek de quo supra dictum est, iterum est in prouincialem Poloniae electus, sed propter urgentissimas suas preces, à Reuerendissimo generali magistro ab officio prouincialatus Poloniae est liberatus.

36 R. P. F. Martinus Sporn Vvratislauiensis sacrae theologiae magister, vir doctissimus, & eloquentissimus, in prouincialem Poloniae electus & confirmatus. Hic Romae existens in capitulo Generali, in honorem Beati Hyacinthi, diem, altare, missam, & exhumationem ossium à Clemente Septimo impetrauit.

37 R. P. F. Thomas de Syczouu sacrae theologiae magister in prouincialem secundo electus & confirmatus. Hic Romanus veniens cum summo labore Canonizationem Beati Hyacinthi desiderans apud Summum Pontificem Clementem Septimum laborauit, tandem multis laboribus pro fide Catholica, & Religionis augmento expletis, in Cracouiensi conuentu plenus dierum moritur.

38 R. P. F. Gabriel, sacrae theologiae Magister vir multae litteraturae, & praedicator suauissimus in capitulo Louicensi in prouincialem Poloniae est electus & confirmatus.

39 R. P. F. Isaias sacrae theologiae magister, vir scientia, & morum grauitate praecellens in capitulo Varacensi, in prouincialem est electus.

40 R. P. F. Paulus Sarbinus sacrae theologiae magister, haereticae prauitatis inquisitor, magnus animi virtute, scientiaeque claritate, praedicator quoque suo tempore famosissimus in capitulo prouinciali Sendomiriae celebrato in prouincialem electus in zelo animarum, & prudentia multa sibi concreditam rexit prouinciam in cuius administratione mortuus, & Posnananiae sepultus est.

Doctor Romanensis.

41 R. P. F. Melchior Mosticensis sacrae theologiae magister haereticae prauitatis inquisitor generalis prior Leopoliensis in prouincialem Poloniae 1559. in capitulo Plocensi absens est electus, & per Reuerendissimum generalem confirmatus. multa bona fecit & nostro seculo vix credibilia subiectaq; sibi prouinciam verbo, & exemplo sanctissimè administrauit. Et curiam Regni in causis ordinis secutus intolerabilis haereticis, admirabilis Catholicis fuit, in ieiuniis multis abstinentia admirabili, studioque litterarum, & diuinarum scripturarum infatigabili, prouinciæque reformatione supramodum sollicitus suum expleuit sexennium.

42 R. P. F. Hieronymus Cyranus Costen. sacrae theologiae professor vir doctissimus, & morum grauitate, praedicanctique scientia clarissimus, prior Vilnensis in capitulo Louiciensis Anno Domini. 1563. in praetatum prouinciæ Poloniae omnium cōsensu vnanimi est electus. qualis vero, & quantus fuerit, exinde probatum est, quod cum ad Gedanen. totius veritatis Catholicae hostes propter reformationem eius, quæ collapsa erat religionis accessisset, ab inimicis fidei ob constantem ipsius in Ecclesia Dei animum, veneno in cibo porrecto, est enecatus, & in medio chori Gedanensis Ecclesiae fratrum praedicatorum sepultus, magnum post se pessimæ haereticorum praesumptionis Catholicis relinquens fastidium & sanctitatis, & zeli fratribus relinquens exemplum.

43 Absumpto isto, & pro fide Catholica per impios Lutheranos veneno enecato praedicto Reuerendo patre in capitulo prouinciali Brestensi in prouincialem desideratus, & ab omnibus amabilis ob vitæ sanctitatem, & conscientiae puritatem, secundò eligitur Reuerendus P. F. Melchior supradictus magister anno Domini 1568. qui supra candelabrum positus tanta fecit, quanta illos primos patres Poloniae sine iniuria aliorum in ordine fecisse credendum

dum e
res in
imitat
47 A
Craco
trum
Iustin
tertio
quam
Melch
officio
tibus
enim
porum
ticory
clesia
cauit,
tienti
ad sen
iniuri
nedict
tribul
las iat
tigab
45 A
chior
rasset
tique
Prem
lachr
non n
neral
suppe
uinci

dum est, qui sanctitate vitæ, & feruore prædicationis plures in ordinem traxit, verus ac sincerus vitæ B. Hyacinthi imitator existens.

44 Anno autem Domini 1574. in capitulo prouinciali Cracouiæ celebrato pro festo sancti Michaelis ad fratrum magnam apud Reuerendissimum P. F. Vincentium Iustinianum magistrum ordinis instantiam, & concessione tertio absoluto sexennio suo in prouincialem Poloniæ, quamuis plurimum renitens est electus Reuerendus P. F. Melchior supradictus sacre theologiæ magister, in quo officio qualem se præstiterit, quæ & quanta nobis super tibus fecerit si nos tacuerimus lapides clamabunt. Ipse etenim omnia monasteria prouinciæ Poloniæ malitia temporum collapsa reedificauit, plusquam duo millia hæreticorum ob angelicas, & diuinas conciones suas ad Ecclesiæ sanctæ gremium hæresi abiurata in manu sua reuocauit, abstinentia admirabilis, laboribus infatigabilis, patientia vix imitabilis à prima prouincialatus sui die, vsq; ad senectam inter grauissimas itinerum, & prosequetium iniurias nõ nisi verbum illud ordinis Benedictus Deus, Benedictus Deus, solitus proclamare, cumq; iã aliqua magna tribulatione diuexaretur dicere solitus erat: Ego scapulas iam parauì, percutite omnes citius vos percutiendo fatigabimini, quam ego patienter sufferendo.

45 Anno Domini 1580. Cùm de Roma idem R. P. F. Melchior redisset, iamque quietem suæ senectuti futuram sperasset, ob eius admirabilem, & sanctam conuersationem totique Poloniæ ne dicam fratribus stupendam in capitulo Præmissiensi licet multum reluctans, & prostrationes cum lacrimis faciens, quarta vice in prouincialem Poloniæ non modo canonicè electus, sed etiã per Reuerendiss. generalè Paulũ Cõstabilè Ferrariens. coactus oneri humeros supposuit, & suũ sexenniũ satis strenuè, & religiose p prouinciæ sibi concreditæ reformatione laborans cõpleuit.

46 R.P.F. Felix à Viersbno Siradien. Districtus sacre theologie magister Anno Domini 1586. in capitulo Louicij celebrato, in prouincialem Poloniae electus, & per Reuerendissimum Generalem Sixtum de Luca magistrum ordinis est confirmatus, hic expleto sexennio in Lublinese. capitulo reeligitur, & per Reuerendiss. generalem magistrum in Polonia existens confirmatur. 1593.

Cathalogus virorum doctissimorum, & predicatorum excellentissimorum inter multos alios, qui ex ordine Beati

Dominici in Regno Poloniae per Beatum Hyacinthum fundato sua aetate claruerunt. Cap. XXV.

- 1 **R**. P. F. Georgius S. T. M. & inquisitor hereticę prauitatis, prædicator accerrimus anno Domini 1479.
- 2 R. P. F. Martinus sacre theologie lector, & hereticę prauitatis inquisitor, quondam prior Cracouiensis, vir magnę litteraturę, & in prædicatione accepissimus anno Domini 1477.
- 3 R. P. F. Ioannes sacre theologie magister, & inquisitor hereticę prauitatis, Ecclesiastes, & orator excellens, & in prædicando feruidus prior Cracouien. Anno Domini 1478.
- 4 R. P. F. Iacobus Syradien. sacre theologie magister, prædicator veritatis gratiosissimus circa annum Domini 1483.
- 5 R. P. F. Michael sacre theologie magister, supra religionis, & pietatis virtutem, qua pollebat in litterarum diuinarum scientia peritissimus, reformator conuentuum Gedanensis & Elbigen. in Prussia Anno Domini 1482.
- 6 R. P. F. Matthias dictus Flori sacre theologie magister facundissimus prædicator, & inquisitor hereticę prauitatis circa annum Domini 1482.

R.P.F.

7 R. I.
gister,
nis amo
80 R.
gia Ba
expugn
labores
9 R. I.
reus, fu
& in rel
facundia
10 R. I.
in vita
uentum
uidit;
11 R. I.
gratiost
12 R.
prior C
uentu C
si presti
Iuonis
& affer
liuit.
13 R. I.
& heret
nis, &
formar
nem pro
uiesi. fo
eumque
te succo
14 R.
uentus

7 R. P. F. Nicolaus de Brzezie sacre theologie magister, & inquisitor hereticę prauitatis, vir & religionis amore, & prædicationis fauore præstantissimus.

8 R. P. F. Nicolaus de Lenczicza sacrae theologie Baccalaureus, & prauitatis hereticę inquisitor, & expugnator, suo æuo plurimos in concionando emensus labores.

9 R. P. F. De Sochaczouo sacrae theologie Baccalaureus, fundator conuentor Vilnensis, vir omnium horarū, & in religione prælatus diligentissimus, & in prædicando facundissimus.

10 R. P. F. Ioannes de Syradia prædicator generalis, & in vita religiosa commendabilis, sermone gratus qui conuentum Syradiensem, & elemosinis, & possessionibus prouidit.

11 R. P. F. Nicolaus de Monte sacre theologie lector, gratiosissimus prædicator, circa annum Domini 1500.

12 R. P. F. Vincentius sacre theologie magister, & prior Cracouiensis, qui memor beneficiorum in conuentu Cracouiensi à Beato Iuone Episcopo Cracouiensi præstitorum, vadens in Italiam exhumauit ossa Beati Iuonis Episcopi prædicti in conuentu Vtinenfi sepulti, & afferens Cracouiam in medio chori honorificè sepeliuit.

13 R. P. F. Nicolaus de Znino sacre theologie magister, & hereticę prauitatis inquisitor, vir magnę reputationis, & litteraturę conuentus Cracouiensis prior, & reformator, hic à Iudeo quodam in publicam disputationem prouocatus in templo Beatę Virginis Marię Cracouiensi, solemniter Iudeum superbum, & incredulum vicit, eumque vt blasphemum in Christum igne in media ciuitate succenso cremari fecit.

14 R. P. F. Gregorius sacre theologie Lector, conuentus Leopoliensis prior, & Vicarius, Russię, prædicator

cator gratiosissimus Leopoli mortuus.

15 R. P. F. Georgius Knura sacrae theologiae lector, & gratiosus generalis praedicator, organista excellentissimus, qui suo tempore in hac arte parem non habuit, Posnaniae mortuus.

14 R. P. F. Florianus sacrae theologiae lector gratiosus, & praedicator facundus, postea factus Abbas ordinis Cisterciensis, qui postea Abbatiae renuntians, ad ordinem suum praedicatorum Posnaniae se contulit, & ibi mortuus est.

17 R. P. F. Marcus sacrae theologiae lector, & praedicator generalis facundissimus concionator existens, prior Varacei ibidem moritur.

19 R. P. F. Vittus sacrae theologiae professor prior Cracouien. Insuper & praedicator gratiosissimus Louicij in capitulo Provinciali mortuus ibidemque sepultus.

20 R. P. F. Victorinus sacrae theologiae Baccalaureus, praedicator, & cantor gratiosus, hic duodecim Tomos gradualium, & antiphonariorum cantus choralis libros magnae quantitatis, pro cantibus chori absoluendis manu sua descripsit, & picturis delineauit, conuentuique Cracouien si dicauit in Bochnensi conuentu mortuus.

21 R. P. F. Hieronymus sacrae theologiae magister praedicator clarissimus, qui a prioratu Cracouien si absoluto per Magistrum ordinis, Toruniamque missus multos haereticos suis facundissimis, & zelosissimis concionibus ad Romanae fidei obedientiam adduxit, qui postmodum peste grassante in eadem ciuitate morbo epidimiae mortuus est 1538.

22 R. P. F. Iacobus Rossius sacrae theologiae magister, quondam studens Parisien si, vir in scientia theologica doctissimus, & inquisitor haeretice prauitatis. Louicij mortuus est.

23 R. P. F. Lucas Leopoliensis, sacrae theologiae magister

vir

vir d
omn
bis p
Cr
ibid
24
nera
dise
hab
die
25
ster
Cra
Leo
eius
ce q
26
The
cato
req

vir doctissimus, & in Polonico idiomate nostro tempore omnium Rhetorum, & Cocionatorum excellentissimus, bis prior Cracouienſis, prædicator & conuentus, & arcis Cracouienſis. annis multis, mortuusque in opido Dinouo, ibidemque in Ecclesia parochiali sepultus.

24 R. P. F. Gregorius Broda Louicienſis, prædicator generalis. in scripturis edisserendis & sermonibus faciendis disertissimus, rerum magnam & multam experientiam habens, olim prædicator Cracouienſis, postmodum Syradie prior, moritur.

25 R. P. F. Stanislaus Raduan Sacræ Theologiæ Magister, & in iure Canonico peritissimus, quondam Prior Cracouienſis, vir maturus & grauis, postmodum prior Leopolen. supramodum in eodem in erigendis ædificijs eiusdem laborauit. tandem Belzenſis Prior existens in pace quieuit, & ibidem sepelitur.

26 R. P. F. Ioannes Chrisostomus Romanouius sacræ Theologiæ Magister, prior quondam Cracouienſis. prædicator graciosus, Vilnæ in prædicationis officio mortuus requiescit.

DE MIRACVLIS
 QVIBVS DEVS SANCTI
 Hyacinthi ordinis Prædica
 torum Poloni post eius o-
 bitum sanctitatem vi-
 tā attestari di-
 gnatus est.

LIBER SECVNDVS.

Præfatio.

DOMINI omnium bonorum auctor, &
 mirabilium patrator humanique ge-
 neris Redemptor **CHRISTVS**
IESVS Dominus noster peracta in
 terris solemnī Dei Patris legatione,
 omnibusq; ad redemptionem nostram
 pertinentibus completis mysterijs, ex hoc miserabili
 mundo, & lachrymarum valle, ad caelestes delicias,
 Regnumque perpetuum properaret, discipulis suis, &
 omnibus in se credentibus siue credituris, diuitias the-
 saurumque potentia suae, scilicet operationem mira-
 culorum,

racul
 mani
 ritati
 Qui
 maior
 rionen
 quia
 opera
 virtu
 stra a
 STV
 per se
 ra t. m
 in diu
 fidei e
 tus est
 tur,
 descr
 dem C
 voce
 Sicut
 homin
 perpe
 quam
 culoru
 sinem
 re &
 suo qu
 Prædi
 Etator

raculorum, & rerum mirabilium perpetratiorem in
 manibus dereliquit: & iureiurando in Evangelicæ ve-
 ritatis sententia affirmavit dicens, Amen dico vobis,
 Qui in me credit opera, quæ ego facio & ipse faciet, &
 maiora horum faciet; quia ego ad Patrem vado. Ra-
 tionem verò nullam affert horum mirabiliū nisi hanc,
 quia se ad Patrem iussisse denuntiat. Hæc igitur sunt
 opera, quæ absentem quidem corpore, præsentem autē
 virtute & maiestate Dominum nostrum, & fidei nos-
 stræ auctorem, consumatoremque IESVM CHRI-
 STVM representant. Multa sanè, & innumera
 per seipsum Christus Iesus operatus est miracula, plu-
 ra tamen per omnes doctrinæ, & fidei suæ sectatores,
 in diuersis locis & temporibus, ad commendationem
 fidei & veritatis, & sanctitatis prædicantium digna-
 tus est efficere. quæ si in unum acervum componeren-
 tur, & in unum librum ex omnibus partibus Mundi
 describerentur, quem obsecro alium quam ipsum, eun-
 dem Christum Dominum veritatis assertorem, viva
 voce conclamarent, & in sua maiestate præferrent?
 Sicut enim quæ in veteri testamento, per sanctos Dei
 homines & Angelos, usque ad aduentum Domini,
 perpetrata sunt miracula nihil aliud significabant
 quam venturum in carne Dominum, omnium mira-
 culorum auctorem sic ab Aduentu Domini usque ad
 finem sæculi, non nisi eum, cuius uirtute fiunt præfer-
 re & monstrare ualebunt. Ad singulas igitur gentes
 suo quoque ad hoc prædestinato tempore Apostolos &
 Prædicatores fidei suæ misit, & contra ueritatis obire-
 ctatores in manibus illorum tanquam fidele, & uerum
 sua

sue missionis priuilegiū, operationem miraculorum re-
 posuit, ut ijs mundanae conuersationis homines, tanquā
 diuinae potentiae radijs repercussi, ad saniores mētē
 reuerſi fidei, & morū, atq; p̄bitatis documēta facilius
 & promptius amplecterētur. Possem equidē multa ad
 hęc comprobanda tum sacrae Scripturae, tum etiam vi-
 rorum illustriū afferre testimonia, sed hęc breuita-
 tis ductus amor e volens praefero. Neq; enim Moyses
 ad Pharaonē & Hæbreos, nec Halias ad Israelitas,
 nec Daniel ad Chaldeos, nec Propheta ad populū Do-
 mini, nec CHRISTVS in mundum, nec Apostoli ad
 gentes, nec discipuli Apostolorum ad singulas quasq;
 Prouincias & Regna transmissi sine miraculis, & stu-
 pendis operibus apparuerunt. Imo & Beatissimus Pa-
 triarcha noster Dominicus hortū, vel potius Paradisū
 Prædicatoriae familiae multorū operatione miraculorū
 plantauit, atq; rigauit. Cuius sacrae vinea palmites
 per B. Hyacinthū non solum in Poloniam, verum etiā
 ad partes omnes septentrionis extēti atq; reflexi, po-
 tentis Dei virtutis secum traxere vigorem. Hunc igitur
 virum Dei S. Hyacinthum, cuius non solū in vi-
 ta quae recensuimus miracula, verum etiā post mortē
 meritis Sancti patrata scripturi sumus, tantis diuina
 clementia collustrauit prodigijs, & eo vsque illustrare
 non cessat, quod etiā non tantum fidei Catholicae secta-
 tores digna laude prosequuntur, Dominumq; Deum,
 in sancto viro operantem laudant, verum etiā & ini-
 quarū haeresum, atq; sectarum scœlesti professores ve-
 lint nolint, fateri & cōtestari coguntur. pluries enim
 etiam in seipsis experti per merita S. Hyacinthi diui-

nam

nam
 Dei
 sione
 Dei
 tam
 pate
 tiā,
 siqui
 cum
 ment
 ti sen
 quan
 bono
 igitur
 conc
 ruer
 Et (u
 fueri
 tanti
 semp
 tionu
 tati,
 do

nam sensere affluere bonitatem. Itaq; præpoten
 Dei virtus, quâ in confirmationem bonorû, & conuer
 sionem vel saltem confusionem malorum, in sanctorû
 Dei honorem, ad eorum corpora, & sacras reliquias,
 tam diu assistere cõprobatur, donec liquido omnibus
 pateat sanctos Dei diuinam semper promeruisse gra
 tiã, eos deniq; gaudijs perfrui sempiternis. Ab inde
 siquidẽ irrigatur hortus plantationum æterni agricolæ
 cum imbribus miraculorû reficiuntur, & corpora &
 mentes hominum, utq; beneficys temporalibus recrea
 ti sempiterna ardētius expetant, vel potius cognoscãt,
 quantus & qualis æternus & misericors Deus sit, qui
 bonorum ac sanctorû operum remunerator est. Hunc
 igitur à me candide Lector, accipe laborem, veniam
 concedens si non per omnia, & in omnibus tue pa
 ruerim voluntati. In magnis siquidem voluisse sat est.
 Et (ut Seneca ait) bonarum rerum, & si successus nõ
 fuerit, conatus tamen semper est laudabilis. Nõ enim
 tanti existimaui me ea, quæ uides scripsisse, quantum
 semper curauerim legentium uoluntati paruissse. Ora
 tionibus tuis obsecro suppleas, quod meæ defuit parui
 tati, quatenus tu deuorẽ legendo, & ego attentius scribẽ
 do communem uterque apud Altissimum Domi
 num lucremur patronum. Ad historia
 igitur iam cõpta, Deo auspice, pro
 grediamur narrationem.

DE CVIVSDAM
 Matronæ paralyticæ cu-
 ratione. Caput
 Primum.

POST viri Dei gloriosi Hyacinthi sepelitionem multorum piorum virorum corda, atque mentes conternebantur, & memores tantorum mirabilium, per virum Dei patratorum ingemiscences dolorosa voce congeminabant quærulantes, & dicentes: Vbi est noster Hyacinthus, qui nos suis meritis ex omnibus nostris afflictionibus liberabat: & veluti Elifeus propheta cum palio aquas diuideret? conclamabant, Vbi est spiritus Eliæ? Videres multos nunc ad tumbâ Sancti, nunc ad alias Ecclesias in suis necessitatibus & afflictionibus voces congeminare. Vbi est noster Hyacinthus, mentium consolator, & veritatis prædicator. Noluit diuina clementia piorum cordibus, iam ab æterno paratam consolationem prorogare, neque Sancti viri gloriam quæ in cælestibus resulget in abditis temporum celare. Si quidem hoc eodem anno scilicet 1257. quo sacra gleba corporis eiusdem (anima ad cælos euocata) terræ concredita est post interstitium vnus mensis, scilicet in die S. Michaelis Archangeli diuina resulfit gratia. Nam Domina quædam Margarita Cuius Cracouien. incurabili Paralyti percussa corporis totius & motu, & sensu destituta sex mēlibus medicorū, & chirurgorū artes experta nullo remedio ad concussæ à natura loquelæ, & virtutis beneficium redire poterat, & instar trabis in lecto

suo

fuo
 Dei
 mis
 mis
 ad
 viri
 tion
 eam
 uit,
 raly
 tatē
 Deū
 iectō
 reue
 semp

I

Q
 ob n
 & ad
 tas
 pinc
 corp
 inua
 Hyac
 Hyac
 gner
 omn
 tuis
 pulc
 votu

fuo se mouere nequaquam valebat . Quoniam verò viri Dei laus , & miraculorum operationes nondum ab animis fidelium exciderant ; maritus eiusdem Domine lachrimis effusus cum plena fide sua , & amicorum , vxorem suã ad Ecclesiam fratrum prædicatorum ad sepulchrum B. viri Hyacinthi voto facto portari iussit , & ibidem oratione deuota ad Dominum Deum fusa meritis Beati viri eam commendauit . Mira res , vix verba suæ orationis finiuit , & ecce coniunx sua prædicta Margarita nexibus Paralyfis liberata meritis B. Hyacinthi ad perfectam sanitatẽ restituta cunctis astantibus videntibus , & Dominum Deũ pro miraculo laudantibus redijt domũq; propriã ab iecto grabbato in quo prostrata ad Ecclesiam ferrebatur reuerfa est , & misericordem Dominum , qui in sanctis suis semper est mirabilis vbique collaudauit .

De hydropici iam iam morituri per preces B. Hyacinthi subleuatione . Cap. I I .

Quidam Nobilis nomine Boguslaus , filium vnicum cui nomen Suietoslaus imposuit , habebat , qui ob nature propensionem in hydropem morbum incidit , & acrescente tumore , infirmitateque inualescente ad portas mortis dum nihil minus quam vitam speraret , appropinquauit . Pater verò suus cum frustra medicaminum corporalium , iuuamina tentaret , indicesque morbus inualesceret , amicorum consilio & persuasui ad Beati viri Hyacinthi suffragia deuotus occurrit , dicens : O Beate Hyacinthe qui tot mirabilia virtute Dei operatus es , digneris curare filium meum , qui humana ope destitutus , omnibus viribus carens vltius viuere non potest nisi tuis sanctis orationibus ad iutus , & ego eum ad tuum sepulchrum , cum deuota oblatione deducam . & ecce vix votum Pater compleuit , cum iuuenis statim & immediatè de-

rè depulso omni tumore & inflatura corporis, per merita B Hyacinthi à morte præsentè perfe&è liberatus surrexit, & votum, quod pro eo Pater suus fecerat, veniens ad sepulchrum viri Dei gaudens, & Dominum Deû laudans adimpleuit, parentibus suis & alijs fide dignis miraculo præsentibus.

De cuiusdam iuuenis agonizantis ad vitam reuocatione.

Caput I I I.

Q Vidam Ciuis Micchouieñi nomine Sulco, & Margaritha vxor eius, hanc super filio suo Ioanne per virum Dei Hyacinthum acceperunt consolationem. Contigit enim filium eorum, in acutissimam & grauissimam febrem incidere, ita quod quinta die, ad vitæ suæ terminû appropinquâs oïbus sensibus destitutus iacebat, nec quidquam videre, audire, vel sentire poterat, sed tantum palpirante corde animam in mortali corpore hærentem, spiritusque vitales prodentem cernere licuit. Et cum iam præsentem mortem in domo viderent, & quo se amplius pro auxilio quærendo verterent, ignorarent, ad Beatum virum Dei Hyacinthum pater suus vnâ cum matre, filium suum morientem cum lachrimis deuouerunt, dicentes: O S. Hyacinthe succurre filio nostro in mortis agone laboranti, què si sanaueris promittimus Deo & tibi eundem cum deuota oblatione ad gloriam Dei, & tui nominis honorem ad sepulchrum tuum præsentare. Mira res vix parentes verba finiunt, & ecce statim iuuenis moriturus, & agens animam meritis B. Hyacinthi parentibus, & amicis præsentibus & plangentibus ad vitam reuocatur, & perfe&è sanitati redditur, parentibus suis votum ad sepulchrum B. Hyacinthi reddentibus, & miraculum protestantibus.

De suscitacione vnus iuuenis defuncti maritis S. Hyacinthi. Cap. I I I I.

Contigit quendam iuuenem vnicum filium Patris cuiusdam nobilis Andreæ de Iakubocze, ob nimium crapulam grauiter infirmari, & dum medicorum arte dolor leniri sperabatur, eò magis virus infirmitatis excrescens supradictum iuuenem vsque ad portas mortis deducens oppressit, & cum iam vitam ageret, concurrentibus parentibus & notis ac amicis omnibus flentibus, & condolentibus iuuenis expirauit, ex cuius morte magnum parentes eius conceperunt dolorem, præsertim quod hæreditatis suæ non poterant habere successorem. Videntes verò quod humana desint præsidia ad diuinam opem lachrymabiliter & deuotè se contulerunt. Insuper & mater defuncti genibus prouoluta S. Hyacinthum in patrocinium inuocare cepit, supplexque precari, vt filium suum quem auida mors absorbuerat meritis suis ad vitam reuocaret, promittens & deuouens se ad sepulchrum S. viri vota certa reddituram. Hoc itidem & pater iuuenis demortui, cum amicis astantibus à Domino per merita Sancti apud altissimum ex intimis cordis sui affectibus exposulabat. Hæc ipsis facientibus ecce iuuenis, qui erat defunctus post longum mortis suæ interuallum, quasi media nocte superata ex feretro se eleuauit, & se viuum & sanum affirmans ex fasciis quibus ligatus erat, absolui petijt, & coram multitudine astante, & ad miraculum obstupescente Deo gratias retulit, & S. Hyacintho, cuius se meritis resuscitatum à morte, & sanatum ab infirmitate constanti voce protestatus est. quod miraculum non tantum domesticis, sed etiam alijs ciuitatibus innotuit, atq; Dei gloriam, & Sancti honorem in mentibus hominù maximâ propagauit. factū hoc fuisse anno Domini 1262. testatur historia.

De vnica puella agonizantis ad vitam per B. Hyacinthum reuocatione. Cap. V.

1331
oXolt9
f. 48

Quædam matrona Nobilis à Baptismo nomē Agathę habens Comitissę Zegorę Castellani Cracouiens. cõiunx, hæc puellam quatuordecim annorum habens, infirmitatem octo dierum spatio patientem, grauiusque de cumbentem sibi auferri lamentabatur, & medicorum delusa ingenio, de vita filię desperare cepit. Quę cum in agone posita fuisset, iamque animam exalare cepisset, supra dicta Matrona Domina Agatha flexis genibus virum Dei B. Hyacinthum inuocare cepit dicens: O Beata Hyacinthe obsecro te per misericordiam Dei, vt mihi miserę succurrere digneris, & per preces tuas apud auctore vitę dominum Deum nostrum, vitam filię meę impetrare. Et cum hæc & alia plura dicenda filiam suam ad sepulchrum S. viri deuoueret: Ecce duo fratres circa lectum agonizantis puellę habitu fratrum Prędicatorum induti beatitudinis notam præferentes assiterunt. Tunc Senior puellam agonizantem lato vultu aspiciens benignę affatus est dicens: Respice in me, ego sum inquit Frater Hyacinthus pro tua sanitate à matre tua deuotę inuocatus, ideo in nomine Domini nostri Iesu Christi surge, & pro præstita tibi inco lumitate Deo gratias age; & statim postquam hæc dixisset B. Hyacinthus vnã cum socio suo disparuit. Puella autę confestim surrexit sanitate perfecta recuperata, & qualiter ad ipsam redacta fuerit per B. virum Dei Hyacinthum sibi apparentem, & alloquentem omnibus se de hoc requirantibus firmiter & deuotę cum gratiarum actionibus, & diuina laude semper protestabatur.

*De vnica matrona anima post mortem ab inferis
per Beatum Hyacinthum liberata, & ad
corpus reducta. Cap. V I.*

Quædam matrona nobilis cognomento Thomislaua, Comitum Sdislai vxor dū in vita ageret semper deuote se in omnibus S. Hyacintho supplex commendabat. Quæ cum ad terminū vitæ suæ peruenisset grauiusque infirmata vsq; ad mortem in agone posita palpitare cepisset, ad quā venerunt duo demones quasi Ethiopes, micantibus oculis, eāq; vt sibi videbatur arripientes per vias lubricas ac tenebrosas secū ad inferos trahebant, & cū iā locis penalibus appropinquaret, ecce occurrit eis vir cædida veste indutus, in habitu fratrum prædicatorū, qui ait ad illos demones. Quò ducitis hanc peregrinā. Qui responderūt, eò ducimus quò nobis est mādātū. Quibus intulit vir Dei, dimittite inquit eā, nam nostra est, & statim illæ larę demonū ipsā relicta euauerunt. Tunc dixit vir Beatus ad illā. Sis bono animo filia, ego enim sum F. Hyacinthus ordinis fratrum prædicatorū, quæ multoties pro tua liberatione inuocasti, idcirco in nomine Dñi nostri Iesu Christi scias te ab infirmitate tua esse curatā, & à demonibus liberatā. Quæ expergefacta, & à morte quasi à somno subleuata statim surrexit, & ab omni infirmitate se liberatā esse sensit. Porrò nō ingrata beneficii statim ad Ecclesiā S. Trinitatis Cracouien. ad sepulchrū S. viri Hyacinthi properauit, & quid illi per virum Dei effectum fuerat cum gratiarum actione, & diuina laude coram Patribus conuentus, & alijs plurimis protestata est,

*Quod vitula cuiusdam pauperula mulieris mortua vitæ
sue restitua. Cap. V II.*

Circa annū Domini 1266. tale factum fuisse narratur prodigium: Quædam enim matrona nobilis nomine

*Ab inuicem
Responsum*

Vitouslauska, habuit quādā ancila seruilem, quæ Danbrouska vocabatur, hæc à sua iuuentute S. Hyacintho semper fuit multum deuota, & cum Dominae suæ pluribus annis fideliter inseruiret, vitulam quandam sibi nutriendam ab ipsa impetrauit, quam adeptam cum magna sollicitudine nutriuit, vt pote seruitij sui pensum, quæ vitula infortunio quodam iminent einfirmata decidens expirauit, quod cum vidisset illa puella Dambrouska cernēs se esse spe frustrata pretij profusis lachrymis & magna deuotione cordis ad sepulchrum S. viri cucurrit, & prostrata in oratione sic eum allocuta est: O S. Hyacinthe ego sum paupercula ancilla tibi semper deuota, obsecro adiuua seruam tuam, hanc enim, quam loco pretij vitulam habui iam mortuam domi reliqui, & quo confugere in hac mea necessitate debeam præter, te nescio, obsecro igitur fac mecum misericordiam, & per preces tuas ad Dominum Deum digneris eam viuificare. & cum in Ecclesia diutius moraretur, Domina eius indignè ferens animal mortuum in domo sua iussit vocare lanionem, mandans vt excoriata pelle cadauer ei jceretur. Cum verò ancilla ac Ecclesiā rediisset, & voluntatem Dominae suæ vt excoriaretur animal præsensisset, rogauit Dominam suam procidens ad pedes eius ne adhuc excoriari vitulam permetteret, donec ipsa accurreret ad sepulchrum S. Hyacinthi, & reuerteretur. & his dictis properauit ad Ecclesiā, ad sepulchrum S. viri Hyacinthi, rogans sibi viam restitui vitulam, tandem festinè domum reuersa reperit lanionem vitulam ipsius excoriantem, tunc vitula cepit mouere pedem excoriatum, & elevato capite sana surtexit haud dubium, quod miraculis S. Hyacinthi id factum sit, ad quod miraculum plurimi ex Ciuitate Cracouienſi, videndum cucurrerunt, & Dominum Deum in glorioso Sancto viro seruo suo Hyacintho mirabilia facientem collaudarunt.

De quodam Geraldo cine Cracouiensi agonizante per B. Hyacinthum ad vitam reuocato. Cap. VIII.

FVit quidam Ciuis Cracouiē. nomine Geraldus, qui cū vxore sua Helizabeth incedēs in omnibus mandatis & iustificationibus Domini, sine quærela in timore Domiai educatus S. viro Hyacintho semper deuotus fuit, & vt ipsius deuotione, & merito præmium responderet nõ est frustratus spe sua. cū enim acutissima & grauissima febris oppressus esset & repentinè prehensus, de spe vitæ desperare cepit, & tandem ad seipsum reuersus S. Hyacinthū, vt sibi succurreret inuocauit. Vxor verò sua Elizabeth mente deuota ad Ecclesiam vbi sacrum corpus viri Dei requiescit cum lachrymis pro sanitate sui mariti interpellatura currit. Et ecce Geraldo predicto in agone posito, & quasi iam à sensibus alienato ad lectum ipsius decumbentis assistit S. Hyacinthus dicens: Fili Geralde quid petis à me, ego sum frater Hyacinthus per te inuocatus & præcipuè per consortem tuam Elizabeth, quæ in Ecclesia existens adhuc cum lachrymis orat pro te apud sepulchrum meū. Ad quē infirmus: Pater Sancte Hyacinthe, inquit, obsecro te per misericordiã Dei, vt maritis tuis me curare digneris. Cui vir Dei dixit: In nomine Domini nostri Iesu Christi sis ab omni infirmitate liberatus, & hæc dicens ab oculis ægrotantis se subraxit, & disparuit. Tunc infirmus supradictus Geraldus perfecta sanitate suscepta statim surrexit, & repentino cursu absque moræ, cum multis amicis ad agonem eius expectantibus, & familia magna ad Ecclesiam fratrum prædicatorum venit, & vxorem suam Elizabeth ad sepulchrum Sancti viri Hyacinthi orantem inuenit. Quæ cum ipsum sanum vidisset præ gaudio obstupuit, & tandem Deo gratias agentes, & Sancto Hyacintho suo patrono reuersi sunt ad propria

miraculum verò toti ciuitati innotuit, quod circa annum Domini 1267. contigisse narratur.

*Quadam domina partu grauida à periculo mortis inuocato
B. Hyacinthi auxilio liberatur. Cap. IX.*

MAtrona quædã nobilis nomine Petronella, vxor Dñi Versij existens partu grauida, sex ante partũ septimanis, magno dolore vteri angebatur, & appropinquãte hora cū parere nõ potuisset propter magnã vim doloris defecit spiritus eius, & inuocans B. Hyacinthũ ad terminũ vite, & limen mortis deducta est. quæ dũ esset in agone posita, & vltimũ spiritu ageret: ecce mox vir Dei B. Hyacinthus ante lectũ illius astitit dicẽs: Filia Petronela Deo deuota, ecce adsũ quia me in tua infirmitate inuocasti, ideo in nomine Iesu Christi sanaberis, & filiũ absq; magno dolore paries. quẽ cū ad seipsã quasi de quodã graui sopore euigilãs reuersa fuisset sanã se inuenit, & filiũ sicut prædixerat vir Dei Hyacinthus, absq; labore, & dolore peperit. Itaq; veniens cū filio ad sepulchrũ S. Hyacinthi cū deuota oblatione Deo gratias egit, qui per mērita S. Hyacinthi à periculo mortis illã liberauit, miraculũq; corã Patribus Conuẽtus, & pluribus alijs solemniter protestata est factũ fuisse 1268. in die S. Gregorij Pontificis, & Confessoris.

*Da matrona cuiusdam manus dextera restitutione per
maria S. Hyacinthi. Cap. X.*

IN die Translat. Beatiss. Patriarche nostri Dominici, Anno Dñi 1268. tale fertur contigisse miraculũ, Matronã enim quædã nobilis nomine Martha vsum manus dextrę, propter quendã grauem influxum dolore plenum ita amiserat: vt nec extendere nec flectere eam posset, & cum diuersis medicinis dolorem manus auertere, & proprio vsui applicare tentasset & minimẽ vnguentorum iuuam inesse profecisset, recordata viri Dei B. Hyacinthi, quod multis

alijs

alijs ad
mio pro
clesiã f
thi, & c
eius fid
mortuo
preces
me tibi
lachrym
B. viri
scepit,
quã vo
lum pa
eius co

Quo

QV
incidẽ
ita que
tur, tan
Dei S. I
einthi,
chrimi
circa m
digner
mẽtiẽ i
re. Qua
applica
nãq; su
lorum
tis ad p
super c

alijs ad se cōfugientibus perfecta sanitate opitularetur. nī-
 mio pressa manus dolore venit, cum magno eiulatu ad Ec-
 clesīā fratrum p̄dicatorū vbi quiescit corpus B. Hyacin-
 thi, & cū multis lachrymis posita manu super sepulchrum
 eius fiducia plena dixit: O Beate Hyacinthe, tu multos
 mortuos suscitasti, & diuersi morbi, atque infirmitates ad
 preces tuas à corporibus hominum abscessere, digneris
 me tibi deuotam à dolore manus liberare. quæ dū vix cum
 lachrymis verba protulisset, manumq; arefactā sepulchro
 B. viri applicasset, mox beneficium perfectæ curationis su-
 scipit, visaq; Dei omnipotentis virtute ingrata esse nequa
 quā voluit, sed conuocatis antiquioribus Patribus miracu-
 lum pandit, & Deo bonorū omniū largitori per merita S.
 eius corā omnibus p̄sentibus ingentes gratias reddit.

*Quomodo quedam sc̄mina ab oculorum dolore meritis
 Sancti liberatur. Cap. XI.*

Quedam religiosa sc̄mina Cecilia nomine à pueritia
 sua seruiēs deuotē Dño plusquā triginta annis, quæ
 incidēs in infirmitatem & grauissimū dolorem oculorum
 ita quod octo annis nīmū dolorē patiēs, vt ceca duceba-
 tur, tandē speciali deuotione ducta quā habebat ad virum
 Dei S. Hyacinthū, mandauit se duci ad sepulchrū S. Hy-
 acinthi, quod cū manu tetigisset in vocē prorumpens cū la-
 chrymis: O S. Hyacinthe per te Deus mira operatur nunc
 circa mortuos, vt suscitentur, nunc vt illuminentur cæci,
 digneris ergo me miserā iā octo annis cecutiētē oculis cle-
 mētiē inspicere, & ab hac oculorū meorū cecitate eripe-
 re. Quæ cū dixisset, oculos suos ad tūbā S. viri Hyacinthi
 applicauit, cui⁹ fidē statim secuta est diuina misericordia.
 nāq; subito meritis S. Hyacinthi omnē infirmitatem oculo-
 rum euasit, & desideratū lumen perfectum recepit, mul-
 tis ad p̄sens miraculum astātibus & misericordiam Dei
 super creatura sua laudantibus, Hoc quoque fuisse Anna

Domini 1268. in die sanctissimæ Trinitatis, liber authenticus miraculorum testatur.

Quod quadam mulier surda à sua infirmitate sanatur.

Cap. X I T.

IN territorio Cracouien. erat quædã matrona, quæ Margaritæ nomen habuit, hæc in viduitate sua, secundum Dei timorem plusquam viginti annis, pudicè & religiosè conuersata incidit in grauem, & insanabilem infirmitatem, ex qua ob ingentes dolores capitis humoribus concurrentibus, tanta & tam grauissima percussa est surditate, quod nec campanas, nec tubas, nec homines ad eam loquentes vel quoscumque alios resonantes istus & sonoras percussiones audire poterat. quæ cum vndique tum herbarum, tum vnguentorum vnctionibus se voluisset liberare nec potuisset, cum magna deuotione ad Ecclesiam fratrum prædicatorum Cracouix, vbi corpora Sanctorum virorum S. Hyacinthi, & S. Vitti Episcopi Lausaneñ. de ordine fratrum prædicatorum assumpti requiescunt peruenit, & prostrata inter vtriusque altare (B. enim Vitti Episcopi corpus in altari, quod est à tergo altaris S. Hyacinthi in stamnea tumba est reconditum) sic allocuta est dicens: O Sancti & electi Dei S. Hyacinthe, & B. Vitte, per misericordiam Dei peto liberate me ab hac surditatis infirmitate. & persoluta sua deuota oratione, cum magna fiducia ad sepulchrum S. Hyacinthi accessit deosculans illud & aures desuper ipsius tumbam applicans non defuit diuina misericordia. verum ad S. honorem afflictã sceminam ab illa surditate, quam contraxerat liberauit, & beneficio auditus perfectissimè donauit. quo percepto Domino Deo ingentes gratias retulit, & miraculum in gloriam Dei, & honorem S. coram multis publicauit.

Quidam

Quidam oculo excacatus visum recipit. Cap. XIII.

ANno Domini 1270. In Crastino Sanctissime Trinitatis tale narratur factum fuisse per merita S. viri Hyacinthi miraculum. Vir enim quidam nobilis genere professione miles, qui S. Hyacintho dum adhuc viueret amicissimus fuit hic ex graui quodam capitis dolore in vno oculorum saniosa quadam infirmitate percussus cœcitatē contraxit. in ea enim parte, qua affectus erat oculus, in medio pupillæ albugo putredine plena ad modum iuglandis excreuerat, quæ & oculo maximum dolorem, & faciei turpitudinem non paruam ingerebat. Verum est equidem se huic dolori multos adhibuisse medicos, diuersasq; consultantium excepisse artes. At cū nihil profuissent, immo magis, ac magis faciei tumorē, capiti dolorē, & intuentibus horrorē ingenerarent, relictis humanis consiliis ad diuinū se contulit auxilium. Siquidē mente concipiens, & anima pertractans S. Hyacinthum, apud D. Deum esse gloriosum meritisq; acceptabilem, & suum quondam amicum Craco uien. ad sepulchrū S. Hyacinthi ad fratres prædicatores se contulit, & cū illa corrupti oculi affectione corde deuotus, & spe plenus ad tumbā S. viri accessit, oculumq; corruptū sepulchro applicans sic dicebat. O S. Hyacinthe tu cum in hoc mortali corpore uiueres me, vt filiū dilexeras & ego vicissim semper tibi deuotus fui, nunc obsecro vide infirmitatem meā, & ab hac turpi carie libera me meumq; mihi oculum restitue. Scio enim te apud Altissimū precibus tuis hæc obtinere posse. Mira res vix verba finierat orationiq; terminum dederat, & ecce subito caro illa putrida, & superflua saniaque referta ab oculo recidit facies à tumore liberata, & pupilla quæ iam effluxerat, nouū, dans actum videndi clarissimum, militi supplici, meritis S. Hyacinthi apparuit, quod multis presentibus factum fuisse. Do minumque Deum in sancto suo collaudatum scripto authenticò notificatur,

*Quadam nobilis Domina agonizans à presenti morte
maritis sanctorum Hyacinthi, & Vitti
liberatur. Cap. XIII.*

Comitis cuiusdam Sulconis nomine, Castellani Craco
Cuien. filia vxor Scarbimiri percussa graui infirmitate,
& desperata, quæ somnum ab oculis, & omnem gustum a
palato subtraxit, ita vt nec comedere, nec bibere, nec
loqui poterat, & cum iam medicorum ope frustraretur de-
que eius vita desperatum esset, cùmque morti appropin-
quasset quidam amicorum parenti suo, vt eam ad monu-
menta sanctorum Vitti Episcopi, & Hyacinthi confesso-
rum, cum certis votis offerre suggessit. Pater ergo illius
Dominus Sulco prædictus Castellanus Cracouien. ad le-
dum filia mortaliter decumbentis cum ceteris amicis
suis flexis genibus sanctos Dei confessores deuotè, &
lachrymabiliter inuocare cepit dicens: O S. Hyacinthe, &
sancte Vitte dignemini succurrere orationibus vestris apud
Dominum mortaliter laboranti filie meæ, & ego eam cū
solemni oblatione ad sepulchrum vestrum deducam, vo-
tumque supplex explebo. Illo itaque votum sic promitten-
te illa quæ iam præsentem mortem passa est filia statim ele-
uans se in lecto voce sonora clamauit: Gratias ago Domi-
no Deo meo, & Sanctis eius Hyacintho, & Vitto confes-
soribus, quia eorum maritis à mea infirmitate, mortis que
periculo sum liberata, confestimque sana surrexit, & cum
patre suo Domino Sulcone prædicto, magnoque comitatu
nobilium, qui ad se deplangendam accesserant, ad sepul-
chrum Beatorum iam dictorum cum magna deuotione ve-
nit, & votum, quod pater pro ipsa fecerat deuotè persol-
uit, cunctis mirantibus, & Dominum in sanctis suis mira-
bilem laudantibus. Hoc miraculum factum est circa An-
num Domini. 1277.

Simile

Simile miraculum factum esse meritis Beati Hyacinthi perhibetur circa annū Domini . 1270. in districtu Podlachia, in ciuitate Czechanouiuecz vbi quædam Domina cognomine ferta Bodislauska, vltimū spiritū agēs, recōmendata votis ad sepulchrum Beati Hyacinthi. subito omnem infirmitatem euasit, & perfectam sanitatem recuperavit, cui miraculo plures fide digni interfuere.

Quidam ab hostibus lachaliter vulneratus per Beatum Hyacinthum pristina sanitati restituitur. Cap. XV.

NE omni generi morborum per inennarrabilem Dei virtutem Beatus Hyacinthus desse videretur, eam quoque apud altissimum grātiā (vt etiam vulneribus concis medeatur) impetrauit: omnibus enim, vt viuens in pietatis Christianę visceribus, compatiebatur, sic & mortuus & beatæ vitę potitus sedibus, cunctis ad se confugientibus non solum precantibus vel vota offerentibus, sed etiam suspirantibus tantummodo: sua solatia præstabat. Contigit enim hoc quod enarrare cupio miraculum, ita misericordiæ Dominum seruumque eius exaltans, vt nequaquam præteriri silentio dignum esse iudicem. Ciuis namque Cracouiens. diuitiis, & fortuna temporalis, tum etiam morum probitate insignis cui familia Hincnis nomen imposuerat, qui more humano casibus variis subiectus, casum vulneris grauisissimi subiit. Hic siquidem ab hostibus suis sibi insidiantibus grauisimè in capite vulneratus, vsque ad cerebri excussionem, & in brachiis vsque ad ossium effractionem semituius relictus præsentem mortem pertimescens chirurgorum, & Phatmacopolarum se curæ commisit. At quia ob tam letale vulnus nullo modo hominum arte, & ingenio spes vitę relinquabatur, statim diuinę se prouidentię sanandum porrexit. Sciebat siquidē in illa Metropolitana ciuitate Cracouiens.

couiē. ſingulare datum eſſe miſeris, & afflictis refugium, ſcilicet Sanctum Hyacinthum ordinis prædicatorum. Tunc ſe recoligens, & deuoto pectore ſuſpiria emittens verſo vultu ad parietem Eccleſiæ ſic ſanctum virum alloquitur: O ſancte vir Dei Hyacinthe mærentium conſolator, ecce iam morior, nullumque iam mihi aliud datur vitæ refugium; ſic etenim ab inimicis meis ſum vulneratus, quod medicorum arte fruſtra cupitam debeo ſperare ſalutem: Ad te igitur ſolum mihi & vltimum reſtat diffugium. Tu qui mortuos ad vitam reuocas, potes me etiam. (quod certo, & firmiter credo) ad mortem conciſū vulneribus reſarcire, & precibus tuis ad vitam reuocare. Nec facultas tibi deeſt, qui tantis apud Deum mæritis abundas, nec voluntas deeſſe poterit, qui diuina ſemper charitate plenus fuiſti. Obſecro igitur miſerere mei, & ſuccurre iam deſtructæ, & conuulſæ fragili naturæ meæ: Ego vero quās primum iuueris me, promitto cum non exiguo munere, & oblatione tuum inuiſere, & honorare ſepulchrum. Audi miraculum, & miram Dei virtutem vix votum corde, & ore promiſerat, & ecce conſeſtim vulnera, quæ vnguentorum ratio mederi nequibat, omnipotentis Dei virtute ſolidata atque perfectè ſanata, & ipſe Hinco ab omni ſe infirmitate, & debilitate mæritis Sancti Hyacinthi curatum reperit. Et mox à præſenti morte, & vita inſperata ſanus cōſurgens cū ſua vxore Helizabet, & duobus filiis Philippo & Iacobo ad Eccleſiam fratrum prædicatorum ad tumbā Sancti Hyacinthi venit, gratiasque Deo agens ſolemnem voti oblationem compleuit. Omnibus magna voce contentans Dei gloriam, & S. viri apud Deum reputationē, quod eius mæritis iam à morte præſenti eſſet liberatus, Cicatrices ſolum velut ſigna diuinę gratiæ domum reportans anno Domini 1272.

*De adolescentis cuiusdam agonizantis à porta meritis ad
vitam meritis Sancti Hyacinthi reuoca-
tione. Cap. XVI.*

AT verò anno sequenti infigne ob sancti gloriosam in-
amentibus hominum refricandam memoriã Deo ope-
rãte tale fertur fuisse perpetratũ miraculũ. Namq; in oppi-
do Prossouicce cuiusdam matronæ honestæ cognomento
Boguslaua Nicolaus vnicus filius, & viduitatis cõsolatio-
nem, & curæ domesticæ labores sufferens matri suæ caris-
simus habebatur, qui permisso diuino in febrim acutissimã
incidens de die in diẽ maiorem habuit suæ vitæ iacturã,
nec vllis medicorũ curis obuiari poterat quin ad terminũ
vitæ velox cursus fieret. Quid mæsta mater ageret, quo se
verteret ignorabat: iam filium, quem viduitatis suæ fulci-
men habebat agentem animam, spiritumque Deo reddentem
videbat, nec vllum iam præstolabatur humanum sub-
sidiũ. Suasu tñ scõminarũ assistentiũ bene sperare iubeba-
tur dũ modo ad paratũ à Deo mortalibus refugiũ votis
præcedẽtib; ex intimo corde quãtocius se cõferret, Mox
mæsta parens cũ ceteris scõminis genibus prouoluta ad le-
stũ filij cõclamare cepit: O S. vir Dei Hyacinthe, quantas
iã per te hoĩum audiuimus operatas salutes? quot mirãda
& stupenda quotidie experimur? Ne despicias obsecro mi-
seram matrẽ dilecto filio orbatã, sed consolare mærentẽ,
& redde mihi filiũ morientẽ: & si mihi miseræ filiũ viuũ
restitueris promitto in honorẽ tuum ferias quartas singu-
las vsq; ad finẽ vitę meę ob gratiã mihi præstitam ieiuniis
& orationibus transigere. Quod votum cum lachrymis il-
la emisit. Et ecce filius eius iam iam moriturus ad ma-
trem dixit Noli flere mater charissima, sed quantocius
mihi cibum manu tua paratum porrige; Ecce etenim
nunc per Beatũ virum Dei Hyacinthum hic præ-
sentem à mea sum infirmitate curatus. Et assumpto
cibo

cibo surgens perfectè se curatum sensit, statimque cum matre, & Domino Falislaio, & Præbislao militibus ad Ecclesiam fratrum Prædicatorum Cracouiam venit, & ad tumbam Beati Hyacinthi solemnem suæ curationis per virum Dei protestationem fecit, gratias agens Deo, qui talem in mundo hominibus consolationem reliquit.

*De odore suavissimo ex tumba Beati Hyacinthi
diffuso. Cap. XVII.*

INter cæteras sanctorum corporum mirabiles gratias his, quæ adhuc in terris gloriosam expectant resurrectionem propter encomium virginitatis perpetuæ, à Christo Iesu Domino virginis partus fructu singulariter concessas hæc vna solet esse non contemnenda, quod ex eorum osibus, siue venerandis reliquiis suis in Christi fidelium nares odor diffunditur, vel simile aliquid, quod singularem alicuius sancti virtutem commendet. Sic enim S. Catherina martyr dat lac pro sanguine collo. Sic Paulus capitis saltu, & dulcis Iesu memorato nomine tres perpetuos fontes Romæ prodidit. sic Beatus Ianuarius Neapolitanus sanguinem suum bullire facit capiti suo admotum, sic Beatus Nicolaus sacro resudat oleo. sic Ioannis Evangelistæ manna perpetuo fonte scaturit. Non mirum ergo si Beato, & glorioso Hyacintho ad ostendendam puritatis virtutem conceditur, vt de eius corpore suavissimus odor emanet. Quidam enim Nobilis Zegocius cognomento circa Annum Domini 1274. cum adhuc secularibus curis, & mundanæ conuersationis inuolucro, licet iam clericus esset, teneretur, quadamque die deuotionis ergo ad Ecclesiam fratrum prædicatorum Cracouix, & cum aliis, qui magno deuotionis erga Sanctum Hyacinthum virum Dei tenebantur affectu ad sepulchrum eiusdem exosculandum accederet, dum nihil minus quam se aliquando fratre

ordi-

ordi-
rum
tiam
hum
pign
vide
toru
odo
supe
ordi
mor
dabi
sepu
tiam

B
gluu
perce
vt ci
octa
man
iam
bo e
dum
rato
Deus
affer
bet,
thi p
eique

ordinis prædicatorū futurum speraret sepulchris sancto-
rum virorum Hyacinthi, & Vitti sensit miram fragran-
tiam, odorisque suauissimi suauitiam, qualem lingua
humana explicare nequaquam potens erat. Et cum nulla
pigmenta, & commentitiæ suffumigationes in Ecclesia
viderentur, mirabatur vnde tantorum suauitas odora-
mentorum reperiretur, domumque reuersus nullatenus eius
odoris fragrantiam deperditam sensit. Illius ergo odoris
supernaturalis fragrantia illectus, diuinoque tactus lumine:
ordinem prædicatorum Cracouię est ingressus, in quo me-
mor cœlestis dulcedinis sanctissimam vitam ducens lau-
dabiliter vixit, iuramentoque sæpius confirmauit se ex
sepulchris sanctorū eam de qua scribimus odoris fragran-
tiam sensisse.

*Quidam à squinatico morbo meritis Sancti libe-
ratur. Cap. XVIII.*

Boleslai Ducis Poloniae Cancellarius cognomento
Dobroslaus, qui sibi erat carissimus ex quadam in-
gluue, & corporis distemperamento squinatico morbo
percutsus tantam gutturis, & faucium passus inflaturam,
vt cibo, & potu nequaquam amplius vti posset, iamque
octauum diem transigerat, cum nihil eorum, quibus hu-
mana sustentatur fragilitas deglutire poterat. Et cum
iam omnium medicorum ars in seipsam reuersa, quid mō-
bo eradicando, & strangulato sanando remedij adhiben-
dum esset, prorsus nesciebat. Dux Boleslaus ne tam hono-
rato, & Reipub. vtili subiecto priuaretur (sciens quanta
Deus per Beatum virum Hyacinthum affectis corporibus
afferret opitulamina) mox die nona currum parari iu-
bet, & suum squinaticum ad sepulchrum Beati Hyacin-
thi portari comitante tum seruorum, tum amicorum Du-
cique famulantium non parua caterua. Cumque iam Ec-
clesiæ

clesiæ, in qua sancti corpus requiescit, limen transisset, modulos loquelæ, quam amiserat, recuperauit. Et appropinquans sepulchro sancti illudque deuotissime exosculans cum lachrymis sancti viri patrociniũ, & adiutorium inuocare cepit dicens: O Sancte Hyacinthe per te vsus loquelæ est mihi restitutus, obsecro per misericordiam Dei, pristinæ me sanitati, meritis, & orationibus tuis restitue; Ego vero in memoriam beneficij vsque ad mortem ferias quartas ieiunare promitto. Hæc eo dicente, statim cernentibus cunctis per merita sancti inflatura capitis, & gutturis disparuit, & a postema scissum est, saniesque tota effusa, corpusque pristinæ sanitati restitutum: & hoc perfectissimè, quod ipse videns coram præsentibus, & miraculo assistentibus gloriæ Dei reuerentiam exhibuit, miraculumque Dei ope, & sancti patrociniũ patrum confessus gratias dignas Deo decantauit, atque ad suum Ducem cū gaudio, & virtutis Dei confessione reuersus, quid Dei beneficio sibi contigerit per ordinem enarrauit, hæc autem Anno 1277. contigisse processus inquisitionis Sancti Hyacinthi narrat historia.

Quomodo S. Hyacinthus adolescentem iam morientem apparens illi à morte liberauit.

Cap. XIX.

IAM verò quid factum sit Anno 1280. in crastino assumptionis gloriosissimæ Virginis Mariæ audiamus. Namque in villa, quæ Polonis dicitur Pelesnicza quatuor à Cracouia miliaribus distante, Nobilis quidam nomine Vislaus Boguslai militis filius in grauissimam, eamque mortalem febrem incidit, quam nulla medicorum ars curare valebat, cūque iam de eius vita desperaretur, iam iamque agonizans morti vicinus esset, parentibus, & amicis ad lectum morientis circumstantibus, ac irremediabili-

ter flen
præfati
chrym
ne non
dicato
S. Hya
mæ in
men fa
currere
consp
meriti
lemni
verò ve
nis qua
Deo ob
fima ci
prædic
& sanct
ritum
cali ve
torum
læ fili
ab infir
nostra
hoc di
natum
dium, &
que co
ad sepu
bus pr
optimo
per sa
pietat

ter flentibus, Magdalena matrona mater eius, & coniunx
 præfati Boguslai flexis genibus resumpro spiritu cum la-
 chrymis capit inuocare S. Hyacinthum in patrocinium
 necnon B. Vittum Episcopum Laufanensium, ex ordine præ-
 dicatorum (de quo supra libro primo dictum est) dicens: O
 S. Hyacinthe, & Vitte, viri serui, & amici Dei, quorum ani-
 mæ in cælis gloria perpetua perfruuntur, & in terra nô-
 men famaque est celeberrima, dignemini mihi miserę suc-
 currere, huncque filium meum, quem inuida mors à
 conspectu meo rapere properat ad vitam sanum precibus
 meritisque vestris restituite, & ego promitto eum cum so-
 lemnis oblatione ad tumbas vestras sistere. Quamprimum
 vero verbo, & corde deuoto expressisset dicta statim iuue-
 nis quasi è graui somno expergefactus ad parentem vota
 Deo offerentem præsentibus cunctis dixit: O mater caris-
 sima citò properemus Cracouiam ad Ecclesiam fratrum
 prædicatorum, & agamus Deo gratias pro mea curatione,
 & sanctis eius S. Hyacintho, & B. Vito, qui modo mihi Spi-
 ritum exhalanti in decore mirabili, vnus quidem Pontifi-
 cali vestitus amictu, alter vero in habitu fratrum prædica-
 torum astiterunt, dixeruntque mihi iam iam morienti Vis-
 læ fili In nomine Domini nostri Iesu Christi curamus te
 ab infirmitate, quam pateris, surge, & cum matre tua ad
 nostra sepulchra vota pro te facta completurus perge. Et
 hoc dicto disparuerunt, & ego optimè sentio me esse sa-
 natum. Mater igitur hæc audiens luctum conuertit in gau-
 dium, & præparato curru cum marito suo, & filio, multif-
 que confanguinis sibi adiunctis cum gaudio Cracouiam
 ad sepulchra Beatòrum properarunt, & miraculum fratri-
 bus prædicatoribus, & alijs ciuibus promulgarunt, Deo
 optimo ingentes gratias votis adiunctis reddiderunt, qui
 per sanctos suos hic in terris mortalibus auxilia confert
 pietatis.

*Quadam matrona sex annis cæca maritis S. Hyacinthi
visu donatur. Cap. XX.*

NON contemnendum sanè diuinam virtutem, & san-
ctiorù honorem commendans anno 1281. in die Bea-
tissimi Patriarchæ nostri Dominici accidit miraculum.
Quadam enim matrona Nobilis Cristina nomine, vxor
olim Nicolai Irdeniaua militis Deo permittente in grauè
lapsa infirmitatem, ex nimio capitis dolore oculorù est op-
pressa pafsione in tantù, quod inualefcète morbo indiesq;
crescente totaliter visiva virtute priuatur. Iam siquidè nec
lucem aliquam, nec hominem, nec quicquam materiale si-
ue palpabile cernere poterat. in qua cæcitate, dū iam sex-
tum ageret annum omnü ore cæca Christina appellaba-
tur, quæ licet pulchra facie fuerat, tamen ob cæcitatìs de-
formitatè à marito suo despiciebatur; post modum autem
à quadam deuota matrona admonetur, vt non paruipende-
ret Dei gratiam, quæ nuper ad consolationem fidelium
Cracouiæ apud fratres prædicatores emicuit: namque si
aliis Deus tot solatia in eorum infirmitatibus præbet, cur
tu etiam, inquit illa matrona porrectum in terris à Deo be-
neficium despicias? Sum certa, quod per Dei gratiam si ad
S. Hyacinthum te deuoueris oculorum lumen es adeptu-
ra. Quod audiens cæca mulier matronæ respondit, nullum
hucusque fuit, qui me hac de re commoneret. At verò
ex hac persuasione tua pro qua gratias multas tibi referro
ad Ecclesiam nostræ villæ accedo, & ibi solemne votù ad-
tumbam istius sancti gloriosi emittam. Quæ cum ad Eccle-
siam venisset, & cum lachrymis orans votum ad S. Hyacin-
thum perficiendum promitteret, statim caput quasi quodã
sopore grauari, & cum sic obdormiret, astitit illi S. Hyacin-
thus in fulgida veste, & decoro ordinis prædicatorum ami-
ctu, & dixit illi: Domina Cristina, si vis visum recuperare,
visita

visita
ctis d
sa cla
tur cu
cator
dem r
rum l
re. Q
S. Hy
libat
set, m
minu
in te
libus
coui

Q
inter
ul, &
lubr
potu
cum
licit
licto
que
uoc.
& c
nost
lang

visita sepulchrum meum cum deuota oblatione: Et his die-
 ctis disparuit. Tunc supradicta Domina ad seipsam reuer-
 sa clamare cepit super famulos suos: quãtocius mihi pare-
 tur currus vt possim per vos Cracouiam ad fratres prædi-
 catores perducì ad sepulchrum S. Hyacinthi, modo squi-
 dem mihi in fulgido apparuit amictu fratrum prædicato-
 rum lumenque oculorum meorum mihi promisit restituere.
 Quod cum factum fuisset, & ipsa ad sepulchrũ veri Dei
 S. Hyacinthi cum lachrymis deuotissimè orasset, & præ-
 libata oratione oculis cæcis sepulchrum Sancti contigis-
 set, maritis & intercessione ipsius statim visum recepit Do-
 minusque Deum supremis extulit laudibus, qui sanctos suos
 in terris mirabiliter glorificat, marito suo, & multis Nobi-
 libus vtriusque sexus, tum etiã, & fratribus conuentus Cra-
 couiesi. præsentibus, & ad factum prodigiosum stupëtibus.

*Quadam Domina percussa irremediabili dyssenteria
 per marito S. Hyacinthi à morbo libera-
 tur. Cap. XXI.*

Quadam Nobilis, & deuota Matrona Domina Marga-
 rita coniunx olim D. Falislaui de Calina militis ob
 intemperiem ciborum ex causis morbi concurrentibus gra-
 uis, & insanabili est correpta dyssenteria, in tantumq; eam
 lubricus morbus affecit, vt viribus destituta omnem cibũ
 potumque respuens, præ foribus mortem venire sensit,
 cumque iam nec medicorum rationes, nec seruentium sol-
 licitudines à morte superueniente eam liberare possent, re-
 licto humano ad diuinum anxia cucurrit præsidium. Nam
 que cepit S. Hyacinthum deuoto corde sub his verbis in-
 uocare: O S. viri Dei Hyacithe verè credo te in æternam,
 & cœlestem transisse vitam, vereque profiteor quod etiam
 nostro sæculo orationes tuæ coram Deo altissimo plures
 languidos curarunt, plures mortuos suscitauerunt, obsecro

fac mecum misericordiam, & vitam præsentem mihi conseruare apud altissimum obtinere digneris. Et ego haud immemor beneficij in tui honorem ferias quartas, & sextas, vsque ad vltima vitæ meæ tempora in pane & aqua ieiunare coram Deo promitto, & ad tuum sepulchrum notabilem, & deuotam offerre oblationem. Mira res vix mulier languida, & penè vita destituta vòtum compleuit: & ecce statim Deo per merita Sancti Hyacinthi auxiliante matrona prædicta, quæ ob fluxilem morbum emarcuerat, ac si numquam eiusmodi dissenteriam passa fuisset, sana, & incolumis surrexit. Ne verò tam grande sibi præstitum beneficium per obliuiosam ingratitude[m] aboleret; protinus Cracouiam cum marito suo adiunctis sibi suæ incolumitatis honoratis, & fide dignis testibus venit, miraculumque appendit, & Domino Deo gratias egit, quod per virum Dei in ipsius infirmitate salutem còtulit, & solemnè oblatione ad sepulchrum sancti relicta, laudans communem omnium bonorum largitorem Deum ad propria remeauit. Anno Domini 1283.

*Quædam virgo febribus ad portas mortis adacta per meritum
S. Hyacinthi perfecta sanitate restituitur.*

Cap. XXII.

ANno Domini 1284. in die Sanctissimæ Trinitatis tale narratur factum fuisse miraculum. Quædam Nobilis, & ingenua virgo cognomento Dobroslaua. Ianiconis Mileuski de villa Kunicze filia, correpta febre grauissima ex variis accidentibus morbo ingrauescente ad finem vitæ suæ deducta est, frustra circa morbi incrementis curam medicis laborantibus. Cùmque iam à medicis de vita ipsius desperaretur, mater Virginis Domina Mileuska

quæ

quæ semper Sancto viro Dei Hyacintho erat deuota ad diuinam se contulit misericordiam. Idcirco flexis genibus corde mesto, & voce lachrymabili cepit Sancti viri efflagitare patrocinium, multis eum in sua oratione verbis compellans, & si suam filiam primæ sanitati restitueret eum deuotione certam oblationem ad sepulchrum Sancti se allaturam promittens. Quod votum cum constanti corde compleuisset sequitur à Deo præstitum beneficium. Namque illa virgo prædicta à sua, qua passa est periculossissima infirmitate conualuit, & sana surrexit. Quo facto gratulabunda mater, nec non prædictus Ianiczko nobilis ne beneficij immemores existerent cum filia sua multoque nobilium personarum comitatu Cracouiam ad fratres prædicatores venerunt, vota peroluerunt, Domino Deo misericordî gratias retulerunt, miraculum publicauerunt, & quantum per Sancti Hyacinthi mærita Domino Deo obtinuerunt, palam coram omnibus enarrauerunt. Factoque voto post gratiarum actionem ad propria remearunt.

Quomodo Sanctus Hyacinthus matrona coniugi fratris sui vterini agonizanti apparens eam à morte, & ab infirmitate sanauerit.

Cap. XXIII.

Nobilis, & generosa Matrona nomine Przibyslaua Nolim Comitissæ de Odrouons F. Iacobi de terra Opolieñ. de Villa Kamien. Sancti Hyacinthi fratris vterini coniunx ex naturæ iniuria in acutissimam, & periculossimam febrem prolapsa humanis, se dedit præsidis, medicorûq; animos, sed non auxilium frustra implorans. Itaq; cum indies magis magisque paroxismo diuexaretur,

morbusque in deterius vergeret, cum ab omnibus medicis
 destituta, & ab amicis deplorata remaneret; in mentem ve-
 nit S. Hyacinthi in omni morborum genere diuersis per-
 sonis ad suum praesidium confugientibus opitulatio, quae
 non solum in districtu Cracouien. verum etiam per oēs Re-
 gni Poloniae partes longè lateque protendebatur. Quo-
 niam verò mors inexorabilis, quae carminibus non eluditur,
 nec pharmacis reuocatur praesentem demonstrabat
 animae de corpore exitum, quod verbis non poterat mor-
 bi oppressa magnitudine, cordis anxio speritu, & deuoto
 suspirio Sancti viri Hyacinthi, vt pote sui consanguinei
 cum lachrymis orando petebat patrocinium. Iam verò
 marito eius Iacobo praedicto ad lectum eius funestam di-
 lectae coniugis suae mortem deplorante, atque exiturae anime
 horam expectantem, circa gallicinium ceteris dormienti-
 bus medicis noctis transcurso tempore ad lectum praedictae
 matronae iam iam spiritum exallantis astitit Sanctus vir
 Hyacinthus splendido praedicatoriae professionis indu-
 tus habitu, & sic est eam allocutus: O Pribislaua, inquit
 Domina Deo deuota, quia me in tuae mortis anxia hora
 inuocasti ecce adsum. Idcirco in nomine Domini nostri
 Iesu Christi te vitae pristinae, & perfectae sanitati restituo.
 Atque his dictis disparuit. Matrona autem praedicta Pri-
 byslaua, cum mortis iacula, & naturae iniuriam depulsam
 sentiret, seque subito sanatae, & à morte reuocatam cer-
 neret ad personas circa suum agonem assidentium, & sopore
 pressas clamare cepit alta voce dicens: Surgite Surgite,
 numquid non videtis Sanctum Hyacinthum splendido
 praedicatorum ordinis habitu resurgentem hic astitisse,
 meque allocutum fuisse, & ab hac, quam agebam morte
 liberasse, & deperditae sanitati praesidium dedisse. Ecce
 iam tota sana facta sum. Haec cum dixit sana atque in-
 columis surrexit de lecto, & marito gaudium restituens
 cum ipso, & tota familia sua, multorum amicorum con-

gaudent.

gaude
 res mi
 viri o
 reddi
 largit
 stinam
 rat hi

Qu

E
 sancti
 racul
 Crace
 tius,
 verfa
 propr
 decid
 vulne
 tuni
 sapiu
 per S
 diera
 uotio
 lo siu
 eator
 Sanct

gaudentium comitatu Cracouiam ad fratres prædicato-
res miraculum publicatura pertexit ad sepulchrum Sancti
viri orationes, & vota humilesque gratiarum actiones
redditura accessit, Deū omnium bonorum inexhaustum
largitorem magnificans, qui ob merita sancti sui ad pri-
stinam ipsam reuocauerit sanitatem. Hæc contigisse nar-
rat historia Anno Domini 1289.

*Quadam Domina præcisos penitus duos à manu digitos
ad sepulchrum Sancti Hyacinthi admotos
sacerum corpori reuiri obtinuit.*

Cap. XXIV.

Eodem anno in crastino Sancti Dominici Patriarchæ
nostri non minus stupendum, quàm quod sanctitatis
sancti viri Hyacinthi encomium commendet contigit mi-
raculum. Siquidem Domina quædam Bartholomæi ciuis
Cracouien. vxor dum domestici operis aliquid feruen-
tius, atque diligentius operaretur, cultrumq; incautius
versaret acutissimū casu repētino præcidit duos de manu
propria digitos, ita vt penitus à manu disiecti in terram
deciderent. At illa, vt muliebris fert animus, viso atroc-
vulnere, quasi exanimis in terram eiulans proruit infor-
tunium suum lachrymabiliter deplorans. Quoniam verò
sæpius in publicis concionibus de virtutibus, & stupendis
per Sanctum Hyacinthum factis proligiis declamari au-
dierat, concepta in Deum fide, & ad sanctum virum de-
uotione, acceptis illis duobus præcisus digitis, & sudario-
lo siue panniculo inuolutis ad Ecclesiam fratrum prædi-
catorum quantocius properauit, & veniens ad sepulchrū
Sancti Hyacinthi cum lachrymis capit supplicare dicens

○ Beate

O Sancte vir Dei nonne nobis in declamationibus publicis sæpius tua merita apud altissimū proponuntur, quibus & mortuos ad vitam, & diuersis calamitatibus oppressos ad perfectam restituis sanitatem? Obsecro ne me despicias famulam tuam, quæ toto pectore tuo me patrocinio committo, et attuli infœlicis laboris mei partū duos digitos, quos de manu incauta præcidi, digneris tuorū meritorum virtutem in me quoque miseram effundere, hosque sic abscisos manui meæ reunire, & viuificare. Ego vero si me sanaueris promitto ob memoriam sanctitatis tuæ, quamdiu terrena carne induta terras incoluero septies orationem Dominicam, & salutationem Angelicam indes deuotè persoluere. Itaque voto emissio manum duobus digitis detruncatam super sepulchrum Sancti viri Dei Hyacinthi posuit, & digitos auulsos ex sudariolo depromptos suis locis adaptauit. O rem miram, & stupendum miraculum, digiti siquidem per merita sancti viri locis suis sic reuniti adhæserunt, & perfectæ sanitati sunt restituti, quasi nunquam crudeli mucrone à parte corporis reflecti fuissent. Ad quod miraculum gratulabanda mulier virum suum, & alios domesticos, qui concisam manum viderant in testimonium vocauit, & coram fratribus prædicatoribus mirabilem Dei omnipotentiam, & in sanctum virum Dei fauorem prædicauit, multis ob tam grande miraculum stupentibus, & Deum gloriosum laudantibus.

*Quomodo puer cæcus à natiuitate sexennio per merita
& intercessionem S. Hyacinthi illuminatur, & idem
post menses sex à mortis periculo liberatur.*

sur. Cap. X X V.

HOc eodem anno 1289. In die Assumptionis glorificatissimæ virginis Mariæ, tantæ & tam magnæ virtutis miraculum prodijt. Homo enim quidam de pago, qui vulgo Masslonicze dicitur cognomento Suenton, licet conditione pauper, sed in Dei prouidentia diues meritis, & ad Sanctum Hyacinthum deuotione plenus. Hic (vt à Domino probaretur, & gloria Sancti magis ac magis cresceret) filium habuit cæcum à natiuitate, quem & Simonem in sacro baptisinate nuncupauit, & cum iam in hoc natura, & oculorum defectu sexennium transgisset, nec esset vlla spes aliqua arte humana ad optatam filio lucem peruenire, accepto secum filio Cracouiam ad fratres prædicatores ad tumbam Sancti Hyacinthi perrexit, & viua fide in Deum & ad Sanctum virum Dei deuotione faciem cæci nati filij super sepulchrum Sancti posuit, & cum lachrymis sic est exorsus: O Sancte Hyacinthe succurre mihi misero, & me in hac calamitate consolare, illuminaſti duos gemellos cæcos à natiuitate dum viueres, illumina & hunc similia patientem dum cœlestia regna inhabitas, nec enim es minoris meriti mortuus, qui omnipotenti Deo aternaliter assistis; En tibi offero victimam accipe sacrificium, & præsta tuo deuoto patrocinium. Quod si tuis meritis huic lumen dederis, hunc eundem filium vsque ad terminum vitæ meæ singulis annis cum oblatione deuota in recompensam beneficij ad sepulchrum tuum præsentare promitto. Hæc cooperante

& votum promentes fidei merito, non est fraudatus, subie-
 to enim illius pueri cæci nati aperti sunt oculi, & lumen
 oculis integrum est restitutum. Tunc filius ad patrem
 Pater, inquit, charissime iam omnia clarissime video om-
 ni cæcitate semota. Pater verò suus præcurrens in faciem
 Deum omnipotentem, qui in Sancto lignum suæ beneuo-
 lentix ostendit, pronus adorans fideli pectore, & ore col-
 laudauit. ne verò miraculum cœlaretur, vocatis Patri-
 bus Cracouien. & personis fide dignis factum stupendum
 publicauit, & lætus cum filio ad propria remeauit. Post-
 modum sexto mense post hoc grande opus perpetratum,
 quatenus ad seruitium Dei traheretur, iterum manus Do-
 mini fuit ad probandum illum; Siquidem hic idem cum
 consequuta oculorum gratia filij sui gauderet, illum in
 acutissimam & mortalem febrem incidisse vidit, qui cum
 iam agonizaret & animam ageret, Pater supradictus fle-
 xis genibus cum lachrymis cepit S. Hyacinthi patrociniū
 inuocare dicens: O Sancte vir Dei Hyacinthe, sicut digna-
 tus es filium meum cæcum illuminare, ita nunc eundem
 quem mihi mors eripere conatur, digneris ab eius falce
 liberare, quem si mihi viuum restitues, abinde simul cum
 filio ordinem prædicatorum intrare promitto, & in eodē
 ordine vsque ad mortem perseuerare. Et ecce hæc eo di-
 cente filius eius, qui iam iam moriturus erat per merita S.
 Hyacinthi viuus & sanus surrexit, & postmodum Craco-
 uiam veniens persolutis ad sepulchrum S. Hyacinthi vo-
 tis, & gratiarum actionibus, publicatoque miraculo, vnā
 cum patre ordinem prædicatorum est ingressus, in quo v-
 terque pluribus annis & religiosissime, & constantissime
 Deo seruientes, ex hac vita ad celestem patriam tran-
 sierunt.

*Puer quidam Phriscam passionem habens post vo-
ta S. Hyacintho facta sanatur.*

Cap. XXVI.

Similiter eodem anno suprafato in octaua Assumptio-
nis gloriosissimæ Virginis Mariæ, in prædicto pago
Massouerde, Matrona quadam nomine Cæcilix filium in
sacro baptisinate Flosculum nominatum à natiuitate phri-
sicum genuit, multisque annis tabe interiori consumeba-
tur; in tantum, quod ossibus & cute hærens carne omnino
deperiret, proptereaque pedibus manibusque, & toto cor-
pore inualidus existens proprium lectum exire non pote-
rat. Cum verò mœsta mater, & suum infortunium & filij
dolendam passionem plangeret, admonita per quadam
vicinam suam Magdalenam vocatam, vt pro filij sui salu-
te se ad S. Hyacinthum deuoueret, si quidem præcedenti
Dominica cum publicis concionibus interesset, oculis se
vidisse, & auribus sensisse prodigia & mirabilia, quæ
Deus omnipotens per S. Hyacinthum operatus est, affirma-
bat. Quo audito mater pueri, fiducia incallescens, ma-
ternoque amore superata, iter vsque Cracouiam emensa
est, & cum ad monumentum S. viri, cum lachrymis ora-
ret, modico sopore depressa, vidit S. Hyacinthum habi-
tu fratrum prædicatorum indutum sibi dicentem: Vade
Cæcilia domum tuam, quia iam curauim filium tuum. Quæ
cum expergefacta esset, & reuellationi credidisset, veloci
cursu ad prædictam villam iter arripuit. Et factum est dū
iā territorio villæ appropinquaret, ecce occurrit ei filius
suis totaliter sanatus diurnæ tabis languore curato di-
cens; Mater charissima quidam venerandus homo nocte
mihî assistit in lecto infirmitate mea detento habitu fratrum
prædicatorum indutus, qui dixit mihî, Surge sanus, &
occurre matri tuæ, quæ villæ iam est propinqua, & hoc
dicto

dicto disparuit, & ego totus factus sum sanus. Quod videns supradicta Cæcilia mater sanati filij, cum gaudio gratias Deo immensas retulit, nec ingrata beneficij filium suum adiunctis sibi vicinis, & cognatis ad sepulchrum Sancti eum duxit, & oblationem in gloriam Dei fecit, & Sancti merita omnibus ad miraculum concurrentibus magna voce enarrauit.

Quædam matrona nobilis à podagrica passione curatur.

Cap. XXXVII.

Nobilis & generosa, necnon in religione Christiana piè à parentibus suis educata, cui nomen Dobroslanaska vidua, olim Thomæ Comitis de Brzezicæ vxor languore diuturno podagrico diuexata interpolatos sentiebat dolores, & cum vt illi videbatur ab illo dolore liberior esset, deuotione affecta promisit visitare limina Sanctorum Stanislai Episcopi Cracouien. Hyacinthi, & Vitti Episcopi Lausanen. idque non nisi pedibus absque aliquo curruli ministerio. Accepta itaque magna seruorum & amicorum caterua, (vt potè Comitis coniunx) ter promissum persoluere cepit. Cum verò ad villam Modelnicza in districtu Cracouien. accessisset, & cum iam ferè dimidium itineris expleuisset, podagrico iterum morbo correpta vehementer languere, spirituque ita, vt captum iter nequaquam perficere valeret, deficere cepit. Mandauit igitur famulis suis, vt se ad hortum pomis constitum eiusdem villæ languidam quasi animi resumendi gratia deportarent, quod & statim dictis obtemperantes executi sunt. At illa eliminatis omnibus cum sola remansisset, deuota, & laudabiliter voce Sanctos Hyacinthum, & Vitum tali

voce

voce c
en ege
sta mo
nata su
cussa
stra to
regred
mih
nem i
leui fo
mox c
fratru
exorn
quasi
ciuita
rum
bat di
ta, s
rum,
esse cu
uerfa
couia
res :
Hyac
trum
que c
ad se
rum
tatis
suoru
ingen
amico
suum

voce compellare cepit: O Sancti & gloriosi confessores,
 en ego famula vestra ex deuotione, quam ad vestra san-
 cta monumenta conceperam, eo vsque pedibus peregrina-
 nata sum, adhuc magnum iter restat, & ego podagra per-
 cussa deuotionem meam explere non potero, & fru-
 stra tot itinera emensa, sine fructu deuotionis domum
 regrédia? Obsecro igitur gloriosa merita vestra hoc
 mihi efficiant, vt à dolore pedum liberari, & deuotio-
 nem iam ceptam complere valeam. Et statim vt dixit
 leui somno grauata dormiturire orando videbatur, cui
 mox duæ Reuerendæ personæ astiterunt, vnâ habitu
 fratrum prædicatorum induta, & alia pontificalibus
 exornata, quas sequebatur processio multorum fratrum
 quasi pertranseuntium, & suauis voce canentium: In
 ciuitate Domini clarè sonant iugiter organa Sancto-
 rum. Duo autem illi, quos plus honoratos cerne-
 bat dixerunt ad eam: Domina Dobrosłaua Deo deuota,
 surge & iter quod cepisti perge, & meritis eor-
 um, quos inuocasti, qui & tecum sunt hic, scias te
 esse curatam. Et his dictis disparuerunt: quæ ad se re-
 uersa clamare cepit: Heus serui citò properemus Cra-
 couiam ad sepulchra Sanctorum ad fratres prædicator-
 res: modo enim dignati sunt me inuisere. Sancti
 Hyacinthus & Vittus, cum aliorum multitudine fra-
 trum, & me à dolore vehementi pedum curarunt, iter
 que ceptum perficere mandauerunt. Itaque perrexit
 ad sepulchra Sanctorum Vitti, & Hyacinthi confesso-
 rum, ibidemque pro sua liberatione & perfectè sani-
 tatis restitutione Deo optimo, qui iam Sanctorum
 suorum Confessorum meritis exhilarare dignatus est,
 ingentes gratias & laudes peregit, coram multis &
 amicorum & domesticorum, & ciuium Cracouien-
 sium testibus miraculum publicando. Sequuntur hoc
 factum

factum eodem quo supra anno conrigit in die S. Bernardi confessoris.

Pauperis cuiusdam equus mortuus per vota ad S. Hyacinthum facta refuscitatur. Cap. XXVIII.

IAm verò anno dicto 1290. in die S. Michaelis Archangeli, magnum & stupendum factum est miraculū. Fuit siquidem in ciuitate Cracouieſi. quidam homo pauper, qui vnum equum possidens victum sibi & vxori suæ conquirebat. Hic dum quadam tota die in via lubrica laborasset, fatigatusque laboribus itineris & oneris ad hospitium venisset, equus ille oppressus pondere, infirmatusque procidens expirauit. Accurrit pauper Mirosslaus cum coniuge sua, iumentis sui violentos dolores mederi, trahunt retrahuntque cadauer, existimantes suis illud clamoribus excitare. At vbi vident se in cassum verba fundere, clamoresque concitare, in fletum prorumpunt, domumque suam clamoribus ac eiulatibus replent. Accurrunt vicini animal mortuum vident tristisque homini solamen, vt possunt præbent. At ille quid faciam, inquit? quo me vertam? hoc solo animante domus meæ remediabar malo, hoc solo familia licuit esuriem propellere, atque talia & similia replicando, suos se capite & nes vellicabat. Ad quem vnus vicinorum suorum Dobesslaus nomine, talibus cum consolatus verbis admonuit: Noli, inquit, quasi desperatus irremediabiles profundere lachrymas, & singultibus siste modum, animal est siquidem, quod vsibus tuis à Deo ad tempus est tibi concessum prouidebit Dominus de alio, atque si tibi hoc tam carum est, licet sit mortuum, potens est Deus tibi illud restituere, solum pro auxilio ad S. Hyacinthum, cuius maritis nunc Dominus Deus mirabilia in terra operatur. recurre & ipse si placuerit altissimo Domino te consolabitur. Consensit pauper

per ille
dicator
uolutus
the vid
meam.
meam à
ueram
iument
gro an
turum
set, ne
cum ga
equus
fuscita
potent
tè surg
ne gra
sanum
cinthi
Dei cor
qui def
confest
catoru
bus, q
gratias
cum vs

Dan

A
lezie
cinthi

per ille persuasioni & confestim ad Ecclesiam fratrum prædicatorum cucurrit, & ad sepulchrum S. Hyacinthi pro-
uolutus cum lachrymis orauit dicens: O Sancte Hyacin-
the vide lachrymas meas obsecro, intuere paupertatem
meam, restitue mihi iumentum meum, quo egestatem
meam à domo mea propellere, & victum quærere consu-
ueram. Ego autem si tantum beneficium à te recepero,
iumentique defuncti composuero promitto me tibi inte-
gro anno, singulis ferijs quartis in pane & aqua ieiuna-
turum. Quod votum dum ad tumulum viri Dei comple-
set, neque tale aliquid futurum existimasset, ecce sua vxor
cum gaudio veniebat dicens illi: Mirosłae vir charissimè,
equus noster qui fuerat mortuus, mæritis S. Hyacinthi est
fuscitatus veni, & vide quæ hodie Dominus Deus omni-
potentis dignatus est nobis præstare mirabilia, qui nep-
tè surgens ab oratione, & pro suarum præcum exauditi-
one gratias referens domum gaudens regreditur & equum
sanum & à mortuis resuscitatum mæritis gloriosi S. Hy-
acinthi conspexit. Ne verò tam inauditum miraculum in
Dei contumeliam obliuioni traderetur statim vicinis suis,
qui defunctum equum viderant conuocatis miraculum est
contestatus, eisdèq; secum ad Ecclesiam fratrum prædi-
catorum conductis mirabilia Dei clara voce tam fratri-
bus, quam sæcularibus personis constanter enarrauit, &
gratias referens Deo, cui nihil est impossibile ad propria
cum vxore, & vicinis suis remeauit.

*Dæmonium à muliere obsessa ad tumbam S. Hyacinthi
expellitur. Cap. X X I X.*

ANno Domini 1290. Fœmina quædam à Dæmonio
obsessa de ciuitate Ezieszin, quæ est in Ducatu Si-
lezix Cracouiam, pro sui liberatione ad reliquias S. Hy-
acinthi est adducta, quæ cum cœmiterio Ecclesie Sanctiss.
Trini-

Trinitatis, in qua corpus huius gloriosi Sancti requiescit, appropinquasset visa Ecclesia stetit, nec ultra amplius appropinquare, vel saltem vno passu progredi voluit, sed discerpens & torquens mulierem obsessam ruitu, & clamore vicum replebat dicens lamentabiliter: Abducite me hinc rogo abducite, nec ad sepulchrum Hyacynthi vestri sistite, precibus enim eius & meritis accendor, maximè enim nobis aduersatur, & tartarus noster per ipsum ruinam per maximam patitur, imò adhuc patietur, tot enim nobis animas eripit mortuorum, totque illis dat præsidia orationum, quod omnes nostros conatus in his partibus dispergit. Ad quem quidam deuotus ex ordine prædicatorum, & per omnia vir approbatus Boguslaus nomine, sacra Theologiæ doctor talia locutus est. Coniuro te per nomen sanctissimæ & indiuiduæ Trinitatis Patris, & Filij, & Spiritus sancti, vt nobis dicas veritatem, quantùm te Deus scire permisit, Si frater Hyacinthus, quem Deus tot miraculis decorauit aliquando canonizabitur. Quod audiens demonium per os obsessæ se torquens, & volutans respondit lamentabili & quasi indignabunda voce: Ve mihi quia coniuratus cogor dicere veritatem: Nam vester Hyacinthus pro certo canonizabitur, eius Canonizatio maiora nobis damna inferet, quàm Canonizatio S. Stanislai, multos enim de nostro nobis auferet inferno. O quàm magnam per istum patimur iniuriam? Ad quæ supradictus P. Boguslaus, quando inquit hoc futurum est. Respondit Demonium, Scio quod est Canonizandus, sed quando hoc futurum est, non est mihi datum nosse desuper, & hoc est signum quod hic Iatzko (quod est latinè Hyacinthus) canonizabitur, quia quam cito sepulchrum, vbi sunt ossa eius tetigero exibo de hoc vasculo, quod obsideo. Quo dicto cœperunt illud Dæmonium, cum obsessa ad sepulchrum Sancti ducere, quod cum magno renisu clamore & difficultate ad Ecclesiam Sanctissimæ Trinitatis venire est

compul-

compul
uenisset
gisset,
suum co
naque l
rata cu
Hyacin
lum mu
ius lib
monij
tandun
expulsi
1290.
cyntho
est fom
na quo
miracu
cata,
tamen
sua pr
non ta
Apost
non est
extend
consec
ferno
huius
de ips
Regum
fertim
in dir
effecit
uis qu
Cano

031

compulsum & factum est dum ad sepulchrum Sancti peruenisset, & locum ubi recondita fuerant ossa Sancti contigisset, Dæmonium se torquens & eiulans, vch quoque suum congemmans mulierem à se obsessam reliquit, infernaque loca reperijt, & mulier sana, & à Dæmonio liberata cum gratiarū actione & laude, quod per merita sancti Hyacinthi liberata sit ad propria remeavit. Hoc miraculum multis corā testibus est factum, qui ad exorcismum huius liberatæ foeminae adfuerunt, & dialogum huius Dæmonij talia proloquentis audierunt. Sed hoc maximè notandum, quod in libro miraculorum S. Hyacinthi post expulsionem Dæmonis adiectum est. Ab hoc inquit anno 1290. non reperiuntur aliqua scripta miracula de S. Hyacintho vsque ad annum 1329. propter negligentiam, quæ est fomentum & nutrix obliuionis, licet Nicolaus de Zmna quondam Cracouicn̄. per 20. annos prædicator 200. miracula tempore suæ prædicationis fuisse facta & publicata, in libro miraculorum S. Hyacinthi testetur, non tamen scripta. Similiter Stanislaus de Paulouo tempore suæ prædicationis plusquam centum miracula publicata, non tamen scripturæ mandata coram commissarijs Sedis Apostolicæ medio corporali iuramento confirmet. Et non est dubium quin Dæmon omnes conatus suos ad hoc extenderit, vt sanctus Hyacinthus Canonizationem non consequeretur; Sanctorum enim hominum gloria est in inferno maximum tormentum dæmonum. Nec fuit minor huius canonizationis moræ causa, quod quotiescunque de ipsa tractabatur aut bella aut pestes, aut mortes Regum, aut mortes Summorum Pontificum, & præsertim perditio processus sub Clemente Septimo, in direptione Romæ intercessere, atque id partim effecit, quod per C C C X X I I I. annos quamuis quinquies tentatum sit apud summos Pontifices ad Canonizationem peruenire fuit valde difficile vt

infra patebit, ab hoc verò anno vsque ad annum Domini 1329. cum innumera Deus miracula sit per hunc Sanctum operatus, non nisi sex ob prædictam causam his superioribus adiecta sunt.

Quidam ciuis Cracouien. à periculoso morbo squinantico, & à gutturi apostemate liberatur. Cap. XXX.

ANno igitur 1329. in vigilia S. Stanislai Martyris, Episcopi Cracouien. Quidam ciuis Cracouien. arte & opificio monetarius, nomine Fridericus vir boni testimonij, & erga Sanctum Hyacinthum magnæ deuotionis, dum quodam tempore infirmitate maxima diuexaretur ad sanctum Hyacinthum tanquam ad communem Patronorum patronum confugit, & ad sepulchrum ipsius Sancti orans ab ea, qua detinebatur infirmitate est liberatus. Postmodum verò penè vnus anni spatio præterlapso supradictus Christianus magno dolore gutturi & morbo, quem squinanticum medici appellant est pregrauatus, in tantum quod nec comedere, nec bibere, nec quicquam deglutire poterat, & cum medicorum ope frustra remediû tentaret, non immemor beneficij antea per virum Dei Hyacinthum sibi in sua infirmitate præstiti, iterato cum deuotione ob spem à prædicta infirmitate liberationis ad tumbam sancti Hyacinthi properauit, & se illi deuotissimè commendauit, orans vt à prædicto gutturi dolore ipsum liberaret. Et factum est dum sic ad Sanctum pro intercessione ad Deum præces funderet, subito ab illo apostemate est liberatus & pristinae sanitati restitutus. Quod ille gaudens & exultans, sibi præstitutum per merita Sancti beneficium, fratribus prædicatoribus publicandum populo commendauit; & dum per Prædicatorem conuentus Fratrem Mathiam S. Theologiæ lectorem

ad lau-

ad laud
dericus
nificium
ma mul
rum dix

Puer

AN
operat
beth n
lium m
diem C
stuleru
rentes
puerum
ei non
tanden
Hyacin
mortu
portan
ne, &
votum
chrom
li, &
cœpit
multa
per te
lia pl
obfec
vt int

ad laudē Dei populo miraculum enarraretur, idē ipse Fridericus ad extollendum sibi per S. Hyacinthum datum beneficium astante ad prædicationem vtriusq; sexus plurima multitudo, propriæ vocis Encomio asseruit esse verum dixit, & quod dixerat prædicator verbo confirmavit.

Puer sine baptismo mortuus, quinta die à sua Natiuitate ad sepulchrum Sancti delatus reuiuiscit, & baptizatur. Cap. XXXI.

ANno Domini 1337. Deus omnipotens, & gloriosus in Sancti Hyacinthi recômendationem stupendum operatus est miraculum. Matrona enim quædam Elizabeth nomine Nicolai ciuis Cracouen. vxor enixa est filium masculum maxime debilem, quem vsque ad quintam diem sacro baptismo perfundi, ob quasdam causas distulerunt, & sic sine baptismo obiit. Quod videntes parentes eius maxime ingemuerunt, & præsertim quod puerum sine baptismo decessisse contemplabantur, seque ei non consequutæ salutis causam fuisse quærebantur tandem accepto consilio votum ad Sarcophagum Sancti Hyacinthi vterque voce lachrymabili emittent. puerum mortuum cum solempni oblatione ad tumbam Sancti deportari mandauerunt. quod pater pueri plenus deuotione, & fide proprijs manibus puerum mortuum deferens votum explere properabat. Et factum est dum super sepulchrum viri Sancti puerum deposuisset voce lachrymabili, & corde deuoto. Sanctum Hyacinthum compellare coepit dicens: O Sancte Hyacinthe amice Dei quàm multa de te stupenda, & mirabilia audiui, Deum patrem per te & per tua merita mortuos plures suscitasse, & alia plurima in consolationem fidelium operatum esse, obsecro te per misericordem Dominum Deum nostrum, vt intercessione tua filium meum sine baptismo defunctum,

functum, viuificare & resuscitare digneris. [Et ego non immemor beneficij in honorem tui singulis ferijs quartis vsque ad vltimum diem vitæ meæ ieiunare coram Deo promitto. Mira res, & digna ob quam Deo summę laudes decantentur, vix homo votum compleuerat, & confestim puer reuixit, signa quoque suæ resuscitationis vocem viam & planctum puerilem personare cępit. Pater igitur cum gaudio ibidem in Ecclesia coram multis ad miraculum stupentibus factum, est contestatus, & Deū qui facit per Sanctum suum Hyacinthum mirabilia exultabundus collaudauit, puerumque bis natum quantocius sacro baptisate initiari curauit.

Quidam præsbyter à graui infirmitate, & dissenteria, & morte imminente apparente sibi Sancto Hyacintho liberatur.
Cap. XXXII.

ANno vero 1352. die 22. mensis Iulij tale prodijt miraculum: Quidam enim Sacerdos Nicolaus in villa, quæ vulgo Sczirzicze dicitur Parochus ex causa solis naturæ cognita percussus est grauissima infirmitate, quæ ad sui incrementum sanguinis fluxum siue Lyenteriacum morbum acciuerat, hic igitur iam exhaustus, atque enecatus ad portam mortis est deductus, qui cum agonem ageret spiritumque exhalaret, & à circumstantibus vt moribundus plangeretur, vir Dei Sanctus Hyacinthus in nube lucida cappa gemmis splendidissimis decorata, & tunica & scapulari niuei candoris indutus, lapidemque (vt ipse postea referebat) gestans in pectore fulgore inusitato coruscum præsbytero agonizanti & animam agenti subito adstitit, & sic eū est allocutus Sacerdos Nicolae frater respice in me & cognosce diligenter quis

quis fin
mine ig
ter Hy
deuot
In nom
vade co
Cracot
cunctis
dicto d
zabat,
gebat,
te de m
rexit,
sepulch
proper
tes age
qualis
cinthu
Cracot
per Sar
sum Sa
public

Fam

EO
da
vrben
rat, al
na tra
valere
quia h

quis sim ego, quem præbiter intuens respondit: Domine ignoro quis sis. Cui vir Dei: Ego sum inquit frater Hyacinthus ordinis fratrum prædicatorum, cui tu deuotus fuisti, veni huc, te à tua infirmitate liberandum. In nomine igitur Domini nostri Iesu Christi sis sanus, & vade celeriter ad tumbam meam ad fratres prædicatores Cracouieñ. magnaliaque Dei tam fratribus meis, quam cunctis populis constanter quæ vidisti prædica. Et hoc dicto disparuit. Mira res Sacerdos ille qui iam agonizabat, & morti propinquus animam nutanti pectore agebat, tanquam de leui somno recepta perfecta sanitate de morbo grauiissimo ac lyenteria letali liberatus surrexit, & confestim (ne ingratus beneficii existeret) ad sepulchrum S. Hyacinthi deuotus & gaudens Cracouiam properauit, Deo & Sancto eius famulo Hyacintho ingenites agens gratias, quod se à morte liberauerit, & qui qualis sit Sanctorum gloria in cælis per Sanctum Hyacinthum prægustare fecit. Vocatis igitur Conuentus Cracouieñ. fratribus, & alijs fide dignis, quæ ei beneficia per Sancti merita sunt præstita, & in quali decore gloriosum Sanctum viderat per ordinem enarravit, & factum publicari rogauit.

*Famulus cuiusdam Sacerdotis in flumine submersus,
per merita Sancti resuscitatur.*

Cap. XXXIII.

Eodem suprafato anno casu contigit famulum quendam cuiusdam Sacerdotis Cracouieñ. flumen Istulam urbem Cracouieñ. præterfluentem, quæ tunc exundauerat, alueumque excesserat in aliam ripam in nauicula parua traicere, qui cum impetus fluminis obsistere non valeret, euersa nauicula profunda aquarum petijt, & quia humano caruit præsidio ab aquis suffocatur, atque submer-

submergitur, atque per multum temporis spatium sub aquis demoratus est, multitudine igitur ut possent cadauer submersi sepelire in auxilium concurrente, & diligenter ipsum querente repertus est, & ex aqua ad littus fluminis est deportatus. Certior fit sacerdos quod famulus suus submersus esset, & per piscatores mortuus ad ripam aquæ extractus concretus & tumidus defunctusque iaceret, quod ipse audiens perterrefactus, statim ad locum ubi mortuus famulus iacuerat accessit multitudine adhuc circumstante, & tantum casum & infortunium mirante, vidensque famulum suum lacrymari cœpit: Et post modum resumpto spiritu circumstantes rogare cœpit, ut pro anima defuncti flexis genibus Dominum Deum misericordem deprecarentur, quatenus illi peccata sua cum quibus inopinatè raptus est dimittere vellet, ad cœlestemque patriam ipsum perducere dignaretur. Flexit genua populus, flexit & ipse, & concepta in Deum spe deuoto corde, & lacrymabili voce pro ipso orauit, patrociniūque Sancti viri Dei Hyacinthi implorauit, obsecrans ut eum apud misericordie Dominum ad vitam redire, ut saltem pro peccatis suis, pœnitentiam ageret, per merita sua impetraret, ibidemque eum ad sepulchrum eiusdem Sancti deducere eum solenni oblatione spondit. Vix verba finierat, & ecce statim ille, cuius cadauer mortuum & tumore plenum intuentium oculis præsenferat, viuus ac sanus surrexit, quasi nunquam nec mortis iaculum, nec aquarum peiculum expertus esset. Quod videns Sacerdos Dominus suus, cum omnibus assistentibus ad sepulchrum Sancti Hyacinthi personaliter eum, illos concomitantem præsentarunt, laudantes & benedicentes Dominum, qui in Sanctis suis semper est mirabilis, hoc miraculum contigit sub Reuerendo Patre F. Marria-

A
pluri
tum
bere
conti
vrbe
matr
puer
aiohi
tè,
minis
lusu
plate
vicin
test
puer
rint
pam
ligen
trah
que
uij
cum
eia

no priore Cracouiensi, qui postmodum in suffraganeum Ecclesie Cracouiensi. est sublimatus.

*Puer quatuor annorum in fluvio Rudanka submersus
per vota ad S. facta resuscitatur.*

Cap. XXXIV.

AB hoc anno 1352. vsque ad 1499. Religiosi admodum Patres conuentus nostri Cracouiensi. quam plurima miracula, quæ Deus per Sanctum suum Hyacinthum illorum 147. annorum spatio operatus est describere minimè curarunt. Anno igitur Domini 1499. tale contigit miraculum. Fœmina quædam in Metropolitana vrbe Cracouiensi habuit filium quatuor annorum, qui matre in foro pro victu conquirendo occupata cum alijs pueris ad fluum Rudanka, qui mœnia vrbis circumambit, ludendi gratia domo exierat, & cum minus caute, (vt in lusu puerorum contingit) ad ripam staret fluminis cadens in aquam est submersus, cæteris pueris ad lulum congregatis, ne punirentur, fugientibus, Mater ex platea domum rediens puerum quærit & non inuenit, vicinos domos obambulans interrogat, nullibi filium potest reperire, tandem quædam dicit se vidisse quosdam pueros ad ripam fluminis lusisse, sed quo postea abierint ignorasse. Mater igitur cum audiret filium ad ripam stetisse timore percussa ad ripam cucurrit, & diligenter tridente ferreo in ligno fabrefacto per fluum trahens, casu in puerum submersum superuenit, illoque hamato ferro cum quantotius ad se in littus fluij attraxit, & an suus vel alterius esset cautius circumspexit, quem suum esse agnoscens in lachrymas & eiulatus prorupit, se infœlicem asserens, quod tam in-

pinata morte vnicum suum filium, per negligentiam ami-
ferit. Concurrent muliercula & infortunium deploro-
rant, & persuasum aliquorum ex ipsis męsta mater flexis
genibus submersum puerum & extinctum deuoto corde
ad sepulchrum sancti Hyacinthi deuouit. Mirabile di-
ctum puer coram omnibus assistentibus, qui erat mortuus
reuixit & sanus ac si nunquam submersus fuisset vel mor-
tuus apparuit, & cum matre ad sepulchrum viri Dei
Missę sacrificium pro se factum audiuit. Mater verò
non ingrata gratia Dei miraculum publicauit, & vestes
in quibus submersus erat in miraculi testimonium cir-
ca sepulturam Sancti appendi curauit. Ab hoc anno per
sexaginta & vnum annos Fratres Cracouien. à miraculis
quę multa fuerunt scribendis superfederunt.

*Puer quidam mortuus natus per merita San-
cti, vita & anima donatur.*

Cap. XXXV.

ANno Domini 1500. Dominica Sexagesimę ad me-
moriam Sancti in mentibus hominum resuscitan-
dam tale factum est prodigium: Siquidem Cracouię ma-
trona quędam nomine Margareta, Stanislai de oppido
Grodek aduocati filij, vxor in partu est periclitata & abor-
sum passa, puerum mortuum proiecit. Quod cum idem
Stanislaus prædictus vir eius audisset, luctumque & lamen-
ta plorantium & tumultuantium sensisset, hipocaustum
intrauit vbi vxor sua parturiens decūbebat, puerūq; mor-
tuum & concretum & fractum videns cum gemitu & la-
chrymis foras exiuit. Tandem postmodum cameram
suam intrans prostratus in faciem super terram corde la-
chryma-

chtymabili & deuoto patrocinium Sancti Hyacinthi humiliter implorauit, votumque ad sepulchrum sancti fecit praesidio se viri sancti committens. Facto vero voto surgens, hipocaustum regreditur, & ecce puerum sanum viuum, & in membris consolidatum ac si numquam fuisset fractus, vel mortuus, reperit. Quod videns iterum genibus prostratus cum gaudio, & lachrymis omnipotentem adorauit dominum, qui per merita sancti sui eum, & consanguineos suos esse consolatus. Et statim surgens ad Ecclesiam fratrum praedicatorum festinans cum sociis properat, & puerum virum ad sepulchrum Sancti Hyacinthi cum oblatione, & gratiarum actione offert, miraculum pandit, & ad sacrum baptismi quantocius properat. Benedictus Deus, qui per omnia sit laudabilis, & gloriosus in aeternum.

Cuius quidam periculoso apostemate oppressus per vota ad Sanctum Hyacinthum facta sanatur. Cap. XXXVI.

ANno Domini 1519. ante Carnispruium. Quidam homo nomine Stanislaus de Biskupie sartor, & eius Cracouien. inciderat in maximam infirmitatem ex eius affectione ab usu ciborum, & potus exclusus erat, siquidem guttur eius cum media parte capitis vehementer inflatum erat, in tantum quod media pars vultus propter apostematis, & vlceris excrescentiam minime secerni poterat, immo etiam & oculus illius partem quam occupabat astrictio, clausus, & excæcatus manebat. Adhibita sunt quoque diuersarum specierum, & vnguëtorum remedia, nec quodquam ad speratam salutis auxiliū adicere valuerat, & cū iam à morbo opprimeretur, nec humanis praesidiis locus,

locus, erat, in tanta angustia posita præfatus Stanislaus ex intimo corde suo recurrit ad Dominum Deum, & ad virum Dei, & amicum Sanctum Hyacinthum rogans misericordem Dominum, vt suæ creaturæ per merita sancti viri miseretur, ibidemque ad sepulchrum Sanctum votum fecit. Mira res, emisso enim voto confestim suæ infirmitatis, & calamitatis sensit leuamen, namque in spatio quatuor horarum tumor ille, qui vultum, oculos, guttur, & collû occupauerat, totus & totaliter deperit, faciemque sanitati restitutam venustas secuta adornauit, nullumque vestigium pustularum, & turgentis humoris penitus post se præcedens morbus reliquit. Quod cum factum fuisset, non immemor beneficij per Sancti merita præstiti ad Ecclesiam fratrum prædicatorum venit, vota facta præfatus patiens persoluit, miraculum publicauit, ingentes gratias referens Deo omnipotenti suæ vitæ restauratori, & Sancto Hyacintho suarum necessitatû aduocato & patrono.

*Puer abortu abiectus natus mortuus post vota ad
Sanctum Hyacinthum facta, animam
quam non habuit accepit.*

Cap. XXVII.

Eodem Anno scilicet 1519. Quædam mulier in ciuitate Cracouieñ vxor Ioannis de Vico Slacouieñ, fetu grauida suos menses naturæ debitos compleri non valens antequam partus ad debitam perueniret quantitatem abortum passa puerum peperit mortuum, quo facto familia domus, & vicini ciues infœlicem casum pueri, eò quod sine sacro baptismo hominis species in lucem mox sepulchro condenda prodiret de vtero vt dicit. S. Iob transferenda ad tumulum, condolentes fletibus exceperunt, totaque domus in sperato merore completur, quod etiam cum præfensisset Ioannes prædictus vir suus, vehementi

menti exercebatur dolore lamentabilisque coniugis
 lachrymis metiebatur, atque dum iam à familia necessa-
 ria, ad condendū in terra aborsum pararentur, nec aliqua
 alia ratio præsto erat, qua merentibus parentibus satisfac-
 tum esset in angustia positus ad Dominum Deum vitæ da-
 torem animarumque creatorem, qui mortificat, & viuifi-
 cat, vulnerat, & sanat, ad inferos ducit, & reducit, necnon
 ad suffragium, & patrocinium Sancti Hyacinthi supplex
 se conuertit, atque flexis genibus deuotione magna ora-
 tionibus præmissis ad tumbam viri Dei prolem spiritu ca-
 rentem cum certis oblationibus offerendam promittit,
 supplex precaturus quatenus per Dei misericordiam, &
 sancti patrocinium animæ, quæ baptismo non expiata à
 corpusculo recessit prouideatur. atque hæc ipso vota
 proferente pueri anima non sine miraculo, & stupendo
 prodigio emortuum cadauerculum intrauit, informauit,
 viuificauit & puerorum more vagire vocesque plangentis
 emittere cepit, & postmodum in breui temporis spatio sa-
 nitatem, necnon sacrum baptisma percepit. Quapropter
 parentes eius ad laudandum Deum, qui facit magna, qui
 potens est, & sanctum nomen eius obligati ad sepulchrum
 Sancti Hyacinthi vota emissa compleuerunt. miracu-
 lum publicarunt multis coram fide dignis vtriusque sexus
 testibus.

*Puer quinquennis à grauissima & desperata infir-
 mitate per merita S. pristina restituitur
 sanitati. Cap. XXXVIIII.*

SUpradicto anno feria tertia post festum victoriosissi-
 mæ resurrectionis Domini nostri Iesu Christi tale pu-
 blicatum est miraculum. in ciuitate siquidem Cracouiciæ.
 extra muros eiusdem quidam Henricus librorum liga-

tor, filium quinque citra, vel ultra annorum graui oppressum infirmitate habuit à qua per tres hebdomadas detentus nulla arte medicorum liberari potuit; Mater namque eiusdem super filium visceribus maternæ pietatis effusa quærebat anxia quibus remediis tormenta filij repellere, & ab imminente mortis periculo præseruare valeat, præpostero si quidem ordine ad medicos corporis non ad Dominum, qui omnia verbo restaurat confugit, sed ab ipsis delusa ad Dominum Deum per merita sancti supplex recurrit, sanctumque Hyacinthum, qui omnibus ad se confugientibus benignum auxilium solatiumque singulare non tardat impendere humiliter obsecrat, quatenus meritis suis intercessioneque sibi miseræ subueniat, siquidem audierat quanti apud Dominum hic sanctus Dei vir sit meriti, quem quotidiana miracula sedulo magnum esse apud altissimum protestantur. Votum igitur ad tumbam sancti emittit, quo facto ille, qui nulla medicorum arte curari potuit statim conualuit, & in paruo temporis spatio, dolore ipsum diuexante fugato, ad cupitam rediit sanitatem. indignum mater videns quod tantum sibi per sancti merita datum auxilium siccis labiis, & contracto ore præmatur, statim accepto filio Ecclesiam fratrum prædicatorum adiit, & ad tumulū sancti votum, quod pro ipso vouerat humiliter, & deuotè complens miraculum Patribus, & pluribus assidentibus clara voce pronunciat, gratias referens omnipotenti Deo, qui suæ creaturæ per merita sancti Hyacinthi optatum contulit præsidium.

Mulier apostema gutturis dimidio anno passa sanatur. Cap. XXXIX.

QUædam mulier vidua ciuis Cracouien. de platea S. Floriani eodem præfato anno circa festum natalis Domini in gutture ex quodam naturæ defectu apostemate, & intensissimo dolore percussa, multam passa est molestiam, siquidem & capitis defectionem faciebat vehementem, & desideratum cibum siue potum naturæ sustentationi debitum, ad interiora traicere prohibebat, duplici igitur malo deperiens, quo se verteret ignorabat, neque enim medicorum vsa consilio aliquid proficiebat, sed inter spem vitæ, & metum mortis consistens, vltiorem de se diuinâ dispositionem expectabat. Dumque iam quintus mensis elaberetur, & morbus veneni incrementa maiora conquireret, ad memoriam reducens quanta quotidie Deus per Sanctum Hyacinthum Christi fidelibus præberet solamina, conuertit se ad eiusdem apud altissimum suffragium præcataq; sanctum, vt pro eo sacro tempore Paschæ, quo Christiani victoriam Saluatoris lætis excipiunt cordibus (siquidem iam sabbatum Paschæ erat) dignaretur eam meritis suis à tam funesto morbo liberare. Quæ cum votum ad tumbam sancti faciendum emittit mox morbi perulenti euasit periculum, & alleuamen, quod optauerat accepit, atque cito ad cupitum peruenit, sanitate percepta, cum Christi fidelibus lætitiâ. Quæ postea feriis Paschalibus quarta die ad templum prædicatorum adiit, lætaque vota promissa persoluit, ne quoque memoria beneficij diuini deperiret, miraculum pandit, & testes miraculi fide dignos, vtriusque sexus adhibuit, laudans Iesum Christum viuentem cum mortuis, qui in cœlestibus gloriosus cum sanctis suis triumphat.

Famulus quidem agonizans, & triduo voce clausa manens ad vitam reuocatur.

Cap. X L.

Cuius quidam, & insignis mercator Cracouienſis. Fraocz nomine, & cognomine famulum ſibi ad ſeruitia ſidelem, & charum habuit, cui nomen Ioannes ab ipſo ſacramento baptiſmi inditum erat hic repente in magnam, & grauem incidit infirmitatem, de qua conſurgere ſecundum naturæ curſum erat impoſſibile præſertim cum medicorum, quos ſibi Dominus ſuus adhibuerat eſſet ope deſtitutus, deſperans igitur ſe mortis euadere iacula more Chriſtiano conſcientiæ, & animæ ſuæ cæpit tractare remedium, qualiter coram altiſſimo ſacramentis præmunitus, & à peccatis purgatus comparere mereretur, confeſſione igitur peccatorum ſuorum peracta ſacramentisque receptis vltimam ſuæ vocationis horam præſtolabatur iamque ſigna mortis futuræ in eo apparuerunt, ad quam ſine dubio properabat, loquelæ quoque uſum per triduum perdidit. Dominus autem ipſius videns eum viam omnium hominum ingredi, & morti eſſe vicinum vehementi dolore pro eo afficiebatur. Quapropter ad lectum infirmi genibus proſtratus ad Sanctum Hyacinthum votum fecit dicens: O Sancte Hyacinthe miſerere famulo meo, & reſtitue illi vitam, & ſanitatem, eſt enim mihi valde charus. Ego autem promitto eum ad ſepulchrum tuum cum oblatione pingui offerre, & miſſæ ſacrificium celebrari, & in perpetuam rei memoriam tabellam ſiue imaginem tuam appendere. Et factum eſt dum ſic pro ſeruo ſuo Dominus votum emitteret, & ecce ſeruus per triduum mutus clara voce dicit ad conſeruum ſuum: Eleues me pauliſper à lecto, quo eleuato dixit iterum, ducas me per hipocautum hinc inde, ſicque paululum deambulans, qui iam mori inci-

ri inci-

ri incipiebat, in breui perfectam adeptus est sanitatem. Domino suo, & illo ad Beati sepulchrum votum complente, & sanitate percepta Deo gratias agente, miraculum est omnibus patefactum.

Vulneratus in pede per merita Sancti curatur.

Cap. XLI.

HOc eodem Anno circa secundam Paschatis Dominicam. Quidam Ianio Iacobus cognomento Cruczek ciuis Cracouienſis. caſu quodam inopinato grauiter cecidit cadensque ſic enormiter pedem læſit, quod etiam de genu poplitem deturbaret, & auulſerit, ad quod malum medendum varia medicamina quæſiuit, ſed nihil profecit, os enim poplitis nullatenus ad iuncturam pedis accreſcere valebat; inimo etiam ipſimet chyrgicæ artis profefſores, qui medendi pedis curam ſucceperant indubitanter affirmarunt eum uſque ad terminum vitæ ſuæ claudum permansurum. Hic igitur prædictus ciuis ne ſibi deeſſe videatur, audiens quanta Deus per Sanctum Hyacinthum operatur miracula totis viribus cæpit inuocare Sancti Hyacinthi patrociniũ. Facto tandem voto ad ſepulchrum ſancti ſubito vulnus obduci poplitem ad locum ſuum redire, & ſe ad priſtinam per interceſſionem ſancti reduci ſenſit ſanitatem. Ad quod ille gaudens, & Domino Deo gratias agens, votum quod promiſerat adiunxit, Eccleſiam prædicatorum adiit, Miraculumque coram multis publicauit.

*Puer semiduorum annorum submersus in puteo alto
à morte per sancti merita ad vitam re-
uocatur. Cap. XLII.*

Puer semiduorum annorum cuiusdam figuli Martini Ezech in suburbio Cracouien. in platea quæ vulgo in arenis appellatur, à parentibus suis malè custoditus in puteum, quem in horto effoderant casu cecidit. Quod videntes alij pueri ad matrem cucurrerunt velocius ei narrantes per ordinem quæ contigerunt. At mater hæc audiens stupore vehementi perculsa quantocius cucurrit ad puteum, & introspiciens diligenter nihil ob altitudinem fontis cernere potuit; discurrens itaque per hortum quærebat quo saltem in aqua puerum atrectare posset, & inuento ligno oblongiori aquam turbare cepit, qua validius turbata puer submersus pedum extrema protendit in sublime, quo viso mulier materna charitate inflammata flens, & lamentabiliter eiulans circa puteum, clamansque humanum quærebat ad extrahendum puerum auxilium, ad cuius clamorem vicini concurrunt, & causam tanti clamoris, & mæroris percunctantur. At illa ecce, inquit, causa mæroris mei, & ducens eos ad fontem monstrauit summitatem pedum submersi, & mortui pueri, rogauitque eos, vt puerum iam mortuum de dicto puteo extraherent, illi vero gyrantes, & cursitantes hinc inde scalam minimè reperiunt, sed mulier quædam cæteris audacior in puteum se submisit, quæ apprehensa summitate pedum pueri prædicti simul cum cadauere extrahi se mandauit. Quo facto puer extractus inflatus nigerque apparuit, super quem mater dolorosa cantilenas lamentabiles conuulsis crinibus ingeminabat. Quapropter vna ex vicinis mulieribus accipiens puerum cum altera vicina sua eum in domum suam detulit,

detulit
miser
etum
xis g
inter
reuo
thi f
de m
lus, c
hem
eiqu
mira
laud
glor
scul
præ
pub
hab
Dor
hor

A
uen
hem
aut
cre
mer
mo
con
con
flex

detulit, vt pueri submersi absentia, singultus, & lachrymas miseræ matris temperaret. Hæc igitur mulier, cum ad Sanctum semper fuisset deuota in domo sua absente matre flexis genibus orauit ad Dominum quatenus per merita, & intercessionem S. Hyacinthi dignaretur puerum ad vitam reuocare, ibidemque pro illo puero votum ad S. Hyacinthi sepulchrum cum oblationibus offerre promisit. Grande miraculum. Ipsa enim muliere votum promente, puerulus, qui erat mortuus respexit, & cepit flere. Quem illa, vehementer gaussa, quantocius ad matrem suam portauit eique per ordinem conditionem voti notã fecit. Ad quod miraculum vicini concurrunt, & omnipotentem Deum laudibus prosequuntur, qui vitam mortuis, & sanctis suis gloriam indefinenter subministrat. Mater vero tantum exosculata prodigium, statim cum puero ad Ecclesiam fratrum prædicatorum properauit, votumque compleuit, & factum publicauit. Puer vero iacuit debilis de die indiem melius habens ad pristinam naturæ reuersus est qualitate, anno Domini 1519. feria sexta ante Dominicam rogationum hora prandij hoc contigit miraculum.

Studiofus quidam agonizans a morte subleuatur.

Cap. XLIII.

ANno eodem studiosus quidam iuuenis Raphael de contubernio scholæ Philosophorum magnam, & grauem incurrit ægritudinem, qua per totam septimanam vehementer oppressus viribus corporis cepit destitui. Cum autem languor continuam adauktionem haberet, & incremento suo naturam iam dolore tabescentem opprimeret veloci cursu ad mortem properabat, qui cum iam morti propinquus cerneretur, contubernales sui, & condiscipuli illiusmet collegij dolentes sibi charum condiscipulum, & collegam in sperata morte auferri, flexis genibus apud lectum decumbentis, pro infirmo

opus charitatis fraternæ explere cupientes, votum ad sepulchrum Sancti Hyacinthi fecerunt rogantes Dominum misericordiæ quatenus per merita Sancti dignaretur illi vitam prolongare, quod statim ad pia desideria ipsorum per merita Sancti est secutum: confestim enim iuuenis, qui mortali ægritudine agonizabat ad seipsum reuersus cito ad pristinam præter omnium existimationem restitutus est saninitatem. Qui postmodum Deo, & S. Hyacintho gratus existens, votum pro se factum expleuit, & miraculum publicauit.

Quædam mulier salenitro grauiter laesa post vota ad Sanctum facta sanatur. Cap. XLIV.

ANno eodem in die S. Catherinæ Virginis, & Martyris ciuis Cracouicn. & opificio Saletrarius Ioânes nomine. Hoc ipso die festiuitatis Salnitrum, quo pulueres tormentarij conficiuntur vehementiori igne excoquebat, & cum bullire plus iusto incipiebat, ex vase fictili Salnitrum bulliens, in ligneum quoddam vas effundere properabat, quod utiq; vas vxor sua Catherina nomine manibus tenens, ventre suo sultum suppeditabat: Factum est autem cum Salnitrum effunderetur, vas illud ligneum salisnitri fortitudinem non sustinens, subito ruptum totaliter disiliit, ille vero liquor bulliens, super ventrem mulieris totus profusus est, eamque terribiliter exussit, quæ ob venenosam materiæ qualitatem, & liquoris feruorem quasi exanimata corruit. Maritus autem suus videns vxorem vehementer corruisse, accepta aqua frigida totum locum corporis, quo salnitrum attigerat perfudit, ut dolorem leniret, quo facto statim vterus mulieris intumuit, inflatione valde terribili. Porro vir suus aduocat Chyrurgos rogans eos ut vxori suæ periclitanti subuenirent, qui adhibitis variis medicamentis nihil profecerunt propter quod pauper mulier per quatuor septimanas in lecto decubuit omni solatio, & auxilio humano destituta sequere

que à lecto minimè mouere poterat. Et cū iā effusa nō modica pecunia ad cupitam sanitatem peruenire non posset. Suasū aliquorū, conuertit se ad patrociniū S. Hyacinthi, votūq; ad tumulū eiusdē se facturā, & cōpleturā promisit. voto igitur factō cōfestim ipsa mulier, quę à medicis desolata iacebat, cepit conualescere, & paucis interiectis diebus ad pristinā redijt sanitatē. quę non ingrata beneficij existens ad Ecclesiā fratrum prædicatorū deuota venit, vota;q; emissā ad tumulū S. cuius meritō à tumore periculossimo est liberata. Deo gratias agēs cōpleuit, & vt futuris seculis fir memorabile miraculū, curam oībus publicauit.

Quidam miles à graui infirmitate apparente sibi locum S. Hyacintho liberatur. Cap. XLV.

Quidam decurio, stipendiarius miles Martinus nomine in magnā, & periculosam incidit infirmitatem in qua dū incolumitatis via sibi ob inualescētē morbū præcluditur ad Ecclesiā S. Michaelis, quę in arcē Cracouien. sita est se deportariā suis militibus mādauit. Quò cū deportatus fuisset iacens in lecto, vidit in visione quandā personā granduā, & ueneratione dignā sibi assistentē, & dicens: Martine si ad cupitā vis peruenire ualetudinē atq; de presenti infirmitate cōsurgere. Fac votū ad tūbam S. Hyacinthi, & liberaberis. At infirmus qui fortē in ciuitate Cracouien. erat nouitius, nec urbis dispositionē nouerat, Vbi, inquit iacet iste S. Hyacinthus. Et ille in Eccl. Sanct. Trinitatis, & cōfestim disparuit. Ille vero uocatis ad se aliquibus stipendiariis, iussit se ad Eccl. Sanct. Trinitatis deportari, quò dū portaretur orauit intrasemepsum ad S. Hyacinthū. Miraris vix mentalē orationē fuerat, subito suę sensit letamen infirmitatis, & ad portiores suos Siste volo enim permeipsum in Ecclesiā fratrum prædicatorum intrare ad sepulchrum S. Hyacinthi. Vos autē ad opera uestra

reuertimini. quibus recedentibus ipse baculo exiguo suffultus venit ad supradictum sepulchrum Sancti, & oratione ad Deum fusa, votoq; ad S. expleto confestim a sua infirmitate totaliter & intergrè sensit se esse liberatum, & sic lætus, ac gaudens finitis gratiarum actionibus, & publicato miraculo ad propria rediit Anno Domini 1519.

Puer submersus ad vitam resuscitatur per meritum Sancti. Cap. XLVI.

AD oras villę Protnik propę Cracouiam decurrit fluuius eiusdem nominis a quo & Pagus Protnik est denominatus in cuius alueū eodē anno puer eiusdē villę agricolę, casu decidit, & ab aquis velociter currentibus suffocatur, longiusq; per aquā a villę possessionibus deportatur vsq; ad possessionē cuiusdam Dñi Ezcpeł ciuis Cracouin, qui cū diligenter quęreretur inuentus in eiusdē ripa fluminis mortuus extrahitur, incolis eiusdē pagi ad casum concurrētibus, & mirantibus. At mater pueri submersi ad filiū defunctū funestā cantilenā. Veli mihi veli mihi quid faciā ingeminās ad locū vbi depositus erat cū gemitu, & clamore magno venit, & submersi filij cadauer cōspicata magnis eiulatibus cōceptum dolorē meditabatur. Quę cū ad se rediisset accepto filio domū suam defert mortuū, Et flexis genibus materna pietate ad Deū fuis lacrymis orauit quatenus sibi miserę filium inopinata morte raptū miserē corditer restitueret: Tandē ad S. Hyacinthū, qui plures mortuos suscitauit cōuersa votū ad sepulchrū S. emisit rogans, vt meritis suis mortis dominiū a puero repelleret. Et ecce quā primum filio per preces S. est imprecata salutē, & vitā, subito enim mortuus filius reuixit, & aīa resūpta sanus surrexit. Quod videns mater cū magno gaudio corā multis astātib⁹ oībus filiū vñ assignauit, vota cōpleuit, miraculū publicauit, & in Eccl. I. F. prædicatorū Cracou. colaudauit creatorē suū, qui p. meritū S. mortuū resuscitauit.

Qui.

*Quidam suburbanus morti vicinus post vota ad
Sanctum facta sanatur. Cap. XLVII.*

ANno Domini 1539, die 29, Ianuarii. Quidam homo nomine Martinus pro tunc in suburbio Cracouii. post Ecclesiam S. Nicolai prope Istulam fluuii degens ex emer gentibus casibus in graue, & magnam incidit infirmitate, in qua existens incrementum morbi tam vehemens sensit, quod etiam indies debilior appareret. Volens autem suae infirmitatis habere solatium iussit se extra stupham siue hypocautum foras efferi, sedensque in scabello exanimis factus subito in terram corruit, morti vicinae ad se viam sternens, casu enim illo in maiorem decidit egritudinem, ita ut moreri, vel audire quicquam non valeret. Vxor autem sua maestam videns maritum sibi per mortem abripi deuotissime ad lectum flexis genibus orare cepit Beatumque Hyacinthum in sui patrocinium aduocare votumque; ad sepulchrum suum se expleturam promisit. Haec ea faciente vir suus confestim suae infirmitatis leuamen accepit, et paucis diebus elapsis, qui iam moriturus erat plenissime conualuit, seque ad tumbam sancti viri cum vxore, & suis consanguineis obtulit votisque completis, quid circa ipsum diuina sit operata misericordia haud segniter enarrauit.

*Puer quidam ventre exussus post vota ad S. Hyacinthum
facta plenè sanatur. Cap. XLVIII.*

ANno eodem Mulier quaedam in platea castresii. circa Ecclesiam omnium sanctorum Cracouiae degens, puerum duorum annorum habuit, qui matri in aliis domus negotiis occupata solus remansit, & apud quandam artificem gladiatorum in patellam plenam ignitis carbonibus casu decidit ventremque suum, eo quod se cito iurare nequibat, enormiter usque ad interiora exussus

& tandem ab illo igne creptus, quasi exanimis iacuit, utpote, qui tenuis corpusculi, & cordis affectione laboraret. Tunc mater sua hanc calamitatem non ferens medicorum, & Chyrurgorum artes quæsiuit, omnesque posibles modos, quibus tanto malo occurreret adinuenire nitebatur. Cum vero frustra, & incassum, & tempus, & pecunia deperiret, puerq; indies affectionis suæ maiora incrementa pateretur, relicto humano (quod iam erat inutile) ad diuinū se conuertit præsidium, capitque S. Hyacinthum ad sibi succurrendum inuocare, votisque se ad ipsius sepulchrum complendis si puerum restituerit pristinae sanitati obligare. sicque facto voto puer ex illo vlcere subito conualescere capit, & post aliquot dies ad pristinam rediit sanitatem cicatricibus tamen in signum miraculi relictis, cuius beneficij præstans gratitudinem, se mater ad sepulchrum Sancti obtulit, vota reddit, & miraculum cum gratiarum actionibus publicauit.

Puer ex alto cadens semimortuus per merita S. Hyacinthi iterum vita restituitur. Cap. XLIX.

ANno præfato in platea Castren. Puer cuiusdam inquilini Husian nominati casu quodam de manu gestantis ancillæ è manibus lapsus de superioribus domus ad gradum cecidit, deinde ex illo impetu de gradu in gradū vsq; ad terram volutatus membra omnia, & ossa ut pote tenera, & mollia cōuulit. A circumstantibus igitur, & ex casu perterrefactis octius à terra eleuatus est semimortuus membris omnibus cōquassatus adeo, ut omnes qui eum viderāt de eius salute desperarent, nihilominus quantocius remedia quæque poterant subministrabant, quæ cum nihil profuissent, nec sperabatur amplius humanis remediis posse ad pristinam redire salutem. Mater pueri deuota, filij sui repentinum casum S. Hyacintho supplex commendabat, rogans,

rogans quatenus apud omnipotentem Dominum pro salute filij sui meritis suis intercederet, & post hæc dicta puerum ad sepulchrum gloriosi sancti viri Dei deuouet. Mirares subitò puer ab illo repentino casu, & conuulsione membrorum, qui vt mortuus iacebat subleuatur, & in breui ad suæ incolumitatis formam, quam habuit ante rediit, matre lætante Deo, & Beato viro gratias referente, & ad sepulchrum sancti vota deuotè offerente.

Nobilis quidam à desperato gutturis morbo per meritum S. viri Dei sanatur. Cap. L.

Nobilis quidam ob intemperatiam in grauem incidit infirmitatem, & cū chirurgorū arte vti vellet ad mendandum morbum. Theutonicum quendam Ioannē Thesauicuz chirurgum sibi elegit, cuius opera in infirmitate sua vteretur. Hic igitur medicinis infirmitatem interiorè pepulit in guttur eiusdem, maximoque eum affecit dolore à quo confurgere desperabatur, infirmus autè videns se esse de lusum, immo magis læsum, minabatur mortè chirurgo. vel per se vel per alium infligendam, si morbo, qui iā guttur occupauerat occurrere nollet, in tantū enim indies crescebat infirmitas, quod os iam non poterat aperire, chirurgus autè sibi timens, nō amplius corā illo infirmo aparuit, necessaria tamen illi per suā vxorē subministrabat. Mulier ergo illius videns, quod viro suo periculum mortis immineret si hic nobilis moreretur, quadā nocte se in oratione prostrauit, supplicans S. Hyacinthum, vt meritis suis, & intercessione propter securitatem vitæ mariti sui dictum Nobilem infirmum pristinæ sanitati restituere dignaretur. Factoque mane inuenit Nobilem melius se habere, & post modum cito de illa suffocatione integre conualuisse, quare non ingrata mulier, venit ad sepulchrum sancti, votum expleuit, & miraculum publicauit.

*Quadam mulier à triennali morbo caduco per merita
S. Hyacinthi liberatur. Cap. LI.*

ANno Domini 1518. In Ecclesia Sanctiss. Trinitatis quodam prædicante post meridiem mulier quædam in media concione cæpit à morbo Epileptico atrocissimè agitari aspectum omnibus hominibus miserabilem exhibere, assurgūt omnes auditores, & casum doleñ. mirantur. Ad quos concionator dato silentio admonitionem fecit quatenus omnes flexis genibus pro patiente Deum omnipotentem deprecaretur, vt per merita, & orationes S. Hyacinthi cuius reliquie in eadē Ecclesia visuntur, dignaretur eā à tanto morbo sanare, & perfectè liberare, ad cuius vocem omnes flexis genibus Deum sunt deuotè deprecati, vt eius per merita S. miseretur. Factumq; est fatis pie petenti populo, eo quod sit perfectè sanata, nec amplius morbus ab eo tempore eam vexauit cum toto ante triennio eundem fuisse passa fateretur gratias agens Deo omnipotenti, & S. Hyacintho pro sui liberatione.

*Puer quidam digitario ferreo deglutito suffocato post vota
ad Sanctum facta plene liberatur.
Cap. LII.*

PVer cuiusdam mulieris reptando super terram inuen-
to digitario (id est instrumēto, quo sartores in expun-
gendis acubus super digito vtuntur) cum filo eum degluti-
uit, quo deglutito suffocari cæpit, mater vero eius hoc vi-
dens cōfestim accurrit, tundēsq; scapulas eius (vt moris est
in tali casu facere) nihil profecit, puer tandem nimium
tussiens pallorem induit, colorem mutauit, quod autem
mesta mater amplius factura esset penitus ignorabat. Con-
uersa igitur ad patrociniū S. Hyacinthi flexis genibus in-
uocauit

uocauit Sanctum virum pro pueri liberatione, votumque emisit ad sepulchrum eiusdem Sancti pro salute filij. Quo facto statim dictus puer euomuit digitariū sanguinolentum, & à periculo mortis liberatus est. Quod videns mulier non ingrata veniens ad Ecclesiam fratrum prædicatorum digitarium & puerum attulit, votum compleuit & miraculum publicauit.

Puer cæcus à natiuitate per vota ad Sanctum facta illuminatur. Cap. LIII.

MV LIER quædam peperit puerum cæcum natum, quem ob defectum naturæ exosa manibus proprijs iugulauit & sepeliuit. Tandem & sequenti anno peperit alium puerum similiter cæcum, quem similiter, exosa cæcitatem, interficere machinabatur. Et dum hæc cogitaret subito obdormiuit, & vidit in somnis quendam virum sibi assistentem & dicentem: Caue ne feceris tam grande scelus quod cogitasti, sed si vis puerum cæcum illuminari, & visum recipere fac votum ad sepulchrum Sancti Hyacinthi. Euigilans igitur mulier vocato ad se marito suo prædictam visionem per ordinem illi enarrauit. Tandem vterque facto voto ad Sanctum Hyacinthum, sibi in hac parte faueri præcabatur. Mira res, vix votum completum est ex ore eius, puer, qui erat à natiuitate cæcus visum clarum recepit, ac si nunquam natus esset cæcus. parentes autem Dei omnipotentis glorificauerunt nomen, qui illuminat cæcos, & diligit iustos.

*Mulier quadam occidit puerum, quem poenitudine au-
cta post vota ad S. Hyacinthum facta vita re-
stitui obtinuit. Cap. L I V.*

IN pago quodam territorij Cracouienſi. mulier quædam
concepto fetu partui appropinquans à marito ſibi in-
uiſo durius tractabatur. Quæ liuore ſcæmineo mota puero
quem genuerat alimenta denegauit idcirco ſtatim effecit,
vt puer inedia conſumptus tabe præuia moreretur. Quo
mortuo eadem mulier mater pueri, videns ſe rem crudelē
perpetraſſe pænitentia ducta ſupramodum triſtis eſſe cæ-
pit, atque vt puericidij reatum expiaret diuerſorum San-
ctorum patrocinia ſine intermiſſione implorabat, præſer-
tjm S. Andree Apoſtoli, in cuius feſtiuitate tale faci-
nus perpetratum eſt. Contigit igitur eam ante ſomnum
deuotam ad S. Andream Apoſtolum, pro ſuo crimine age-
re orationē & cum ſe ſopori dediſſet, vidit in ſomnis quan-
dam venerandam perſonam, cum magna cruce vt moris
eſt S. Andree depingere effigiem, quæ ſibi talia ſatur: No-
li inquit triſtari mulier ecce adſum quoniam toties exora-
ſti me, Verùm ſi vis vt puer tuus quem immaniter occi-
diſti vitam reſumat peremptam, fac votum ad S. Hyacin-
thum confeſſorem, & optatis tui votis cedit, vt puer re-
ſuſcitetur. At mulier vbi inquit eſt iſte Sanctus Hyacin-
thus: Reſpondit Cracouix, in Eccleſia Sanctiſſimæ Tri-
nitatis & hoc dicto diſparuit: Mulier verò læta de oracu-
lo cuiſgilans flexis genibus ad S. Hyacinthum votum fecit,
totamq; ſe humiliter præcibus eiufdem comendauit. Quo
facto ecce puer qui erat enecatus, & inedia conſumptus,
reſumpta anima ſtatim reſurgit ſanus. Quem poſtea viuū
& adultum ad ſepulchrum S. Hyacinthi obtulit, votum
expleuit, & miraculum ad Dei laudem & honorem Sancti
teſtificata ad ſua ſe recepit.

*Episcopus Camenecen. à sua infirmitate per Sanctum
Hyacinthum se visibiliter visitantē sa-
natur. Cap. L. V.*

Circa annum Domini 1516. Reuerendus Dominus
Laurentius Niedzielouski Præpositus Ecclesiæ Ca-
thedralis Vilneñ. postmodū verò Episcopus Camenecen.
Vilnæ moram trahēs magnam quandam incurrit infirmi-
tatem, ad quam cum plures aduocasset artis medicæ pro-
fessores, nec aliquo remedio præsens malum sopire va-
luisse, imo indies magis, magisque mortì propinquus ex-
titisset, anceps & dubius de salute recuperanda pluri-
mum instabatur. Quadam igitur nocte post festum S. Egi-
dij Abbatis immediatè sequente, cæteris omnibus somno
depressis, qui ad eius lectum vigiliis faciebant, & illo sic
insomnem horam percurrenti aperto ostio venit ad ip-
sum frater habitu ordinis prædicatorum circumamictus
veneranda canicie conspersus staturaque grauitatem præ-
ferens, & lecto adstans sic illum alloquitur: Quid inquit
tristè geris vultum, & molestæ infirmitatis lassitudine rû-
peris? sanaberis & conualesces, porro maiore vigilantia
Canonizationem meam procures quam hactenus egisti Do-
minisque consiliarijs Regni suggeras vt hoc ipsum faciât.
Ad quem Episcopus, Quis es tu Domine Pater: Respon-
dit ille: Ego sum Hyacinthus ordinis prædicatorum fra-
ter, & post multa, quæ ad hoc negotium pertinebant col-
loquia sanctus cum lumine circumfulgente disparuit.
Episcopus verò à sua infirmitate confestim liberatur. Et
non ingratus beneficij miraculum publica atque Craco-
uiam, quia per se non poterat literis beneficium Dei per
merita Sancti prestitum insinuauit.

Puer oppressus à veloci cursu equi post vota ad Sanctum facta ad pristinam redijt sanitatem. Cap. L V I.

Anno Domini 1519. infra octauas Visitationis gloriosæ virginis Mariæ puer duorum annorum in vi-co Cazimiræ vrbis cuiusdam cuius Mathiæ Cémentariij patre in opere suo occupato relictus in media platea sedens cum alijs pueris lusit : accidit autem vt quidam miles veloci cursu, eadem via equum impetu multo ageret atque effreni passu in puerum sedentem incurreret calcibusque ferratis fortiter pressum in pectusculum infantis impingeret qui & enecauit eum, quem pater suus vitam exspirantem domum reportauit, & cum iam liuore & vulnere nigresceret, quo se verteret mæstus parens ignorabat; tandem ad seipsum rediens, profusis lachrymis & flexis genibus diuinam misericordiam implorabat Sancti Hyacinthi patrocinio se commendabat, & ad sepulchrum suum se humiliter cum filio enecato deuouebat. At verò nec dum ipse votum complet, & ecce per merita Sancti filio sanitas, & vita redditur & cicatrices mortis puero ob testimonium beneficij indelebiliter inhaerunt. Post quod patrum miraculum Deus omnipotens laudatur, populus Christianus in fide fortificatur, & quantum Deus diligit Sanctum suum apertè monstratur.

Puer in alueo ablutionis sua submersus meritis Sancti ad vitam mortalem resuscitatur. Cap. L V I I.

Eodem anno feria quinta, die 22. Septembris hoc est in ipso die Sanctorum Dei Mauritij & sociorum eius Marty-

Martyrum. Mulier quædam Ioannis Vengrzinek Domi-
 norum Consulium Cracouien. famuli vxor circa horam
 15. filium suum nuper natum in quodam vasculo ligneo,
 (quod Polonis vulgo vanna dicitur) causa ablutionis in
 aquam paulò profundiozem, quam pueri ætas tulerat po-
 suit, eoque sic reposito ad consueta domus negotia filij
 sui oblita redijt, patre interim à domo suo absente. Qui
 cum redijisset, inuenit filium suum demersum in aqua su-
 pinum & suffocatum iacere aquam eandem iam ab aliquot
 horis mortuum supernatate. Quo viso pater pueri to-
 tam domum clamore nimio repleuit, matrem pueri ob
 negligentiam durius increpauit, ad cuius clamores mul-
 ti ciues conuicini accurrerunt, mortuumq; puerum con-
 siderantes admonuerūt patrem ne vltius in coleram ex-
 candesceret, sed puerum secundum Dei prouidentiam &
 promissionem submersum more Christiano sepulturæ
 commendaret. Mesti igitur parentes videntes se omnino
 consolatione priuatos, recordatique Sanctum Hyacin-
 thum tantorum fuisse mortuorum resuscitationem, eie-
 ctis omnibus suis vicinis flexis genibus diuinam opem per
 merita Sancti inuocare caperunt, filiumque deuotissimè
 ad sepulchrum eiusdem Sancti confessoris deuouere. Mi-
 ra res vix vota compleuere: Et ecce puer cernentibus
 cunctis sanus ac viuus apparuit, ac si numque aquarum
 succubuisset iniuriæ. Quod videntes parentes eius, vi-
 cinos vicinasque conuocarunt, Deumque gloriosum &
 in Sanctis suis mirabilem glorificauerunt, & accepto pue-
 ro S. Hyacinthi sepulchro viuum obtulerunt publicato
 miraculo, voto completo & Sancto Dei mirabiliter in tan-
 to opere honorificato.

Miracula plura sanitatum, per merita Sancti perpetrata, quæ breuitatis ergo, per modum Indicis recensentur. Cap. LVII. I. I.

NE legentium mentes longitudine operis fatigarentur ea, quæ secundo libro super sunt miracula censi breuiori stillo explicare. quatenus & pij lectores atq; deuoti suo desiderio potiantur, atque ad amorem gloriosi sancti Hyacinthi inflammentur, & miræ gloriæ Dei saturato ex beneficijs Dei populo Christiano non dispereant, sed cophino gratitudinis & gratiarum actionis recondantur. Superfunt igitur quædam pauca huic secundo libro miracula quæ ordinatim recensentur.

IN primis quædam Margareta Ciujs Cracouieñ. in domo Dominorum Lantzkoronskie, sub Castro Cracouieñ. magno dolore dentium obruta per vota ad Sanctum facta sanatur.

Sophia quædam vidua Sancto viro Hyacintho deuota habens naturalem curuaturam pedum, deuota ad tumbam Sancti sentiens miram ex eius sacro corpore odoris fragrantiam à suæ naturæ iniuria per merita Sancti vindicatur.

Puer cuiusdam Vincentij Sartoris ciuis Cracouieñ. graui infirmitate oppressus & mortuus per aliquot horas post votâ ad Sanctum facta vitæ restituitur. Et eiusdem filij Pater in tibia fracta ad Sanctum recurrens sanatur.

Anna Mathie pellificis Cracouieñ. vxor, ob dolorem vehementissimum capitis per duodecim hebdomadas totaliter excecata per votâ ad Sanctum facta sanatur, & vi suæ potestati restituitur.

Cuiusdam Nicolai de Lobzovvo dicti Svvider, duo equi ob nimios labores cõsumpti & valetudinarij, post vota ad Sanctum facta subito sanantur, & fortes euadunt.

Caterina

Catherina quædam vidua & ciuis Cracouieñ. fractum pedem oratione ad Deum facta, per merita S. Hyacinthi iterum sanum recuperat.

Cuiusdam Ioannis Tibicinatoris Regis Poloniae filius, graui infirmitate triduo oppressus, post vota & recõmentionem ad Sanctum sanitati restituitur.

Similiter cuiusdam pistoris Mathiæ Przesmiari ciuis Cracouieñ. filius graui languore per quindenam oppressus, patre ad merita S. Hyacinthi recurrente sanatur.

Ciuis quidam Cracouieñ. Adam pictorię artis ab insaniabili & incurabili quadam infirmitate, quam à natiuitate patiebatur omni mense vna certa die, quæ medicorum ingenia & artes eludebat per merita Sancti, quem inuocauerat, in patrocinium perfectè sanatur. Eiusdem verò vxor ab apostemate gutturis, quod ex quadam graui infirmitate acciderat, post vota ad Sanctum facta sanatur.

Anno Domini 1519. cuiusdam Chirotecarij Thomæ de platea Castreñ. ciuis Cracouieñ. filius oppressus graui infirmitate, postquam pater ad patrocina Sancti confugisset à morbo & morte præsentis liberatur.

Matrona quædam in Stradomie Suburbio Cracouieñ. Alexij ciuis Cracouieñ. vxor à desperata infirmitate, marito suo ad S. Hyacinthi sepulchrum ipsam deuouente subito liberatur.

Laurentius quidam Teloncarius Cracouieñ. valido pedum, renum, & lumborum tumore grauer laborans, cum medicorum artes frustra tentasset, ad Sanctum Hyacinthum pro auxilio recurrens, à desperato dolore & tumore prædicto subito sanatur.

Sophia quædam Urbani ciuis Osuveczimensis coniux, per quatuor annos maximo dolore pedum diuexata, & ab omnibus medicis derelicta, mortique appropinquans, post vota ad sepulchrum Sancti Hyacinthi facta, sana cito efficitur.

Scola-

De Vita Beati Hyacinthi

Scolasticus quidam Stanilaus Masouita ex contubernio siue Collegio Philosophorum Cracouia sic dicto, grauius infirmatus, cum de sua salute desperaretur, post vota pro eo ad S. facta confestim pristinae incolumitati redidit.

Martinus quidam suburbanus Cracouici, in platea S. Nicolai confessoris prope Istulam fluium grauiissima infirmitate vsque ad agonem mortis deductus per vota ad sepulchrum Sancti pro eo facta, confestim sanus refurgit.

Mulier quaedam vidua de Ciuitate Cazimireni, apud Cracouiam Anna nomine septem annis morbum passa, grauemque infirmitatem, post vota ad sepulchrum Sancti facta cito & mirabiliter exurgit.

In his omnibus sit Deus omnipotens in æternum laudabilis & gloriosus, qui in Sancto Hyacintho confessore suo semper est mirabilis. Amen.

A
C

se e
oras
rent
cum
non
tern
psit
perj
nera
dile
ser
in t
sa n
loru
etia
dam

D E

ACTIS PROCESSVS CANONIZATIONEM S.

Hyacinthi Confess. præcedentibus

LIBER TERTIVS.

P R Æ F A T I O.

*D*eus & dominus saluator Dux, & legifer noster Iesus Christus ex abditis cælestibus ad Spheram nostræ mortalitatis carnea trabe indutus descendens: non rapinã arbitratus se esse æqualẽ Deo, habitu inuentus ut homo, hominũq; oras inhabitans nullum suæ Maiestatis & omnipotentia passus est detrimentum. Hanc etenim, quam cum æterno patre habuit super creaturas potestatem non minorauit incarnatus, qui eam possedit ex patre æternaliter generatus, & quod humana, quam assumpsit natura defuit, in vnione diuinæ & ineffabilis suæ personæ Maiestate suppleuit. Vnde cum noua regenerationis debellata morte conderet sæculum suis, quos dilexerat discipulis gloriam suæ resurrectionis reuelasset dicens: Data est mihi omnis potestas in cælo & in terra. quam potestatem non solum, cum gloriosa natura & deificata super omnem altitudinem cælorum conscendens paternæ dexteræ extulit: verum etiam, hic in terris Apostolorum principi Petro quondam piscatori, nunc verò in persona

K

rotius

E

totius orbis Christiani Principi, quod veraciter promiserat, fideliter subministravit atque perfectè adimplevit. Cum enim nunquam peritura iaceret fundamenta sua Ecclesia sic summa imis coniunxit, scilicet caelestia terrestribus, & decreto divino firmanit, ut beatum illum & ab omni labe & reatu solutum esse declaraverit in caelis, quem manus Apostolica hic liberum faceret in terris, illudque in caelesti consistorio acceptaretur, quod decreto Apostolico in terris firmaretur. Beatus es, inquit, Symon Bariona, quia caro & sanguis non reuclavit tibi, sed pater meus qui est in caelis, &c. Sed quam post te habebis potestatem? Respondit Saluator: Et tibi dabo claves regni caelorum. Quodcumque ligaveris super terram erit ligatum & in caelis, & quodcumque solueris super terram erit solutum & in caelis: Quasi diceret dominus, Tantam in te constituo divinae meae Maiestatis potentiam, ut ab ore tuo, te in terris manente regni caelorum pendeat gloriosus Senatus, & illud decernat, quod perpetuo duraturum est, caelestis supernorum civium congregatio, quod decreverit te iubente, te presidente Sacrosanctae Ecclesiae Senatorum cōtio, & ad pedes tuos supplices procumbant omnium terrarum orbis Monarchae, qui cupiunt esse participes aeternae gloriae. Quod ante longè praevissum erat à sancto Propheta Daniele, cum dictum est: Omnes reges, & gentes servituras principi populi sanctorum altissimi, cuius vices Summus Pontifex obtinuit. Quoniam verò inter praecipua Apostolica potestatis privilegia hoc

non

non postremum in Ecclesia CHRISTI possidet locum, quod nemo Sanctorum Catalogo conumerandus, censetur nisi, quem Sedes Apostolica, communi totius Ecclesie Sancto Senatus consensu, sanctum, caelestique ac terrestri gloria, & honore dignum iudicauerit. Hinc est quod ad solum Petrum & Petri successores iure pertinebit (obtrecent & oblatrent quicquid velint veritatis hostes Hæretici) quis vere sanctus sit, & Sanctorum veneratione dignus declarare. Canonizatio igitur (quam Græci Apotheosin vocant) nihil aliud est, quam honoris & gloria Sanctorum hominum plurium, siue vnius de quorum sanctitate & vitæ innocentia est coniecturandum Ecclesie publicum testimonium, iudicium & decretum habeat, quo solemniter decernitur quod sit Sanctus, & quod sanctorum privilegio in terris gaudeat in laudibus militantis Ecclesie, qui triumphantem inhabitat. Hinc est quod taliter in terris glorificatus à Principe totius Ecclesie Vicarioque Christi donatur, ut sit Catalogo indelebili Sanctorum ascriptus inuocetur in publicis Ecclesie præcibus, Aras & templa ad honorem Dei, sub titulo suo possideat, quod in sacrificijs, & hymnorum cantibus laudetur (Si quidem memoria iusti cum laudibus) quod imaginem sui in templis ad posteros transmittat, & reliquia corporis eius condigna veneratione habeantur. Exquirat autem hoc à nobis non solum meritum alicuius Sancti, sed & Ecclesie Dei perpetua consuetudo, & scriptura, quæ viros gloriosos omni laude est subsecuta. Si quidem patres

veteris testamenti Canonizat Spiritus sanctus Ecclesiast. 44. Enoch Noe, Abraham Isaac, Iacob Ioseph, Moysen Aaronem, Phinees Iosue, Caleb Samuelem, Dauidē Heliam Heliseum, &c. Christus verò in Euangelio, Canonizat B. Abel Math. 23. Ioannem Baptistam Math. 11. Symeonem Luc. 2. Zachariam & Elizabeth Marci 1. Mariam Magdalenam Luc. 7. Natanaelem Centurionem Luca 8. Zacheū Luca 19. Sic Lucas cōmendat Stephanum Act. 7. Petrum Act. 4 & alios, Paulus laudibus euehit Lucam cuius est laus in Euangelio, & plures alios in epistolis suis. Petrus etiam commendat Paulum in Epistola prima sua, &c. Isti enim sunt omnes quasi lumina mundi, quæ tenebrosam peccatorum multitudinem illuminant, & ad veræ patriæ terminum viam ab ipsis imitabilē demonstrāt, virtutes docent, vitia fugant, ut quorum gloria præminet in caelis, eorum vita sanctimonia, humiles spiritu erudiat in terris. Nec obtrectatores Canonizationis Viclephite, Calvinista, et Lutherani sunt audiendi, imo odio habendi, qui non tantum Sanctorum, sed ipsiusmet Dei gloriam pessumdant, et damnato ore blasphemant contra quorum falsos errores, ut cæteros omit tam, duos oppono authores Thomam scilicet Valden. lib. de sacramentalibus titulo 14. cap. 122. et R. P. Robertum Politianum Bellarminum Tomo 1. controuersia 7. lib. 1. cap. 6. et sequentibus ad quos prudentes, et Catholicos lectores remitto, breuitati promissæ consulens: ad cæpta Historiæ procedo narrationem.

*QVOTEMPORE PATRES
 Prædicatores Regni Poloniae,
 & Conuentus Cracouien. Cano-
 nizationem, & exhumationem
 corporis gloriosi Sancti Hyacin-
 thi pertractare ceperunt. Ca-
 put Primum.*

Irca Annum Domini M. D. XVIII. Sub Pontifice summo Leone Decimo Pontificatus sui anno sexto. Imperante totiusque orbis Christiani moderamina tenente Carolo Quinto Imperatore, Maximiliani primi Cæsaris Austriaco nepote, nec non Regnorum Hispaniæ & Siciliae Rege, Galliarum Henrico primo, Poloniae Sigismundo primo, Hungariae Vladislao regibus sub Reuerendissimo totius ordinis Generali magistro Thoma de Vio Caetano Cardinali, cuius encomium in doctrina Sapientiae Christianae est præclarissimum. Et Reuerendo Prouinciali Prouinciæ Poloniae P. F. Andrea de Parczovv, viro egregio, & Sancto Hyacintho multum deuoto. In curia Romana versabatur negotium Canonizationis duorum præclarissimorum Sanctorum, quorum vnus quidem erat in statu clericali S. Benno, Episcopus Mysnesi. Et alter in statu religiosorum S. Antoninus Archieps Florentinus de Ord. Præd. ad Ecclesiasticam euectus dignitatem, quos tandem post
 K 3 diligen-

diligentem ipsorum vitæ & miraculorum examinationem
 Adrianus Sextus Pontifex, Anno sui Pontificatus primo,
 Indictione vndecima, Anno Domini 1523. Catalogo
 Sanctorum simul & semel adscripsit, easque à populis
 Christianis coli & inuocari, suarumque causarum tu-
 tores apud Deum & intercessores decreuit. Hoc etiam
 eodemque tempore scilicet sub Leone decimo, in Do-
 minatu Saxonix ex Ciuitate Wirtembergen. magna il-
 la Bestia de mari inobedientix & confusionis, & per-
 fidix caput, scilicet Martinus Lutherus saxo septem
 peccatorum mortalium capita & violationis decem man-
 datorum diuinorum cornua, quæ diadematibus decem
 triumphu diabolici vestiebantur, & super capita septem,
 imo Innumera (cum ponatur numerus diffinitus, pro
 indiffinito) nomina blasphemix trahens sibi numerum
 mysticum 666. ad diuexandum & varijs blasphemijs
 orbem Christianum diuellendum. (Si quidem ab Aquilone
 pandetur omne malum super terram) prodijt, &
 in plaga Aquilonari cum diabolo sedis suæ principa-
 tum detexit, & summo Pastori Ecclesiæ Romanæ su-
 per septem colles imo super omnem Ecclesiam præsi-
 denti & super aspidem & basiliscum ambulanti, & Leo-
 nem & Draconem calcanti & discerpenti se opposuit,
 totumque pectoris blasphemii virus in Pontificem Ro-
 manum effudit. Quod lethale aconitum non solum
 Germaniam, sed Angliam, Flandriam, Scotiam, Hy-
 berniam, Daniam, Suæciam, Hungariam regna quon-
 dam florentissima subito inuasit & infelicissimè à ca-
 pite Ecclesiæ tamquam mortua, & putrefacta membra
 præcidit. Ad Poloniam verò impium ac blasphemum
 dogma, ob vigilantium & Christianæ fidei deuotissimi
 Sigismundi primi olim Regis Poloniæ principatum, qui
 ferro & igne minabatur omnibus, qui eius regno impiam
 sectam introducere conarentur accedere non audebat. At

verò

verò
 præd
 Polon
 neno
 dorm
 nauit
 tæ vt
 & ad
 radic
 sic in
 oppri
 dolor
 num
 serico
 pulci
 lonia
 tis L
 dus r
 dida
 ordin
 rumo
 gens
 tenel
 testa
 pheta
 magn
 orta
 gno
 zatio
 luuie
 stimu
 circa
 cæc
 cura

verò ipso mortuo cum pastores Ecclesiæ tum etiam filius prædicti Sigismundus Augustus minus iusto gregem sibi Polonicum custodirent, venit lupo & paulatim cepit veneno blasphemix ex ouibus lupos transformare, & cum dormirent homines, venit inimicus homo & superseminauit zizania in medio tritici. Quoniam autem Sarmatæ vt clymate frigidiores, ita quoque corde duriores, & ad credendum tardiores, zizaniorum molem non ita radicem agere in medio tritici permiserunt, nec enim sic inualuerunt zizania hæresum, vt omnino triticum opprimere & explodere. (sicut in alijs regnis proli dolor euenit) & fidem Catholicam ex cordibus hominum euellere potuerint, Deo Polonos ex infinita misericordia sua protegente, & Sanctorum qui ibidem sepulti sunt patrocinio auxiliante. Ne verò regnum Poloniae inter tot turbines hæresum in pelago infidelitatis Lutheranae tenebris blasphemiarum offunderetur, Sydus nouum & iubar, quod diu latuerat oculos splendida luce reuerberans, scilicet Sanctum Hyacinthum ordinis prædicatorum populo fideli obiecit, magnumque miraculorum fulgore ipsam coruscare fecit, vt gens fidelis Sancti huius oblectata micantibus radijs, tenebras impiæ hæresis contemneret, fugeret, atque detestaretur. Verè etenim illis contigit verbum Isaiae Prophetæ: Populus qui ambulabat in tenebris, vidit lucem magnam, & sedentibus in regione vmbrae mortis lux orta est eis. Fratres igitur ordinis Prædicatorum in Regno Poloniae degentes duplici causa, scilicet Canonizatione duorum Sanctorum, & impiarum hæresum coluue inualefcente, quasi duobus fortissimis calcaribus stimulati, moti à spiritu sancto, cum viderent in dies circa Sanctum miracula coruscare, mortuos suscitari, cæcos illuminari, & diuersorum languorum molestiam curari paulo diligentiores esse cæperunt, & duos fra-

tres ad conscribenda miracula scilicet Fratrem Marcum, & Fratrem Albertum Conuentus Cracouicn. destinarent, & Canonizationem Sancti, apud Leonem Decimum peragere cœperunt. Quod negotium duo patres scilicet Reuerendus Pater Frater Andreas de Parczouo, sacrae Theologiae magister Prouincialis Poloniae, & R. P. Frater Nicolaus de Zvena sacrae Theologiae professor Prior Cracouicn. instantissimè & felicissimè operati sunt, & iam ad finem negotium produxissent nisi bellum inter Carolum Quintum, & Clementem Septimum cum direptione Urbis Romae, & cum Romanorum & nostratium iniuria intercessisset.

De conditionibus ad Canonizationem requisitis.

Caput I I.

IN Sanctorum Canonizatione à principio Christianae fidei in primitiua Ecclesia non tanta adhibebatur diligentia, nam seruentis fidei incrementum & sanguis IESV CHRISTI recenter pro nobis effusus tantum in cordibus hominum erga Deum accendit amorem, vt spontè sese homines sancti offerrent propter fidem CHRISTI, ignibus, gladijs, lapidibus, sectionibus, & direptionibus. Vnde mortes illorum quantumuis atrocissimas iucundissimis excipiebant diebus, quia præciosa est in conspectu Domini mors Sanctorum eius. Ad Canonizationem igitur Sanctorum (post longam venerationis & cultus Sanctorum consuetudinem, quæ vim legis obtinuit) primus dicitur Leo Tertius Summus Pontifex accessisse (vt testatur Surius tomo secundo, capitulo nono, de vita Sancti Suiberti, tandem Innocentius secundus, Canonizauit Hugonem Episcopum Gratianopolitanum, & Alexander Tertius Beatum Bernardum

Bernardum, à quo tempore omnes alij sancti solemniter declarati sunt sancti. Duæ autem causæ impulerunt sedem Apostolicam, vt in hoc tam sancto negotio maiori diligentia, & laudabili cautione procederetur. Primum quidem malitia Diaboli, quæ inter sanctos ab Ecclesia cultu ornatos, falsos immo damnatos peccatores obtrudere nitebatur. Sic accidit tempore sancti Martini, cum enim populus ignotum quendam pro sancto coleret (teste Seuero Sulpicio in vita sancti Martini.) Beatus Martinus orauit, vt sibi à Deo de hoc sancto reuelaretur. Quo orante aparuit anima illa dicens se esse animam cuiusdam latronis sceleratissimi, & damnati, qui pro suis criminibus erat interfectus. Similiter tempore Alexandri Tertij quidam pro martyre celebratur, qui in ebrietate, & seditione est occisus, vt patet ex cap. Audiuius, extra, de reliquiis, & Sanct. venera. Hoc idem acciderat Ferrariæ, vbi vnus Hæretici de ordine fraticellorum corpus prout sancti colebatur, quod summus Pontifex exhumatum iussit exurere. Volens enim Diabolus populis Christianis illudere miracula quædam falsa illorum obtutibus ingereret, vt iis illecti meritis frauderentur. Sed Deus collusiones inimici non est diu passus mentes hominum decipere. Alia etiam causa est malitia hominum, scilicet. Hæreticorum prauitas, & fidelium leuis credulitas, sic enim pro impiis hæreticis ignibus traditi, & trucidati per hæreticos nobis tamquam martyres colendi obtrudebantur. Sic Petrus martyr hæreticus conscribens hæreticos à Catholicis combustos, martyres nominauit, & librum Martyrologium appellauit. Sed mentita est iniquitas sibi, Ecclesia igitur Catholica, ea qua potuit maiori cautione ad Canonizandos sanctos accessit, & legibus canit. De his vide D. Thom. quodlib. 9. quæst. 7. artic. vlt. August. de Ancona in summa de potestate Ecclesiæ q. 14. art. 4. Ioannem

annem Driedo, lib. 4. cap. 1. de Ecclesiast. dogmat. B. Anton. 3. part. tit. 12. cap. 8. Summæ Theol. Caiet. tract. de Indulgent. ad Iulium cap. 8. Syluestrum verbo Canonizatio. Magistrum Cano. lib. 5. de Loc. cap. penult. & Belarminum vbi supra. Sunt igitur certi Canones siue regulæ à Canonistis positæ secundû quas in talibus negocijs procedere solitum est, de quibus plura in cap. 1. de reliquijs & veneratione Sanctorum, Hostien. Andr. & cæteri communiter Iacobus Castellanus de Farra tract. de Canoniz. q. 8. & Troilus Maluetius in tract. de Canoniz. Sanct. dub. 4. & Cassanæus in Catalogo gloriæ mundi parte 3. considerat. 50. & Franciscus Penia Hispanus de Canon. S. Didaci Ord. Minorum de obseruantia, quem Sixtus Pontifex Canonizauit.

Prima conditio est in Canonizatione Sanctorum obseruanda vt is qui Canonizandus sit vitam suæ peregrinationis descriptam habeat, & hoc authenticè, in qua vitæ Sæctimonia, & miraculorum gratia, quam Deus Opt. per ipsum dignatus est operari, ad amussim contineatur.

Secunda Conditio, vt is qui Sanctus sit dicendus fidem Catholicam Apostolicam Romanam profiteatur atque eidem sit subiectus, alioquin si Angelicis linguis loqueretur, si sciat arcana Dei si omnia in cibos pauperum & corpus suum ita vt ardeat, expendat, non Sanctus, sed damnatus & operarius iniquitatis censebitur.

Tertia Conditio est, vt testimonium habeat ab hijs, qui nunquam fidei iugum excusserût nec Hæretici nec pro Hæreticis habiti sunt, nec vnquam blasphemarum opinionû falso errore notati.

Quarta Conditio, vt is qui Catalogo Sanctorum ascribitur notabilis moræ tempus ad continuandum testimonium veritatis & signorum verorum ad corpus eius factorum expleat vt puta 10. 20. 40. 60. 100. vel vltra annos ne fallaciæ diabolicę locus præbeatur.

Quinta conditio, vt is qui Canonizandus est, in sua Historiæ probatione omnia contineat, quæ virtutis alicuius, vt puta multæ charitatis, fidei, spei, patientiæ & id genus aliarum virtutum speciem redeat, ne scilicet ex eius vita aliquod scandalum populorum oriatur.

Sexta Conditio, vt is qui in Apothecis est connumerandus, non vno tantum sed pluribus miraculis commendetur, vel vno tali, quod multis æquipolleat; exempli gratia, S. Stanislaus martir mortuum à triennio ex pulueribus ad reddendum veritatis testimoniū coram Rege apertò monumento resuscitauit, & iterum ad monumentū pulueribus restituit & sepeliuit, vt scribitur in vita ipsius, & Canonizatione eius.

Septima Conclusio, vt non vnus vel duorum hominum sed totius cõmunitatis & Prouinciæ opinione Sanctus habeatur, & vulgo Sanctus proclametur, populorumq. deuotione etiam ante Canonizationem colatur.

Octaua, Vt grauissimorum virorum, & magna auctoritate præstantium, scilicet Regum, Ducum, Principum, & totius status spiritalis comédatione Sedi Apostolicæ pro ipsius Canonizatione humiliter supplicetur.

Nona, Vt non semel tantum, sed repetitis vicibus pro eiusdem Canonizatione apud Sedem Apostolicam expostuletur post quæ omnia Summus Pontifex Fratribus, idest Cardinalibus in Secreto Consistorio proponat, quid cum hac sedula pro Sancto expostulatione agere debeat.

Decima, Eiusdem Canonizandi vitæ, & miraculorum Inquisitio aliquibus patriæ Episcopis committitur, vt in genere de eodẽ dent Sedi Apostolicæ informationem.

Vndecima, Mandatur eisdem vel aliis Episcopis, vt omnia exquirant in specie, quæ ad famam, & vitæ Sanctimoniam Canonizandi pertinent, & munita sigillis, & clausa Sedi Apostolicæ transmittant.

Duodecima, Consulitur vtrum talis remissio Inquisitionis

tionis vitæ & miraculorum Canonizandi fit admittenda in specie.

Decimotertio. Post modum iterum, vel iisdem Episcopis, vel aliis committitur, vt denuo omnia reuideant, quæ ad sancti famam vitæ sanctimoniam, & miraculorum inquisitionem pertinent, & ad sedem Apostolicam transmittant.

Decimoquarto. Aliquibus Cardinalibus sacræ Romæ Ecclesiæ, & aliquibus Auditoribus Rotæ sacri Palatii processus examinandus præbetur.

Decimoquinto. Interim si Reges, vel Duces petunt, & prouinciæ specialis gratia officium Missæ, & id genus tantum prouinciæ, in qua est conceduntur donec ad actû Canonizationis peruentum fuerit, cæteræ conditiones iam in ipso possit Canonizationis explentur, quæ hic expresso omittuntur, sed quarto libro deseruient.

De supradictarum condizionum circa Sancti Hyacinthi Canonizationem executione.

Cap. III.

EX præcedentibus satis patuit, & ex consequentibus facile perspicietur. His omnibus conditionibus in promouenda Canonizatione istius gloriosi sancti satisfactum esse, nam & liber vitæ, & sanctimonix, & miraculorum eius non solum in processu authentico descriptus, sed etiam originalis in pargameneo volumine à Ducen-
tis quinquaginta annis litteris antiquis exaratus vbi prædicta, & libro primo à nobis edito continentur, quæ vitæ sanctitatem, & virtutum formam, & miraculorum exuberantiam vberimè demonstrant Romam per me est allatus, & sacrosanctæ sedi Apostolicæ redditus, vnde etiam

tet

tet qu
nis de
& mir
to eti
gnato
cipibi
proba
in fid
tand
multa
ria vi
mum
etiam
Iesu
gnat
potel
tuus
tand
Regu
sanct
Re

alter
ce R
hoc t
se ve
quia
re ce
vt B
neun
Cati
plic
Hya
niza
nô a

tet qualiter in vinea domini aduersus vulpeculas Samsonis desudauerit, & Ecclesiam Domini doctrinæ effluentia, & mirandorum operum patratiōe collustrauerit, merito etiã non ab hostibus fidei, sed ab ipsismet fidei propugnatoribus, & zelatoribus, Regibus inquam, & Principibus Christianis encomium virtutum, & testimonia probatissimè sanctitatis obtinuit, & quorum viuens, vt in fide Catholica firmiter subsisteret prædicando, hortando, scribendo commonendo laborauit, horum post multa secula (qui si sanctus non esset omnino, ex memoria viuorum penitus aboleretur) verum sanctum, ac firmum sanctitatis, & gloriosæ conuersationis testimonium etiam mortuus obtinuit; nec mirum cum sit verus seruus Iesu Christi Domini nostri, qui Dux vitæ mortuus regnat viuus. Et de beatissimo Patriarcha Dominico dici potest illud scripturæ: Mortuus est pater, & non est mortuus, quia reliquit post se sibi similem. Post trecentos tandem annos à morte sua suscitauit Dominus spiritum Regum Poloniae, qui vltro se ad promouendam gloriam sancti Hyacinthi accinxi erunt.

Rex igitur Poloniae Sigismundus Primus, tamquam alter Dauid, sedatis vndique hostibus, redditaque pace Regno Poloniae cogitare cepit, quid dignum Deo hoc tempore, quo viueret operaretur. Incidit in mentem se velle sanctorum honori, & canonizationi insistere. Et quia charitas ordinata incipit à seipso, eniti & laborare cepit apud Leonem Decimum summum Pontificem, vt Beatum Cazimirum Germanum suum consanguineum (qui tunc multis inclaruerat miraculis) sanctorum Cathalogo adscribere dignaretur, & cum hoc iam supplicasset oblatuſ est eidem omni honore dignus Sanctus Hyacinthus, vt simul eodem labore vtrorumque canonizationem perficeret. Quod pientissimus Rex non solum nõ abnuuit, sed etiã ambabus, vt aiūt manibus amplexatus

his duobus Sanctis Deo se obsequium præstiturum conabatur, ac utique effecisset nisi (proh dolor) Diaboli inuidia bellorum tumultus in Italiam, Romamque concitasset. At ut melius limpidiusque mens deuotissimi Regis, cognoscatur epistolam ad Leonem Decimū Summū Pontificem scriptam oculis subiicio legentium, ut inde coniectari potest tempus, quo canonizatio Beati Hyacinthi promoueri cæperit.

Tenor litterarum Sigismundi Primi stirpis Iagellonica Regis Polonia Magni Ducis Lituania, Russia, Prussia, Mazouia, Samogicia, &c. Ad Leonem X. summum Pontificem. Cap. IV.

SANCTISSIMO Domino Nostro Diuina prouidentia Leoni Papæ decimo Domino meo clementissimo. Beatissime Pater, & Domine Domine clementissime post oscula pedum Beatorum. Posteaquam Sanctitas vestra ad multiplices meas supplicationes pro Canonizatione B. Cazimiri Germani mei, dignata est litteris suis Reuerendissimum D. Ioannem Archiepiscopum Gnesnē Legatū natum & Primatem regni mei, vnā cum nonnullis Comissariis deputare inquisitionemque fieri & testes recipi super vita, sanctimonia, religione, conuersatione, atque miraculis, quibus Dei Optimi Maximi misericordia claret, mandare. Idem D. Archiepiscopus Gnesnē. dum mandatum Sanctitatis vestræ exequeretur mihi proposuit, ut sub vno Processu tenore B. Hyacinthi Poloni nobili genere oriundi, qui in vita trium mortuorum suscitator esse meruit, post obitum verò & vsque nunc magnis claret miraculis, apud Sanctitatem vestram Canonizationem impetraré. Cuius Hyacinthi vitæ Historiam ex libro Alberti Leandri Bononiens. ad Reuerendiss. D. Nicolaum Fliscū Genuensem Cardinalem de viris Illustribus intitulato, de

scri-

script
iphus
scopis
cipu
& fo
tatis
qui es
dam
tati V
pisco
Præn
mitte
re no
nia m
pro t
dero
M. I

Com

L
Salu
mus
lustr
lem
dina
diu,
chru
ceps
tis s
nim

scriptam Sanctitati vestræ mitto. Asfiduis itaque nedum ipsius D. Archiepiscopi, vnà cum cæteris regni mei Episcopis, Prouinciæ ipsius suffraganeis, verum etiam Principum, Baronum, Militum, & totius ferè populi precibus & sollicitudine inductus, & præsertim quoniam magnæ pietatis esse existimaui, non pati occidere eorum memoriam qui egregiis factis, & supra humanum captum diuina quadam ope gestis æternitatem meruerunt. Supplico Sanctitati Vestræ dignetur vna eademque opera ipsi D. Archiepiscopo, aut si placebit Sanctitati Vestræ Cracouien. vel Præmiislien. Episcopis de B. Iacincto nunc exequen. committere, id quod pro exequendo Diuo Cazimiro concedere non est dedignata. Cui me regnumque meum, & dominia mea commendo, & eam incolumem, & florentem esse pro tranquillo vniuersalis Reipub. Christianæ statu desidero. Datum Cracouix vltima die Maij, Anno Domini M. D. XVII I. Regni mei duodecimo.

Comissionis facta per Leonem decimum, Ad petitionem Sigismundi Regis pro inquisitione vitæ, & miraculorum S. Hyacinthi tenor. Cap. V.

LEO Papa Decimus Venerabilibus Fratribus Cracouien. & Præmiislien. Episcopis. Venerabiles fratres Salutem, & Apostolicam benedictionem. Nuper charissimus in Christo filius noster Sigismundus Poloniæ Rex illustri, suis nobis litteris per dilectum nostrum filiū Achilem tituli S. Mariæ in Transtiberim Præsbyterum Cardinalem præsentatis insinuare curauit quanta fuerit iam diu, & hodie sit populorum deuotio, & concursus ad sepulchrum S. Hyacinthi qui olim S. Dominici Socius, & princeps vitæ existens, tam in vita, quam post mortem multis semper claruit miraculis prout ex fide dignorum monumentis apparet. Propter quod Rex ipse per eundem Achilem

lem Cardinalem in Romana curia dicti Regis prote-
ctorem nobis humiliter supplicari fecit, vt super vita,
& miraculis de quibus idem Achilles Cardinalis nobis
etiam plenam fidem fecit processum fieri mandaremus,
vt si dignus fuerit repertus sanctorum Cathalogo aggrega-
ri, & ascribi possit. Nos igitur piis huiusmodi supplica-
tionibus, & relationibus inclinati ad Canonizationem hu-
iusmodi debitis mediis procedere volentes vobis, & cuilibet
vestrum tenore presentium committimus, & manda-
mus quatenus super fama, vita, conuersatione, ac miracu-
lis ipsius Hyacinthi in vita, & post eius obitum factis dili-
genter, & sincerè auctoritate nostra inquiratis, testes reci-
piatis, & eorum desuper attestations in publicam formam
redigi faciatis, & processum desuper factum sub vestris lit-
teris clausum vestrisque sigillis munitum ad nos seu se-
dem Apostolicam per proprium seu alium nuncium fide-
liter transmitti curetis. In contrarium non obstantibus qui-
buscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub An-
nulo Piscatoris die 29. Iulij Anno Domini 1518. Pontifi-
catus nostri Anno Sexto.

*Episcoporum Commissariorum, à Commissionis onere ex-
cusatio, & proinde noua Regis Sigismundi ad
Leonem Decimum Commissionis
expostulatio. Cap. VI.*

Affertur ab vrbe Roma ad Serenissimum, & pientissi-
mum Regem Poloniae Sigismundum primum postu-
lata, & obtenta commissio, qua gaudenter, & cum omni
debita reuerentia suscepta vocantur ad Regem prælibati
Commissarij Cracouien. & Præmislien. Episcopi volun-
tasque illis sacræ sedis Apostolicæ aperitur qua cognita
laborem solum, & non merita perpendentes vnanimiter se
à tali onere tam summo Pontifici, quam clementissimo, &

in

in Sanctorum honorem vehementer animato excusare ceperunt, & laborem, vnus quidem longa sua ægritudine, alter vero Cancellariæ regni continua occupatiōne prætenſa ſubire detrectauerunt. Quod videns Rex Optimus maximè contriſtatus, quod votis ſuis cito non fuiſſet ſatiſfactum, & reſumpto ſpiritus feruore iterum ad ſedem Apoſtolicam talis formulæ mittit Epiſtola.

Sanctiſſimo Domino noſtro Diuina prouidentia Leoni Papæ Decimo Domino meo clementiſſimo. Beatiſſime Pater, & Domine Domine clementiſſime poſt oſcula pedum beatorum. Commiſerat ſanctitas veſtra iam pridem ad poſtulata mea inquisitionem de vita, & miraculis Diui olim Hyacinthi hic Cracouiæ apud fratres Sancti Dominici ſepulti Reuerendis in Chriſto Patribus DD. Epifcopo Cracouiẽ. &c. & Petro Præmiſliẽ. Regniſque mei Vicecancellario, quorum alterum ægritudine, qua aſſiduè decumbit, alterum negotia publica, & crebra mecum abſentia impediuerunt quo minus prouinciam ſibi demandatam exequi potuerint, & prouide ſupplico ſancti veſtræ, vt idem munus inquisitionis committere dignetur ſuffraganeo, & Doctori Erdzieſou Canonico Cracouiẽ. qui continuè hic ageñ. id negocij facilius, & exactius conficere poterunt. Faciet ſanctitas veſtra rem ſua pietate dignam, & mihi gratiſſimam. Cui me cum Regno, & Dominiis meis iterum humiliter commendando Datum Cracouiæ 15 18. Die 20. Septembris Anno Regni noſtri Duodecimo.

*Commissionis secunda ad instantiam Serenissimi
Regis Polonia Sigismundi primi per
Leonem Decimum delegatio.*

Cap. VII.

LEo Papa Decimus Venerabili fratri Ioanni Episcopo Laodiceñ. & dilecto filio Iacobo canonico Ecclesiæ Cracouieñ. venerabilis frater, & dilecte fili salutē, & Apostolicam benedictionem. Cum alias carissimus in Christo filius noster Sigismūdu Poloniæ Rex illustris, suis litteris per dilectum filium nostrum Achilē tituli S. Mariæ Transyberim presbyterum Cardinalem præsentatis nobis significasset, quanta iam diu fuisset, ac etiam tunc esset populorum deuotio, & concursus ad sepulchrum S. Hyacinthi, qui olim Beati Dominici socius, & particeps vitæ existens tam in vita, quàm post mortem, multis semper clauit miraculis prout ex fide dignorum testimoniis, ac monumentis apparet. Ac propterea idem Rex per eundem Achilem Cardinalem in Romana curia, eius Regni protectionem nobis humiliter supplicari fecisset, vt super vita, & miraculis, de quibus idem Achilles Cardinalis nobis etiam plenam fidem fecerat processum fieri mandarem, vt si dignus repertus foret sanctorum Cathalogo aggregari, & conscribi posset. Nos ipsius Regis piis supplicationibus inclinati ad Canonizationem huiusmodi ritè procedere volē. venerabilibus fratribus Cracouieñ & Præmiisliē. Episcopis per alias nostras litteras dedimus in mandatis vt super vita, fama, conuersatione & miraculis per ipsum Hyacinthum tam in vita, quàm post obitum factis diligenter, & sincerè auctoritate nostra inquirerent testes reciperent, & eorum desuper attestations in publicam formam redigi facerent, & deinde processum ipsum clausum eorumque sigillis munitum ad nos, & sedē Apostolicam

Apostolicam per proprium seu alium nuncium fideliter trans-
mittere curarent, prout in illis litteris plenius contine-
tur. Cum ruper præfatus Achilles Cardinalis, & venera-
bilis frater Erasmus Episcopus Ploceñ. dicti Regis orator
nomine ipsius Regis nobis exposuerunt, quod præfati Epi-
scopi præmissorum inquisitioni commode vacare non pos-
sent, & propterea eiusdem Regis nomine nobis humiliter
supplicauerunt, vt aliis negotium inquisitionis huiusmo-
di committere dignaremur. Nos igitur eiusdem Regis pio
desiderio annuere Voleñ. Vos loco præfatorum Episco-
porum subrogã. vobis mandamus, vt ad inquisitionẽ vi-
tæ, famæ, conuersationis, & miraculorum Sancti Hy-
acinti huiusmodi procedatis, ac testes recipiatis, & eo-
rum desuper attestaciones in publicam formam redigi
faciatis, & processum per vos factum sub vestris litem-
ris clausis, vestrisque Sigillis munitis ad nos, & sedem
Apostolicam per proprium seu alium nuncium fideliter
transmittere curetis, & alia in dictis litteris contenta
exequemini in omnibus, & per omnia perinde, ac si di-
ctæ litteræ vobis à principio directæ fuissent. In con-
trarium non obstantibus quibuscumque. Datum Romæ
apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris Die 29.
mensis Augusti Anno Domini 1521. Pontificatus no-
stri Anno nono.

*De processus exordio, & per delegatos novos Commissarios à
sede Apostolica sedula, & fideli executione.*

Cap. VIII.

ANno igitur Dominicæ incarnationis 1522. 17.
Ianuarij sub Leone Decimo Pontificatus eius An-
no deci-

no decimo feria sexta Cracouiæ præsentatæ sunt litteræ summi Pontificis Reuerendis. suffraganeo Cracouiens. Episcopo Laodiceis. & Iacobo Erdziesou Canonico Cracouiens. nouis à sede Apostolica Commissariis, tum etiã ipsi Sereniss. Sigismundo Regi, qui cum magno animi desiderio eosdẽ expediri cupiebat, & re, vt opus erat mature considerata miraculorum, & testiũ, & omnium, quæ ad hoc negotium spectare videbãtur, cõscriberetur ratio, numerus, & modus, vt omnibus ad inuicem coadunatis facilius canonizatio huiusmodi ad terminum optatum perduceretur. Sed non modicum statim occurrit impedimentum. Pontifex enim ipse Leo decimus, qui iam in Canonizationem S. Hyacinthi vehementer aspirabat hoc eodem anno charam Deo animam morte absorpta reddidit. Itaque maxime negotio tam sancto dolendus casus obstitit. Mittit postee Serenissimus Rex Romam Adriano Sexto iam sedi Apostolicæ præfecto. quid vltius faciendum esset diligenter exquirens, cui per Achilem Cardinalem Regni Poloniae protectorem remisit sunt, quidam tenores Regularum Cancellariæ Apostolicæ in quibus declaratur, quod etiam summo Pontifice defuncto possint procedere ad vltiora non præhabita noua succedentis noui summi Pontificis commissione. Hæ autem regulæ à Iulio 2. Alexandro Sexto, Pio Tertio, Leone Decimo, & Adriano Sexto Pontificibus sunt institutæ. Quæ propter cum à sede Apostolica meliorem de hac re accepissent informationem. Inuocato Dei nomine & Spiritus sancti ope in sacrificio sancto interpellata, Sanctorumque Dei (in quorum numero sanctus Hyacinthus canonizandus in illa Beatitudine computabatur) petito auxilio & sanctæ Iustitiæ innixi suffragio. Anno Domini M. D. XXIII. 16. Martij, sub Adriano Sexto, Anno eius Pontificatus primo, In Conuentu Sanctissimæ Trinitatis Cracouiens. vbi gleba corporis Sancti Hyacinthi quiescebat, fundata

est

est Iurisdicctio Reuerendissimorum prædictorum Cômmissariorum atq; ea quæ iuris sunt diligentè fecerunt rationem. In qua si quidem iurisdicctione quoad formam iuris comparuit Sereniss. Rex Poloniæ Sigismundus primus, & comparens personaliter instituit procuratorem qui nomine Regio causâ R. D. Stanislau Cloniczki Canonicum Opatouien. corâ multis testibus vtriusq; status ad hunc solemne actum præsentibus. Quo factò Regis exemplum R. Capitulum Ecclesiæ Cathedralis Cracouien. seorsim & alma vniuersitas Generalis studij eiusdè vrbs tû etiâ & ordo prædicatorû scilicet Conuentus S. Trinitatis ad hoc negotiû suos instituerunt procuratores vt omnî auxilio fieret qd pro omnî honore ne dicâ singulorum erat institutû. His constitutis datur à RR. DD. Cômmissarijs generale edictû, quod postea per omnes Ecclesias est fideliter executû, vt scilicet prædicatores hoc integro anno, quo cômmissio duraret, in concionibus publicis lecta cômmissione Leonis X. populos admonerent & inquisitionè fieri miraculorû & beneficiorû Dei per seruû eius Hyacinthû per petratorû secundû formâ iuris publicarent. Additi sunt etiâ eidè negotio R. D. Nicolaus de Coprzyvnicza Canonicus Crac. ex parte Cracouien. procurator, & publici Notarij Bernardus Bittomieñ. & Bartholomæus Gondkovski, qui ré exactissimè ad formam iuridicam efficere erant obligati. Post modû in omnibus concionibus ad populum publicè prædicatores conclamitabant, vt si qui aliquod sibi beneficium miraculose per S. Hyacinthi preces, & eorum vota ad Sanctum, factum scirent Deo teste, & conscientia vera, rem vt est vere iuramento corporali propalarent, & in librum publicum inscriberent. ad quorum declamationes, & publicas ex suggestis admonitiones, rei feliciter processit euentus, si quidem ij, qui sanitatis alicuius morbi, aut restitutionis vitæ beneficio sunt potiti libere accedentes testimoniû

1524

veritati præbuerunt quorum numerus ad 400. est reductus. Cæperunt igitur produci testes Anno supra dicto septimo Maij, & durauit commissio actus multiplex vsque ad sextam Septembris Anni sequentis, scilicet 1524. cum omni modo, iure, & forma, quibus ad tales actus procedere debitum erat nihil omittendo, vel admittendo, quod huic tam sancto negotio apposite accommodari, vel incommodari poterat. Nos autem in hoc passu non formam processus secuti, sed quod ad veritatem historie, & cõmendationem honoris nostri S. Hyacinthi pertinere videbatur ad capita reduceñ. Et multitudinẽ miraculorum, & testantium fidem conscribemus, si quidem supra ea, quæ duobus libris superioribus continentur miracula, testium veritatẽ adducemus, & tabularum, quæ in processu repertæ sunt cū suis miraculis ad eadem capita consignabimus liberañ. lectorem à fastidiosa lectioe breues nos esse in scribendo, & S. Hyacinthum mirabilem in operando ex quadringentis nouem testibus, & 97. tabulis docebimus.

De mortuorum resuscitationibus. Cap. IX.

I Testis Quintus P. F. Matthias de Miedzirzec medio corporali iuramento coram RR. DD. Commissariis Apostolicis deposuit, quod in districtu Lublicen. puer cuiusdam nobilis filius in flumine submersus mortuus est, qui sic inuentus à mœstis parentibus ad sepulchrũ S. Hyacinthi medio voto oblatus continuo surrexit viuus, quem pater suus cū voto, & certis eleemosynis per spatiũ triginta sex leucarum ad sepulchrum S. Hyacinti viuũ attulit, & miraculum est testificatus, factumque esse 1502.

2 Testis 27. Agnes de Cracouia relicta olim Gregorij pistoris eiusdem ciuitatis medio corporali iuramento deposuit filiũ Felicia Goltzlerouua ciuis Cracouien. morte subitanea obiisse quẽ illa cū matre ad Eccl. S. Trinit. vbi

corpus

corpus S. requiescit mortuū attulit, & post vota facta viuū
recepit atq; matri suę consignauit. Factum Anno 1522.

3 Testis 62. Honestā Catherina Laurentij ciuis Craco-
uieñ. vxor deposuit puerum suum annorum decem ex su-
perioribus domus in terram corruisse, & ex casu fracta cer-
uice mortuum fuisse, quem mater postmodū mortuū & cō-
fractum reperiens ad S. Hyacinthum deuouit, & post vota
uiuum per merita sancti recipit factum Anno 1521.

4 Testis 75. Martinus Czech Lutifigulus Cracouieñ.
corporali iuramento præmissō deposuit filium suum Sta-
nislauum feria 6. in crastino Ascensionis Domini 1520. pue-
rum trium annorum cecidisse in fontem profundum, & ibi
submersum fuisse, & cum difficultate extractum mortuum
accepisse, post vota verò vtriusque parentis præsentis, &
aliorum tunc præsentiuū puerū reasumpta anima resusci-
tatum fuisse, puerumque viuū Commissariis Apostolicis
consignasse atque ex ambone publicasse miraculum.

5 Testis 76. Ioānes Vengrzinek de platea S. Floriani ci-
uis iuratus Cracouieñ. & Ioanes Zuuerz medio corpo-
rali iuramento coram Reuerendis. Commissariis deposue-
runt, quod Anna filia vnus anni in domo sola remanens
in dolio aqua pleno ca dens submergitur, & moritur. Quā
pater suus Ioannes Vengrzinek prædictus domum rediens
extraxit, & p̄ quindecim horas mortuū iacentē ad S. Hy-
acinthum cum certis mīsis deuouit post vota immediate
uiuā, & sanā recepit, & Reuerendis. Commissariis uiuā
consignauit, & præsentauit. Factum 15. Septembris 1519.

6 Testis 95. Honestā Petronilla Niedbalczina ciuis Cra-
couieñ. deposuit, puerum filia suę vndecim hebdo-
madarum de mēsa cecidisse & emortuū esse & post vota
facta ad S. immediate reuixisse. Factum est miraculū. 1521.

7 Testis 112. Honestā Barbara coniunx Stanislai Auri-
fabri Cracouieñ. testatur Neptem suam anno primo suę
ætatis ex paroxismo oppressam, mortuam fuisse, & per

quandam monialem ad sepulchrum S. Hyacinthi oblatam coram presentibus vicinis resuscitatam fuisse. Factum Anno 1520.

8 Testis 135. Honeſta Agnes Vvallcoua de Crupniki suburbana Cracouieſi. depofuit quod puer ſorrorinus no uem annorum in fluuio villæ dictæ Vvola eſt ſubmerſus diuque ſub aqua detentus, & vix per quendam Paulum de Crupniki inter palos inuentū per teſtem ad tumbam S. deuotus reuixit. Factum pro feſto Paſchæ 1523.

9 Testis 190. Honeſta Anna vidua relicta olim Barbitionſoris Martini Cracouieſi. In aduentu Domini 1522. depofuit filiam ſuam Catherinam in calidiſſimum fornacem conſcendiſe, quæ poſt modum à vehementi calore ſuffocata moritur, quam mater ipſa teſtis, mortuam inueniens ad ſepulchrum S. Hyacinthi deuouet, ac poſt vota emiſſa viuam recuperat multis in ſua domo præſentibus & coram Commiſſariis teſtificantibus.

10 Testis 217. Martinus Leliou, vna cum vxore ſua Dorothea iuramento præmiſſo depofuerunt, quod Ioannes filius eorum e ſublimi loco grauiter in terram cadens auribus, & naribus fluens ſanguinem mortuus eſt, & per tres horas iacens exanimis, cum per vota ad S. Hyacinthum oblatuſ fuſſet à morte reuocatur ad vitam.

11 Testis 272. Honeſta Dorothea Czieszlina de platea S. Floriani Cracouieſi. iurata depofuit, quod filius ſuus ſex annorum ex alto domus in terram cadens colluſus, & conſractus mortuus eſt repertus. Poſtquam autem vota pro ipſo reddiderunt iterum ad vitam mortalem rediit Anno 1510.

12 Testis 288. Albertus Bnino, & Catherina coniunx eius vterque de Clepardia iuraſi. depofuerunt, quod filius eorum 19. hebdomadarum crepuit omniaque inteſtina eius ad teſticulos exierunt, propter quod & mortuus eſt, quem cum ad Sanctum Hyacinthum deuouiſſent ſanum iterum

atque

atque viuum lucrati sunt, quæ Notarijs publicis miracula
& testes examinantibus ostenderunt viuum, quinta enim
die ante examen contigerat. Factum 1523.

13 Testis 322. Prouidus Stanislaus sartor, & ciuis Cra-
couieñ. penes Ecclesiam Sanctissimæ Trinitatis manens,
iuratus deposuit quod filius suus Stanislaus quinque anno-
rum ludens cum pueris ex alto domus cadens mortuus est,
quem ad tumbam S. Hyacinthi deuouens viuum recepit,
mense præsentis huius examinis. Anno 1523.

14 Testis 323. Vincentius in platea Castreñ. ciuis Cra-
couieñ. iuratus deposuit quod vna cum vxore nescienter
in lecto suo iacentes filium 24. hebdomadarum suffocau-
erunt & mane surgeñ. in cussinis plumealibus ad pedes le-
cti mortuum inuenerunt, quem postea deplorañ. & vota ad
Sanctum desereñ. viuum rehabuerunt. Factum est in men-
se Maij, anno Domini 1520.

15 Testis 355. Martha mulier de Crac. deposuit quod fi-
lius eius Ioannes ob promissum & neglectum votum in pæ-
nam culpæ matris mortuus est, secundum illud Prouerb.
20. Ruina est homini deuotare Sanctos, & post vota non
reddere.

16 Testis 363. Nobilis Zophia Zakrzewvska ciuis Cra-
couieñ. deposuit se oculis suis vidisse quandam puellam
annorum 14. ab equo occisam & conuulsam mortuam fuisse
se apud quendam ciuem Cracouieñ. Petrum Poremski &
post vota facta reuixisse,

17 Testis 383. Zophia Mathiæ Neilar vxor in platea
Castreñ. manentis deposuit filium suum in aquæ dotio sub-
mersum & mortuum postmodum reuixisse post vota ad Sã-
ctum facta, & completa præsentibus duabus inquilinis
domus suæ. Factum est autem in mense Septembri, An-
no 1520.

18 Testis 403. Anna Ioannis Zakrzewski Cracouieñ.
filia, & Catherina seruilis ancilla iuratæ deposuerunt,
quod

quod prædicta Anna in fluuio Histula submersa fuerat, & mortua postmodum ex aqua extracta dum nullum aliud humanum superesset remedium ad Sanctum Hyacinthum deuouetur per Catherinam ancillam post votum factum, vitæ restituitur . factum est in mense Aprili 1523.

*De abortiuis pueris mortuis natis, & per merita S.
Hyacinthi, votis expletis, vita & ani-
ma donatis. Cap. X.*

1 **T**estis 15. Famatus Matthias Czarni pellifex ciuis Cracouien. sub iuramento deposuit, quod vxor sua in partu laborans filium peperit mortuum, quem præfatus Mathias pater suus Sancto Hyacintho deuouit, & viuum lucratur. Hoc idem miraculum testis 123. famata Catherina coniunx Fælicis sartoris Cracouien. contestatur, quæ præsens fuit ad partum prædictum. factum 1520.

2 Testis 33. Catherina vxor prouid. Bernardi Carpentarij ciuitatis Crac. generalis, abortum passa filiam mortuam peperit, quam pater suus cum præsentibus ad sepulchrum S. Hyacinthi deuouit, & post vota expleta viuum recepit, quod miraculum Bernardus pater, & mater Catherina, & nurus eius, & Catherina Cziellina medijs iuramentis coram Comissarijs affirmarunt. Factum in die S. Stephani Protomartyris Anno 1521.

3 Testis 36. Honestæ Margareta Albuslouua de Biscupie sub iuramento deposuit duos abortiuos mortuos meritis Sancti Hyacinthi vita donatos vidisse, vnum cuiusdam Annæ Stanislai Iagielka de Kronuodrza, alterum Annæ cuiusdam Gregorij Bembenek de Biscupie vxoris, & hoc propterea quia obstetricis officioungebatur. quod miraculum in Ambone publicatum est. Factum in festo S. Michaelis, Anno 1521.

4 Testis 42. Prouidus Fœlix sartor Cracouieñ. testatur se vidisse puerum mortuum natum Mathiæ pellifici coinquilino suo , quem parentes post vota expleta viuum receperunt . Contestantibus domino domus , & inquilinis , & proprijs parentibus præsentibus ad miraculum . Factum 1523 .

5 Testis 136. Anna Clepardieñ. Czieslina nuncupata, iurata deposuit se fuisse circa partum nutricis suæ inquilinæ quæ peperit puerum mortuum capite nimium compresso , ita quod etiam oculi fuissent extra positi , post vota verò ad Sanctum facta non solum animatum sed etiam ad propriam formam restitutum conspexisse , eumque baptismo sacro intinxisse . Factum 1522 .

6 Testis 200. Margareta Grodziczka Cracouieñ iurata deposuit quod abortiuum mortuum sit enixa , quem obstetrices ad sepulchrum S. Hyacinthi detulerunt & post vota expleta viuum & sanum ad domum reportauerunt .

7 Testis 205. Honeſta Catherina Vvochouua , cum iuramento deposuit , quod filium peperit abortiuum , què postmodum factis & expletis votis ad sepulchrum Sancti , viuum recepit non sine grandi miraculo .

8 Testis 218. Hedugis Claboczouua de Clepardia , cum iuramento deposuit , quod filium peperit abortiuum mortuum , quem cum ad sepulchrum S. Hyacinthi vouisset , recepit viuum , contestante sub iuramento Elizabetha inquilina sua obstetrice . Factum in mense Aprili 1523 .

9 Testis 241. Nobilis matrona Petronilla , sub iuramento deposuit se fuisse præsentem circa partum vnius matronæ Catherinæ Kuniczouua , quæ mortuum puerum peperit , studentibus autem ipsa teste , & alijs matronis vt illum ad sepulchrum S. Hyacinthi deuoueret , quo facto puer cunctis videntibus viuus esse cepit . Factum in Septembre 1521 .

10 Testis 337. Honeſta Hedugis Petri ciuis Cracouieñ.

uieñ. ante portam nouam maneñ, iurata deposuit se mortuum puerum peperisse, quem matronæ præsentibus ad S. Hyacinthum deuouerunt, & post vota expleta matri viuū consignarunt. Factum anno 1520.

II Testis 398. Honestæ Dorothea Stanislai Slivvka vxor in platea Slakouieñ. degens sub iuramento deposuit se interfuisse partui vnus mulieris Dorotheæ nōmine, quæ peperit abortiuum mortuum, & quamprimum Dorothea puerpera flexis genibus filium suum ad Sancti Hyacinthi tumbam deuouit, statim videntibus & gaudentibus cunctis astantibus animatus est, qui etiam tunc vixit, & Commissarijs est præsentatus. Factum Anno Domini 1529.

De agonizantibus & iam iam morituris per meritum S. Hyacinthi vita & perfecta sanitati restitutis. Cap. XI.

I Testis 43. Honestæ Zophia Slodkovva, Lanionis Crac. vxor in platea Svvincka sub iuramento deposuit se ex magna infirmitate agonizantem a parente sibi Sancto Hyacintho sanatam, & à morte liberatam fuisse, & sedentibus tunc Commissarijs Canonizationis S. Hyacinthi in Ecclesia S. Trinitatis ex lecto consurgens testificata est 1523.

2 Testis 49. Hedwigis vxor Ioannis Magistri culinæ de Stradomie iurata deposuit, quod post puerperium ad agonem mortis deducta viro pro illa votum explente ad sepulchrum Sancti statim sanatur, factum 1523.

3 Testis 60. Ioannes Bialek murator Clepardieñ. cū iuramento deposuit, quod grauer vulneratus in capite ad extrema deductus vouente pro ipso vxore sua vitæ & sanitati

sanitati
domac
sa vou
4 T
iurata
ferent
tibus
5 T
iurata
tem in
loque
Hyac
recipi
6 T
Crac
ex ma
uente
7 T
vxor
bus d
sidio
diffe
8 T
tus d
nizat
fuisse
9 T
uieñ
duct
vota
etian
15
10
to to

sanitati restituitur. Similiter & Zophia vxor eius sex hebdomadis grauiter decumbens ab agone mortis, viro pro ipsa vouente, reuocatur ad vitam incolumis 1523.

4 Testis 62. Honeſta Catherina vxor Laurentij Crac. iurata depofuit puerum ſuum vnus anni agonizantem offerentibus pro ipſo vota ad Sanctum Hyacinthum parentibus vitæ reſtitutum fuiſſe.

5 Testis 86. Honeſta Anna puella quindecim annorum iurata depofuit, quod in menſe Februarij vſque ad mortem infirmata antequam Sacramēto communicetur vſum loquellæ perdidit: Verum matre pro ipſa vouente, & S. Hyacintho ſibi apparente ſtatim & loquelam & ſanitatē recipit, factum Anno 1521.

6 Testis 102. Honeſta Catherina Ioannis Perſi ſutoris Crac. vxor ſub iuramento depofuit filiam ſuam Reginam ex maxima infirmitate agonizantem matre ſua pro illa vouente ſubito vitæ reſtitutam eſſe, 1521.

7 Testis 107. Honeſta Barbara Pauli Sadlonis Crac. vxor depofuit filium ſuum ſeptem annorum cum duobus diebus agonizaret, nec mori potuiſſet matre pro præſidio ad Sanctum corrente, ſtatim Deo ſpiritum reddiſſe.

8 Testis 117. Ioannes Barila ſutor Cracouienſ. iuratus depofuit filium ſuum Mathiam ex infirmitate agonizantem, patre pro ſe vouente, ad vitam reſtitutum fuiſſe.

9 Testis 190. Honeſta Vrſula Adami Ciuis Cracouienſ. vxor ſub iuramento depofuit quod ad mortem ducta agonizans, filia Agnete pro ſe ad Sancti tumbam vota explente, ſtatim vitæ & ſanitati reſtituitur. Hoc etiam & filia teſtatur verum fuiſſe. Factum Anno 1521.

10 Testis 151. Generoſus Laurentius Spitek cū iuramento teſtatur quod ex infirmitate graui agonizans per vota matris

matris ad S. Hyacinthum vitæ restituitur. Contestantur miraculum Magnifica D. Anna de Iaroslauu. consors Magnifici D. Nicolai Iordani Castellani Vvoiniceñ. mater sua & Beata filia eius, & Vrsula Krolikovvska, & Helena Geraltovnna pedissequa Dominae Beatæ medijs iuramentis. factum Anno 1520.

11 Testis 158. Nobilis D. Ioannes Stradomski sub iuramento deposuit se ad extrema deductum agonizantem; vouente pro se filiã suã ad vitam reuocatum esse.

Testis 175. Catherina vidua Cracouieñ. iurata testatur Annam filiam suã agonizantem matre sua pro illa vouente vitæ redditam esse.

12 Testis 189. Generosa Domina Catherina Przedborova testatur iuridice quod subditi sui filius quartus (cum iam tres morte enecati erant) iam agonizans, & per dictam dominam ad Sanctum Hyacinthum deuotatus statim vitæ & sanitati restitutus. Anno 1523.

13 Testis 193. Mathias Cocus Regiæ Maiestatis cum vxore sua Heduigi vterque iuratus deposuit, quod puer illorum ex infirmitate ad mortem deductus, votis pro se factis subito ad vitam & ad perfectam sanitatem est restitutus. factum anno 1523.

14 Testis 196. Dorothea Clepardieñ. Capusczina dicta iurata testatur, quod ex infirmitate agonizans, apparente sibi Sancto Hyacintho ad quem se deuouerat vitæ restituitur. Hoc id idem sibi & pestis tempore moritura contigisse affirmat. Factum anno 1487.

15 Testis 199. Barbara dicta Czervvona Cerdonis ex Suburbio coniunx Crac. iurata deposuit filium suum egritudine oppressum & agonizantem post vota facta sanum se recepisse.

16 Testis 208. Honesta Catherina Iacobi pistoris. Crac. filium nouem mensium agonizantem sanum recepisse, sub iuramento testatur.

- 17 Testis 209. Vrsula Petri Casimirien. vxor Dorothæam inquilinam suam agonizantem post vota statim conualuisse testatur .
- 18 Testis 218. Hedwigis Claboczovva vxor Nicolai Clepardiën. sub iuramento deposuit filium suum trium annorum a se grauitè percussum , ita quod in grauisimū morbum incideret, & cum iam agonizaret, illa timens puericidium recurrit ad auxilium S. Hyacinthi, & statim sanatus est, factum Anno 1515.
- 19 Testis 225. Margareta Przibuszina ciuis Cracouien. testatur duas filias suas diuersis temporibus agonizant. matre pro ipsis votum reddente ad tumbam S. Hyacinthi sanatas fuisse.
- 20 Testis 244. Fœlicia de Krupiniki filiam suam agonizantem matre pro se vouente vitæ restitutum affirmat .
- 21 Testis 248. Agnes Petri Mensatoris vxor ex opposito sanctæ Trinitatis Ecclesiæ Crac. manens , testatur matrem suam ad extrema deductam & agonizantem post vota conualuisse .
- 22 Testis 253. Stanislaus custos Cracouien. moriturus & agonizans, vxore pro se vouente, vitæ restituitur.
- 23 Testis 256. Honesta Catherina Ianoczina testatur Laurentium Sutorem Crac. virum suum agonizantem, & iam iam moriturum, voto facto sanum recepisse.
- 24 Testis 257. Bernardus Kleparczik de platea Slakouien. agonizans, vxore pro se votum reddente conualescit .
- 25 Testis 269, Catherina de Cerdonia filium suum agonizantem, per votum pro eo solutum ab infirmitate incolumem recepit.
- 26 Testis 281. Nobilis Stanislaus Lelovvski in platea Sutorum Crac. manens testatur se vxorem suam pregnantem ex iracundia percussisse, ita quod vsque ad mortem infirmata

infirmata fuisset, & dum agonizaret pro ipsa ad Sanctum recurrit, & statim viuam atque sanam recipit.

27 Testis 287. Mathias murator sub Castro Crac. manens ex infirmitate agonizans facto voto sanatur.

28 Testis 294. Prouidus Stanislaus Ciuis Crac. in platea S. Nicolai degens, in graui infirmitate agonizans, vxore pro se votum faciente, statim sanus eleuatur, & ad sepulchrum S. Hyacinthi vadit omnibus stupentibus.

29 Testis 331. Catherina Czieslina Michaelis Carpentarij vxor, testatur fillam suam 10. annorum iam morientem ad sepulchrum Sancti Hyacinthi attulisse, & post missæ sacrificium immediatè filiam sanam resurrexisse & domum rediisse.

30 Testis 340. Margareta de Crac. Dominam quandam Iglarka morientem & agonizantem ad Sanctum deuouet, & sanam recipit.

31 Testis 341. Catherina Valentina cognominata, testatur quod puer collisus & concussus per quendam Scholasticum infirmatus agonizans, marito eius pro puero votum faciente, à morte & ægritudine liberatur.

32 Testis 351. Zophia dicta Ianovva de Crac. testatur puellam suam filiam ad mortem ægrozantem meritis S. Hyacinthi viuam recepisse, & cum citata fuisset ad testimonium reddend. coram Commissarijs iurare noluit, sed eadem nocte superueniente infirmitate coacta in crastino sub iuramento testimonium præbet veritati.

33 Testis 352. Barbara Casprovva de Clepardia, virum suum Gasparem grauiter agonizantem voto expleto sanum recipit.

34 Testis 360. Stanislaus Vitreator Crac. vxorem suam Heduigim iam iam morientem votis expletis viuam & sanam recipit.

35 Testis 392. Ioannes Lieszianin Casimirien. sartor grauissimè agonizans, apparentibus sibi Hyacintho Ordinis

dinis
norum
furgit
36 T
platea
dam n
agoniz
confiss
post v
statis v
qui fac

I
I
T
cator
tus su
2 T
trifusc
recept
3 T
lai Leu
scipit
4 T
domac
filia v
5 T
fis Cra
à grau
& i Hy
Bochr
Factur

dinis Prædicatorum, & Simone ordinis S. Francisci Minorum Sanctis, & ipsum sanantibus, statim ad vitam resurgit.

36 Testis 404. Ioannes Barbitonsor chirurgus Crac. in platea sancti Nicolai degens, testatur mense Aprili quemdam nobilem Ofieccki grauiter in capite vulneratum iam agonizantem, & à Medicis Regiæ Maiestatis destitutum, confisus meritis S. Hyacinthi ipsum curandum recipit, & post vota optimè sanauit, quod procurator Regiæ Maiestatis videns alium chirurgum Galliacium Italum induxit, qui factum medio iuramento deposuerunt.

De graui infirmitate presis, & per merita Sancti Hyacinthi post vota ad eum facta sanatis. Cap. X I I.

I **T**estis 3. Reuerendus P. Stanislaus de Paulouu S. Theol. Bacca lau. Vicarius Cracouien. & Prædicator generalis in quadam sua graui infirmitate constitutus suffragio S. Hyacinthi & ab ipsa plenè liberatus.

2 Testis 8. Honeſta Zuzanna Crac. vxor Laurentij Cantrefusoris, filium valde infirmum, mediante voto ad S. Del recepit leta. Factum 1521.

3 Testis 9. Honeſta Barbara de Cracouia, vxor Nicolai Leuigatoris filium ægrum duorum annorum sanum suscipit.

4 Testis 10. Thomas maritus honestæ Marthæ 18. hebdomadas infirmus post vota sanus consurgit. Similiter & filia vtriusque sana consurgit.

5 Testis 13. Nicolaus Gonsiorek ciuis Bochnen. Diocesis Cracouien. cum patre suo diuersis tamen temporibus, à grauibz infirmitatibus factis votis ad sepulchrum Sancti Hyacinthi liberantur. Similiter & vxor eiusdem ciuis Bochnen. in infirmitate graui sanguinem vomens sanatur. Factum 1519. & 1523.

6 Testis 23. Honeſta Catherina Climuntouua Cerdoniſſa Crac. teſtatur filiũ ſuũ Bartholomeũ in iuuenili ætate ſua per hebdom. 4. magna fuiſſe detẽtum infirmitate, à qua ſtatim poſt vota ſanatur. Factum 1502.

7 Testis 26. Anna vxor Fælicis Sutoris in platea ſutorũ in Quadrageſima 8. hebdomadas exiſtens infirma à deſperata infirmitate perfectis votis ad eadem ſubleuatur. Factum 1523.

8 Testis 31. Honeſta Hedugis Slodouoniczka, à graui infirmitate patrociniõ Sancti liberatur. Factum Anno 1523.

9 Testis 37. Honeſta Margareta Szimonoua teſtatur filium ſuum 6. hebdomadibus infirmum à deſperata infirmitate fuiſſe liberatum.

10 Testis 38. Filius Martini Socha pellificis Cracouieñ. infirmitate poſt vota liberatur. Mater teſtis.

11 Testis 46. Honeſta Anna Martini Pogrãczarz, de Crac. vxor filium vix decem dierum valde infirmum, cum vota expleſſet ſanum recipit. Anno Domini M. D. XXIII.

12 Testis 54. Honeſta Fœlicia vxor Bartholomæi arceuficis in ſuburbio Cracouieñ. degens, affirmat puerum duorum annorum ab infirmitate quadam indicibili, in qua iam vno anno detinebatur iacuiſſe, quem poſtquam ad Sanctum tumulum deuouerat ſanum rehabuit. 1522.

13 Testis 59. Honeſta Anna Iauuorska pileatrix, vidua in platea Vvilleñ. Cracouiæ filium 13. annorum à deſperata infirmitate poſt vota facta ſanum recipit. 1523.

14 Testis 60. Honeſta Zophia vxor legitima Ioannis Bialek muratoris in Clepardia per 6. hebdomadas in infirmitate graui detenta, poſt vota expleta ſanatur.

15 graui
lis libe
vouen
16 filium
fuiſſe
17 zarka
18 269. h
ctum
19 Craco
mitat
ſanatu
Ide
20 uieñ.
poſt v
21 xor d
ta &
tur.
22 graui
23 tur q
liber
teſtis
24 nepti
uibus
ad vi

15 Testis 87. Nicolaus Krol Pangraczarz de Cracouia graui infirmitate depositus, post vota pro festo S. Michaelis liberatur. Similiter & vxor eius Catherina viro pro se vouente. Factum Anno 1522.

16 Testis 89. Honesti Dorothea Mezna Crac. affirmat filium suum Sebastianum ab infirmitate, post vota facta fuisse liberatum.

17 Testis 101. Honesti Catherina Vvoitkouua Garczarka in infirmitate ad S. Dei recurrens sanatur.

18 Testis 107. Honesti Barbara Sadloniouua Crac. 269. hebdomadibus infirmata præcibus Sancti sanatur. Factum Anno 1508.

19 Testis 111. Honesti Anna prouidi Floriani aurificis Cracouien. vxor, & Scabini Castren. supremi in sua infirmitate ab omnibus medicis destituta ad Sanctum recurrès sanatur. Vir eius testis. Factum 1523.

Idem testis similia deponit de Dño Ioanne Bonar.

20 Testis 112. Honesti Catherina Koczielkouua Cracouien. affirmat filium suum à graui & desperata infirmitate post vota facta, fuisse liberatum 1520.

21 Testis 114. Honesti Anastasia Stanislai institoris vxor de Posnania per vnum annum graui infirmitate detenta & à medicis neglecta ad Sanctum Dei confugiens sanatur. Factum Anno 1520.

22 Testis 115. Filia Dorotheæ Pilauuina Cracouien. grauiter infirmata ad S. Hyacinthum deuota sanatur.

23 Testis 116. Stanislaus Znioszek pellifex Crac. testatur quod filius suus Adam ter à graui mortali infirmitate liberatur. Pater testis, factum 1521. Mater verò eiusdem testis vxor hoc idem contestatur. testis 119.

24 Testis 127. Elizabeth Crac. 100. annorum testatur neptim suam puellâ & quandam Dñam Czeruuienska grauibus infirmitatibus laborant. nõ habito humano præiudicio ad virum Dei confugient. esse liberatas.

- 25 Testis 134. Honeſta Zophia Steczkouua Cracouieſi. teſtatur quod puer filius ſuus naturali quadam infirmitate oppreſſus poſt vota conualeſcit.
- 26 Testis 141. Honeſta Apolonia Hanuſzouua, cuius Crac. teſtatur quod filia ſua Heduiſis à deſperata infirmitate ad ſanitatē redit. Similiter & ipſa mater, poſt vota ægra ſanatur. Factum Anno 1519.
- 27 Testis 161. Erasmus Altophus cuius Crac. teſtatur, quod filius ſuus Ioannes circa feſtum S. Michaelis grauiffima occupatus infirmitate ſubleuatur. 1512.
- 28 Testis 162. Michael Faber cuius Cracouieſi. teſtatur, quod Gaſpar filius ſuus læthali infirmitate percuſſus, pro feſto Pentecoſtes ſanatur. 1523.
- 29 Testis 164. Ioannes Vvarchol teſtatur, quod filius ſuus Thomas maximè ægrotans, & Sancto ſe diligenter commendans ſanatur, factum 1520.
- X 30 Testis 167. Honeſta Barbara Przeſmianouua, vxor Mathiæ piſtoris Crac. teſtatur quod filius ſuus ſeptennis, à graui infirmitate ſanatur.
- 31 Testis 176. Honeſta Vrſula de Crouodrza teſtatur, quod filius ſuus à graui infirmitate poſt vota facta ſanatur.
- 32 Testis 178. Fœlicia Piſtrix teſtatur, quod filius ſuus grauiter infirmatus ſanatur.
- 33 Testis 180. Agnes Rakouſka, teſtatur quod filius ſuus à deſperata infirmitate liberatur.
- 34 Testis 181. Nicolaus Gelonek infirmus, omniū medicorum ope deſtitutus ad S. ſe deuouens cito ſanatur.
- 35 Testis 183. Catherina Cranczouua teſtatur Ioannē Crancz virum ſuum ter à grauiffima infirmitate votis expletis liberatum fuiſſe.
- 36 Testis 185. Bernardus Piſtor dictus Iablonecz Cracouieſi. multo tempore grauiter infirmatus, poſt vota conualeſcit. Factum anno 1523.

37 T
liam f
vota f
38 T
mitate
39 T
poſt v
40 T
ui infi
41 T
Crac.
cuius i
42 T
uiſſim
43 T
riani
ſanatur
44 T
ta ſan
45 T
couieſ
46 T
ter in
47 T
Gem
Factu
48 T
tur q
tem
49 T
phan
50 T
ſub
natura

- 37 Testis 188. Nicolaus Sutor Cracouieſi. teſtatur filiam ſuam Annam desperata infirmitate laborantem, poſt vota facta fuiſſe liberatam.
- 38 Teſtis 165. Margareta Stanislaououa à graui infirmitate conſurgit.
- 39 Teſtis 200. Maritus Margarete Grodziczka Vvilne poſt vota ſanatur. 1523.
- 40 Teſtis 210. Laurentius Pannifex Cazimirieſi. à graui infirmitate liberatur
- 41 Teſtis 212. Honeſta Barbara Sebaſtiani apotecarij Crac. vxor à graui infirmitate ſubleuatur. Quod etiam cum ipſa Martha monialis teſtatur.
- 42 Teſtis 213. Barbara de Bochnia dimidio anno grauiſſimum languorem habens voto facto ſanatur.
- 43 Teſtis 215. Honeſta Zophia de platea ſancti Floriani Crac. cum filia ſua infirma factis & expletis votis ſanatur.
- 44 Teſtis 214. Honeſta Margareta de Arena infirmata ſanatur.
- 45 Teſtis 216. Honeſta Barbara Sebaſtiani piſtoris Cracouieſi. vxor, cum filia ſua diuerſis infirmitalibus ſanatur.
- 46 Teſtis 218. Honeſta Hedugis Claboczouua graui ter infirmata ſanatur.
- 47 Teſtis 219. Dorothea puella ſeruilis apud Nicolaũ Gemski Proconſulem Crac. cum matre infirmata ſanatur. Factum anno 1517.
- 48 Teſtis 220. Honeſta Hedugis Iacobi de Rauua teſtatur quandam dominam Vvieleuiczka graui ter infirmam & vota S. Hyacintho offerentem eſſe ſanatam.
- 49 Teſtis 224. Honeſta Anna Ianouua de platea S. Stephani graui ter infirmata poſt vota facta ſanatur.
- 50 Teſtis 226. Honeſta Anna vxor Ioannis Saletrnik ſub caſtro manens bis graui ter infirmata, poſt vota ſanatur.

- 51 Testis 227. Puella Annæ vxoris Stanislai Ziemianin Crac. à desperata infirmitate liberatur.
- 52 Testis 229. Margareta de Cracouia infirma cito liberatur.
- 53 Testis 231. Dorothea Stanislai Mondrij Bastarij de Crac. vxor à grauisima infirmitate facta sibi reuelatione vt voueret ad Sanctum sanatur.
- 54 Testis 232. Matrona Dorothea Caraskouua, de Clepardia in platea Sancti Ioannis manens, testatur puerum suum grauter infirmatum, & ad Sanctum deuotatum fuisse liberatum.
- 55 Testis 240. Matrona Catherina testatur, quod puer biennis infirmatus sanatur.
- 56 Testis 242. Honestæ Dorothea Stanislai Li&oris Crac. vxor testatur quod puella filia sua grauter infirmata post vota sanatur.
- 57 Testis 249. Honestæ Hedugis Stanislai Muratoris, sub arce Cracouien. degen. vxor testatur virum suum ter grauter infirmatum, post vota sanum repertum esse.
- 58 Testis 252. Iacobus Custos Cracouien. & vxor illius & filius grauter infirmi post vota sanantur.
- 59 Testis 259. Margareta de Stradomie duos filios, primum per vnum annum graui infirmitate detentum, alium grauter in terram collapsum, & vulneratum sine aliquibus medicamentis, post vota facta sanos recipit.
- 60 Testis 260. Honestæ Fœlicia vxor pictoris Ioachim cuius Cracouien. cum filio suo à graui infirmitate liberatur.
- 61 Testis 261. Nobilis Zophia Rusziczka testatur virum suum grauter infirmantem post vota conualuisse.
- 62 Testis 262. Honestæ Barbara vxor Philippi Horologiatoris testatur virum suum grauter infirmantem, post vota conualuisse.

63. Testis 263. Zophia inquilina apud Grziuuna ciuem Crac. grauiter infirmata sanatur.
64. Testis 264. Honesta Elizabeth de Cazimiria vxor Ioannis Barbitonsoris testatur filium suum à graui infirmitate fuisse liberatum.
65. Testis 266. Nobilis Catherina Stradomska à lethali infirmitate liberatur.
66. Testis 267. Honesta Anna de platea Slacouieñ. grauiter infirmata sanatur.
67. Testis 271. Abraam ciuis Cracouieñ. de platea S. Ioannis, cum vxore sua grauibus infirmitatibus vexati, post vota sanantur.
68. Testis 274. Honesta Barbara Blasij Serisabri vxor de platea Castreñ. testatur quod filium suum grauiter infirmatum post vota sanum recepit.
69. Testis 276. Honesta Agnes de Biskupie grauiter infirmata sanatur.
70. Testis 280. Honesta Zophia hanusouua ab infirmitate 4. annorum sanatur.
71. Testis 285. Gregotius Murator à grauisima infirmitate liberatur.
72. Testis 297. Maritus Agnetis de Cerdonio vico grauiter infirmus sanatur.
73. Testis 298. Filius Fœlicie Sliosarka, infirmus sanatur.
74. Testis 301. Ioannes Lieszien in prædio Domini Kliseuuski manens à quadam graui infirmitate, post vota ad S. facta liberatur.
75. Testis 306. Honesta Zophia Valentini rotificis de Clepardia vxor tam in sua, quam in mariti sui graui infirmitate consolationem habet.
76. Testis 307. Honesta Heduigis Kurkouua de Clepardia grauiter infirmata apparente S. Hyacintho sanatur.
77. Testis 309. Iacobus Scolaſticus Martini de Przasznik

diocæsis Ploceſi. clerici frater germanus ab infirmitate confurgit.

78 Testis 312. Religioſa Anna Abbatiffa monaſterij S. Auguſtini in Zuuerziniecz ſub arce Crac. ſiti diuerſis tēporibus in ſuis infirmitatibus ad Sanctum confugiens liberatur.

79 Testis 314. Honeſta Catherina Petri Sculptoris Cra-
cou. vxor, grauiffima infirmitate preſſa ſanatur.

80 Testis 317. Zophia ſamula Adæ Notarij Caſtrenſis
grauiter infirmata ſanatur votis ad Sanctum expletis.

81 Testis 319. Honeſta Catherina Andrea Pellificis
Crac. vxor, vna cum filio infirmo grauiter preſſa morbo,
poſt vota ſanatur.

62 Testis 321. Catherina inquilina apud Dominam Bi-
dlenska in platea Viſleſi. manens ſubita quadam infirmi-
tate correpta ſanatur.

83 Testis 322. Prouidus Stanislaus Sartor Cracouiſi.
in meſe Maij grauiffimè infirmatus ad vota recurrens
ſanatur. Factum 1523.

84 Testis 328. Gallicianus Mantuanus Chirurgus, &
Barbitonſor Epifcopi Poſnaniſi. in grauiffima infirmi-
tate conſtitutus, dum humano caret, diuino iuuatur au-
xilio & conualeſcit. Factum anno 1522.

85 Testis 345. Dorothea Dominae Anna Maſtalina ſa-
mula ſeptem annis grauiffima infirmitate detenta, à me-
dicis dereliſta apparente S. Hyacintho, ſana & valida
confurgit.

86 Testis 356. Stanislaus Vrbaneſis de Caſimiria Con-
ſul teſtatur quod filius ſuus grauiter infirmatus poſt vota
facta ſanatur.

87 Testis 357. Stanislaus Maſzno & Fælicia coniuges
de Zakrzouu. cum iuramento depoſuerunt. Quod Stanis-
laus grauiffima infirmitate depoſitus poſtea ad S. Hyacin-
thum

thun
88
puer
89
puer
S. H
90
mat
91
pare
92
long
ſum
93
uieſ
con
Vur
Fa
94
na
95
ca
tate
96
& fi
tem
97
apu
ſan
98
ma
99
hel
ad

thum deuotatus subito sanatur.

88 Testis 360. Stanislaus Vitreator Cracouienſ. vna cum puero ſuo grauiter infirmati ſanantur.

89 Testis 364. Laurentius Architector de Cazimiria & puer ipſius filius bis acriter infirmitati ad ſepulchrum S. Hyacinthi deuotati ſanantur.

90 Testis 370. Heduigis Franczbankouuna grauiter infirmata reuelatione habita, & deuotione ad S. ſanatur.

91 Testis 374. Anna de Cracouia grauiffime infirmata a parente ſibi S. Hyacintho priſtinæ ſanitati reſtituitur.

92 Testis 376. Generoſa Domina Zophia Stongieuuska à longa, & incurabili infirmitate poſt vota facta ſanatur. Factum Anno 1500.

93 Testis 388. Anna puella filia Annæ viduæ ciuis Cracouienſ. graui, & desperata infirmitate conquaſſata poſt vota conualeſcit. Conteſtantibus D. Simone Clerico diocæſis Vuratiſlauienſ, & D. Ioanne clerico diocæſis Cracouienſ. Factum Anno 1523.

94 Testis 384. Puella matronæ Heduigis de platea S. Annæ Cracouienſ. graui infirmitate preſſa ſanatur.

95 Testis 387. Elizabeth vxor Michaelis piſtoris Crac. circa portam nouam degentis bina vice à grauiffima infirmitate patrociniſ S. Hyacinthi liberatur. Factum anno. 1520.

96 Testis 388. Stanislaus introligator, & vxor Barbara & filius eorum à grauibz infirmitatibus diuerſo tamen tempore patrociniſ S. Hyacinthi liberantur.

97 Testis 393. Filius Annæ de platea Slakouienſ. Cracou. apud Caliethnik inquilinę per longum tempus infirmatus ſanatur.

98 Testis 395. Puella filia Catherinæ in Cerdonia Crac. manentis grauiter infirmata poſt vota facta ſanatur.

99 Testis 401. Puella filia Annæ viduæ de Biſkupie decē hebdomadibus tamquam lignum ſtupidum iacens deuota ad S. Hyacinthum cito conualeſcit.

- 100 Testis 402. Nobilis Andreas Cziganouuski à gra-
uissima infirmitate intrinseca factò voto conualescit.
- 101 Testis 403. Famatus Martinus Tubicinator Regiæ
maiestatis honestam Hedugim vxorem suam post vota sa-
cta & completa apparente sibi S. Hyacintho, & de Cano-
nizatione sua admonente lætam, & sanam recipit mira-
culo publicato. Factum Anno 1524. 29. Aprilis.

*De infirmis grauisimo dolore capitis laborantibus, &
meritis, ac intercessione S. Hyacinthi li-
beratis. Cap. XIII.*

- 1 Testis 54. Honestà Falicia vxor Bartholomæi Ar-
cuficis. intenso dolore capitis pressa per triduum
votis expletis continuo sanatur. 1521.
- 2 Testis 62. Honestà Catherina Laurentij Cracouieñ.
vxor vertiginem passa capitis doloremque post vota ex-
pleta perfectè sanatur.
- 3 Testis 95. Matthias Szoldra Cracouieñ. à nimio dolo-
re capitis inuasus liberatur.
- 4 Testis 109. Zophia Hakouua vidua Cracouieñ. ab
irremediabili dolore capitis sanatur. Factum Anno 1523.
- 5 Testis 128. Dorothea puella de Lublin graui vertigi-
ne cerebri pressa sanatur.
- 6 Testis 137. Anna puella seruilis de Piotrkouu oriun-
da graui capitis oculorumque dolore apparente sibi sancti
Hyacintho post vota sanatur.
- 7 Testis 144. Catherina Pasternianka puella grauissi-
mo dolore capitis sanatur. Factum Anno 1522. Contesta-
tur etiam huic factò mater ipsius Barbara Pasternakouua.
testis. 143.
- 8 Testis. 149. Honestà Barbara Remultouua pileatrix
cuius Cracouieñ. per duas hebdomadas grauisimo dolo-
re capitis oppressa post vota sanatur. Cui sub iuramento

- Contestatur maritus suus Nicolaus Remulh. 1523.
- 9 Testis 161. Honestâ Margareta vxor Erasmi Altphii ciuis Cracouien. grauisimo dolore capitis pressâ in festo conuersionis sancti Pauli post vota sanatur. Factum Anno 1520.
- 10 Testis 167. Honestâ Barbara Przesmianouua Crac. ob dolorem capitis mente capta sanatur.
- 11 Testis 168. Honestâ Barbara Vuoitkouua integro anno dolore capitis infirmata sanatur.
- 12 Testis 174. Ioannes Labuski de Pilzno sartor à vertigine cerebri liberatur.
- 13 Testis 185. Bernardus pistor dictus Iablonecz ob nimium dolorem capitis in furorem versus, & ab amicis ligatus, per vota cuiusdam Dominæ Voianczkouuna pro ipso facta, & ab insania, & à morbo perfectè liberatur. 1520.
- 14 Testis 193. Honestâ Hedugis vxor Matthiæ magistri Cocorum Regiæ matris grauisimo dolore capitis detentâ dum vota sua offert beneficium sentit. 1523.
- 15 Testis 220. Honestâ Hedugis Iacobi de Raua mercatrix Crac. dolore capitis liberatur.
- 16 Testis 228. Honestâ Catherina Stanislai Clecha Bochnen. vxor præ dolore capitis nimium fluxum sanguinis passa, qui à medicis sisti non potuit sanatur.
- 17 251 Honestâ Margareta Strzelczouua Crac. à nimio dolore capitis liberatur.
- 18 Testis 277. Dorothea vxor Felicis Naiberger aurifabri nimio dolore capitis pressâ liberatur. Contestatur sub iuramento vir suus.
- 19 Testis 278. Honestâ Agnes de Cazimiria Lucæ filia dolore intenso capitis liberatur. Factum Anno 1522.
- 20 Testis 296. Honestâ Elizabeth in platea S. Nicolai manens infirma capite sanatur.
- 21 Testis 311. Ioannes Carpentarius per medium annum ob

ob nimium dolorem capitis in amentiam versus facto pro se voto ad virum Dei integrè sanatur. Quod ipse & Anna vxor eius, & filius Laurentius sub iuramento testantes ap probauerunt.

22 Testis 324. Religiosa Zuzanna Regulina tertix regulæ Ordinis S. Francisci apostemate in naso percussa post vota sanatur.

23 Testis 325. Andreas Maslmi ante portam sancti Nicolai manens in mense Aprili ob nimium dolorem capitis in amentiam versus post vota ad virum Dei facta apparente sibi Sancto Hyacintho perfecte sanatur.

1524.

24 Testis 332. Honestâ Zophia Nicolai Czarnij vxor ob dolorem capitis per spatium sex mensium sanguinem e naribus fundens dum per medicos sanari non poterat inuocato patrociniâ Sancti liberatur.

25 Testis 348. Stanislaus aulicus Regis per quendam Scotum veneno propinato capitis insaniam passus per vota ad B. facta S. sibi apparente à prædicta insaniam liberatur. Contestatur hoc factum Catherina Suuaczka de Casimiria. Factum Anno. 1524.

26 Testis 365. Nicolaus pistior Crac. fluxum sanguinis e naribus multo tempore passus & ab hoc graui ægritudine laborans dum per medicos sanari non posset per Sanctum liberatur.

17 Testis 366. Stanislaus de Cleparz à graui dolore capitis sanatur.

28 Testis 368. Religiosa virgo Barbara tertix regulæ sancti Dominici magno dolore capitis prece ad Sanctum fusa perfecte sanatur.

29 Testis 397. Margareta Nicolai Coci vxor frenesim, & capitis dolorem vehementem patiens post vota recuperatur. Factum 1521.

30 Testis 400. Honestâ Margareta Altophi institutrix Craco-

Cracouiſ. vxor bina vice dolorem capitis grauiffimum
ſentiens poſt vota ſanatur.

*De ijs, qui grauiffimo dolore dentium ſunt occupati, &
per vota ad ſanctum facta ſanati ſunt.*

Cap. XIV.

1 **T**Eſtis. 8. Honeſta Zuzanna Laurentij Cantrifuso-
ris vxor vehementi dolore dentium liberatur vo-
to facto. Factum Anno 1521.

2 Teſtis 15. Stanislaus filius Matthiæ Czarnij pelificis
ſanatur.

3 Teſtis 29. Honeſta Catherina Francoua vidua Crac.
ab eodem dolore liberatur.

4 Teſtis 92. Honeſta Anna Golkouua naturali grauiq;
dolore dentium liberatur. Factum Anno 1522.

5 Teſtis 99. Honeſta Barbara vxor Laurentij Sutoris
Crac. ſimiliter 1519.

6 Teſtis 110. Honeſta Anna vxor Petri Porembſki eo-
dem dolore liberatur.

7 Teſtis 150. Honeſta Dorothea Niclouua vidua in pia
tea Cedonum Crac. 1513.

8 Teſtis 162. Honeſta Anna vxor Michaelis Fabri ciuiſ
Crac. ſimiliter. 1520.

9 Teſtis 172. Honeſta Magdalena Gierlachouuna puella
Crac. ſimiliter. 1522.

10 Teſtis 176. Honeſta Vrfula vxor Iacobi de Krouuo-
drza eodem dolore liberatur.

11 Teſtis 177. Honeſta Zophia puella de Crac. dentium
grauo dolore liberatur.

12 Teſtis 201. Honeſta Hedwigis coniunx Nicolai mura-
toris ſimiliter.

13 Teſtis 223. Honeſta Vrfula Luca pileatoris Cracou.
vxor

vxor in platea Visleñ. manens vna cum filia sua dolore dentium post vota sanatur.

14 Testis 233. Honesta Dorothea Thomanouua de platea S. Ioannis similiter.

15 Testis 242. Honesta Dorothea Stanislai Licoris Cracouieñ. vxor similiter.

16 Testis 289. Honesta Agnes vxor Nakiel fellatoris Crac. eodem dolore liberatur.

17 Testis 337. Honesta Anna Stanislauouua de Crac, similiter.

18 Testis 341. Honesta Catherina Valentina cognominata similiter.

19 Testis 349. Honesta Barbara Czeczotkouua de Ogradniki apparente sibi Sancto Hyacintho, & eam ad votum faciendum admonente à dolore prædicto sanatur.

20 Testis 375. Generosa Catherina Domini Ioannis Haljer proconsulis Cracouieñ filia, &c.

*De ijs, qui oculorum dolore, & cacitatis caligine laborauerunt, & ad S. Hyacinthum confugien-
à dolore leuati, & à cacitate sunt
educti, & illuminati.*

Cap. XV.

1 **T**estis 6. Religiosus frater Iacobus sacerdos ordinis S. Dominici bis oculis captus per merita Sancti Hyacinthi sanatur.

2 Testis 20. Honesta Catherina virgo 50. annis virginitatem suam ducens oculorum dolore sanguinem fundentium post vota sanatur.

3 Testis 21. Matthias Porembski ciuis Crac. magno dolore oculorum liberatur. 1522.

4 Testis 22. Agnes filia brudzouuski serifabri ciuis Crac. ~~exca~~ 10. hebdomadibus post vota illuminatur, & ipse scri-
faber

faber brudzouuski cæcus duobus annis post vota illumi-
natur. Factum Anno. 1493. & 1507.

5 Testis 57. Honeſta Catherina Hanuſouua dolore ta-
cta oculorum ſanatur. 1521.

6 Testis 59. Honeſta Anna ſauorska pileatrix vidua
Crac. oculorum dolore, & corroſionibus vexata per me-
dium annum poſt emiſſa vota ſanatur.

7 Testis 64. Honeſta Barbara ſtefanouuna Nozeu-
nicka Crac. capta oculis per vnum annum, & poſt obla-
tionem votorum illumiatur.

8 Testis 71. Filius Catherinæ Chuaſtouua de Pro-
zouuicze duobus annis cæcus poſt vota completa illumi-
natur. Factum Anno 1521.

9 Testis 77. Honeſta Agnes Andreæ Gronoſtai Craco-
uienſi, &c. duobus annis grauem oculorum dolorem paſſa
liberatur. Factum Anno 1520.

10 Testis 90. Prouidus Andreas Caldeator, & Anna
vxoꝝ eius depoſuerunt, quod yterque longo, & graui ocu-
lorum dolore vexati redditis votis ad S ſepulchrum ſa-
nantur. Factum Anno 1523.

11 Testis 99. Honeſta Barbara Laurentij Sutoris oculo-
lorum ſanguineum dolorem habens maximum per 4. Septi-
manas ſanatur. Factum Anno 1509.

12 Testis 107. Honeſta Barbara Sadlonioua per 3. Septi-
manas beneficio oculorum ob infirmitatem factis votis
ſanatur.

13 Testis 117. Ioannes Baryla ſutor Cracouienſis bis à
grauo dolore oculorum ſublauatur. Factum Anno 1521.

14 Testis 122. Honeſta Hedwigis Kobylinska graui ocu-
lorum dolore preſſa, poſt vota ad ſanctum completa ſa-
natur, & factum D. Commiſſariis reuelat. Anno 1523.

15 Testis 125. Honeſta Hedwigis Mathyſouua maximo
ſanguineo dolore oculorum vexata poſt vota ſanatur.

16 Testis 138. Agnes puella Cracouienſi. priuata benefi-
cio

cio oculorum dimidio anno postquam vota compleuit beneficium recepit 1523.

17 Testis 162. Ioannes filius Michaelis Fabri Crac. 3. Decembris ferro oculum excæcatum habens, parentibus pro se voto offerentibus sanatur. Anno 1520.

18 Testis 164. Zophia filia Ioannis Vuarchol Cracouiesi. grauiissimo dolore oculorum oppressa, parentibus pro se Sanctum supplicantibus perfectè sanatur. Anno. 1520.

19 Testis 182. Paulus de Krupniki figulus oculorum beneficio priuatus illuminatur.

20 Testis 184. Albertus Lotor vestimentorum Regiæ Maiestatis cum filio suo captus lumine oculorum post vota reddita vterque illorum sanatur. Anno 1522.

21 Testes 202. Barbara filia Dorotheæ de Krupniki triennio laborans oculis per parentes suos ad S. Hyacinthum deuotata sanatur.

22 Testis 234. Filia Agnetis Pauloua gurbarka sanguineo dolore oculi liberatur.

23 Testis 245. Quædam famula Dominiæ Catherinæ de platea S. Ioannis sanatur.

24 Testis 246. Filius Catherinæ Ienoczina oculorum à cane morso recuperat, & testis mater ipsius oculis per septimanas capta sanatur.

25 Testis 258. Filius Catherinæ vxoris Thomæ muratoris Crac. sanatur.

26 Testis 262. Honestæ Barbara vxor Horologiatoris oculorum dolore pressa sanatur.

27 Testis 263. Zophia inquilina apud Grzijuunam ciuem Crac. apostema habente filio suo in oculo per vota facta ad Sanctum deppulit.

28 Testis 282. Filia Catherinæ vxoris Ioannis Mensatoris de Crac. medio anno vsu oculorum priuata post vota reddita sanatur.

- 29 Testis 291. Catherina de Krupniki dolore oculorum infirmata sanatur.
- 30 Testis 298. Felicia Slioszarka de platea S. Nicolai post vota visum recuperat.
- 31 Testis 301. Ioannes Liefzien priuatus oculorum beneficio post vota sanatur.
- 32 Testis 318. Anna Gruszczina dolore oculorum oppressa sanatur.
- 33 Testis 325. Andreas Maszlnij per 8. hebdomadas oculis priuatus postquam vota compleuit ad tumbam sancti in mense Septembri illuminatur 1520.
- 34 Testis 333. Simon murator Crac. magno dolore oculorum liberatur.
- 35 Testis 335. Honestæ Anna vidua Crac. puerum suum a dolore oculorum per vota liberauit.
- 36 Testis 343. Honestæ Helena Karuatouua Crac. in dextro oculo dolens sanatur.
- 37 Testis 344. Puer honestæ Dorotheæ vxoris Nicolai Pierzchala Crac. mercatoris 8. hebdomadibus dolore oculorum pressus post vota sanatur. Factum Anno 1522.
- 38 Testis 359. Nobilis Georgius Legniczki maximo dolore oculorum vexatus post vota completa sanatur.
- 39 407. Filia generosi Domini Ioannis Pienyazek ex familia S. Hyacinthi Odrououoz dicta ab oculorum dolore liberatur.

Ex tabulis ad tumbam Sancti appensis.

- 40 Tabula 88. Nicolous de Ilza artium Baccalaurus summo dolore capitis, & oculorum liberatur facto profeso voto in mense Octobri. Anno 1523.

De ijs, qui Gutturis, colli, lingua, & oris doloribus
 pressi per merita S. Hyacinthi sunt sanati. Cap. X V I.

1 Testis 10. Martha Thomaszouua ob neglectum votum, quod ad sanctum promiserat caput ore incuruari ita, quod omnino retortum habens grauem inde sentiret dolorem, at vero post completum votum os perfectè sanatur. Factum Anno 1523.

2 Testis 25. Apolonia Cracouien. ciuis à doloribus gutturis, manuum, & pedum votis ad Sanctum factis sanatur.

3 Testis 40. Reuerendus D. Matthias de Cracouia clericus, & in Lyszagora parochialis. Rector, Exulcere graui in gutture defixo toto integro trienio laborans, cù nullo cederet remedio ad S. Hyacinthum recurrens cum voto in mense Aprilis sanatur. Factum Anno 1523.

4 Testis 41. Honeſta Agnes vxor Sartoris Grosz de Cracouia puerum medij anni habens, qui gutturis dolore suffocabatur, & post vota parentum ad S. sanatur. Factum Anno 1523.

5 Testis 50. honesta Catherina magni Andrea vxor ciuis Crac. ex magna infirmitate sua vsu loquelæ perdidit quam confugiens ad S. Dei, citò recuperauit.

6 Testis 52. Nicolaus Pinolt pileator de platea Vujsles. Ciac. morbo squinantię vno atque eodem anno bis euadit patrocinijs S. Hyacinthi sibi aduocato 1523. mēse Aprilis.

7 Testis 74. Honeſta Anna Piothrouua de Stradoniye morbum squinanticum. passa ad Sanctum recurrens sanatur. Factum Anno 1523.

8 Item etiam eadem osse piscis suffocata in gutture inuocato S. Hyacinthi patrocinijs liberatur pro festo Inuentionis sanctę Crucis. Testatur tabula 54. Anno 1518.

9 Testis 97. Honeſta Petronilla Niedbalczina in sua

puerili

puerili ætate ex infirmitate os retortum habens precibus parentum ad Sanctum porrectis redit ad suum locum.

10 Testis 98. Honestæ Catherina Lorinczouua magno dolore gutturis oppressa sacerdote legente pro ea ad sepul pulchrum S. Missam votiuam statim à prædicto dolore liberatur. Factum Anno 1523.

11 Testis 105. Paulus de Corczenin in diocesi Ploceñ. ob grauem infirmitatem vsu loquelæ perdidit, quam post vota facta, post Pascha die & mense certis recuperat. Anno 1523.

12 Testis 129. Ursula Suuidrouua de Lobzou à squinantia liberatur. 1518.

13 Testis 139. Catherina de Lenczicza per decem hebdomadas grauissimo dolore gutturis pressa post vota sanatur. Anno 1519.

14 Testis 148. Blasius Vuydra de Radomye notarius Vicariatus Crac. nobilis circa festum S. Michaelis in Villa oparzkouicze comedens aues quisquillas os auis in gutture eius ita fortiter hæsit, quod humano præsidio extrahi non poterat, & cū iam de vita desperaretur ad S. Hyacinthū per vota recurrēs statim ab osse liberatur. Anno 1523.

15 Testis 152. Magnificus Dominus Nicolaus de Pilcza Palatinus Sendomiriens. cum semel coram matre sua Zophia Palatina Sendomiriens. S. Dei blasphemaret nocte eadem vsu loquelæ perdidit tam diu donec iterum præ matris votis apud Sanctum Dei hic blasphemus expiaretur, & tunc statim profecte correctus loquebatur. Factum anno 1480.

16 Testis 166. Stanislaus filius honestæ Agnetis Gabrielouua Crac. osse piscis suffocatus ad S. Hyacinthum matre recurrente sanatur. 1523.

17 Testis 171. Honestæ Magdalena Dampleszouua semel osse piscis, secūdò verò frusto pomi ob neglectum votum suffocata, ad Sanctum Dei recurrens liberatur.

- 18 Testis 201. Puer quatuor annorum filius Nicolai muratoris Cracouien. casu digittarium alias Naparstek deglutiuit, qui ei ita in gutture hæsit, vt nulla arte humana adiuuari posset, ita vt iam puer morti vicinus ore spumare inciperet, At matre ad Sanctum Dei virum recurrente ab illa grâti suffocatione gutturis liberatur. Hoc miraculum contestatur F. Georgius Lector post prandium supra miraculo 19. Anno 1519.
- 19 Testis 261. Honeſta Zophia Ruſziczka dolore gutturis liberatur.
- 20 Testis 295. Honeſta Catherina Benedictorum apud ſanctimoniales S. Andreæ manens Crac. oſſe ex carnibus in gutture ſuffocatur & poſt vota liberatur. Factum Anno. 1523.
- 21 Testis 313. Religioſa Vrſula Sanctimoniaſis D. Auguſtini Crac. caſu ex oſſe piſcis comedens ſuffocatur, & humanis deficientibus præſidiis ad diuina recurrente mediante Sancto liberatur.
- 22 Testis 314. Honeſta Catherina Petri ſculptoris de Cracouia cùm mater ſua ob infirmitatē vſum loquelæ amiſſet filia pro illa vouente eidem loquelam præſidio Sancti Dei recuperat.
- 23 Testis 338. Stanislaus vulodarz de Crouodrza apoſtoma, & tumorem in gutture paſſus ſanatur.
- 24 Testis 372. Honeſta Anna Focaria apud Porembſki Cracouien. per duas hebdomadas maximo dolore gutturis liberatur.
- 25 Testis 389. Puer filius Matſiæ muratoris ſub Caſtro Crac. magno dolore gutturis poſt vota liberatur.
- 26 Testis 399. Honeſta Anna vidua de Caſimiria tribus annis continuis dolorem, & morbum gutturis paſſa liberatur. Factum Anno 1523.

De
 1 T
 tur. Fa
 2 T
 verme
 vexab
 De
 1 T
 benti
 Anno
 2 T
 zek de
 à gra
 3 T
 uia in
 ſe Ap
 tur.
 4 T
 Crac
 magi
 Anno
 5 T
 cord

*De ijs, qui Aurium surditate affecti per merita Sancti
Hyacinthi beneficium auditus receperunt.*

Cap. XVII.

1 **T**estis 95. Prouidus Mathias Scholdra Crac. tutor
passus surditatem 4. mensibus post vota facta sana-
tur. Factum Anno 1523.

2 Testis 135. Honesti Agnes Vualkouua de Crupniki
vermem quendam sinistra aure percipiens tribus diebus
vexabatur, at post vota facta vermis expellitur.

*De ijs, qui pectoris, cordis, ventriculi, & interiorum do-
loribus pleni erant per vota ad Sanctum Hya-
cintum facta sunt sanati.*

Cap. XVIII.

1 **T**estis 8. Honesti Anna Cantrifusoris vxor Crac.
puer sui grauissimas corrosiones in ventriculo ha-
bentis, post vota pro eo praestita sanatione latatur. Factum
Anno 1521.

2 Testis 11. Martinus filius 12. Annorum Alberti Dron-
zek de suburbio Crac. pro festo Paschae à fluxu ventris, &
à graui infirmitate curatur. 1523.

3 Testis 12. Honesti Catherina Collegiatka de Craco-
uia inquilina apud domos conuentus S. Dominici in me-
se Aprili pectoris, & gutturis ab insanabili dolore leua-
tur. Factum Anno 1523.

4 Testis 17. Vxor prouidi Mathiae szymierz Sutoris
Cracouien. triennio a grauibus punctationibus cordis cum
magno dolore per Sancti patrociniū subleuatur. Factum
Anno 1520.

5 Testis 24. Agnes Suuidrouua de Lobzouuo à dolore
cordis sanatur.

6 Testis 77. Honeſta Agnes vxor Andree Gnonoſtai per 12. annos magnam peſtoris infirmitatem paſſa ſanatur. Hoc idem conſeſtatur teſtis 169.

7 Testis 80. Ioannes Pudelko tuſſi peſtoris mortali preſus propterquam iam loqui non poterat per Magdalenam vxorem ſuam deuotatus ſanatur. 1520.

8 Testis 91. Laurentius 7. annorum filius Prautoris, & ipſe Petrus pater ſuus graui interiorum dolore vexantur.

9 Testis 100. Honeſta Catherina Procopouua Garnzarka dolore interiorum per 20. annis paſſa ſanatur. Anno 1522.

10 Testis 106. Honeſta Regno Naymanouua Crac. 7. annis morbo cordiaco vexata poſt vota facta liberatur.

11 Testis 129. Honeſta Vrſula Suuidrouua a graui intrinſeca inteſtinorum vexatione apparente ſibi S. Hyacintho in viſu, & ipſam ſanante liberatur. 1518.

12 Testis 130. Elizabet vxor Alberti pellificis Cracou. morbo mammillæ grauiſſimo poſt partum Ioannis filij ſui occupata poſt vota reddita ſanatur. Factum Anno. 1500.

13 Testis 131. Elizabet filia Annæ Schabeczina tribus annis infirmitate tuſſis ſanata. Anna mater teſtis.

14 Testis 147. Nobilis Iacobus Colatouuſki diœceſis Poſnanieſi. & Notarius officinæ Vicariatus Crac. ab irremediabili diſſenteria poſt vota liberatur. Factum Anno. 1523.

15 Testis 150. Honeſta Anna Generoſæ Domine Catherinæ Koſczielecza, reſaurariæ Regni Poloniæ filia a graui apoſtemmate in peſtore in ſiniſtra mammilla poſt vota ſanatur. Factum Anno 1519.

16 Testis 158. Laurentius Vuaurziinek de Clepardia a cordiaca paſſione meritis, & interceſſione S. liberatur. Anno 1520.

17 Testis 203. filius Nobilis Hieronymi Braczieiouuſki

ciuis

ciuis
18 T
ratur.

19 T
Crac
accip

20 T
loque

20 T
mam
22 T
uiſſi

23 T
liber

24 T
Ioan
ſanat

25 T
peſto

26 T
teſtin
ſuble

27 T
S. Do
paſſa

28 T
morl

29 T
aſpe
ſana

30

- 18 Testis 204. Matthias Krupnik à dolore dorsi liberatur.
 19 Testis 230. Margareta Nogauuczina vxor Sartoris Cracouiri in platea Wislen. vsus lingua deperditum recepit. Factum Anno 1503.
 20 Testis 247. Catherina vxor Hanus muratoris Crac. loquelam, quam amiserat votis perfectis resumit.
 20 Testis 277. Dorothea Naibergerouua ciuis Crac. in mamma apostema habens, cum vota reddidisset sanatur.
 22 Testis 283. Heduigis Bernardi pistoris Crac. vxor grauisimas corrosiones ventris habens sanatur.
 23 Testis 290. Matthias Lupus Crac. fellator à graui tussi liberatur. apparente sibi in visu S. Hyacintho.
 24 Testis 304. Ioannes Baszyniki de platea Sancti Ioannis Cracouien corrosiones in medullis ossium habens sanatur.
 25 Testis 310. Catherina Turkouua de Cazimirz dolore pectoris sanatur.
 26 Testis 336. Zophia mulier de Crac. magno dolore intestinorum, & ossium diuexata post vota ad sanctum facta subleuatur.
 27 Testis 367. Anastasia virgo monialis de tertia regula S. Dominici tribus annis dolorem cordis, & cordiacam passa sanatur. Anno 1520.
 28 Testis 390. Ioannes Byelski librorum ligator Crac. morbum passus intrinsecum miraculose sanatur.
 29 Testis 392. Ioannes Lyeszianin ciuis Cracouiensis asperrimam interiorum corrosionem patiens, post vota sanatur.

Ex tabulis ad tumbam sancti appensis.

- 30 Tabula 13. Vxor pictoris Sebaldi ciuis Crac. dolore

pectoris grauisimo pressa ad Sanctum recurrens liberatur
Anno 1521.

31 Tabula 14. Famata Domina Martha de platea Sancti
spiritus ciuis Cracouien. per quinque annos dorso vehe-
menter cruciata patrocínio S. Hyacinthi sanatur perfectè
Anno Domini 1521.

32 Tabula 37. Puella Domine olim coniugis Andreæ Pi-
lauua tufsi grauisima oppressa voto facto liberatur. Anno
1520.

* 33 Tabula 42. Generosa Domina Koszcieleccka vxor
Domini Andreæ Koszcieleszki Vicetesararij Regni cor-
diaca passione, toxico, & capitis vertigine oppressa per
vota ad Sanctum facta sanatur. Anno 1521.

+ 34 Tabula 43. Generosa domina Regina Saphranczouua
existens in sua teneriore ætate fetido, & oculis humanis
incôspectabili tumore, & apostemate percussa cum ad San-
cti auxilium se omnino conuertisset turpe apostema ces-
sit. Anno 1520.

35 Tabula 44. Domina Pilauuina pectoris simul & guttu-
ris vlcus habens pessimum, inuocato sancti patrocínio sa-
natur. Anno 1521.

+ 36 Tabula 95. Michael Kyenski à maximo dolore cordis
& infirmitate, Sancti Hyacinthi sultus adiuuamine sana-
tur. Anno 1524.

*De ijs, qui Pedum, & manuum languoribus per me-
rita Sancti Hyacinthi sunt sanati.*

Cap. XIX.

1 **T**ESTIS 7. Nicolaus Noszek corrosionem pedum, 20
annis passus post vota ad Sanctum facta sanatur.

2 Testis 8. Puer duorum annorum vlceribus, & morbo
gravi contractus in pedibus oblato illo per vota sanatur.
Factum Anno 1521.

3 Testis

- 3 Testis 10. Filius Martha Thomaszouua ex vulnere acgiter latus & lésuram cum putrefactione ofsium, vigin ti annis passus, dum humanis destituitur auxilijs diuinis adiuuatur. Anno 1522.
- 4 Testis 14. Nicolaus Carpentarius grauiter in pede latus cum per medium annum decumberet post vota facta sanatur. Anno 1522.
- 5 Testis 16. Honesta Catherina de Lublin, magno vulnere pedis sanguinem continuè fluentis, post vota sanatur. Anno 1522.
- 6 Testis 21. Mathias Porembski ciuis Crac. à corrosione ofsium in genibus cum dolore maximo post vota facta liberatur. Anno 1523.
- 7 Testis 24. Honesta Agnes Suuidrouua de Lobzouu, per tres annos magnum dolorem pedum patiens sanatur. Anno 1520.
- 8 Testis 33. Bernardus Carpentarius ciuis Cracouicn. ante festum S. Michaelis quinque hebdomadibus grauissimo, & irremediabili dolore pedum affectus, post vota completa sanatur.
- 9 Testis 34. Martha de Lublino, ex graui casu fractam manum à medicis irremediabilem, factis votis recuperat. Anno 1520.
- 10 Testis 45. Mathias calligatoꝝ ciuis Crac. ambulandi vsu ex repentino morbo amiserat, postquam ad Sancti tumbam per vxorem suam Annam testem voto presentatur, sanatur. Anno 1523.
- 11 Testis 47. Honesta Heduigis vidua Crac. à sex mensibus maximo dolore pedum detenta, post vota sanatur. Anno 1523.
- 12 Testis 51. Honesta Salomoe familiaris apud Iglarka in platea Iudaica degens 4. hebdomadarum tumorem pedum passa sanatur.
- 13 Testis 53. Margareta Clepardièn. vxor Mathias Cothlarz

Corzlarz à morbo pedis liberatur Anno 1521. Testis 14. Puer 13. annorum magno dolore pedis liberatur.

15 Testis 70. Honeſta Barbara vxor Alberti Sellatoris Crac. candenti ferro læſa in flaturam vnus anni paſſa pedis, nec medicorum auxilio fanata ad Sanctum recurrit. Factum Anno 1516.

Hoc idem conteſtatur. Testis 168.

16 Testis 73. Ioannes Pochilius ciuis Cracouienſis. ante feſtum S. Michaelis in ſiniſtro pede acriter læſus, poſt vota ſanatur. Anno 1522.

X 17 Testis 78. Honeſta Catherina Bilenska in platea Caſtreñ. Crac. dolorem magnum, & incurabilem paſſa expletis votis ſanatur. Anno 1520.

18 Testis 79. Religioſa ſoror Martha tertij habitus S. Dominici ante carniſpriuium fractum pedem, & à medicis incurabilem habens, apparenſe ſibi Sancto Hyacintho à dolore liberatur. Factum Anno 1520.

19 Testis 81. Elizabeth RimarKa Andrichouua à podagra curatur. 1503.

20 Testis 88. Nicolaus Krol ab inflatura pedis cum accenſione ſanatur. Factum Anno 1523.

21 Testis 87. Ioannes Czech gener Dlugofzj ciuis Cracouienſis. bina vice à magna inflatura pedis ſubleuatur. Anno 1520.

Hoc idem conteſtatur Tabula 11.

22 Testis 115. Dorothea Pilauuina fracturam oſium pedis paſſa ſanatur.

23 Testis 117. Ioannes Barijla fracturam oſium in cruribus paſſus ſanatur.

+ 24 Testis 124. Mathias KrzesKi laicus Crac. dolore dextri pedis liberatur.

25 Testis 132. Catherina VvoitKouua fracturam crurium vno & medio anno paſſa, nec à medicis adiuta facto

voto

voto

26

dis de

27

pede

ta co

28

ſanatur

29

affectu

30

uiter

31

lore p

32

ſanatur

33

dens

34

dum

35

loren

36

plate

ratan

rei cu

37

grau

poſt

38

dens

39

ſtam

recup

- voto sanatur. Factum Anno 1522.
- 26 Testis 133. Zophia puella de Crac. graui dolore pedis dextri liberatur. Factum anno 1522.
- 27 Testis 172. Catherina Vvrzeszikouua vidua, sinistro pede vehementer & diu laborans gressuq; priuata post vota consurgit. Anno 1519.
- 28 Testis 194. Barbara Czieflina Crac. tumore pedum sanatur.
- 29 Testis 207. Iacobus Cracouieñ. dolore sinistri pedis affectus sanatur.
- 30 Testis 221. Dorothea Vvroblouua de Crac. pede graui uiter læsa sanatur.
- 31 Testis 222. Margareta pileatrix de platea Vvifleñ. dolore pedum liberatur.
- 32 Testis 231. Filius Stanislai Madrijà vulnere pedis insanabili liberatur.
- 33 Testis 232. Dorothea Caraskouua ex gradibus cadens pedibus collisa sanatur.
- 34 Testis 233. Dorothea Tomanouua graui dolore pedum onerata liberatur.
- 35 Testis 239. Zophia vxor Gregorij Fabri pedum dolorem quinquennio passa.
- 36 Testis 250. Nobilis Iacobus Przemenczki Crac. in platea Vvifleñ. manens manum abscisam ax toto & recuperatam cum digitis ostendit Commissarijs presentibus in rei euident testimonium. factum anno 1522.
- 37 Testis 265. Petrus sartor de Casimiria, manu dextra grauius vulneratus, & à medicis vulnerarijs destitutus, post vota sanatur.
- 38 Testis 266. Filia Catherinę de Stradomię è sublimi cadens collisa, & cõfracta pedibus post vota emissa sanatur.
- 39 Testis 268. Catherina ante portam Suuoieczka dictam manens pedem morbo corruptum deprecata Sanctũ, recuperat sanum.

- 40 Testis 274. Stanislaus Bachmat graui pedum dolore detentus adhuc iuuenis ad S. Hyacinthum recurrens sanatur. Anno 1490.
- 41 Testis 282. Catherina Ioannis Mensatoris vxor Cracouien. per duos annos pedum gressu priuata, post vota sospes euadit.
- 42 Testis 297. Agnes de platea Cerdonum 4. annis pedibus infirmata sanatur.
- 43 Testis 307. Heduigis Curkouua Clepardien. pedem inflatum habens liberatur. Factum anno 1520.
- 44 Testis 318. Anna Grusczina ex suburbio Crac. ferreo clauo pedem perforatum habens, post diuina auxilia sana existit.
- 45 Testis 321. Catherina inquilina apud Bidlenska ja dolore manus sanatur.
- 46 Testis 327. Ioannes Cerdo de Scobiro, dolore pedum subleuatur.
- 47 Testis 326. Simon Rotifex Clepardien. pedem inflatum habens sanatur.
- 48 Testis 349. Barbara Czeczotkouua de Ogrodiniki, pede putrido sanatur.
- Contestatur hoc tabula 53. Anno 1522.
- 49 Testis 350. Christophorus Pictor tetrum vlcus in pede habens sanatur.
- 50 Testis 368. Religiosa virgo Barbara tertij habitus S. Dominici dolorem manus dextrae & tumorē habens sanatur.
- 51 Testis 379. Zophia de Casimirę dolore pedum, & dorsi liberatur.
- 52 Testis 394. Catherina de platea Slacouien. in sinistro in pede vlceroso sanatur.
- 53 Testis 396. Puella filia Catherinae Stradomien. a pedum dolore liberatur.
- 54 Testis 406. D. Martinus Belza Doctor decretorum auditor

audito
ta san
55
loribu
56
Marc
flatur
poten
nium

57
toler
58
re in
sanat
59
nium
tur.
60
bum
chrur
61
corru
uina
62
da sa
63
pedis
64
te, q
natur
65
dium

auditor causarum officialis Cracouieñ. læsus pede post vota sanatur.

55 Testis 407. Filia Ioannis Pienyonzek pedum læsa doloribus sanatur. x 7

56 Testis 409. Adam Mniszouuski Domini Haliczki Marchionis curiæ regalis Notarius publicus, habens infaturam pedis tam magnam, sicut eiusdem corpus, nec potens per medicos sanari ad Sancti Hyacinthi patrocinium recurrens subleuatur. x

Ex Tabulis ad tumbam Sancti appensis.

57 Tabula 8. Matrōna quædam dolore pedis sinistri intolerabili liberatur. 1520.

58 Tabula 20. Ioannes in Suburbio Crac. graui vlcere in pede per biennium vexatus ad vota Sancti recurrens sanatur. Anno 1521.

59 Tabula 22. Zophia de platea Columbina dolore manuum, ac pedum vexata recurrens ad S. auxilium adiuuatur. Anno 1522.

60 Tabula 51. Puer cuiusdam Nobilis dominæ morbum latentem in manu habens oblatus ad Sancti sepulchrum liberatur. Anno 1522.

61 Tabula 64. Adolescens quidam dextra manu morbo corrupta per triennium diuexatus, relinquens humana, diuina sensit præsidia. Anno 1520.

62 Tabula 66. Nobilis Hedugis de Rzeplin virgo clauda sanatur. 1522. x

63 Tabula 68. Iuuenis quidam Crac. maximo dolore pedis oppressus sanatur. 1522.

64 Tabula 69. Mulier quædam à cane læsa in pedis parte, quæ furra dicitur, ita vt etiam musculi defluerent, sanatur. Anno 1522.

65 Tabula 73. Iuuenis quidam dolore pedis, per dimidium annum diuexatus sanatur. Anno 1522.

66 Tabula 84. Iuuenis quidam longo tempore pedum dolore detentus sublenatur. Anno 1523.

67 Tabula 87. Ioannes filius Dominæ Annæ Mastalingæ pedes retortos habens, quibus ambulare non valens per 9. annos sanatur.

68 Tabula 91. Soror Zuzanna de penitentia S. Domini tertij habitus integro anno pedis dolore afflicta, post vota sanatur.

69 Tabula 94. Generosus Nicolaus Landskorunski de Brzezie Burgrabuis Castri Cracouicn̄. periculo apostemate pedis, post multa medicamina nihil iuuantia ad Sanctū Hyacinthum cum votis confugiens, diuina ope sanatur. Factum Anno 1516. 13. Septembris.

De ijs, qui febribus diuexati patrocinio Sancti Hyacinthi sunt sanati. Cap. X. X.

1 Testis 32. Anna filia Agnetis Czicelina Crac. à subita infirmitate, & à febrī conualefcit post vota reddita. Anno 1520.

2 Testis 72. Iacobus Vvodziczka de Lakauuicze, faber acutissima febre laborans porrectis ad Sanctum votis liberatur. Anno 1520.

3 Testis 82. Catherina puella de Zabno filia Ioannis Pruski febricitans ad extrema deducta apparente Sancto sibi sanatur. 1521.

4 Testis 89. Dorothea Mezna Crac. Annam ancillam seruilē patiētē febrim & 15. hebdomadas per vota re-habet sanam. Anno 1520.

5 Testis 93. Vifula relicta Petri Szeliag Consulis Cassimirien̄. 3. hebdomadibus acutissimis febribus diuexata confurgit. Catherina Religiosa tertix regulæ S. Francisci de obseruantia, pro ipsa vouente. Anno 1523. Februa 3. Paschæ.

66 Te
liparo
no 15
70 Te
bricita
8 Te
bus an
conual
9 Te
roxism
betatū
10 T
suo Va
hebdou
11 T
xismun
12 T
labora
13 T
paroxi
14 T
vexatu
15 T
Craco
subleu
16 T
ptenni
17 T
ui labo
18 T
febribu
19 T
se vxor
20 T

616 Testis 104. Nicolaus Miklas à terribili, & insanabili paroxismo oppressus, & post vota statim liberatus. Anno 1522.

700 Testis 120. Catherina Praszolka Crac. septennio febricitans sanatur.

8 Testis 121. Catherina Iaxina menfatrix Crac. duobus annis grauissimis paroxismis vexata, post vota statim conualescit.

9 Testis 126. Elizabeth Szliotkouua tribus annis paroxismo laborans, & vertigine fufis ad Sanctum votis liberatur.

10 Testis 163. Elizabeth de Clepardia vidua, cum filio suo Valentino illa per annum cum dimidio, & ille per 7. hebdomadas passim liberantur.

11 Testis 184. Albertus Lotor vestium regalium paroxismum totius anni passus sanatur.

12 Testis 186. Hedugis Thomkouua graui paroxismo laborans sanatur.

13 Testis 202. Puer filius Barbaræ de Crupniki laborans paroxismo sanatur.

14 Testis 232. Petrus Cresa centurio acutissima febre vexatus sanatur.

15 Testis 274. Barbara Blasij fabri de platea Castren. Cracouien. acutissima febris, & alia vice morbo lathali subleuatur.

16 Testis 334. Puella filia Petri ciuis Cracouien. septennio febricitans sanatur.

17 Testis 352. Filia Barbaræ Casprouua paroxismo graui laborans liberatur. Factum anno 1523.

18 Testis 358. Iacobus Fossarius de Cleparz bina vice à febris liberatur.

19 Testis 362. Szliodek ciuis Cracouien. vouente pro se vxore à febris liberatur.

20 Testis 391. Ioannes Kokoska Ludmiar de Crac. cum ipse,

ipse, & vxor eius, & liberi eius grauissima & acuta febris
quassarentur, postquam votiua missa promissa celebrata
fuit, sanitati sunt restituti.

21 Testis 393. Anna de platea Slacouien. per medium
annum acutissima febris & mortali diuexata post vota sa-
natur.

Ex tabulis ad tumbam Sancti appensis.

22 Tabula 67. Stanislaus de Curoou grauisimè febris
citans deuotatus ad Sanctum feria sexta post festum S. Gre-
gorij conualescit. Anno 1523.

*De ijs, qui à colica passione per merita S. Hyacinthi sunt
liberati. Cap. XXXI.*

1 Testis 28. Barbara vxor Nicolai Nadarzinski apo-
stolici interuentu liberatur. Anno 1521.

2 Testis 78. Andreas Bilenszki in platea Galfren. Cra-
couia manens.

3 Testis 83. Catherina Kinarouua Cracouia per unum an-
num infirmitate colica pressa cum ab omnibus medicis de-
stitueretur matre sua Elizabethi pro ipsa uouente sanatur.
in mense Augusto, Anno 1521.

4 Testis 117. Ioannes Bãrila tutor Crac. ab hoc morbo
apparente Sancto liberatur. Anno 1523.

5 Testis 211. Nicolaus Cretek tutor Crac. per longum
tempus cruciatus sanatur.

6 Testis 293. Zophia de Stradomie lotrix vestium re-
galium septem annis passa infirmitatem colicam inuocato
Sancto liberatur.

7 Testis 357. Stanislaus puer Stanislai Maszno post vo-
ta liberatur.

Ex tabulis ad tumbam Sancti appensis.

8 Tabula 31. Dominus Adam Zdouski tribunus Sano-
cesii. Cracouix oppressus colica passione ad Sanctum con-
fugiens liberatur. Anno 1519. x

Deijs, qui à morbo epileptico, siue caduco per merita S. Hyacinthi sunt liberati. Cap. X X.

1 **T**estis 18. Anna filia Nicolai Carpentarij eodem morbo per decem horas quassata Anna matre pro se vouente liberatur. Anno 1515.

2 Testis 109. Filius Annæ de Skarmirz à caduco morbo toto anno passus per vota liberatur. 1523.

3 Testis 191. Hieronymus filius Elizabethæ de Leuar-touu sanatur.

4 Testis 254. Filia Bartholomæi pellificis morbum eun-dem passa sanatur.

5 Testis 286. Filius Agnetis Bernardka de platea S. Ni-colai Crac.

6 Testis 303. Filius annorum 4. Laurentij portulani de Clepardia.

7 Testis 320. Puer annorum sex Heduigis Nicolai far-toris de Biskupye,

8 Testis 326. Puer Helenę Ioannis fabri ferrarij vxo-ris Cracouiesii.

9 Testis 352. Puer annorum 4. filius Barbaræ Cas-prouua Clepardiesii.

10 Testis 386. Anna Bogoszuoua de platea S. Spiritus 5. annis passa hunc morbum per gratiam Dei & parroci-nium Sancti liberatur.

11 Testis 391. Calixtus puer filius Heduigis de

Bisku.

Biskupie Bartholomæi factoris vxoris morbum epilepticum passus post vota liberatur .

Ex tabulis ad tumbam Sancti appensis .

12 Tabula 27. Puer quidam duorum annorum eodem morbo correptus vouentibus pro ipso parentibus suis sanatur. Anno 1522 .

13 Tabula 50. Puer cuiusdam dominæ nobilis eodem morbo laborans apparente S. Hyacintho matri suæ perfecte sanatur. Anno 1522 .

14 Tabula 61. Alius puer vexatus grauiter morbo epileptico sanatur .

De ijs qui à morbo Gallico per merita S. Hyacinthi sunt liberati. Cap. XXXIII.

1 **T**estis 37. Margareta Szimonouua institrix, de Cracouia, per 6. annos continuos passa morbum gallicum, ita quod videbatur facies putrefieri post emissum & factum votum sanatur perfecte. Testis est maritus eius, cum ipsa sub iuramento testificans. Tabula 77. Anno 1521 .

2 Testis 66. Nobilis Ioannes Dobrostański à morbo eodem sanatur. 1520.

3 Testis 68. Mathias Krotki Aurifex in mense Septembris infirmitate quadam, & morbo Gallico diuexatus, apparente sibi Sancto Hyacintho, ab hac lue liberatur. Et mater sua cum eodem hoc sub iuramento confirmauit coram Commissarijs. Testis 64. Anno 1521 .

4 Testis 68. Nicolaus filius Annæ de Andrzejouu morbo gallico, per duos annos vexatus sanatur voto ad Sanctum completo .

5 Testis

- 5 Testis 72. Iacobus Vvodziczka à morbo gallico in
ginguine sanatur. Anno 1521.
- 6 Testis 85. Nobilis D. Meczinski in Castro Dob-
zicze, morbo gallico & purulentis pustulis infestus in-
uocato S. Hyacintho, & sibi in somnis apparente ab hac
lue statim sanatur. Anno 1515.
- 7 Testis 96. Stanislaus de Rosuadouu nobilis Diœcesis
Cracouien. morbo gallico per totam Quadragesimam di-
uexatus sanatur. Anno 1522.
- 8 Testis 103. Catherina Noskouua morbo gallico
gutturè irremediabiliter obidente &c. patrocinio Sancti
inuocato sanatur. Anno 1521.
- 9 Testis 119. Agnes Znioskouua morbum gallicum irre-
mediabilem passa sanatur. Anno 1518.
- 10 Testis 121. Catherina laxna morbo eodem diuexa-
ta post vota sanatur. Anno 1522.
- 11 Testis 127. Catherina Barsczikouua, de qua & tabu-
la testatur 65. Anno 1521.
- 12 Testis 146. Stanislaus de Grodzisko à morbo galli-
co insanabili sanatur. Anno 1520.
- 13 Testis 156. Nobilis Ioannes Zebridouski eodẽ mor-
bo liberatur 1522.
- 14 Testis 197. Barbara Koskouua per multos annos ve-
xata sanatur. 1520.
- 15 Testis 238. Anna vxor Ioannis sartoris de platea S.
Floriani similiter.
- 16 Testis 209. Ursula Piotrkouua de Casimiria eodem
morbo infecta sanatur.
- 17 Testis 247. Catherina Murarka hanusouua, morbo
eodem sic infecta vt etiam vix facies hominis videretur,
quæ postea votis expletis sanatur & vulnera obducta corâ
Reuerendis Commissarijs à Sede Apostolica ostendit.
- 18 Testis 255. Dorothea de Szamotuli, quæ 16. annis
eundem morbum passa sanatur.

19 Testis 275. Margareta in Hospitali S. Valentini ab eodem morbo sanatur. Anno 1520.

20 Testis 298. Fœlicia Sliosarka de platea S. Nicolai, ab eodem morbo liberatur.

21 Testis 305. Anna puella seruilis apud Srodmitrz manens similiter.

22 Testis 308. Dorothea Mazurkouua de Cleparz 16. annis eundem morbum passa sanatur.

+ 23 Testis 339. Nobilis Nicolaus Buchcziczki de Stradomie cum filio suo mafculo vnus anni, graui morbo gallico oppressi laborabant & sanati sunt.

+ 24 Testis 353. Nobilis Balthazar Vvirzbouski de terra Syradieñ. certo tempore corrosionem intestinorum ex morbo gallico habens sanatur. 1519.

25 Testis 378. Iosephi de Casimiria piscator eadem lue perfectè sanatur. Anno 1520.

Ex tabulis ad tumbam Sancti appensis.

+ 26 Tabula 25. Generosus D. Nicolaus Piaszczeki de Podolie terra, morbo gallico vehementer excruciatu patrociniu Sancti sanatur. Anno 1522.

+ 27 Tabula 48. Generosi Domini Ioannes & Stanislaus Piaszczeczy morbo gallico admodum grauati Dei & Sancto opitulamine liberantur. Anno 1522.

28 Tabula 56. Virgo Deo dicata morbo gallico oppressa sanatur.

29 Tabula 58. Quædam domina Agnes Petri mentatoris vxor cum filia sua gallico morbo vexata, & ad Sancti patrociniu confugiens perfectè sanatur. Teste 248.

*De ijs, qui paralitici & membris sunt dissoluti per
merita sancti Hyacinthi ad pristinam sani-
tatem sunt restituti. Cap. XXIV.*

1 **T**estis 16. Stanislaus Sulouous Ki famulus generosæ
dominæ Annæ Pyenions Koua Capitaneæ Scaleñ.
propter vulnus acceptum in capite tactus erat in manu &
lingua qui à prædicta Domina ad Ecclesiam Dei adductus
& missam apud tumbam S. audiens utroque morbo priua-
tur, & loquelæ & manuum vsus & beneficium recepit.
Huius testes Domina testis, famulus iste, Commissarij, &
procurator Regiæ Maiestatis.

2 **T**estis 235. Barbara Iur Kouua CrupniczKa Crac. ta-
cta paralisi pedis manusque & ab omnibus destituta ad S.
confugit & sanatur.

3 **T**estis 300. Stanislaus de Crupniki ex alto ædificio
cadens in terram tactus paralisi corporis totius facto vo-
to sanatur.

*De ijs, qui Hydropici ad pristinam sanitatem,
per merita sancti Hyacinthi sunt re-
ducti. Cap. XXV.*

1 **T**estis 26. Honeſta Anna vxor Felicis Sutoris Crac.
Hydropica sanatur. 1523.

2 **T**estis 31. Honeſta Heduigis vxor Martini Szlodouu-
nik Crac. in mense Aprili vna cum pueris suis Hydropifi
correpta votis datis, & completis vnâ cum filijs cito con-
ualeſcit. Anno 1523.

3 **T**estis 102. Sebastianus filius Catherinæ Perſtouua in
hydropisim deuenit, à qua matre pro se offerente vota su-
bito sanatur. Anno 1520.

4 **T**estis 118. Stanislaus de Lenczna faber Regiæ Ma-
iestatis

ieftatis oriundus diocesis Cracouieñ. prope Iublinum
Hydropifi grauiſſima circumfuſus poſt vota ſanatur. An-
no 1502.

5 Teſtis 143. Barbara Paſternakouua de ſuburbio Cra-
couieñ. de platea Cerdonum ob grauem partum hydro-
piſi inſanabili, ad mortem deducta poſt vota ſanatur.
Conteſtatur Catherina filia. Teſtis 144. Anno 1520.

6 Teſtis 237. Anna Iaſoſſai Cantrifuforis Crac. vxor
ab Hydropifi per vota liberatur.

7 Teſtis 330. Laurentius Curriſex de Clepardia oppi-
danus magna hydropifi toto corpore occupatus, poſt vo-
ta ſanatur.

8 Teſtis 343. Hælena Caruatouua Cracouieñ. hydropi-
ſim multo tempore paſſa Sancti inuocato præſidio ſaluifi-
catur. Anno 1522.

19 Teſtis 382. Anna BernardKa de Stradomye per quin-
que hebdomadas hydropiſim paſſa Dei, & Sancti ope ſa-
natur.

Ex tabulis ad tumbam Sancti appenſis.

X 10 Tabula 21. Nobilis Ioannes filius generoſi domini
IacobouusKi hydropico morbo ferè conſectus per cognatoſ,
& conſanguineoſ ad S. viri ſepulchrum deuotatus ſa-
natur. Anno 1522.

11 Tabula 45. Quædam domina N. de Stradomye
hydroupiſim paſſa per 9. meſes inuocato Sancti patro-
cinio perfectæ ſanitati redditur. 1221.

*De ijs, qui diuersis vulneribus sunt concisi, & per
Sancti Hyacinthi patrocinium perfectè
sanitati. Cap. XXVI.*

1 **T**estis 80. Lucas de Vsczie iuuenis de alto cadens
lethaliter vulneratus in capite, & in latere ha-
bens ossa con fracta ad Sanctum Hyacinthum deuouetur,
qui post vota conualuit. Huius testis Ioannes Pudel-
lko, Lucas de Vsczie, Magdalena vxor Ioannis prædicti,
qui corporali iuramento præmissa deposuerunt, Domi-
nica prima post conductum Paschæ hæc facta fuissè. An-
no 1520.

2 Testis 150. Puer 10. annorum in domo Dorotheæ
Niclouua, filius cuiusdam peratricis de Cerdonia Crac.
grauissimo morbo pestilentie laborans apparente sibi S.
Hyacintho sanatur. Anno 1520.

3 Testis 154. Stanislaus ZebrzidouusKi, & famulus
suus à cane rabido morfi, & in infirmitatem deducti, post
vota sanantur. Contestatur Tabula 38. Factum Anno
1519.

4 Testis 165. Catherina RudniczKa peste correpta, post
vota sanatur. 1508. x

5 Testis 166. Iacobus filius Agnetis Gabrielouua peste
correptus liberatur.

6 Testis 170. Filius honestæ Catherinæ Degouua peste
correptus liberatur.

7 Testis 186. Thomas de OgrodniKi ob nimiam minu-
tionem sanguinis deficiens ipsa Hedugi vxore eius apud
Sanctum sollieita sanatur.

8 Testis 255. Ioannes SlauuiensKi, filius Dorotheæ de
Samoruli ciuis Crac. in dissensione grauter vulneratus à
morte ad vitam reducitur. x

- 9 Testis 259. Filius Margaretæ de Stradomic acriter vulneratus citò sanatur.
- 10 Testis 328. Galias Mantuanus Chirurgus Episcopi Pofnanieñ. acriter in manu vulneratus post vota facta præsidio Sancti sanatur. Anno 1522.
- 11 Testis 342. Paulus de Lyuuò dicecesis Plocieñ. laicus ferrifaber à sodali suæ artis grauer vulneratus, post vota conualescit. Anno 1523.
- 12 Testis 365. Stanillaus Reska gladiator bis à graui infirmitate confurgit. Contestatur Tabula 12.

Ex tabulis ad tumbam Sancti appensis.

13 Tabula 63. Dominus Ioannes Prusz ciuis Cracouieñ morbo letargico correptus per S Hyacinthum apparentè sanatur. Anno 1520.

14 Tabula 32. Virgo quædam collisa grauer cum crate ferrea ex alto cadens, feria 2. Paschæ & corpore & facie conquassata, & iam penè moritura ab amicis ad tumbam Sancti deuouetur statimque à vulnere confurgit.

15 19.

15 Tabula 31. Quædam honesta domina morbo pestilentie correpta sanatur.

16 Tabula 35. Puer quidam infirmitate detentus, grauiori, cum omnium eluderet spem, ad tumbam tamen Sancti deuoratus conualescit. Anno 1520.

17 Tabula 90. Puer Paulus de Casimiria valde infirmus post vota sanatur.

+ 18 Tabula 2. Nobilis Adam Turski graui languore vexatus, & humano præsidio destitutus post vota ad Sanctum facta liberatur.

19 Tabula 6. Stanislaus sartor ciuis Cracou. in maxima

xima, ac desperata infirmitate constitutus apparente sibi S. Hyacintho, & spem longioris vitæ præbente sanatur. Anno 1519.

20 Tabula 15. Agnes vidua olim cõiunx Gregorij pictoris post mortem viri sui ex magna tristitia, & dolore in gravem infirmitatem deposita implorato Sancti patrocínio sanatur.

21 Tabula 17. Quædam Domina grauißima laborans ægritudine humana reliciens diuina quarit, & inuenit præsidia. Anno 1521.

De parturientibus matronis, & in partu periclitantibus à periculo mortis, & abortu patrocínio Sancti Hyacinthi liberatis.
Cap. XXVII.

1 Testis 38. Honestæ Anna vxor Socha Martini Pellificis Cracouiens. grauißimè in partu laborans, nec parere valens post vota liberatur.

2 Testis 43. Honestæ Zophiæ Sliodkouuæ vxor Nicolai Sliodek Lanionis in platea Suuinska dicta, abortum patiens ad S. Hyacinthum confugit petens, vt illam ab isto abortu liberaret. Et ecce statim puer egrediens de ventre matris iterum se in ventrem recepit, vt tempore congruo nasceretur. Hoc idem miraculum contestatur Regina Naymannoua Crac. testis 107.

3 Testis 44. Nobilis Barbara Casproua inquilina apud quendam ciuem cognomine Russiek in platea S. Stephani manens ab abortu, & à dolore partus post vota leuatur. Anno 1523. in Aprili.

4 Testis 46. Honestæ Anna Martini Pograczarz Crac. à dolore, & periculo partus patrocínio Sancti liberatur.

5 Testis 48. Catherina Vuochouua vidua Crac. inquilina apud

apud Andreiowski tempore puerperij ab accidentibus in-
tali actu meritis Sancti ad quem confugerat subleuatur.

Anno 1503.

6 Testis 55. Heduigis Nicolai Czczotka vxor de pla-
tea S. Floriani in pariendo grauiter periclitans post vota
liberatur.

7 Testis 61. Honeſta Anna Nicolai Cerdonis vxor in
platea Cerdonum Crac. in partu laborans, & de periculo
timens ad Sanctum recurrit & liberatur.

8 Testis 69. honeſta Dorothea vxor Ioannis Ladarz mo-
rata apud Gregorium Sczirba piſtorem in platea S. Flo-
riani feria 2. poſt Remiſcere in partu laborans, & quaſi
femiuiua manens per virum ſuum deuouetur, & liberatur.
Anno 1523.

9 Testis 79. Catherina filia Ioannis Niedbalka Sartoris
de Crac Feria 3. carniſpriuij laborans in partu liberatur.
Anno 1522.

10 Testis 97. Anna filia Petronillæ Niedbalczina Cra-
couieñ. in puerperio cum puero periclitata meritis San-
cti conualeſcit. Conteſtatur Tabula 75. Anno 1521.

11 Testis 103. Catherina vxor Nicolai Noſek, cum duos
pueros abortiſa fuerit poſt votum ab abortibus liberatur.
Anno 1523.

X 12 Testis 145. Catherina Herbultouſka de terra Leopo-
lieñ. fluxum muliebrem per os ſatis turpiter eiiciens dere-
liſta à medicis, ad S. præſidium confugiens ab hac turpitu-
dine ſubleuatur. Anno 1523.

X 13 Testis 155. Nobilis Iacobouua Vuienczlauuſka de ar-
mis Leliuorum in partu periclitans viro pro ſe offerente
liberatur.

14 Testis 192. Honeſta Elizabeth Ioannis Roſemberski
Sartoris vxor Crac. circa partum maxime periclitata ſa-
natur.

15 Testis 203. Honeſta vxor Hieronymi Braczieiouſki
cuius

ciuis
rum
expe
16
ſi F
orſu
rata
17
kou
ratu
18
cou
ran
citu
19
vxo
ran
20
mit
plet
21
ran
xa
22
vxo
nio
23
a pe
24
ric
faſ
25
tun
faſ

ciuis, & mercatoris Cracouienſi. prius ab orſum paſſa ad vi-
rum Dei pro auxilio confugiens amplius ab orſum non eſt
experta.

16 Testis 254. Vxor Bartholomæi Pellifici de platea fan-
cti Floriani ciuis Cracouienſi. Ex alto cadens timēs ſibi ab-
orſum ad præſidium Sancti confugit, & eſt à periculo libe-
rata.

17 Testis 257. Vxor Bernardi Kleparczik de platea Sla-
kouienſi. Cracouienſi. in partu periclitans. poſt vota libe-
ratur.

18 Testis 270. Hedugis Iacobi gladiatoris ciuis Cra-
couienſi. de platea Caſtreſi. Cracouienſi. vxor in partu labo-
rans per merita viri ſancti cui ſe deuouerat à periculo edu-
citur.

19 Testis 279. Anna Bartholomæi Carpentarij Caſtreſi.
vxor Cracouienſi. manens & in partu magno periculo labo-
rans liberatur.

20 Testis 292. Anna Martini Aromatarij quandam infir-
mitatem muliebrem paſſa naturalem votis ad Sanctum ex-
pletis ſanatur.

21 Testis 310. Catherina Iurkouua de Caſimiria labo-
rans in partu nec parere valens commendans ſe Sancto eni-
xa eſt prolem.

22 Testis 316. Dorothea Matthiæ Sutoris de Cleparz
vxor triduo in partu laborans. Inuocato Sancti patroci-
nio peperit.

23 Testis 341. Catherina Vualenczina in partu laborans
à periculo liberatur.

24 Testis 360. Vxor Stanislai vitreatoris Cracouienſi. pe-
riclitans in partu poſt vota ad Sanctum per meritum ſuum
facta eripitur.

25 Testis 361. Barbara Paſzniczka de Crac. circa par-
tum grauiter egrotans, & vehementer laborans poſt vota
facta ſanatur.

- 26 Testis 385. Anna vxor Christophori Rimarz in platea Castreñ. plurimum dolore pariendi affecta, sana peperit.
- 27 Testis 389. Vxor Matthiæ muratoris sub Castro Cracouieñ. in partu grauitè periclitata à dolore, & periculo subleuatur.
- 28 Testis 407. Vxor generosi Domini Ioannis Pyenionzek quatruiduo in pariendo laborans, nec parere valens ad conditorem omnium Deum per merita Sancti confugiens est enixa filium.

Ex tabulis ad tumbam Sancti appensis.

- 29 Tabula 57. Quædam Domina ciuis Cracouieñ. per multos annos sterilis existas factò voto ad Sanctum breui tempore sensit se impregnata, & postea peperit puerum. Cuius postea puer cum grauitè infirmatus esset post vota sanatur.
- 30 Tabula 9. Nobilis quædam puerpera in partu periclitans post vota liberatur. Anno 1520.
- 31 Tabula 10. Quædam ciuis Cracouieñ. Domina cruciata dolore post vota liberatur. Anno 1520.
- 32 Tabula 75. Quædam Domina timens mortem ob partum Sancto se commisit, &c. Anno Domini 1521.

De his, qui totius corporis doloribus sunt quassati,

& per Sanctum Hyacinthum sanati.

Cap. XXVIIII.

- 1 Testis 9. Honeſta Barbara Nicolai Leuigatoris vxor per duos annos scabiem, & pruriginem totius corporis passa post vota sanatur. 1523.
- 2 Testis 10. Martha Thomaszouua Crac. toto triennio habuit totius corporis intrinsecus corrosiones ossiù, & medullarù ita quòd ambulare nequibat statim post vota sanata.

3 Testis

3 Testis 16. Honeſta Catherina de Lublin Cracouię manens triennio morbis, & ſcabię toto corpore ſparſa poſt vota ſanatur.

4 Testis 36. Honeſta Margaretha Albuſzouua de Biſkupye teſtatur ſe vidiffę tres pueros in Villa Trzebinia cuiuſdam Kmetonis, ita toto corpore incuruatos per vnã ſeptimanam quod nullo membro poterat ſe quiſque illorum mouere, vt autem ad ſepulchrum S. Hyacinti ſunt oblati ſtatim recti effecti ſunt in toto. 15 10.

5 Testis 125. Puer honeſtę Heduigiſ Marhiſouua colluſus toto corpore, & quaſtatus poſt vota ad S. facta ſanatur.

6 Testis 187. Stanislaus de Brzozouu dolorę puſtularũ totius corporis multo tpe paſſus poſt vota reddita ſanať.

7 Testis 206. Stanislaus Soſna faber ferrarius de Clepar dia pruritũ cutis multo tpe paſſus irremediabilę ſanatur.

8 Testis 277. Fælix naibergier aurifaber, & Scobinus, &c. ſcabię in toto corpore peſſimam habens, nec poſſibile curari per medicos artis ad diuinum confugiens remedium ſanatus eſt. Conteſtatur tabula 85.

9 Testis 279. Filius Bartholomęi Carpentarij Caſtreñ. graui inſirmitate deductus ad ſummam maciem à quo morbo poſtea inuocato diuino auxilio ſanatus eſt.

10 Testis 284. Barbara de Ferrak: Prouiſoris lignorum Regię maięſtatis vxor corpus totum puſtulis mirabilibus nõ paruę quantitatis cũ intenſiſſimo dolore capitis habęs humanoque præſidio carens ad S. Dei cõfugiens liberatur

11 Testis 299. Margareta filia Moti ſub Caſtro Cracouię. manens turpi contagione pruritus laborans perfectę ſanatur.

12 Testis 337. Filius Annę Stanislauouua de Cracouia totus non mediocribus puſtulis infectus poſt vota ſanatur.

13 Testis 371. Catherina Vyborna de Crac. grauem totius corporis inſirmitatem, & præſertim pectoris habens apparente ſibi S. Hyacinto conualuit.

14 Testis 396. Heduigis de stradomie in graui infirmitate in tumorem totius corporis corruens omnis humano præsidio carens, ad Sanctum Dei se deuouit, & sana surrexit.

Ex tabulis ad tumbam Sancti appensis.

15 Tabula 18. Generosus D. Petrus Popouuski graui quadam totius corporis pressus ægritudine bis namque quinque diebus, & totidē noctibus sanguis ex ore eius promanabat vberriimē, medicorum cura delusus opem sibi diuinam præfidari petiit, totoque corde se Sancto cōmittēs perfecte sanatur. Anno 1521.

16 Tabula 19. Quidam homo N. graui totius corporis pressus ægritudine a medicis destitutus à Sancto post vota inuatur. Anno 1521.

17 Tabula 23. Quidam Nobilis N. diuturna pressus infirmitate sanatur. Anno 1522.

18 Tabula 28. Domina quædam N. de graui, ac desperata infirmitate etiam amicis iam de salute diffidentibus post vota sanatur.

19 Tabula 30. Ioannes ciuis Cracouien̄, bis à graui infirmitate, & desperata per Sancti intercessionem liberatur. Anno 1519.

20 Tabula 39. Quædam Domina toto corpore in graui infirmitate conuassata inuocato diuino auxilio subleuatur. Anno 1521.

21 Tabula 40. Famosa Domina Dorothea ciuis Cracouien̄ toto corpore graui pressa ægritudine cum marito suo votis insistens, & ea complens cito perfecte subleuatur. Anno 1521.

22 Tabula 41. Quædam Domina ingenti oppressa ægritudine 24. mensis Iunij ad Sanctum Dei patrociniū implorando conualescit. Anno 1521.

23 T
1521
24 T
dete
25 T
conu
26 T
mata
27 T
N. gr
ad Sa
ro sec
conu
28 T
ti Fr
ris in
Dom
frustr
29 T
Crac
tem,
gini,
cito f
30 T
sancti
imple
vota
31 T
natur
32 T
corp
fugie
33 T
sanat

- 23 Tabula 46. Nobilis N. oppressus egritudine sanatur. 1521.
- 24 Tabula 47. Matthias Lanio ciuis Cracouieſi. morbo detentus liberatur. 1521.
- 25 Tabula 49. Matthias quidam graui egritudine pressus conualeſcit. 1523.
- 26 Tabula 52. Honestâ Agnes Olenczka grauius infirmata conualeſcit. x
- 27 Tabula 55. Stanislaus filius cuiusdam ciuis Cracou. N. grauius infirmatus cum medicorum de essent consilia, ad Sanctum votis expletis sanitati restituitur. Postea vero secundò, pater, & filius similiter egrotant, & post vota conualeſcunt. Anno 1522.
- 28 Tabula 59. Frater Mangolth ordinis minorum Sancti Francisci Cracouieſi. magna grauatus totius corporis infirmitate cum à medicis frustra speraret salutem ad Dominum per Sanctos Dei viros quærit salutem, & non frustratus spe conualeſcit. 77x
- 29 Tabula 60. Filia 30. septimanarum cuiusdam ciuis Cracouieſi. mercatoris incidit in desperatam infirmitatem, & cum a medicis destitueretur Sanctæ Mariæ Virgini, & Sancto Stanislao, & S. Hyacintho deuouetur, & cito sanatur.
- 30 Tabula 72. Quidam ciuis Crac. cum in egritudine sua sancti quæreret patrocinium sanatur, sed quia votum non implet iterum in eandem infirmitatem reincident, & post vota sanatur. Anno 1521.
- 31 Tabula 76. Puer quidam valde infirmus post vota sanatur. 1521.
- 32 Tabula 79. Generosa quædam Domina graui totius corporis quassata egritudine ad S. Hyacinthi auxilia con fugiens sanatur. Anno 1523.
- 33 Tabula 80. Famata quædam Domina N. valde egrota sanatur. 1523.

37 Tabula 81. Honesta Zophia ciuis Crac. infirma conualescit. 1523.

35 Tabula 82. Nobilis quidam grandi malo corporis oppressus sanatur.

36 Tabula 83. Quædam domina graui laborans infirmitate sanatur.

37 Tabula 85. Quidam Matthias Lanifex de Crac. magna oppressus infirmitate inuocato apud Dominum Beati auxilio sanatur. Anno 1523.

38 Tabula 87. Nicolaus de Ylza artium Baccalaureus in graui totius corporis conuassatione 14. hebdomadibus decumbens, & cibum nullatenus sustinere potens, omni humana ope destitutus diuinam implorans sanatur. 1518.

39 Tabula 93. Nobilis Elizabeth Szczygniouska passa totius corporis, & præsertim brachij vnus immensum dolorem per longum tempus post vota vero ad Sanctum facta sanatur.

40 Tabula 96. Puer quidã valde infirmus parentibus pro eo vouentibus sanatur. Anno 1524.

41 Tabula 97. Hedwigis Trembaczka vxor tubicinatoris Cracouien. graui totius corporis infirmitate pressa post vota sanatur. Anno Domini 1524. Die Lunæ 18. mensis Aprilis.

Deijs, qui in diuersis casibus contingentibus diuino auxilio, & S. Hyacinthi patrocinio liberati.

Cap.

XXIX.

TESTIS 115. Maximum miraculum contigit apud Kiouiam, & est depictum, ab antiquo in pariete Ecclesiæ Crac. S. Trinitatis prope maius altare S. Hyacintho præsentate Scite inuaserunt Kiouiam ad depopulandum eam cumque compleret Sanctus mysteria diuina apud altare,

&

& fratres acclamarent, S. Hyacinthus accepto venerabili sacramento fugere cepit, quæ colloquuta est imago B. Mariæ Virginis, iussitque se ab illo portari. Accepta igitur illa imagine alabastrina pondere duorum talentorum vel trium, vt videre est Crac. Boristenē fluuium accessit, & facta benedictione per aquam, tanquam per firmam terram cum fratribus ambulans, & se & fratres suos a periculo Tararorum liberavit. Et in testimonium huius miraculi adhuc per fluuium vestigium pedum S. Hyacinthi manet, & videtur semper ab omnibus vt testatur etiam ista Nobilis Doctrothea Pilauuina, quæ existens Kiouæ Vuolinæ Metropoli hanc semitam per aquam propriis oculis vidit, & hic testatur. Cōtestantur autem huic miraculo plures testes, vel ex fama, vel ex visu. Testis 2. Testis 153. & testis 407. qui in processu authentico videntur.

2 Testis 1. Reuerend. P. F. Andreas de Parzou dicecesis Gnesneñ. Sac. Theol. Bacc. prouincialis Poloniae ordinis prædicatorum testatur Dæmoniacū, qui liberatus est apud tumbam S. Hyacinthi cum multis clamoribus protestatū S. Hyacinthum esse virū Dei S. & locum vbi corpus eius factū requiescit vehemēter ardere, eūq; cogi a S. vt recedat.

3 Testis 6. F. Iacobus de Crac. ordinis prædicatorū testatur se per merita S. Hyacinthi cui se cōmendauerat magnū periculū rusticorū qui in ipsum irruerant, vt interimerent, euasisse atq; incolumem apparente sibi B. rediisse.

4 Testis 19 Domina Zophia vxor Sebaldi pictoris Crac. in subitam certam infirmitatem, ita quod mori iam videbatur, incidit, & factis pro ea votis mox à subitanea morte liberatur. Anno 1521. Carnispruij.

5 Testis 31. Honesta Hedwigis Slodouuniczka Cracouieñ. ab infamia obiecti sibi furti patrocinio S. Hyacinthi liberatur. Anno 1523.

6 Testis 32. Agnes Czieslina Crac. ad maritalem concordiam à qua per mariti crimen adulterij sequestrata,

erat per merita Sancti, cui se commédauerat, & cui vouerat, redit.

7 Testis 35. Catherina de Rzecizce in flumine Rudauka cadens submergi cepit, & iuuocato Sancti patrocinio liberatur. Anno 1523.

8 Testis 39. Laurentius de Radzieiou Crac. cantrifusor erat affectus veneno, & cum nullo remedio posset venenum educere Sancto seruo domini se deuouens, in melius mutatus est. Anno 1523.

9 Testis 40 Matthias Clericus de Cracouia, in quodam litigio graui cum aduersario suo, in quo in causa sua coram Commissariis succumbere debuit, quamprimum ad Sanctum votum fecit, in concordiam vltro venit.

10 Testis 55. Puer annorum trium honeste Heduigi Nicolai czeczotka denarium deuorauit, & eodem suffocatus est, & cum nullatenus extrahi posset post vota facta liberatur ab eo. Anno 1522.

11 Testis 58. Stanisla0 de Curouu Clerico Cracouiesi, necessarius quidam liber furto sublatu post vota restituitur. Anno 1523.

12 Testis 63. Honesta Barbara Giblouua de suburbio Cracouiesi. recognouit se plura beneficia meritis Sancti recepisse.

13 Testis 72. Iacobus Vuodziczka reformando bombardam globo, qui in ipsa erat, est vulneratus, post vota sanatur. Anno 1522.

14 Testis 81. Ioanes Monczynski 8. Iulij existens in montibus vngaricis Tatri nuncupatis, veniens Crac. grauissima febris percussus & delirans volebat se ipsum interficere suasu Diaboli: At postea apparere sibi S. Hyacintho à tam lethali casu est liberatus, adhuc videtur tabula Cracouiz in huius rei memoriam. Anno 1518.

15 Testis 94. Religiosa Virgo Emerentiana tertiae regulæ Sancti Francisci precibus Sancti Hyacinthi obtinuit ingress-

ingr

16

subl

17

fules

tem

liber

18 T

obru

vota

19

Vice

capit

& S.

liber

20

caus

vota

tutu

21 T

& a

S.H

educ

22 T

ab in

thi

23

dan

24

rea

25

vino

pro

26

ingressum sui ordinis . Anno 1521.

16 Testis 117. Ioanni Barila sutori Crac. quædam furto subblata restituuntur.

17 Testis 125. Hedwigis Mathissouua apud dominos confules Cracouieñ. furti accusata per quendam adolescentem factò, factis votis ad Sanctum Hyacinthum eius ope liberatur.

18 Testis 134. Mulier quædam ab aceruo lapidum graui obruta, collisa, & concussa cum penè iam moreretur post vota sanatur.

19 Testis 133. Generosus Dominus Stanislaus Gorski Vicecapitaneus Crac. ob crimen homicidij carceris, & capitis per Regem adiudicatus, dum se & vitã suam Deo, & S.Hyacintho commendasset, audita missa gratis à Rege liberatur. Anno 1514. x

20 Testis 158. Nobilis Corzenczki cum suo aduersario causam agens cû deberet omnibus suis bonis priuari post vota causam lucratur, & in omnium bonorum possessione tutus perseuerat. Anno 1510. x

21 Testis 160. Bartholomæus de Sondecz furti accusatus, & ad carcerem condemnatus, ac mortem visibiliter per S.Hyacinthum visitatus ex carceribus, & periculo mortis educitur. Anno 1521. 4. Septembris.

22 Testis 208 Stanislaus Sosna faber ferrarius de Cleparz ab incendio suæ domus ab hostibus inferendo S.Hyacinthi ope liberatur.

23 Testis 237. Anna Iaroslai Cantrifusoris vxor in furti damno iuuatur.

24 Testis 239. Zophia vxor Gregorii fabri Crac. furti rea, & accusata euadit.

25 Testis 241. Gener Petronillæ Nobilis matronæ ex vinculis, & carceribus catenis astrictus ab vno tyranno, pro eo votis datis liberatur.

26 Testis 244. Fælicia de Crupniki furto sibi subblata

votis peractis reaccipit.

27 Testis 260. Felicia vxor Ioachim post adulterium commissum cum adulter capite plexus esset, hæc euasit, & postea multis diebus commendans se patrocínio Sancti Hyacinthi, & penitentiam agens ex delicto suo in gratiam viri sui rediit.

28 Testis 267. Anna de platea Slacouieñ diris carceribus adiudicata, & pœnæ capitis: patrocínio sancti illæsa euadit.

29 295. Puer Catherinæ Benedictouua apud moniales Sancti Andree manentis aqua feruenti se perfundens in desperatam infirmitatem incidit, qui post vota facta citò sanatur.

30 Testis 315. Simon famulus Domini Thesaurarii Regni Cracouiæ manens media nocte in scisciis omnibus in profundissimum puteum cadens submergebatur quod rescies vxor sua subsidium p. & 2. dedit ei, & inuocans Sanctum, eius patrocínio è profundo puteo emergit.

31 Testis 315. Vxor eiusdem ex altissimo prouens ædificio sanatur.

32 Testis 346. Anna Bogussouua de platea hospitali furti falso accusata recurrens ad patrocinium Sancti liberatur. Contestatur tab. 32.

33 Testis 347. Hedwigis de Casimiria puella ex alto edificio cadens collisa vehementer, & quasi mortua habita in caput enim impegerat, post vota ad Sanctum emissa statim sanatur. Anno 1523.

34 Testis 354. Catherina de Biecz Crae. manens peste correpta liberatur contestatur Tabula 1. Anno 1519.

35 Testis 369. Soror Anna de tertio habitu S. Dominici peste correpta meritis S. Hyacinthi liberatur. Contestatur soror Agnes medio iuramento.

36 Testis 373. Barbara Calctniczka ob quoddam certum crimen homicidii reclusa in carcere, & per sex menses captiua

captiua fuit, quia enim pragnans erat expectabatur puerperium. Illa vero vota faciens ad S. Hyacinthum ex illo carcere modo quodam mirabili euadit.

37 Testis 377. Reuerend. Dominus Stephanus Gelbrikuuski magister artium a tentatione diaboli continua vt se propriis manibus iugularet suadente, cum ad S. se Hyacinthi conuertit patrociniū liberatur. x

38 Testis 393. Mater honestę Annę de platea Slacouię. apud Caliechnik inquilinam maneñ. captiuata, & capitali pœna punienda post votum filię pro ea factum mirabiliter euadit.

39 Testis 407. Generosus Dominus Andreas Pyenyonzek Referendarius sacrę Regię Maiestatis testatur quendam Cęturionem sibi 100. florenos sustulisse furto, sed quando ad S. Hyacinthum factum fuisset votum, pecunię illę mirabiliter restituuntur absque infamia furtum committentis. x

40 Testis 29. Laurentii de grodno equus cū ex improviso in fluuium Rudaua incidisset, & præ altis littoribus exire non posset mergebatur, patrono eius ad Sanctū vota emitteute exiit sanus. Anno 1523.

41 Testis 179. Matthias Papirek de Ogrodniki equum deperditum cum dolore, & merore votum ad Sanctum faciens rehabet. Anno 1490.

42 Testis 181. Nicolaus Hyelonek equum valde infirmū, cui aliter subuenire non poterat, ad Sanctum deuouens sanum accipit. x

43 Testis 280. Zophia Hanusouua mulier paupercula, & simplex & deuota duos pullos habens in aqua submersos tandem cum deuotione ad Sanctum pro patrociniō recurrens sanos atque viuos iterum reaccipit. x

Ex tabulis ad tumbam Sancti appensis.

† 44 Tabula 7. Generosus Dominus Czernij de Zabno extens in bello prutenico, ex improviso in quemdam lacum cadens, & in illo profundo cæno equo se voluens capit mergi, & in illo casu deuote ad S. Hyacinthū ptoclamans & se deuouens eiusdem auxilio, vt credit adiutus liberatur. Anno 1520.

45 Tabula 10. Ioannes Pyerni cognomento de Crac. ciuis multis tribulationibus, & anxietatibus diuexatus post vota ad Sanctum facta liberatur. Anno 1521. Februario.

† 46 Tabula 62. Nobilis Stanislaus Gromiszki semel, & iterum magnis periculis, & diuersis ope sibi à Sancto præstita liberatur. 1518.

47 Tabula 92. Agnes de Blonye passa tentationem diaboli per decem annos, vt se laqueo enecaret, aut aquis submergeret, & in hac angustia ad Sanctum confugit, & a tentatione liberatur.

Hæc sunt candide, ac deuote lector, quæ in gratiam Sanctæ deuotæque contemplationis, & ad Sanctum Dei virum Hyacinthum cuiuslibet piæ affectionis ad astruendam fidem, & excitandam deuotionem ex Processu autentico originali, quam breuissimè inferenda duximus ne longa series miraculorum fastidium legentibus pareret nec etiam eo modo ab enumerandis miraculis per virum Dei Hyacinthum factis destitimus, vt in aliquo tanto, ac tam celeberrimo viro, vel in sanctitate vitæ commendanda, vel in virtutibus Dei ope ab eo factis non solum ipsius verum etiam Dei gloriæ de esse videamur. Intermissimus autem ob breuitatis amorem, & præsertim visiones, & Apparitiones, quas diuersis temporibus, & personis variis morbis laborantibus Deo permittente idem Sanctus facere di-

re di
gina
gene
tion
exun
tres
biles
Dei
tur,
ab o
ctas
tes
ner

H
cor
adu
for
run
pro
pe
Ma
cio
pro
Or
ria
mu
cor
Pr

re dignatus est, quarum numerum vsque ad 36. ex suo originali computabimus. Visum est autem rei consentaneum generalem vitæ, & sanctitatis S. Hyacinthi commendationem, & testificationem (quæ ad tricesimum numerum exundat) ex professo præterire, cum grauissimi viri & Patres Ordinis in Processu descripti plurimas, & innumerabiles ad consolationem fidelium populorum per virum Dei virtutes factas præter eas, quæ scripturis continentur, & a testibus super positis medio corporali iuramento ab omnibus, & singulis roboratæ, ac firmatæ sunt factas iuridice & formaliter testificantur, nihil omittentes aut præterientes eorum, quæ veritatem rei concerneret videtur.

De Processus clausura, & munitione, atque per certos patres ad urbem transmissione.

Cap. XXX.

HIs itaque omnibus per ordinem testibus ad probandum, & testificandum euocatis atque per iuramenta eorum, quæ dicebant affirmantibus Commissarij ad hunc actum a sede Apostolica delegati ad vltiora secundum formam Canonicam procedere deliberauerunt, indixeruntque certum locum, diem, horam, mensem, & annum pro termino ad dicendum contra hæc omnia miracula, per testes producta, & testificata per procuratorem Regiæ Maiestatis, & in valuis Ecclesiæ affigi, & in publicis concionibus denunciari. Deputantur autem & portitores processus iam facti per eundem procuratorem duo fratres Ordinis scilicet Frater Simon presbyter, & Frater Valerianus Diaconus, à Commissariis Processum sigillatum, & munitum ad sedem Apostolicam portaturi, qui præmisso corporali iuramento pro fideli ab ipsi transportatione Processum præfatum cum omni modo forma, & iure fa-

Etum, de manibus Commissariorum Apostolicorum recipiē. accepta maiorū suorum obedientia, & benedictione Romam perrexerūt, & felicibus auspiciis appl. cantes, pię memorię Clementis VII. in manibus fideliter tradiderūt & negocium Canonizationis feruenter apud sedem Apostolicam vna cum pientissimo, & deuotissimo principe Sigismundo Primo Rege Polonię, tum etiā Reuerend. P. F. Andrea Suuientek olim prouinciali Polonię procurare ceperunt. Quod autem hoc cū veritate concordet duplici probatur auctoritate. Primo quidē libris Apostolicis consistorialibus, qui etiam nunc Romę habentur tum litteris ab eodem Clemente VII. in forma breuis ad fratres cōuentus Crac. destinatis clarius apparet. Nam in actis consistorialibus sic habetur Anno Domini 1526. Die Lunę decima septima mensis Decembris Romę fuit Consistoriū in quo fuit productus processus ex Polonia factus super Canonizatione fienda S. Hyacinthi de ordine predicatorum, & sanctissimus Dominus noster causam Canonizationis RR. DD. Senensi Episcopo Campegio presbytero, &c. De Casarinis Diacono Cardinalibus necnon RR. PP. Paulo de Capisuchis & Christophoro Panigarola Rotę Auditoribus commisit, & licet in his actis predictis consistorialibus de S. Hyacintho nulla sit mentio, sed tantum in albo locus est relictus, vt mihi in hoc negotio procurando oculis subiectum vidi, tamen per subsequentes Clementis Septimi litteras veritas elucescet clarumque redditur non alium tunc fuisse productum processum, quam S. Hyacinthi, & ad examen Cardinalium porrectum. Postquam verō sic institutum fuisset hoc eodem anno sub eodem summo Pontifice per Carolum Quintum infelix Directio Vrbs Romę accidit in qua omnes scripturę tam sacrę quam profanę cum diuitiis Romanis sunt discerpitę, diuulsę, dilaceratę, deperditę, inter quas prohdolor, & idem predictus Processus deperit, & sic a negotio pro-

pro
 re ei
 gem
 zati
 ris i
 cup
 ter
 Cra
 retu
 Ecc
 vt a
 qua
 sanct
 defi
 con
 ad a
 fuis

Ter

C
 die
 ctie
 rec
 infi
 mu
 pre
 min
 cij

promouendo erat destitutum, quia suo probationis tenore erat destitutum. Nihilominus tamen pientissimum Regem Poloniæ ardore illo, quem in promouenda Canonizatione S. Hyacinthi, conceperat succensum nec temporis intercapedo, nec vrbis direptio retardare potuit, quin cupitam Sancti gloriam, & honorem promoueret: Instanter igitur petiit, vna cum fratribus suprafati conuentus Cracouien. vt ad vltiora Sua Sanctitas procedere digna retur. At quoniam temporum calamitas, & quassata tunc Ecclesiæ negociorum magnitudo admittere non potuit, vt ad Canonizationem Sancti procederetur tam per se quam per protectorem Regni Laurentium Cardinalem sanctorum quatuor Coronatorum pio Regis, & fratrum desiderio satisfecit. & ea quæ pro tunc concedenda erant concessit donec & Ecclesia desiderata pace donaretur, & ad actum Canonizationis commodius accedere licitum fuisset.

Tenor litterarum Clementis Septimi Pontificis Maximi, quo conceditur festum, officium, Missa, & imagines de Sancto Hycinθο, & ubi testatur se processum ex Polonia recepisse.

Cap. XXXI.

CLEMENS Papa Septimus Dilectis filiis Prioribus, & fratribus domus S. Dominici Cracouien. ordinis prædicatorum Dilecti filij salutem, & Apostolicam benedictionem. Exponi nobis nuper fecistis, Quod alias felicitis recordationis Leo Papa Decimus prædecessor noster ad instantissimas preces carissimi in Christo filij nostri Sigifmundi Poloniæ Regis illustris, certis Episcopis tunc expressis, vt ad generalem inquisitionem vitæ sanctitatis, & miraculorum B. Hyacinthi fratris ordinis vestri, ac socij S. Dominici olim institutoris dicti ordinis procederentur manda-

mandauit. Ipseque processus per vnum ex fratribus domus vestrae clausus, & sigillis obsignatus nobis nuper presentatus illiusque examinatio tribus ex S. R. E. Cardinalibus & duobus Rotae auditoribus per nos commissa fuit, & licet ipse Hyacinthus dum in humanis egit, ac tempore quo creatori suo spiritum reddidit, ac posteaquam vita functus fuit plurimis claruerit miraculis, ac propterea magna Christi fidelium istius Regni multitudo ad Ecclesiam vestram in qua ipsius Beati corpus requiescit assidue confluat pluresque eiusdem Beati intercessionem preces suas quas ad Deum effundunt exaudiri firmiter credant, ipsaque pro Beato teneant, & reuerentur quia tamen in Catholico sanctorum annumeratus non est, dubitant an sibi facere liceat. Quare venerabilis frater noster Laurentius Episcopus praenestini. Cardinalis sanctorum quatuor nuncupatus dum regni protector tam praefati Sigismundi Regis quam vestro nomine nobis humiliter supplicauit, vt pro aeterni Regis laude, & gloria, ac ipsius Beati reuerentia, & honore necnon Ecclesiae decore, & Catholicae religionis splendore populique deuotione, & salute vobis singulis annis etiam priusquam ad illius canonizationem processum fuerit festum & officium eiusdem Hyacinthi in Ecclesijs, & domibus vestri ordinis dicti Regni, & prouinciae celebrandi, & celebrari faciendi licentiam concedere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui fideles quoslibet ad sanctorum Dei uenerationem, & iugem erga eos deuotionem vt ei a quo omne datum optimum, & omne donum perfectum procedit placere studeant prout possumus libenter excitamus. Huiusmodi supplicationibus inclinati vobis, & alijs, & aliorum domorum necnon monasteriorum monialium seu sororum vestri Ordinis in dicto regno, & prouincia consistentium fratribus, ac monialibus seu sororibus, vt de caetero perpetuis futuris temporibus in Ecclesijs domorum, &

mona-
sas in
die po-
te se-
in Ecc-
uincia
rum le-
quisit-
tiam,
tution-
trarii
missa
logo p-
tum l-
die 2.
Euan-

C
in C
nem
ordin-
bis e-
uus,
com-
gnar-
praef-
Can-
tum

monasteriorum vestri ordinis huiusmodi officium, & missas in memoriam eiusdem Hyacinthi annis singulis altera die post festum Assumptionis B. Mariæ Virginis immediate sequenti. celebrare eiusque imaginem depingi facere, & in Ecclesijs domorum, & monasteriorum dicti regni & prouinciæ depictam tenere libere, & licite valeatis ordinario locorum, & cuiusuis licentia super hoc minime requisita Auctoritate Apostolica tenore præsentium licentiam, & facultatem concedimus non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem quod propter præmissa dictus Sanctus Hyacinthus Canonizatus, & Cathalogo prædicto sanctorum ascriptus non censeatur. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 2. Februarij 1527. Pontificatur nostri Anno quarto. Euangelista.

*Breue Apostolicum super celebratione diei festi de
S. Hyacintho sub festo duplici per omnes
Ecclesia Polonia etiam Cathedrales. Cap. XXXII.*

Clemens Papa Septimus. Charissimo in Christo filio nostro Sigismundo Poloniæ Regi illustri, Charissime in Christo filii noster salutē, & Apostolicam benedictionem. Præsentauit nobis Prouincialis regni tui Poloniæ ordinis prædicatorum litteras maiestatis tuæ quibus nobis expeditionem negotii Sancti Hyacinthi, qui tam uiuus, quàm mortuus plurimis clauit miraculis, plurimum commendat, vt ad illius Canonizationem procedere dignaremur. Nos propter diuersa ardua negotia quibus ad præsens implicati sumus consideraui. ad actum huiusmodi Canonizationis procedere non posse, ac desiderauim. quantum cum Deo nobis licet tuis piis & honestis desideriis
satis.

satisfacere attendesi. Vt præfatus provincialis nobis exposuit fratribus dicti ordinis, alias ab hac sancta sede in qua diuina prouidentia sedemus concessum fuisse, vt festum, ac Missa & officium eiusdem S. Hyacinthi cum oratione de vno Confessore in omnibus Ecclesiis domorum ordinis, & Regni prædictorum celebrari posset Maiestati tuæ pro nunc cõcedendum duximus prout per præsentis concedimus. Quod in omnibus aliis Ecclesiis etiã Cathedralibus, quas Regni tui duxeris eligendas, & nominandas Episcoporum & prælatorum, quorum Ecclesiã per Maiestatem tuam nominatã fuerint, expressio accedente cõsensu, quas regni tui duxeris eligendas, & nominandas Missa, & officia cum oratione de vno confessore celebrari possint donec ad actum Canonizationis deuentum fuerit, ita tamen quod per hoc dictus Hyacinthus Canonizatus, & Cathalogo sanctorum ascriptus nullatenus censeatur. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris. Die 15. Iunij 1530. Pontificatus nostri anno septimo. Euangelista.

Nominatio Cathedralium Ecclesiarum per Sigismundum primum Regem Polonia pro celebrando festo S. Hyacinthi.
Cap. XXXIII.

Sigismundus Dei gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lituaniae, Rusiæ, Prusie, Masouie Dominus, & heres. Productum est coram nobis breue Sanctissimi Domini nostri quod ad verbum ita scriptum est. Clementis Papa Septimus, &c. vt supra. Hoc igitur Sanctissimi Domini nostri breue ea qua par est reuerentia accepimus. In quocum arbitrii nostri sanctitas eius esse voluerit certas Ecclesias nominare & eligere. In quibus missa & officia cum oratione de vno Confessore celebrari possint donec ad actum

actum Canonizationis deuentum fuerit. Nos Archiepiscopi, & Episcoporum prouincię Gnesneń. in Regno nostro expresso accedente cōsensu Ecclesias has nominandas duximus Metropolitanā Gnesneń. Cathedrales vero Crac. Vladislauięń. Posnanięń. Ploceń. omnes insup collegiatas quęcunque Metropolitanę, & Cathedralibus istis subsunt. Quamobrem potestate nobis a S. sede Apostolica concessa hortamur omnes prędictarum Ecclesiarum pręlatos, & canonicos, vt cum dies S. Hyacintho sacer aduenerit, Misam & officia de vno Confessore in Dei laudem, & Sancti huius commemorationem in Ecclesiis suis celebrari faciant, & nobis gratum facturi, & Dei sibi ea re gratiam & misericordiam conciliaturi ad quem omnis honor redundat, qui Sanctis eius pręstitus fuerit, harum ferie litterarum quibus in fidem sigillum nostrum est appensum. Datum Cracouię feria 3. post Dominicam letare proxima Anno Domini 1540. Regni nostri Anno 34. Samuel Episcopus Chelmeń. & Vicecancellarius sanctificat. Relatio Reuerendissimi in Christo patris Domini Samuelis Maczieiouuski Episcopi Chelmeń. & Regni Polonię Vicecancellarij.

*Littera singulorum Episcoporum, et expositio Ecclesiarum,
& consensus omnium pralatorum pro celebra-
tione festi supradicti Sancti.*

Cap. XXXIV.

Ioannes Archiepiscopus Gnesneń. Legatus natus, &c. constituit Ecclesias Metropolitanam, & collegiatas, & parochiales, & conuentuales Dięcesi Metropolitanę subiectis tam Pręlatis, & Canonicis, quā etiam Vicariis, & toto clero 1540. 11. Martij.

Lucas

Lucas Comes à Gorka Episcopus Vvladislauieñ. constituit Cathedralē Vvladislauieñ. & collegiatas, & parochiales, & conuentuales Diocesi Vvladislauieñ. subiectas in Archidiaconatibus Vvladislauieñ Pomeraniæ, & Cruszuicieñ. & omnibus Prælatis, & Vicariis sub p̄na 11. Martij Anno 1540. Datum Crac.

Iacobus Buczaccki Episcopus Plocen. constituit Cathedralē Plocen & collegiatas parochiales, & Conuentuales Diocesi Plocen. subiectas item in Archidiaconatibus Plocen. Dobrzineñ. Pultouieñ. omnibus Prælatis Canonis, &c. Crac. 20. Martij 1540.

Sebastianus Braniczki Episcopus Posnanieñ. constituit Ecclesiam Cathedralē Posnanieñ & collegiatas, & parochiales, & conuentuales, & in Archidiaconatibus Posnanieñ. Szremeñ. Vuarzfouieñ. Pczeneñ. omnibus Prælatis Vicariis sacerdotibus, & Canonicis 3. mensis Aprilis 1540. Crac.

Petrus de Gamratis Episcopus Cracouieñ. constituit Ecclesiam Cathedralē Cracouieñ. & collegiatas, & parochiales, & conuentuales in diocesi Crac. & in Archidiaconatibus Cracouieñ. Sendominieñ. Zauuichuofteñ. & Decanatibus Lipniceñ. Vuoyniceñ. Tarnouieñ. Iasleñ. Bieceñ. Bobouieñ. Sandeceñ. noui fori Dobziceñ. Scauivineñ. Zatorieñ. Osuicizimeñ. Palczineñ. Noui montis Volbrameñ. Lelouieñ. Andzeiouieñ. Vuroczimouieñ. Vuitouieñ. Pleffouieñ. Skaleñ. Opatouuiecz. & Vuislicieñ. Sokolino Xyõzniczen Kye Pilzneñ. &c. Crac. 15. Aprilis 1540.

Horum omnium litteræ sunt pergamenæ sigillatæ, & per extensum scriptæ, quas breuitatis causa volens prætereo. Sūt in processu transmissæ Romã 1543. authentico sigillis Commissariorum sigillato, & Notariorum. In hoc eodem processu est Breue Clementis Septimi quod fratres in Polonia in suis domibus possunt habere solemnem processio-

MB
1543

cessio
thi, q

Li

IO

S.

ctis n

tribu

in de

pate

tia P

nis

plur

alio

tero

quib

ferit

ad la

offic

tus,

nob

indu

tior

nost

tum

den

tia

An

nal

cessionem cum venerabili sacramento in festo S. Hyacinthi, quod statim hic inferendum duxi.

*Litteræ quibus conceditur, ut officium Sancti Hyacinthi
singulis Ferijs quintis dicatur Feria vacante
ac si iam esset Canonizatus.*

Cap. XXXV.

IOannes à toleto miseratione diuina tituli Sancti Sixti S. R. E. Presbyter Cardinalis Burgesi nuncupatus. Dilectis nobis in Christo vniuersis, & singulis patribus, & fratribus ordinis prædicatorum Prouinciæ Poloniæ salutem in domino sempiternam. Hodie Santissimus in Christo pater, & dominus noster dominus Paulus diuina prouidentia Papa Tertius Intelligens Sanctum Hyacinthum ordinis prædicatorum Prouinciæ Poloniæ Patronum quam plurimis clarere miraculis, cupiens propterea vestris, & aliorum Christi fidelium votis satisfacere vobis de cætero omnibus quintis Feriis cuiuslibet hebdomadæ, in quibus festum proprium non occurrerit prout in tertiis feriis de Sancto Dominico patre nostro fieri, & dici solet ad laudem omnipotentis Dei, ac vestri ordinis decorem officium de eo etiam solemniter, ac si iam esset Canonizatus, facere & dicere possitis per suæ viuæ vocis oraculum nobis desuper factum auctoritate Apostolica concessit & indulgit, in cuius rei testimoniū præsentibus nostras attestations litteras per secretarium nostrum fieri, & subscribi nostrique sigilli impressione communiri mandauimus. Datum Romæ apud Parionem in ædibus nostræ solitæ residentię sub Anno a natiuitate Domini 1542. Die vero tertia mensis Iunij Pontificatus præfati Domini nostri Papæ Anno Octauo. Ita attestamur, & fidem facimus A. Cardinalis Burgeñ. Ant. Barba Secret.

Bre.

Bene Clementis Septimi ad fratres Polonia, in quo conceditur in Ecclesiis fratrum predicatorum processio solemnitas cum venerabili sacramento in festo Sancti Hyacinthi.

Cap. XXXVI.

Clemens Papa Septimus Dilectis filijs Prioribus, & Fratribus ordinis Prædicatorum Prouincię Polonię, secundum morem eiusdem ordinis. Dilecti filij salutem, & Apostolicã benedictionem, Cũ dudum fel. rec. Bonifacius Papa Octauus prædecessor noster omnibus Christi fidelibus, verè pænitentibus & confessis, qui quotiescunque, & vbiçunque capitulum prouinciale per Priores & fratres eiusdem ordinis Prædicatorum celebraretur, Ecclesiam apud quam capitulum ipsum pro tempore celebrare contingeret tempore celebrationis illius a primis vespere diei, quo illud celebrari inchoaretur, vsque ad octo dies inclusiue, immediate sequentes deuote uisitent, & ad Ecclesię conseruationem ac fratrum, & priorum prædictorum sustentationem manus adiutrices porrigerent, nec essent, illam indulgentiam ac remissionem peccatorum, quam uisitantes Ecclesiam Beatę Marię de Portiuncula, alias de Angelis extra muros Assisinatensis, primo & secundo diebus Augusti quomodolibet consequebantur per suas litteras concesserit, ac Præsidenti huiusmodi capituli qui pro tpe foret, vt quatuor fratres idoneos presbyteros dicti ordinis pfectores, in cõfessores, qui cõfessiones quarũcunq; per cõnarũ Ecclesiã prædictã causa huiusmodi indulgẽtię cõsequẽdę accedentiũ, p ipsos octo dies dũtaxat audire, & cõfessionibus eorũ diligẽter auditis eisdẽ personis pro cõmissis (nisi forsã talia forẽt, propter quę sedes Apostolica esset merito cõsulẽda) absolutionẽ spendere, & pænitiã salutarẽ iniungere valeant, eligere, & deputare possint, Diocese sani loci, & cuiusuis alterius licẽtia sup eo

minimẽ

minimè requisita, indulserit, prout in eisdem litteris ple-
 nius cōtinetur, & sicut nobis insuper exponi fecistis, qua-
 tuor confessores ad cōfessiones Christi fidelium, pro dicta
 indulgentia consequenda confluentiū audiendas non sup-
 petunt, ac uos tēpore celebrationis vestri capituli prouin-
 cialis prouincię vestrę Poloniae iuxta morem dicti ordinis
 vnam solemnem, ac deuotam processionē, cum delatione
 Sacrosanctę Eucharistię Sacramenti vsq; ad maiore, seu
 aliam principalem Ecclesiā ciuitatis seu loci, in quo illud
 celebratur face, e consueuistis, Et dilecti filii Prior, & Fra-
 tres conuentus Cracouiensis dicti ordinis, quibus vt festū
 quondā, S. Hyacinthi, qui miraculis claruit, & cuius cor-
 pus in eorum Ecclesia requiescit, annis singulis certa die
 celebrare possint Apostolica auctoritate indulgunt extitit
 in festo huiusmodi, similiter processionem cum delatione
 eiusdē corporis Christi celebrare consueuerint, & de con-
 fessione Apostolica, cuius vigore processionē prædictam,
 tempore celebrationis capituli prouincialis huiusmodi
 celebrare non possitis, ac propterea cupiatis ibi, ac etiā
 vt apud omnes Domos, & Ecclesias ordinis, & prouincię
 prædictorum similiter, quę apud dictam Domum Craco-
 uien. celebratur, in eodem festo Hyacinthi celebrare pos-
 sit indulgere, Nos qui deuota pii patris affectione, liben-
 ter prosequimur fidelium prædictorum deuotionem ser-
 uentius inualescere, & illorum animarū saluti fructuosius
 consulere volentes, vestris in hac parte supplicationibus
 inclinati, Præsidenti pro tempore existenti vestri prouin-
 cialis capituli tempore celebrationis illius non so-
 lum quatuor, sed etiam alios octo, sicq; duodecim fratres
 presbyteros eiusdem ordinis professores in confessores,
 qui Christi fidelium prædictorum dictis octo diebus
 durantibus confessiones audire, & eis pro commissis
 absolutionem impendere, ac pænitentiam salutarem in-
 iungere possint, eligere, & deputare. Nec non de cetero

tempore celebrationis capituli prouincialis huiusmodi cum delatione Sacramenti, prout consueuistis celebrare. Nec non tam in eiusdem Sancti Hyacinthi, quam etiam in Sancti Antonini, nuper Canonizati festis diebus, in omnibus domibus, & Ecclesijs uestris prouinciæ prædictæ, processionem cum delatione Sacramenti huiusmodi, sicut in alijs festis sanctorum uestri ordinis facere consueuistis, solemniter facere, & celebrare, libere, & licite valeatis quibusuis Apostolicis, & prouincialibus, & sinodalibus consilijs editis Generalibus, uel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, cæterisque contrariis nequaquam obstantibus, auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & pariter indulgemus. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die xxiii. Iunii 1530. Pontificatus nostri Anno Sexto, Euangelista.

Litteræ Reuerendis. Cardinalis sanctorum quatuor Coronatorum ad Regem Poloniae, quibus sumnum Pontificem excusat, quod statim ad Canonizationem non accesserit promittit tamen Canonizationem futuram. Cap. XXXVII.

Serenissimo Principi, & excellentissimo Domino Domino Sigismundo Poloniae, &c. Regi inuictissimo. Serenissima Regia Maiestas post humillimam commendationem, Proximis his elapsis diebus redditæ fuerunt mihi litteræ Maiestatis Vestræ quibus mihi mandabat, ut negotium Canonizationis sancti Hyacinthi, quam per Sanctissimum Dominum nostrum absolui, & celebrari desiderat apud Sanctitatem Suam commendatum habere. Quod ut soleo feci libenter. Apertis igitur Maiestatis vestræ litteris, quas ad Sanctitatem suam scripserat cognitoque in

hanc

hanc
Sua e
mend
etiam
Sanct
stater
hoc r
in ea
adue
quies
hulus
inter
in Ec
sius
per f
ta ter
brati
mira
tuitu
leat
Datu
renti
Litter
Rom
no n

hanc rem ardentissimo sui regij animi desiderio Sanctitas
 Sua egregiam V. Maiestatis religionem vehementer com-
 mendauit asserens id tum ob religionis augmentum tum,
 etiam vt Maiestati vestre honestissimo desiderio fiat satis,
 Sanctitatem suam non minori affectu optare, quam Maie-
 statem vestram desiderare. Sed dolet enixe Sanctissimum
 hoc negotium, & desiderium Maiestatis vestre piissimum
 in ea tempora simul incidisse quibus ob tam notissimam
 aduersarum, & diuersarum rerum molem negotium hoc
 quieto vt decet animo, absolui non posset, sed pro futura
 huius rei absolute pro nunc in spem dedit initiũ, quod
 interim Missa, & officium cum oratione de vno confessore
 in Ecclesiis, quas Maiestas Vestra duxerit eligendas in ip-
 sius S. Hyacinthi honorem, & gloriã celebrari possint
 per suas in forma breuis litteras concessit ad magis que
 ta tempora Canonizationem ipsam dante Domino cele-
 braturus, & Beatum ipsum sanctorum Cathalogo suis ita
 miraculis exigentibus deuotissimo Maiestatis vestre in-
 tuitu solemniter ascripturus, &c. & feliciter semper va-
 leat Maiestas vestra cuius bonæ gratiæ me commendo.
 Datum Romæ die 25. Iunij 1530. Humilis seruitor Lau-
 rentius Cardinalis sanctorum quatuor Coronatorum.

Littera Sigismundi Primi. Ad Clementem Septimum Ponti-
fiscem Maximum quibus iterum Canonizatio-
nem Sancti Hyacinthi exposulat.

Cap. XXXVIII.

Beatissimo in Christo Patri, & Domino Domino Cle-
 menti diuina prouidentia Papæ Septimi Sacrosanctæ
 Romanæ, ac vniuersalis Ecclesiæ Summo Pontifici Domi-
 no nostro clementissimo, Beatissime Pater, & Domine

Domine clementissime. Reuoco ad memoriam Sanctitati
 Vestrae egisse me per litteras, & apud diuos praedecessores
 Sanctitatis Vestrae Pontifices Maximos & apud Sanctitate
 vestram in causa Canonizationis S. Hyacinthi fratris or-
 dinis praedicatorum, cuius cineres, & ossa in aede Sanctiss.
 Trinitati dicata Cracouiae à populis meis religiosissimè
 visuntur, & sanctissimè venerantur, Licet autem Sanctitas
 Vestra festum eiusdè Beati, ob vitam bene actam, & mira-
 cula, quibus post mortem corruscat postridie celebritatis,
 Assumptae Deiparae Virginis à Christi fidelibus singulis
 annis celebrandum instituit, voluit tamè Sanctitas vestra,
 & in litteris Apostolicis cauit ne propterea Beatus iste san-
 ctorum Cathalogo ascriptus censeatur. Quae res non mo-
 dicè animos subditorum meorum angit: Proficiscitur igitur
 ad Thronum Sanctitatis Vestrae is venerabilis, & reli-
 giosus vir F. Thomas de Szyczouu prouincialis Regni mei
 in hoc negocio, quod apud Sanctitatem Vestram curatur
 rus est. Rogamus plurimum eandem, dignetur in hac re
 huic viro benignas aures praebere, & id quod ad Christi
 gloriam vere pertinere putat decernere, & statuere in quo
 Christus, cor, & animum Sanctitatis Vestrae dirigat, & ean-
 dem Sanctitatem vestram sanam, & incolumem pro con-
 firmatione, & consolatione mea, & totius Rei Christianae,
 quam diutissimè seruet. Commendo me, & populos mihi
 subiectos Sanctitati Vestrae. Ex ciuitate mea Cracouie si. die
 15. mensis Martij Anno Domini 1530. Regni vero mei
 xxiv. Sigismundus Rex Poloniae manu propria significat.
 Hae litterae sunt Romae repertae 17. Octobris 1590. in do-
 mo R. D. Ludouici Regien. Abbatis campani, & redditae
 ad manus Illustris. D. Bernardi Maczieouuski Sereniss.
 Sigismundi Tertij Regis Poloniae ad Sedem Apostolicam
 oratoris, & hic sunt insertae.

huic vniuerso magnum gaudium magnamque consolationem allatura. commendamus nos humiliter Sanctitati V. quam Dñs Deus seruet sanam diu & semper felicissimam. Petricouia die 20. mensis Maii Anno Domini 1539. Eiusdem Sanctitatis Vestre humiles, & deuoti Capellani Ioannes Dei Apostolicę sedis gratia Archiepiscopus Gnesnensis. Legatus natus, & regni Polonię primas vna cum Reuerendissimis DD. Episcopis & capitulis in hac Synodo sanctę congregatis Sigilla quatuor extra.

De noua commissione Apostolica sub Paulo Tertio Pontifice

Maximo in Poloniam data ad examinanda mina

Constituto Cula S. Hyacinthi. in Cap. XXXX.

DVm igitur Pontifex Maximus, & Regis animus, & status spiritualis instantiam non solum laudasset, sed etiam intimius perspexisset processu tamen originali in direptione Urbis Rome caruisset. (licet copia verum non authentica ad ipsum transmissa fuisset) Iquo maturius in eare procederet, & desiderio Regis, & populi deuoti satisfaceret quatuor Cardinales S. R. E. super hoc negotio examinando instituit, qui tamquam sedis Apostolicę Commissarij rem penitus introspicerent, & ipsa bene perspecta ad sedem predictam fideliter quidquid fecerint referrent. At ipsi predicti Cardinales (quia exiguo res fulciebatur fundamento) deliberarunt in Poloniam nouam Commissionem facere, vt si quid tale fuisset quod rem altius eleuaret eandem sua fulcirent auctoritate. Commissionis vero tenor est talis. Nos Ioannes Dominicus Episcopus Ostienensis Cardinalis, Traneñs, & Ioannes Petrus tituli sancti Sixti Presbyter Theatinus, & Alexander S. Marię in via lata Ducatus Cesarinis Cardinales misericordie Diuina nuncupati, Iudices & Commissarij in causa in fra scripta Canonizationis Apostolicę Auctoritate deputati, Reuerendis

dis no
Migil
no Ec
charit
PP X
lonia
effect p
olim S
in vit
& qu
bat cu
doru
pa, ad
nolen
super
cynth
sincer
peren
redig
rumq
Apos
trans
de ex
ces.
locu
in for
litter
lico S
ne S
& de
lis vi
cator
expo
clare

dis nobis in Christo dilectis Dominis, Abbati monasterij
 Migileñ Cracouieñ diocesis, & Decano, ac Archidiacono
 Ecclesie Cracouicñ, salutem, & sinceram in Domino
 charitatem. Noueritis quod nuper postquã fel. rec. Leonis
 PP. X. per litteras Serenissimi principis D. Sigismundi Po-
 lonie regis illustris significato, quanta iam diu fuisset, & tunc
 esset populorum deuotio ad sepulchrum S. Hyacinthi, qui
 olim S. Dominici socius, & participus vite extiterat, & tam
 in vita quam post mortem, multis miraculis praeclarerat,
 & quod propterea idem Dominus Sigismundus Rex, cupie-
 bat eundem S. Hyacinthum, si dignus repertus fuisset san-
 ctorum Cathalogo aggregari, & ascribi. Præfatus Leo Pa-
 pa, ad Canonizationem ipsius S. Hyacinthi ritè procedere
 nolens, tunc Cracouieñ, & Premisleñ, Episcopis, quatenus
 super vita, fama, & conuersatione, ac miraculis ipsius S. Hy-
 acinthi tam in vita quam post obitum factis, diligenter &
 sincere Apostolica Auctoritate, inquirerent, & testes reci-
 perent, & eorum desuper attestaciones, in publicam formã
 redigi facerent, & deinde processum ipsum clausum, eo-
 rumq; sigillis munitum, ad ipsum Leonem Papam, & sedem
 Apostolicam, per proprium, seu alium nuncium fideliter
 transmittere curarent, per quasdam mandauerat & dein-
 de ex certis tunc expressis causis tunc Episcopum Leodi-
 censem, & quendam Iacobum Erdzieffou Canonicum in
 locum Cracouieñ & Premisleñ Episcoporum per alias suas
 in forma breuis litteras surrogauerat, ac processus vigore
 litterarum huiusmodi in partibus factus in sacro Aposto-
 lico Consistorio præsentatus & causa super Canonizatio-
 ne S. Hyacinthi, huiusmodi facièda, S. R. E. Cardinalibus,
 & demum nobis commissã fuerat nobis proprie venerabi-
 lis viri Martini prioris prouincialis, ordinis fratrum prædi-
 catorum prouincie Polonie iuxta morem dicti ordinis
 expositum fuit, quod licet ex processu iam factò speretur
 clarè constare, quod præfatus S. Hyacinthus Cathalogo

sanctorum ascribendus sit nihilominus tam dictus Sigifmundus Rex, quam Martinus prior Prouincialis præfati adhuc cupiât super miraculis, tam ante, quam post processum præfatum factis in dies magis refulgentibus de nouo inquiri, & testes desuper recipi, & examinari, ac eorum dicta & attestationses in publicam formam redigi, & de eis vt de negotio Canonizationis huiusmodi liberius procedi possit, in eodem sacro Consistorio fidem fieri: Nos attendentes probationes nemini coarctandas esse, & iustæ petentibus consensum denegari non debere, neque untes in præmissis personaliter interesse, vobis de quorum fide & diligentia plurimum in Domino confidimus, in negotio huiusmodi vices nostras, quoad hoc vt vnus vel duo ex vobis coniunctim procedentes, ita tamen quod tertius in locum cuiuslibet vestrum pro tempore impediti succedere possit, super miraculis huiusmodi inquiratis Apostolica Auctoritate prædicta diligentius veritatem, ac testes desuper recipiatis, & eorum dicta & attestationses in publicam formam redigi faciatis, & demum ea ac processum superperinde factum, clausum, vestrisque sigillis munitum, ad Sedem Apostolicam per fidum nuntium fideliter transmittere curetis, omniaque & singula alia, quæ nos in præmissis duntaxat facere, ac exequi possemus facere & exequi valeatis eadem Auctoritate Apostolica, qua fungimur in hac parte tenore præsentium subdelegamus. In quorum fidem præsentis fieri, ac per secretarium nostrum ad hoc à nobis specialiter deputatum subscribi, ac sigillorum nostrorum appensione communiri fecimus. Datum Romæ in præfato Consistorio sub Anno à Natiuitate Domini 1539. Die vero decima octaua mensis Augusti, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini Nostri Domini Pauli diuina prouidentia Papæ Tertij. Anno Quinto. Philippus Riccabella.

*Tenor litterarum pro exhumatione ossium B. Hyacinthi
& in nobiliori loco depositione Cap.*

XXXXI.

DVm hæc ita agerentur & desiderium populorum au-
geretur, cæpit deuota plebs apud fratres Prædicato-
res Cracouien. insistere vt glebam corporis Sancti Hyacin-
thi, quæ multos latuerat dies (licet nõ sine magno prodi-
giorũ, & miraculorũ fulgere, & numerositate) a terra elle
uaræt, & certiorẽ locũ, quo oculos pro necessitatũ suarũ
fubleuamine ad Sanctũ Hyacinthũ confidentius dirigere
possæt eis assignaræt. Non defuerunt tales qui deuotioni
populorũ annuentes ad Sedem Apostolicam confugerunt
supplicantes humiliter quatenus ossa B. Hyacinthi hone-
stiori loco condere permitterentur. Quorum petitioni
Summus Pontifex Paulus tertius pijs aures præbens per
Reuerend. Antonium S. R. E. Cardinalem exhumationem
libenter concessit. cuius concessionis tenor est talis.

Antonius miseratione diuina tituli Sanctorum qua-
tuor Coronatorum presbiter Cardinalis Dilectis in Chri-
sto Priori & fratribus domus S. Trinitatis Crac. ordinis
fratrũ prædicatorũ Salutẽ in domino. Ex parte vestra fuit
propositũ corã nobis quod vos pro singularis deuotionis
affectu, quẽ ad Beatũ (vt pie creditur) Hyacinthũ olim or-
dinis fratrum prædicatorũ professorem & B. Dñici ipsius or-
dinis institutoris socium geritis, cupitis corpus seu ossa
eiusdẽ B. Hyacinthi quæ humi in Ecclesia domus vestræ
S. Trinitatis iacēt in aliquo eminẽti & alias cõdecenti lo-
co cũ debitis reuerẽtia & honore reponere & reponi face-
re, quod vobis licere dubitatis absq; sedis Apostolicæ di-
spensatione seu licẽtia speciali. Quare supplicari fecistishu-
militer vobis q. asseritis q. festũ, & Missa, ac officiũ eiusdẽ
Beati Hyacinthi cũ oratione de vno cõfessore in oĩbus
Ecclesijs

Ecclesijs domorum dicti ordinis in Regno Polonia constitutarum ex concessione sedis Apostolicæ celebrantur per sedem eandem de opportuno remedio iuris prouideri Nos igitur uestris supplicationibus in hac parte inclinati Auctoritate Domini Papæ cuius penitentiariæ curam gerimus & de eius speciali mandato super hoc uiuæ uocis oraculo nobis facto, uobis ut corpus seu ossa huiusmodi exhumari, & in eadem Ecclesia in aliquo eminenti, & alias condecienti loco cum debitis reuerentia, & honore Ordinarij loci, vel cuiusuis alterius licentia minime requisita, reponi facere liberè & licitè possitis, uerisq; existentibus præmissis indulgemus, plenamq; ad id licentiam & liberam concedimus facultatem non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, cæterisq; contrarijs quibuscunq; Datum Romæ apud Sanctû Petrum, sub sigillo officij penitentiariæ Kal Julij Pontificatus domini Pauli Papæ tertij Anno quinto Æ. de Villa noua, Hæc. Guiddatus.

De inuentione ossium Beati Hyacinthi Testimonium Reuerendi P. F. Thomæ Szyczouu Prouincialis Polonia Ordinis Prædicatorum Cap. XXXXII.

NE mihi de Sacri corporis siue ossium S. Hyacinthi inuentione minor fides præbeat, deliberavi de uerbo ad uerbum testimonium inuentionis suprafactorum ossium delibro uita B. Hyacinthi in pergamento descripto antiquo (& per Reuerendissimos P. Dominos Auditores sacri palacij authenticato) Reuerendi P. Thomæ de Szyczouu prouincialis Polonia huic libro inserere, & ad posteros horum memoriam transmittere Quod sic incipit Quoniã in sacris literis scriptû comperimus Thob. 12. sacramentum Regis abscondere bonum est opera autem Dei reuelare, & confiteri honorificum est. Hinc nos frater

*Ubi est
iste Liber?*

frate
Polo
una
Tri
libus
toru
quon
mini
& in
relic
uon
cent
cult
sanè
noni
sun
257
dolp
pro
ces,
gifu
toti
scop
con
zati
per
ma
grat
sper
rixy
nim
fed
sup
rum

frater Thomas de Syczou prior provincialis provincie
 Polonie licet immeritus fratrum ordinis prædicatorum
 vna cum patribus & Fratribus Conuentus Sanctissimæ
 Trinitatis in Cracouia omnibus & singulis Christi fide-
 libus ad honorem & gloriam omnipotentis Dei & san-
 ctorum amicorum eius notum facere dignum duximus
 quomodo iuxta iam dudum quibusdam vtriusq; sexus ho-
 minibus Deum timentibus a Deo factam reuelationem,
 & in scriptis historicis lexarata[m] testificationem ossi &
 reliquæ B. Hyacinthi patris & fundatoris primi Con-
 uentus nostri Crac. & cæterorum in Regno Polonia quies-
 centium, in malis & periculosis temporibus hætenus oc-
 culta reuelari & reperiri debueret, ac etiam cum cæteris
 sanctis in regno Polonia recondita numero senario Ca-
 nonizati quod priori anno de Beato viro Hyacintho fa-
 ctum de clarari fuisse in hunc modum Anno Domini
 1577. Satagente & instigante olim venerabili fratre Lu-
 dolpho sacre Theologiæ ac totius veræ Philosophiæ
 professore provinciali vigilantissimo post frequentes pre-
 ces, & intercessiones Serenissimi & inuictissimi Regis si-
 gismundi primi feliciter moderni ac etiam cum tempore
 totius coronæ venerabilium Archiepiscoporum & Epi-
 scoporum ac capitulorum Cathedralium & Synodalium
 congregationum super promouenda, & fienda Canoni-
 zatione B. Hyacinthi, & cum interiecto tempore, multis
 per plures patres nostros diffinitores a Sacrosancta Ro-
 mana sede Apostolica in forma breuis, & bullis obtentis
 gratijs. Tandem Anno Domini incarnationis 1543.
 spem firmam in diuina gratia non inpecuntiarum thesau-
 ris qui nulli in archis parati habebatur collocantes vna-
 nimi voto Deo & Sancto suo Hyacintho iuxta decretum
 sedis Apostolicæ erigere, & edificare locum eminentiorē
 supra sacellum trium Regum capimus adaptare & mu-
 rum versus Ecclesiam infringere, & inter fractionem, vel
 frap-

frangendum murum supra altare de compassione Beate
 M. Virginis reperta est capsula siue armarium muratū
 restudiatum, vbi reperta fuerunt ossa integri hominis of-
 ficiose recondita licet aliquantisper per ignem adusta &
 rubicunda facta nec tamen in aliquo lesa vel diminuta
 & quia ossa & reliquæ B. Hyacinthi à multorum anno-
 rum curiculo forsitan vltra quam ducentorum occulta-
 ta fuerunt, & pænitus nostro æuo ignota prædicta ossa ta-
 liter reperta putabantur fore B. Hyacinthi, & sic ex con-
 gerie laterum quæ inter frangendum distam capsam in-
 ciderant, reuerenter cum cineribus quorum erat magnæ
 scutellæ quantitas, & quibusdam particulis laminam
 cuprearum recollecta, & in sacristiam reuerenter de-
 lata fuerunt, cuius adustionis hæc conijciebatur fuisse
 ratio, quoniam a fundatione conuentus bina vice vsq;
 ad præsentia tempora Conuentus cum Ecclesia fertur
 fuisse incineratus, & præfata capsula siue armarium vbi
 ipsa ossa latebant ex parte Ecclesiæ, & non nisi vnico
 latere vel fenestrula medio latere clausa fuerant. Ea
 propter ardor ignis murum accenderat, & capsam ligneam
 cuius cineres comperti sunt & similiter laminam cupream
 absumpsit saluis miraculose ossibus, & reliquijs præfa-
 tis. Postea circa principium mensis Iunij facta congrega-
 tione Fratrum mendicantium in domo nostrâ & ro-
 gato Reuerendissimo suffraganeo fratre Dominico, &
 cum eo multis ex prælatis & canonicis Ecclesiæ Cathed-
 ralis in fidei testimonium, & concursu populorum as-
 sistentium vtriusq; sexus non modico, ex deuotione, & fle-
 bili gaudio accedente, & acclamente quod eorum tempo-
 ribus diu desiderata ossa, & reliquæ inuenta subleuataeq;
 fuissent, sepulchrum B. Hyacinthi, quod erat intra mu-
 rum excauatum & ante facellum B. Virginis, vel vt co-
 muniter nominatur trium regum à terra duobus cubitis
 cleuatum apperimus, & cestulam reperimus quibus reli-
 quijs

Conflagra-
 tio Et
 sic

quis p
 ptis, &
 sum, &
 num, &
 sunt,
 reos
 rius
 put. c
 mani
 mult
 & cæ
 nis
 qui
 nera
 uent
 locu
 fore
 Deo
 Hist
 zari
 retu
 tur
 regr
 vel
 sed
 nibu
 don
 dem
 cet
 con
 ter
 tisl
 dim
 sus

ne Beata
muratu
minis of
adusta &
eliminata
anno-
occula-
a ossa ta
ex con-
blam in-
magna
aminum
nter de-
ur fuisse
ice vsq;
fertur
um vbi
vnico
t. Ea
n lignea
cuprea
prafam
ongre-
& ro-
nico, &
Cathed-
um as-
ne, & fle
tempo
euateq;
ra mu-
vt co-
cubitis
s reli-
quijs

quis per Reuerendissimum prafatum D. suffraganeu rece-
ptis, & ad medium Chori delatis, & alijs prius (vt pramif-
sum est) repertis simul a sportatis in presentia Prælato-
rum, & medicoru chyrurgicoru anatomiã scientiu reuisa
sunt, & mutuo comparata & compertum est diuersa fo-
re ossa quia priora integri hominis, & reliqua iterum alte-
rius corporis, & saltem inferiores partes, quarum ca-
put cum cæteris superioribus membris, & partibus puta
manibus, brachijs, & pectore non comparebant, vnde
multum murmur, & admiratio presentibus Prælatis,
& cæteris facta est. sed & quibusdam præsertim Luteran-
issimo infectis subsanationis occasio facta fuit. Ego etiam
qui supra frater Thomas protunc prior & vicarius ge-
neralis prouinciæ existens cum patribus, & toto Con-
uentu pro ea re tristes, & stupidi effecti, non alium
locum certo scientes vbi tantæ reliquæ requirendæ
forent, fiduciam denique plenam habentes in Domino
Deo & ex patrum priscorum narrationibus, & ex libris
Historicis quod eo tempore reperiri eleuari, & Canoni-
zari deberent, quo respublica Christiana in fide periclita-
retur quod pro tunc per Luteranam factionem agitaba-
tur, & ipsum Regnum Poloniæ ex proxima vastatione
regni Vngariæ illo tempore pauore, & timore vrgebat,
vel angustiabatur, vnde & fratrum nedum nostrorum
sed & aliorum ordinum, & religionum imo & in contio-
nibus vulgaribus per verbi Dei præcones commodabatur
domini Dei & Sanctorum suorum negocium, & sic tan-
dem domino Deo miserante 22. die mensis Iunij videli-
cet decem millium Martyrum hora vesperarum iam fere
consumato præfato D. Hyacinthi sacello dum ego fra-
ter Thomas cum fratre Ioanne conuerso Conuentus Vra-
tislauenf illius totius operis Magistro & archiecto circa
dimensionē graduū, quibus foret ad sacellū congruus ascē-
sus conferebā semper de Sanctis ossibus tacitus, & tristis

reuoluens & ecce subito venit in mentem ex fratrum
 & patrum conferentijs, vt profundius in eodem loco mu-
 rus foderetur, quoniam & vidi quasdam in muro cauatur-
 ras profundiores, & ita factum fuit diuina, vt existimo vo-
 luntate, vt p̄fatus frater Ioānes cum fratre Protasio artis
 socio foderent me ab opere abeūte & sine mora repererūt
 lapidem planum muro inferiori suppositum vel infixum,
 & mox me reuocato ipsum ostenderunt, & iussi cautius
 tractari lapidem, & comperimus sub eodem criptam siue
 capsam lapideam eodem lapide artificiose plano conten-
 ctam & sic pro nocte futura omnia reliquimus intacta, &
 integra. In crastino hoc est in Vigilia S. Ioannis Baptista
 ea quæ facta fuerunt retulimus Reuerendissimo Domino
 Petro Archip̄suli Gnesn̄i Ecclesie & Episcopo Cra-
 couiē qui cum catu p̄latorum & canonicorum, & fa-
 milia non pauca eodem die adueniens iussit teuare supe-
 riorem lapidem, & tandem visis sacris bustis in loculo la-
 pideo, & plumbeo collocatis mandauit, vel iussit m̄hi fra-
 tri Thomæ quatenus totum cum capsis in Chorum reue-
 renter deferrem quod & feri, circumstante vtriusq; sexus
 & status multitudine & iterum in medio chori collocatis
 reliquijs accessit p̄fatus Reuerendissimus antistes &
 reuidens & tractans ossa & circumspiciens omnes reli-
 quias & loculos ipsarum dixit, Istæ sunt veræ reliquie
 Beati viri Hyacinthi, & affans venerabilis dominus Ioan-
 nes Borek decretorum doctor & Decanus Ecclesie Crac-
 auerauit ita omnino esse, quoniam & in vrbe Roma ta-
 liter absconditas, & inuentas ipse p̄sens videbat, Ta-
 liter ego cum Dei laudibus inuenta & protinus sacrilia
 delata, & religiose custodita vsq; ad tempus p̄fati sa-
 celli consummationem & dedicationem fuerunt, & ita
 his gestis cepimus cum Dei auxilio negotium ipsum fidu-
 cialius pertractare & demū Serenissimo, & inuictissimo
 Regi Sigismundo huic operi multum deuoto per nos rem-

gestar
 tu pra
 Maie
 per t
 ria re
 manu
 flore
 vene
 p̄. te
 aus fl
 ctus
 scui
 rant
 ta &
 ter a
 sum
 infi
 tum
 ribu
 Do
 pte
 Arc
 sac
 gin
 ma
 nis
 lan
 tij,
 La
 ce
 Vi
 no
 ci
 fo

gestam proponere & supplicias pro consumatione & orna-
tu præfati sacelli & lapidei sepulchri exposcere At sua
Maiestas dum ex ore meo audiuit præactam rationem su-
per tempore inuentionis protracto & post in ueteri histo-
ria reuiso & audito, tamquam princeps Catholicus larga
manu pro consumatione operis porrexerit nobis centum
floreos in moneta & præfatus Reuerendissimus 10. &
venerabile Capitulum de quorum gremio olim erat. B.
Pater Hyacinthus 20. Dominus Ioanes Odrououoz de cu-
ius stirpe, & veteri clara familia istem fere vltimus reli-
ctus fuerat 25. flor. sic & cæteri Christi fideles promi-
scui sexus & conditionis gratanter plus & minus obtule-
rant ex quibus ipsum sepulchrum, & gradus & pauimen-
ta & ferramenta. ego idem frater Thomas pro tunc al-
tera vice prouincialis nutu Dei feci coaptari & con-
sumari, Per omnia benedictus Deus unus & trinus per
infinita S S. Amen. Consecratum est finaliter præfa-
tum sacellum sub tali titulo, vt in tabulis affixis parien-
tibus clare in ipso sacello declaratur Anno Dom. 1545.
Dominica xiiiij. post festum S Trinitatis mense vero se-
ptembre Luna 26. ego Petrus de Gamratis Dei gratiam
Archiepiscopus Gnesneſi & Episcopus Cracouienſi hoc
sacellum ad honorem Dei omnipotentis, Beatissimę Vir-
ginis Mariæ, & B. Hyacinthi cōsecraui Altare autem hoc
maius ad honorem Dei omnipotentis, Beatissimæ Virgi-
nis Mariæ, Passionis domini, Sanctæ Crucis, coronæ, &
lanceæ eius Virginis Mariæ cōpassionis, Sancti Lauren-
tij, Venceslai, longini, Erasmi, Valentini, Sancti Iuliani,
Lazari, Sanctæ Apolonix, Christianæ, Beatorum vero de-
cem millium Martirum, & beatarum vndecim milium
Virginum reliquias in eo inclusi. sepulchrum vero ad ho-
norem Dei omnipotentis, B Virginis Mariæ, Bcati Hy-
acinthi, Reliquias vero beatorum Martirum stanislai Epi-
scopi Proti & Hyacinthi & Beati Thomæ confessoris de
Aqui-

fratrum
locò mu-
cauatu-
rimo vo-
ffio artis
epererūt
infixum,
cautius
tam siue
conten-
tata, &
Bapristæ
Domino
o Cra-
m, & fa-
re supe-
oculo la-
mthi fra-
m reue-
q; sexus
allocatis
tistes &
es reli-
reliquiæ
nus Ioan-
& Crac-
Roma ta
bat, Ta-
sacristiæ
sati sa-
& ita
sum fidu-
tissimo
nos rem
ge-

Aquino in eo inclusi. singulis Christi fidelibus hodie vnum & in die anniuersario huiusmodi ipsam visitantibus quadraginta dies de uera indulgentia in forma Ecclesiæ consueta concedimus, eodem tempore consecrationis supradictæ reliquiæ, quæ existimabantur esse B. Vitti Episcopi Lubusani de ordine Prædicatorum de cuius Sanctitate frequens memoria habetur in veteri Historia B. hyacinthi sunt collocatæ intra altare maius in eodem sacello cû suis cineribus, & similiter reliquiæ B. Hyacinthi sunt reconditæ intra altare secundû, & in fundo altaris in capsâ decenti sunt collocatæ, verum os brachij vnus intra lapidem sepulchri a tergo est specialiter inculsum &c. Hæc ex libro prædicto. Addit autem idem Reuerendus pater causam inuentionis reliquiarum Beati Hyacinthi pluries visa lumina & faces accensas super locum vbi reconditæ fuerunt & ad eundem locum dæmonum eiulatus in obsessis corporibus qui & locum monstrabant, & se vri & accendi in eodem fatebantur. Adfuit etiam pluries mira odoris fragrantia, quæ procul dubio ex reliquijs Sancti promanans eas esse veras Beati Hyacinthi designabat.

De noua Capella & noui altaris Beati Hyacinthi erectione Cap. XXXXIII.

x **P**ost hæc omnia supradicta cum res alto tegetetur silentio & propemodum per 50. annos ob deperditum Processum negocium Canonizationis B. Hyacinthi in curia Romana intermissum fuisset suscitauit dominus Deus spiritum Reuerendî P. fratris Melchioris Mosticeñ. Sacræ Theologiæ professoris, & tunc iam quarto Prouinciæ Põloniæ Prouincialis existentis, qui ad capitulum generale sub Reuerendissimo Paulo Constabili Ferrariens. Magistro ordinis Generali Anno Domini 1580. Romam euocatus apud Gregorium xij. Pontificem multis egit conatibus

(præha-

(pre
Regi
folio
statis
gnar
ad re
perd
liber
mam
ptun
dem
lis C
Qua
capi
giur
dum
ci S.
in h
dina
Pol
uifi
neg
rior
pel
cun
cub
te p
bat
lib
tat
mi
Re
Ma
tul

(prehabita olim Sanctæ memoriæ serenissimi Stephani Regis Poloniae, & quorundam Baronum ad Sedem Apostolicam comendatione) quatenus ex plenitudine potestatis Apostolicæ ad Canonizandum sanctum annuere dignarerur obnixè quoq; præcatus est Sanctitatem suam, ut ad reperendum processum tempore Clementis septimi de perditum manus adiutrices dare velit. Quod pius pastor libenter præstitit, dataq; excommunicatione super Romanam illum diligenter inquiri mandauit, cuius præceptum felicior secutus est euentus, nam 15. Iulij eodem anno reperta est copia processus in archiuo Cardinalis Caraphæ Theatini qui postmodum fuit Paulus [Papa Quartus, qua inuenta venerandus senex meliora sperare capit. Itaque relicta hac copia apud Reuerendū D. Georgium Ticinium Camerarium Apostolicum (quæ postmodum ad manus Reuerendi Dñi Thomæ Treteri Canonici S. Mariæ Transyberim testamentaliter peruenit, & in hac vltima expeditione ad manus Illustrissimorū Cardinalium Congregationis sacrorum rituum delata est) in Poloniam lætus redijt, de negotio in posterū melius prouisurus. At vero domum rediens antequam ad vltiora negotij se extenderet, cogitare cœpit in quo de hoc glorioso Sancto magis mereri possit, incidit in mentem Cappellæ Beati Hyacinthi fornicem ampliari præsertim cum locus esset antea angustus vt potè trium vel quatuor cubitorum: Quoniam verò iam vltima suæ senectutis morte præmebatur, id quod cogitauerat agredi non valebat; Prehabito tamen maturo consilio, & longa deliberatione me fratrem Seuerinum Cracouien̄, ex ciuitate Gedanen̄ Ducatus Prussiae ad Capitulum Præmijslieñ. euocauit, & oblata mihi à bonæ memoriæ Reuerendissimo Paulo Constabili Ferrariē Generali Magistro, & prouinciæ Polonię gratiā Magisterij titulo, & laurea insigniuit, insuper Regentem studij

generalis Cracouienſiſimul, & Prædicatorem ordinarium ex eodem capitulo aſſignauit, Hoc facto Cracouiam rediens mecum de ſuo primo intento tractare inſtituit imo, & operi cum iniunctione obedientiæ præfecit Moſ igitur diuina ope fretus, & B. Hyacinthi patrocini adiuſtus haud ſegniter negotio inſiſtere cepi, multorumq; proborum atq; piorum hominum ope, nec non aſſidua ſollicitudine breui temporis ſpatio primum ipſam Capellam poſtmodum verò ipſum altare in quo Reliquiæ B. Hyacinthi, & oſſa recondenda erant cum magno ſplendore, & ſumptuoſo apparatu ex alabaſtro albo & ſubſuſco pulchra varietate permixto notabili altitudine duodecim columnis alabaſtrinis, & tribus fornicibus & octo tabulatis decoræ magnitudinis cum diuerſis Sanctorum ſculptis imaginibus Deo auſpicæ feliciter conſumauit atq; ex omni parte vt artis ratio ferebat auro puro obteſti. In tabulatis vero talia carmina ſculpta cernuntur.

A fronte Altaris Tabula prima.

Confefſor Hyacinthe tuam benediſte cateruam
Orbatam votis, adiuca ſupplicibus.
Pondere peccati premimur pretioſe petentum
Perſoluas petimus pacta parata preces.
Deſere nec ſlentem precibus tu ſancte cateruam,
Cui Dcus æternos contulit eſſe dies.

Tabula Secunda.

Sancte vir immenſo maior virtutibus orbe
Calicolum ſanctis adnumerate choris.
Aſpice nos precibusq; tuos defende Polonos,
Ne Stygij ſiant præda cruenta Ducis.

Da tua curramus celeri vestigja passu,
Vt Regni simus pars quotacumq; Dei.

Tabula Tertia.

Ossa sub his hīs aris Hyacinthi sacra beati.
Condita sunt multos, quæ latuere dies,
Rege Sigismundo, & Gamrato præfule diuum
Munere sunt miro, fortà reperta loco.
Corruscans varijs diuum virtutibus Urbem
Auxilijs istam reficit ille suis.
Quem populus Grachum cœlesti numine fultus
Deuotè sacra relligione colit.

Tabula Quarta.

Gregorius totum sanctis dùm corrigit orbem
Legibus, ac Christi dulcia iussū suadet,
Et Stephanus claras dùm Regni suscipit arces
Sauromatum, superans Moschica tella virum,
Quingentos decies octo post mille fluentes,
Tresq; annos sælix regia sceptrā tenet.
Hæc clebris Hyacintho conditur ara Beato,
Cuius nunc iterum hic inclita gleba iacet.

A Tergo Altaris Tabula prima.

Splendida ne mirere hospes monumenta, labores,
Artificum largam nec venerare manum.
Tradere nam voluit tabulis mansura per æuum
Marmoreis sancti tot pia facta viri.
Scilicet eximius fratrum isto ex ordine Doctor
Condidit hoc pulchrum nunc seuerinus opus.

Tabula Secunda

Nobilis at magnam Catherina Vvapouuska benigne
 Aere iuuat partem, ritè secuta patres.
 Atq; alij multi, quos terra Polona quietos
 Diues alit, læti dona dedere sua.
 Floreat vt sancti totum diffusa per orbem
 Fama viri precibus qui iuuat vsq; piis.

Tabula Tertia.

Fluctibus oppressi nautæ, celiq; ruina
 Cum fuerant, clamant sancte Hyacinthe faue.
 Tunc cunctus pelagi cecidit fragor, æquora, venti
 Strauerunt, portus naufraga turba petit.
 Hic quoq; fallacem sacris cacodemona verbis
 Torfit, & in stygias iuisit abire domos.
 Quid memorem cunctos vitali lumine cassos,
 Queis dederat vita commodiore frui.

Tabula Quarta.

Huic cedunt rapido tumentia flumina vado,
 Et firmat gelidas pendulus Ister aquas.
 Hic pressas segetes, & sata cadentia culmo
 Orando releuat, tristiaq; arua fouet.
 Quot cæcos visu, quot claudos gressibus, & quot
 Perfractos membris viribus ille iuuat?
 Quot febres, quot sanguinolentia vulnera dicto
 Ac meritis sanat, quis numerare queat?

De ossium sue Reliquiarum Beati Hyacinthi honorifica translatione Cap. XXXXVIII.

Absolutis omnibus, quæ ad opificium prædictæ Cappellæ, & altaris requirebantur supererat supranominatis sacris Reliquiis, quæ iam pridem à suo loco pristino eleuata erant depositionis sue translationis festum celebrare. Ad maiorem igitur sancti honorem contigit Sanctæ memoriæ Serenissimum Stephanû Regem debellatis atq; profusis hostium Moschouitarum copiis, Liuaniaq; subacta victorem Cracouiam rediisse, & ob ingentes Illustris ac Generosi Ioannis Zamoscii virtutes neptim suam eidem in vxorem tradidisse, atq; ad easdem nuptias penè totum Senatam, omnemq; florem nobilitatis confluisse. Qua occasione accepta Admodum Reuerendus P. frater Mælchior Mosticeñ. Prouincialis Poloniæ vnâ cum toto Cracouieñ. religioso Conuentu adhibitis Sacræ Sedis Apostolicæ mandatis, atq; ad hunc solemnem actum plurimis vtriusq; status Primatibus vocatis, Præsentibus Illustrissimis Alberto Bologneto, & Andrea Batorio S.R.E. Cardinalibus nec non RR. PP. DD. Cracouieñ, Ploceñ. Premyslieñ. Chelmeñ. & Cameneceñ. Episcopis cum magna populorum multitudine, piarumq; mentium deuotione in die sanctissimorum Petri & Pauli Apostolorum ad gloriam & laudem Dei, Sanctisq; perpetuum in terris honorem, harum Reliquiarum prædictarum translationem fecit, easq; in altare alabastrinum de quo supra fit mentio quâ honorificentissimè per eisdem Reuerendiss. Episcopos collocari procurauit. Quæ vt melius & verius videantur testimonio Reuerendiss. Episcoporum litteris exarato, luculentius patebit. Cuius tenor est huiusmodi: Petrus Myskouuski Dei gratia Episcopus Cracouieñ. Significamus præsentibus litteris nostris, vniuersis & singulis quorum interest præsentibus

tibus & futuris harum notitiam habituris, Quia nos ad petitionem venerabilium ac Religiosorum fratrum ordinis prædicatorum S. Dominici Conuentus Ecclesiæ Sanctissimæ Trinitatis, intra muros Cracouien. scilicet Fratris Antonij Prioris Hylarij superioris Felicis & Seuerini, Sacræ Theologiæ doctorum, Bartholomæi, & Victorini. S. Theol. Baccalaureorum totiusq; Conuentus eiusdem Ecclesiæ Sanctissimæ Trinitatis, vnâ cum Illustrissimis, ac Reuerendissimis in Christo patribus, & Dominis Alberto Bollogneto Massanen. Sanctissimi Domini nostri Gregorij xiiij. in Regno Poloniæ Nuntio, Petro Dunin Volski plocësi, Ioâne Borukouuski præmislien. Martino Bialobrzesky Camenecen. eâdem gratiam Episcopis. ossa D. Hyacinthi sub altari secundo versus gradus seu scalas superioris sacelli sitas in loculo ligneo clauis ferreis obfirmato, & munito, ibidem à quadraginta circiter annis recondita, vt litteræ in pergamento scriptæ, quæ in eodem conuentu habentur largius præmissa deponunt. Qui locus vnâ cum osse brachij eiusdem B. Hyacinthi in theca stannea rotunda iustæ longitudinis secundum proportionem eiusdem brachij reconditi, in posteriori parte altaris supra fati vti in dictis litteris annalibus descriptum erat, inuenit cum litteris ad partem superiorem seu clauisram eiusdem thecæ stannæ ita exsculptis, & expressis. Hic sunt reliquiæ Sancti Hyacinthi, per fratres Felicem & Seuerinû sacra Theologiæ professores reuerenter recipiën. & brachijs suis sustinen. &c. qui processionaliter ad altare maius concomitante magna turba sexus vtriusq; hominum, quæ ad eum actû pro sua deuotione conuenerat eandem deportauerunt, ac ibidem apertus est locus prædictus ligneus, in quo publicè visa sunt prædicti Diui Hyacinthi ossa cum suo Craneo venerabili sacculus verò scriptus, in quo eadem reliquiæ in dicto loculo fuerant recondite,

condita, & ob vetustatem pro tunc ex cemento recenti intra altare contractam lacer inuentus est. In superiori verò parte prædicti loculi reperta fuit Cedula in pergameni de Anno Domini 1544. Die septima mensis Septembris sub titulo olim Reuerendissimi Petri de Gamratis Archiepiscopi Gnesnen, & Episcopi Cracouien. continens in se repositionem ossium D. Hyacinthi scripta. Postmodum facta reuerentia condigna prædictis reliquiis, ipsiq; exosculatis in sacrarium Ecclesiæ, & Conuentus eiusdem honorificè deportari iussimus ac sub custodia obligatione sigilli eiusdem loculi certorum prælatorum nostrorū ad id deputatorum tamdiu asseruauimus; altare nouum alabastrinum pro condendis huiusmodi reliquiis comparabitur, mandauimus deposuimus & leuauimus. Tandem eodem anno Mercurii verò ipso die festi SS. Petri & Pauli Apostolorum Hæc eadem ossa D. Hyacinthi in præsentia infrascriptorum Prælatorum nostrorum maximaq; vtriusq; sexus concurrente, & spectante populi frequentia ibidem in eodem sacello altaris superioris de lapide alabastrino nouiter constructi in scriniolo stanneo reposuimus, & condidimus. In cuius rei fidem & testimonium præsentem sigilli nostri appensione communiri, ac Notario nostro præsentem subscribi iussimus, & mandauimus. Datum Cracouiæ Anno Domini 1583. Die 19. mensis Iunii Præsentibus Reuerendis Magnificis Generosis ac Nobilibus dominis Stanislao Craszinski Archidiacono Cracouien. Laurétio Gosliczki Decano Ploceñ, Paulo Débski Alberto Szidlouuski, Maria Klodzinski Martino Skarszeuski Prelatis, & Canonicis Ecclesiæ nostræ Cathedralis Cracouien. Ioãne Fierli de Dombrounicza Castellano Byeczeñ. & Referendario curiæ Sacræ Regiæ Maiestatis, Gasparo Maczieiowski Magistro stabuli capitulo Lencicieñ, Andrea Ze-

brzydouski pocillatore Sacræ Regiæ Maiestatis. Ad depositionem verò eorumdem ofsium B. Hyacinthi præsentibus Reuerendissimis supra nominatis Episcopis nec non Reuerendiss. Andrea Batthorio de Slomnio Præposito Miechouieñ Alberto Brudzinski custode Crac. Ioanne. Crafzinski cantore Crac, Christophoro Podoski, Laurentio Gofzilicki, Christino Drosdouuski, Martino Sclarzueuski, Stanislaò Skarfzeuski, Andrea cziekliński Prælati, & Canonicis Ecclesiæ nostræ Cathedralis Cracouieñ. præsentem etiam Serenissimam Dñam Regina Poloniæ D. Anna olim piæ memorię Sigismundi primi filia, & Sigismundi Augusti pię defuncti sorore, Simeone, Georgio. Alexandro fratribus & Illustrissimis Ducibus Sluceñ, Nicolao Lyefznouuolski Castelano Podelasseñ. Felice czirski Iudice terræ Cracouieñ. Paulo Sczauinszi Magistro Curia S. Reginalis Maiestatis & aliis quam plurimis sexus vtriusq; & conditionis Christi fidelibus fide dignis circa præmissa peragenda existenti testibus. Deniq; in superiore parte altaris sub figura alabastrina supina in theca plumbea os brachii eiusdē sancti, prout in priori altari simplici conditum fuerat certis de causis præsentibus eisdem testibus condidimus. Petrus Myszouuski Episcopus Cracouieñ significat. Petrus Dunin Vvolski Episcopus Ploceñ. Ioannes Bornkouuski Episcopus Præmiisliēñ. Regni Poloniæ Vicecancellarius significat. Sigilla 4. Reuerendiss. Bollognetti. qui postmodum fuit Cardinalis factus Reuet. Ep̄i Cracouieñ. Ploceñ. Præmiisliēñ.

Est autem consecratum altare prædictum eodem Anno scilicet 1583. die Dominico in festo S. Dominici patris nostri coram plurima vtriusq; sexus & status siue conditionis multitudiue cuius consecrationis notula in pargameno in theca Reliquiarum altaris talis est: Anno Domini 1583. Die Dominico septima mensis Augusti. Ego Iacobus Mileuuski Dei gratia Episcopus Laodiceñ

Mileuski

diceñ
rem l
num
thi
Stan
conf
indu
hodi
tibu
fuet

De

P
Ma
den
Me
nib
riu
fan
fan
gen
fui
bo
mu
tur
sta
cit
mu
gn

dicesi. Suffraganeus Gracouien. &c. Hoc altare ad honorem Dei omnipotentis, & B. Mariæ virginis, necnon omnium sanctorum, & singulariter in memoriam S. Hyacinthi confessoris consecraui, in eoque reliquias sanctorum Stanislai, Floriani, Thomæ Aquinatis, & D. Hyacinthi confessoris, & Sancti Seuerini sigillo suo munitas inclusi, indulgentiasq; his omnibus, qui adfuerunt consecrationi hodie vnum annum, & in die anniuersario ipsum visitantibus 40. dies de vera indulgentia in forma Ecclesiæ consueta concessi.

De noua pro Canonizatione S. Hyacinthi ad Sixtum Quintum Pontificem Maximum expeditione.

Cap. XXXV.

Peractis omnibus istis, quæ ad altaris, & sepulchri huius sancti decorem pertinere videbantur Deo Optimo Maximo inspirante ad processum Canonizationis eiusdem Sancti cum Reuerendo patre prouinciali supradicto Melchiore Sacræ Theol. Magistro, & Priore Crac. & omnibus patribus prouinciæ, & conuentus Cracouien. maturius accedere deliberauimus. & inuocato Dei nostri (quæ sanctorum suorum curam habet, & custodit omnia ossa sanctorum suorum ne conterantur) auxilio, & fauore, Regem Stephanum ibid. Cracouicæ commorantem humiliter fuimus deprecati, vt apud Sanctissimum Dominum nostrum bonæ, & fælicis recordationis Gregorium XIII. Summum Pontificem Canonizationis causam agere dignaretur. Qui nostræ supplicationi annuens petitionem instantissimam ad eundem Romanæ sedis Antistitem fecit, eamque sigillo communiuit. Idemque pientissimus Rex ad Cardinalem Farnesium protectorem Regni epistolam præcatoriam misit, postulans, vt apud sanctam

sanctam sedem Apostolicam nomine Regis pro causa huius sancti dignaretur ferre subsidium. At vero iniuria temporum factum est quod & ad optimum pastorem Papam Gregorium Decimum tertium morte præuentum litteræ datæ non peruenierunt. Et nobis cunctantibus Regis Stephanum mors inopina, & repentini casus eripuerunt. Anno vero Domini 1587. In aduentu Domini. Cum Serenissimo Sigismundo Tertio Rege Poloniæ pietissimo, Domino meo clementissimo Cracouiam veni, & per Reuerendum patrem prouincialem F. Fœlicem S. Theol. Magistrum, in prædicatore ordinarium constitutus iterum ad conscribenda miracula animum, & calamum applicaui eidemque libro miraculorum cautius, & diligentius ea, quæ mihi sub fide dignis testibus offerebantur, quæ manu tangere, & oculis perspicere potui diligenter consignauimus quousque mihi Romam proficiscendum erat. Namque in capitulo Louiciensi, 1586. pro festo S. Michaelis diffinitor Generalis Capituli electus, cogitare cepi, quatenus non tantum religionis negocium cuius causa Romam properandum erat, sed etiam causam Canonizationis Sancti Hyacinthi ad sedem Apostolicam afferem promouendam, Communicato igitur cum patribus Cracouien. consilio (cum prouincialis Poloniæ Fœlix ob contagionem pestis longè abesset, nec ad eum aditus facilis esset) accepta supplicatione fratrum illius Conuentus ad Serenissimum Sigismundum Tertium Regem nostrum Vuarsouiam properaui. Et in comitiis generalibus Vuarsouien. tam pietissimi principis, quam etiam religiosissimæ, & Serenissimæ Anne Reginæ Poloniæ, & oïum Episcoporum, & Palatinorum Castellanorum, & Nunciorum terrarum, qui Catholica, & auita fide, & pietate pollebant litterarum præsidia accipiens Romam Dei adiutorio, & Sancti Hyacinthi præsidio properans feliciter perueni. Hæc autem sunt litteræ quarum recommenda-

tione

1587

tionem
exor

Littere

SA
S r
Dom
Be
beat
vna
di co
prac
que
xeru
auct
Æq
Miss
Alia
min
opo
dem
iden
auct
apu
ner
Don
mei
uier
neg
S. V
qua

tione fultus apud sedem Apostolicam negotium sum
exorsus.

*Litteræ Serenissimi Stephani Polonia Regis ad Gregorium
Decimum tertium Pontificem Ma-
ximum.*

Sanctissimo Domino nostro diuina prouidentia Grego-
rio XIII. Vniuersalis Ecclesiæ Dei Pontifici Maximo
Domino meo clementissimo.

Beatissime pater D. clementissime. Post oscula pedum
beatorum. Serenissimi superioris ætatis Reges Polonia
vna cum Reuerendis Episcopis sæpius iam Apostolicæ se-
di commendarunt suis litteris Fratrem Hyacinthum sacri
prædicatorum ordinis virum singularis sanctimonix at-
que admirabili præstantia maximarum virtutum. A diu-
xerunt, & illam petitionem, vt eiusdem Apostolicæ sedis
auctoritate inter sanctos Catholica Apotheosi referatur.
Æquitati petitionis, quædam concessa sunt, vt est sacrum
Missæ sacrificium oratione de vno Confessore inserta.
Alia vero, vtpote consecratio seu Canonizatio ipsa ho-
minis admirandis virtutibus clarissimi sunt ad tempus
oportunitis commodiusque dilata. Interea vero cum eius-
dem integerimi viri, qui idem comes Sancti Dominici
idem discipulus fuit, continuo Sanctitas florescat, & libris
auctoritate publica conscriptis, mirificè piis hominibus
apud Deum suffragari, varioque elucere miraculorum ge-
nere probetur Iusta, & pia religioforum patrum Sancti
Dominici familiæ videlicet Prioris Prouincialis Regni
mei totiusque conuentus sanctissimæ Trinitatis Craco-
uiens. petitione adductus hoc ipsum vetus, & inchoatum
negotium B. Hyacinthi Canonizandi Beatissime pater
S.V. commendo simulque ab eo peto, vt rebus omnibus,
quæ huc attinent animaduersis testimonijsque cognitis
tandem

tandem id de tali tantoque viro declaret, quod diuini nominis laudi quod pietati Christianæ, quod Catholicæ Ecclesiæ incremento iudicauerit consentaneum maxime futurum. Sanctitatem Vestram in Ecclesia Christi administranda diu prospere valere cupio. Datum Cracouiæ 14. Septembris Anno Domini 1583. Regni vero nostri octauo Sanctitatis Vestræ obsequentissimus filius Stephanus Rex Poloniæ manu propria.

Litteræ Serenissimi Sigismundi Tertij Poloniæ, & Suecici Regis, ad Sixtum Quintum Pontificem Maximum.

SANCTISSIMO, ac BEATISSIMO PATRI, & DOMINO DOMINO SIXTO diuina prouidentia Papæ Quinto Sacrosanctæ Romanæ, ac vniuersalis Ecclesiæ Pontifici Maximo Domino clementissimo. Sanctissime, ac Beatissime in Christo Pater, & Domine Domine clementissime. Post osculæ pedum beatorum, mei, regniq; & dominiorum meorum diligentem cõmendationem. Quod Serenissimos Poloniæ Reges prædecessores meos iam inde à multo retro tẽpore à Dominis S. V. p̄decessoribus Pontificibus Maximis summo studio petiisse intellexi, Idem ego, vt non minori a S. V. petam adducor tum illorum exemplis, tum ipso pietatis officio, nimirum vt S. Hyacintho S. Domini discipulo, & comiti religiosissimo, quem propter miracula ab ipso tum viuo tum defuncto edita populus meus magna pietate veneratur Apostolica auctoritate diuorum honorem tribuat Rem hanc Sanctissimo huic viro iam pridem debitam, & cum à Regibus ipsis, tum ab hisce populis diu expetitam variæ superioris ætatis tum perturbationes tum difficultates in hoc S. V. ac meũ tẽpus protulerunt quasi extremũ hono-

honorem hunc suum à S. V. D. Hyacinthus expectasse , ac eum illi potissimum acceptum referre voluisse videatur. Quamobrem supplico S. V. velit tū ea, quæ iam à superioribus Pontificibus , & instituta & concessa eo in negotio fuerunt tum vitam, ac us, nec non ea quæ discessum ex hac vita sancti illius viri sunt cōsequuta cognoscere, Ac si qui dem erunt eiusmodi, quæ non humana vi, sed singularis cuiusdam diuinæ gratiæ præsidii perfecta sint uti sane sunt ipsæ diuina, ne patiatur diuinum hominē debito hic inter homines premio carere. Excitet admiratores virtutum, & miraculorum illius ad vitam illius imitandam , ac Deum Opt. Max. qui ita mirabilis est in sanctis suis tanto ardentiore pietate colendum Erit hoc omnibus sæculis commorabile S. Hyacinthum S. V. Pontificatu sanctum esse declaratum, qui eo honore quasi deinctus perpetuo S. V. salutem ad hanc Ecclesiæ Dei procuracionem , quam tanta vigilantia S. V. moderatur, & gubernat, Deo cui adstat, & quem præsens intuetur commendabit, ac meus etiam Regni que mei in cælis assiduus erit patronus. Negotij totius istius progressum, ac quid de miraculis diuinam sanctitatē viri istius comprobantibus cognitum exploratumque sit venerabilis Seuerinus eiusdem fratrum prædicatorum instituti sacerdos, & Theologus ad S. V. perferret cuius ego elementariæ me Regnumque meum etiam atque etiam commendo. Datum Vuarzouizæ die 5. mensis Martij Anno Domini 1589. eiusdem S. V. obsequentissimus filius Sigismundus Rex Poloniæ .

*Littera Serenissima Anna Regina Polonia , Ad
Sixtum Quintum Pontificem
Maximum.*

SANCTISSIMO , ac Beatiss. in Christo patri , & Dño Dño
SIXTO diuina prouidentia Papæ V. Sacrosanctę Romanę
ac

ac vniuersalis Ecclesiæ summo Pontifici Domino clemensissimo. Beatissime Pater. Post oscula pedum beatorum S. V. & obsequiorum meorum in gratiam eiusdem diligentem commendationem, Tametsi compertum mihi est ea, quæ religionis pietatisque sunt augendæ nulla commendatione apud S. V. egere: cum in hoc genere negotii suas omnes curas cogitationesque habet defixas sumpsit nihilominus partes hisce meis litteris Diuum Hyacinthum commendandi Sanctitati Vestræ si commendandi sunt hi quos præstans excellensq; virtus cælo immortalique gloria asseruit. Verum audeam ego eorum causa in terris aliquid facere, qui præsentem mundi opificem Deum, præsentem appellare omnium nostrum causa nunquam in cælo desistunt. Splendescit in dies singulos huiusce Diui Sanctimonia, populi pietate miraculisque insignis, Apparet cuius quanti, & cuius viri fuerit comes, & imitator, siquidem à Diuo Dominico Polonus in Poloniam missus Apostoli munus obiuit. Quod igitur à S. V. Serenissimus Rex Nepos meus plerique ordines Regni Poloniæ petunt hoc ego etiam supplico vti hunc Diuum Hyacinthum S. V. numero sanctorum iam pridem sanctitate vitæ ascriptum, & promulgatum auctoritate sua Apostolica ascribat, & Ecclesiæ Sanctum esse, vti quidem est, promulget. Cætera, quæ huc spectent S. V. ex venerabili Seuerino sacerdote Theologo ordinis prædicatorum cognoscet vberius. Quam diu florentem benè, ac feliciter valere cupio. Datum Vuarszouix die septima mensis Martij Anno Domini 1589. Sanctitatis Vestræ obedientissima filia Anna Regina Poloniæ, &c.

S A
 soci
 ficio
 fama
 renit
 sedis
 opta
 sanct
 runc
 paru
 tem
 duct
 actu
 gres
 nisi
 orti
 fere
 expo
 fam
 dign
 mira
 tuti
 glor
 uini
 tens
 uer
 sedi
 Deu

*Littera Illustrissimi, & Reuerendissimi Cardinalis
Radzivilii ad Sixtum Quintum Ponti-
ficem Maximum.*

S ANCTISSIMO Domino nostro. Beatissime Pater. Post
oscula pedum Beatorum. Miracula Diui Hyacinthi
focii olim, ac discipuli Sancti Dominici, quibus Dei bene-
ficio claruit adeo stupenda admirandaque fuere, vt eorum
fama vniuersum ferè Christianũ orbem repleuerit. A Se-
renissimisque . Poloniae Regibus dignus fuerit visus, qui
sedis Apostolicæ auctoritate in numerum beatorum co-
optaretur, cultuque ac veneratione eorum quo ceteri viri
sancti honoraretur. Iamque diuina prouidentia, ac eo-
rundem Serenissimorum in Polonia Regum studio non
parua sanè Canonizationis Diuini huius viri fundamenta
tempore Clementis Septimi iacta fuere quin potius pro-
ductis tunc iis omnibus de Sanctitate D. Hyacinthi, quæ ad
actum Canonizationis requirebantur in tantum res pro-
gressa erat, vt sine dubio ad optatum finem deducta fuisset,
nisi tumultus bellici sub illud ipsum tempus in Italia ex-
orti obstitissent, id cum ex scriptis authenticis, quæ S. V. of-
ferentur manifestum sit rem longioribus verbis S. V. non
exponam. In eo tantum apud S. V. Diuini huius viri cau-
sam ago supplexq; peto, vt S. V. prouideret auctoritate sua
dignetur, ne tantus vir, quem Deus, & vitæ sanctimonia, &
miraculorum gratia honoratum esse voluit debito sibi vir-
tutibusque suis careat honore famaue nominis illius, ac
gloria sensim intereat. Qua sane ratione honori tam di-
uini viri confulet, & gloriam Dei, qui in sanctis suis po-
tens laudabilis, & gloriosus est extollat. Me quoque, & vni-
uersos Catholici nominis in Regno Poloniae sibi, ac sanctæ
sedi Apostolicæ deuinctissimos reddet. Quam prepotens
Deus ad sui nominis gloriam diu incolumem conseruet.

Datum

Datum Vvarszouia die 18. Martii Anno Domini 1589.
S. V. Humillimus, & obedientissimus seruus Georgius
Cardinalis Radziuilus, &c.

*Littera Illustrissimi Archiepiscopi Gnesaen. ad
Sixtum Quintum Pontificem Ma-
ximum.*

SANCTISSIMO, ac BEATISSIMO in Christo Patri, & Domi-
no nostro Domino Sixto diuina prouidentia Sanctæ
Romanæ, & vniuersalis Ecclesiæ Pontifici Maximo. San-
ctissime, ac Beatissime Pater Domine Domine clementis-
sime. Iam diu est cum negotium Canonizationis Sancti
Hyacinthi Sancti Dominici sectatoris, & discipuli ad san-
ctam Sedem Apostolicam delatū fuerat, Beatæque memo-
riæ Clementi Septimo Pontifici Maximo non paruos iam
in eo progressus fecerat. sed cum propter Italicorum bel-
lorum tempestates, rerumque Romanarum varias, ac sub-
inde sese sequentes perturbationes, & ipse & alii postea
Summi Pontifices non modo operi tam præclaro finem
non imposuerint, sed etiam quadam temporis iniquitate,
ea omnia, quæ de vita & miraculis Beati illius viri graui-
simis hominum testimoniis perscripte fuerant nunc pri-
mum ex tenebris eruta lucem aspexerint, Denuo res ea-
dem integra refertur ad S. V. Faxit Deus Optimus Maxi-
mus, vt à S. V. in cuius est Pontificatum diuinitus adducta
feliciter tandem, & quam citissime absoluat. Equidem
cum S. V. voluntatem cum plenitudine potestatis confe-
ro nullus mihi hac de re illi supplicandi videtur locus
relictus, sed vitæ sanctitas, operumque admirandorū mul-
titude, & magnitudo, quibus cælestis vir ille viuus, mor-
tuusque claruit quæque non modo à maiorum patrumque
nostrorum memoria ad nos deuenerunt, sed nostra etiam
ætate quotidie fere conspiciuntur. Hoc à me pietatis
officium

offici
lit pro
ab in
unct
religi
noret
regna
ramu
minu
ligio
eti pr
nam
comp
Datu
dem
teop

S
P
ordi
cua
lus e
si lab
bene
Quo
batu
ro de
beat

officium efflagitant, vt S. V. interpellare non dubitem velit pro insigni sua pietate tantorum gestorum memoriam ab interitu, & obliuione vindicare, & si iudicauerit coniunctum id fore cum diuini nominis laude Christianæque religionis incremento eundem etiam illi cultum, & honorem decernere, qui Sanctis aliis cum Christo in cælis regnantibus exhibetur. Quod cum S. V. celeriter vt speramus, & optamus perfecerit, non modo nostrorum hominum pietatem, qua in cælestis illius viri memoriam religiose colendum feruntur augebit, sed etiam eiusdem Sancti precibus, & in hoc Ecclesiæ sanctæ regimine diuturnam felicitatem, & retributionem postea sempiternam comparabit. Commendo orationes meas humillimas S. V. Datum Vuarzouia 8. Martii Anno Domini 1589. Eiusdem S. V. Humillimus (Capellanus) Stanislaus Archiepi scopus Gnesnesi, manu sua.

*Littera Illustrissimi Archiepiscopi Leopoliensis
Ad Sixtum Quintum Pontificem
Maximum.*

Sanctissimo Domino nostro. Sanctissime ac Beatissime Pater. Post oscula pedum Beatorum. Beati Hyacinthi ordinis S. Dominici atque ipsius patris coætanei conspicua vitæ sanctimonia, pietas insignis, doctrina celebris, zelus erga Deum seruens in eiusque sancta Ecclesia indefessis labores, Dei Optimi Maximi benignitate, miraculis, & beneficiis uariis ad eius sacram tumbam illustrantur. Quod documentis certis cum apud antecessores S. V. probatum est, tum apud Sanctitatem Vestram abunde uti spero demonstrabitur. Ab illis iam duplici officio vir ille beatus, decoratus est S. V. quod ab illius singulari pietate

S

Regnum

Regnum hoc, id autem est, honoribus sanctorum Dei fauentissimo Pontifice expectat, vt huic negotio iam manum extremam apponere studiisque piis, & desiderijs nostris respondere atque ipsum S. Hyacinthum qui fidelis seruus erat Iesu Christi, inter eius Beatos seruos, quorum animæ gaudent in cælis etiam in hac miseriarum valle in qua viuimus expectant. Beatam spem & aduentum magni Dei, & Saluatoris nostri Iesu Christi Apostolica sua sanctissima auctoritate referre, & connumerare, ac Canoni Beatorum Confessorum adscribere vellit, & ipse humillimus seruus S. V. eidem supplico, demum patrem misericordiam obnixè rogans, vt S. V. diutissime saluam felicem, & incolumem ad sui nominis laudem, & Sanctæ Ecclesiæ salutem conseruare vellent Varszouię in Comitibus Regni Die 14. Martij 1589. Sanctitatis Vestre. Humillimus, ac perpetuus seruus. Ioannes Demetrius Sulikouski Archiepiscopus Leopolię.

Littera Reuerendissimi Domini Petri Myskouuski Episcopi Craconię. Ad Sixtum Quintum Pontificem Maximum.

Sanctissimo, ac Beatissimo Patri Sixto Quinto summo, ac vniuersali Ecclesię Dei pastori Domino clementissimo. Sanctissime, ac Beatissime Pater. Quantis miraculis Sanctus Hyacinthus Sancti Dominici comes & discipulus claruerit, non modo post mortem verum etiam dum vitam hęc mortalem viueret, puto S. V. notum esse. Eo enim fama Sanctitatis illius, & miraculorum profectibus non contenta vniuersam Christianam Rempublicam peruasisset, & omnium mortalium, qui de illius factis audi-
uere

uere mentes summam in admirationē rapuisse videatur. Nec immerito certe, pauci enim in sacrarum litterarum monimentis iis miraculis claruisse leguntur, quæ D. Hyacinthum fecisse non modo accepimus, verum etiam ipsimet oculis nostris conspeximus. Nam vt ea omittam, quæ illi cum aliis sanctissimis viris communia fuere quod cæcus, curauerit, leprosos mūdauerit egrotos sanauerit, multaque alia admiranda miracula diuina fretus potentia fecerit, illud modice attingā quod paucis sanctis in vita cōtigisse legimus, tres à morte ad vitam reuocauit, vita verò functus, & vsque nunc magnis claret miraculis S. V. singula non enumerabo: Ea enim Albertus Leander Bononiens̄ libro suo de viris Illustribus ad Nicolaum Fliscium Genuenensem Cardinalem scripto, qui omnium fere manibus teritur abunde, ac diserte recensuit tum etiam quod S. V. ea melius si ei adhuc minus nota sunt ex grauisimorum virorum testimoniis, quæ illi offerretur cognoscet, ac intelliget. Hæc autem cum ita se habeant etiam atq; etiam supplico S. V. vna cum toto clero meo vt S. V. sedis Apostolicæ auctoritate suaque sententiâ S. Hyacinthū in numerū sanctorum assumere atque aggregare velit, rebusque omnibus, quæ huc attinent animaduertis, ac testimoniis cognitis, id de tali tantoque viro statuat, quod diuini nominis laudi, quod pietati Christianæ, quod Catholicæ Ecclesie incremento iudicauerit consentaneum maxime futurum, puto autem id S. V. perlibenter facturam Magne enim pietatis est non pati occidere eorum memoriam, qui egregiis factis, & supra humanum captum diuina quadam ope gestis omnem æternitatem meruerūt. S. V. in Ecclesia Christi administranda diu prospere valere cupio, cuius me gratiæ atque clementiæ, meumque clerum etiam atque etiam commendo, Datum Bodzantini die .5. mensis Februarii Anno Domini 1589 eiusdem S. V. humillima creatura. Petrus Episcopus Cracouiens̄.

*Littera Reuerendissimi Episcopi Pofnaniens. Ad
Sixtum Quintum Pontificem
Maximum.*

Sanctissimo Domino nostro Sixto diuina prouidentia Pontifici Max. Domino clementissimo. Beatissime Pater, & Domine D. clementissime. Post oscula pedum Beatorum. Pia voluntati petitioni que religiosa patrum ordinis S. Domini obsecutus ad S. V. de B. Hyacintho eiusdem ordinis viro singulari prædito integritate scribendū existimaui supplicando S. V. vti eundem in sanctorum album numerumque referat iis omnibus rebus perspectis, & examinatis, quæ Catholica Apotheosis exquirat, siquidem extant de vario miraculorum genere, quæ plerumq; sunt magna sanctimonix argumenta libri auctoritate publica conscripti. Res est præterea a D. Clemente VII. Pontifice Max. inchoata, vt nihil ferme præter publicam S. V. consecrationis Canonizationisq; declarationem desiderari dicatur. Id quod ego S. V. facile spero facturam si in re Ecclesix Christi pietatisque Catholice istud cognouerit futurum. Quod super est S. V. gratix me totum commendo. Datum Vuarzouix in Comitibus Regni generalibus die 18. mensis Martij Anno 1589. S. V. Humillimus seruator. L. Episcopus Pofnaniens. manu propria.

*Littera Reuerendissimi Domini Episcopi Plocen.
Petri Dunin Volski.*

Sanctissimo ac Beatissimo in Christo patri, & D. D. Sixto eius nominis Papæ V. Domino suo clementissimo. Beatissime Pater quanta cura, & sollicitudine superioribus temporibus cum summis Pontificibus fratres ordinis prædicatorum conuentus Crac. Sancti Trinitatis egerint, vt
B. Hya-

B. Hyacinthi
sanctificatus
tur, & testantur
trata sunt
cerunt
pedime
nollen
nem op
plo ma
senten
menter
plum s
mea iu
noniza
studios
rabiler
nia pro
Max. e
sibi fui
præcal
cta que
cratos
die 16
Petru

Littera

S. An
Si
Et
tissim

B. Hyacinthus vir eiusdē ordinis, admirandæ virtutis, & sanctimonix auctoritate S. sedis Apostolica Canonizaretur, & in numerum sanctorum ritu solemnī ascriberetur testantur ea, quæ ab illis in hoc negotio iam pridem impetrata sunt, & de quibus diplomatibus illorum fidē nobis fecerunt. Quoniā vero hoc ipsum negociū propter certa impedimenta, quæ cōmemorant hucusque confectum nō est, nollent autē in cōficiendo videri remissiores, sed dare omnem operam suppliciterq; petere à S. V. nunc deniq; exemplo maiorum suorū vellent, vt tādē aliqui ex animi eorū sententia transigeretur, & expediretur. Rogauerunt vehementer, vt & ego quoque inter alia apud S. V. hoc eorum pium studium, conatum, & postulationem commendatione mea iuuarem. Quare commendo diligentissime S. V. Canonizationem S. Hyacinthi, atque rogo maiori quo possū studio, vt in ea perficienda non duriosem se illis, sed exorabilem præbeat, virum hunc vitæ integritate, & sanctimonia præstantem fuisse accepimus adeo, vt etiam Deus Opt. Max. eundem multis miraculis comprobauerit, & charum sibi fuisse manifestum ostenderit. Deum immortalē semper præcābimur. pro S. sedis Apostolicæ felicissimo siatu, rectaque, & diuturna S. V. valetudine. Ego autem pedes sacros S. V. omni mea demissione exosculor. Vuarszouix die 16. Martii Anno Domini 1589. S. V. indignus seruus. Petrus Episcopus Ploceñ.

Littera Reuerendiss. D. Alberti Baranowski Episcopi Præmysliensis. & Regni Polonia Vicecancellarij. Ad eundem.

Santissimo ac Beatissimo Patri, & Domino Domino Sixto Papæ Quinto Domino meo clementissimo Sanctissime & Beatissime Pater Domine Domine clementissime. Beatissimos Sacr. V. pedes debita veneratione

exosculatus me meumque clerum illius paternæ clementiæ suppliciter commendo. Quæ tum præcis litterarum monumentis in publicum edita tum recens ab huius Regni Episcopis ipsoque Serenissimo Rege nostro ad S. V. de miraculis à D. Hyacintho S. Dominici comite & discipulo religiosissimo tum viuo tum defuncto editis ad S. V. perscripta sunt ea mihi repetenda esse non puto, tantum eidem vna cum clero Præmisliens. Ecclesiæ meæ humiliter supplico, vel vt rem ad diuini numinis laudem pertinentem tam pridem in Vrbe agitatam temporum autem iniquitatibus interruptam, tandem ipsa cognoscere vellet ea testimonia miraculorum, quæ ad S. V. venerabilis Frater Seuerinus ordinis prædicatorum sacerdos, & Theologus summa fide conscripta, & obsignata desert iudicio suo perpèdere, Ac si nõ humana, sed diuina ope perfecta S. V. videbuntur eum honorem Apostolica auctoritate D. Hyacintho tribuere, quem tot rebus admirabilibus probata iphus sanctitas iamdudum flagitasse videtur. Faciet S. V. rem, cum ad excitandum Catholicorum horum populorum in sanctos pietatem, maximum momentum allaturam, tum Deo ipsi Opt. Max. qui tot tantisque testimoniis illum sibi charissimum esse comprobauit gratam, & sanctis omnibus iucundam, Ego felicitate huius regni lætabor, cui S. V. iudicio tantus iste nouus in cælesti curia patronus accedet perpetuoque pro diturna S. V. valetudine, ac Ecclesiæ gubernatione felici cum clero meo hoc ipso. Aduocato B. Hyacintho ad Deum vota facere non desistam, cuius clementiæ me clerumque meum suppliciter commendo. Datum Vuarzouia die 13. mensis Martii Anno Domini, 189 S. V. sacerdotum minimus. Albertus Episcopus Præmisliens. Regni Poloniae Vicecancellarius.

Littera Reuerendissimi Domini Bernardi Ma-
cziejouuski Episcopi Luceorien. Ad
eundem.

SANCTISSIMO Domino Domino Sixto Papæ Quinto
Pontifici Maximo Domino clementissimo. Beatissi-
me Pater. Post oscula pedum beatorum. Et si meas litte-
ras ad promouendum negocium Canonizationis Sancti
Hyacinthi cuius gratia religiosi patres ordinis Sancti Do-
nici ad S. V. proficiscuntur minus necessarias esse iudica-
bam, cum & Serenissimus Rex nosler omnesq; regni istius
Episcopi, Senatorius præterea & equestris ordo suis, id
apud eam virgeant longe efficacius, & S. V. uti in tam pia
atque propagando cultu diuino maxime idonea causa
promptissimam se sponte sua, ac benignissimam, vt spero
præstitura sit nobis, tamen vt ego officio hac in parte meo
satisfacerem rei que tam piæ, ac sanctæ particeps quoquo
modo essem paucula hæc scribere volui. Vir iste fuit san-
ctissimus multisque cum viueret (quod cum ex publicis
grauissimorum virorum monumentis, tum magis ex ipso,
qui ea de re authentice habetur processu S. V. intelliget)
pluribus post mortem miraculis claruit, atque etiam nunc
claret, quæ nos hic quotidie summa cum consolatione no-
stra referri audimus. vnde & maiores nostri cum signa
huiusmodi pro indubitatis gratiæ diuinæ sanctitatisque
viri huius argumentis haberent, non prætermiserunt apud
sanctam sedem Apostolicam agere pro viribus, vt cuius
accepta apud Deum pro se experiebantur suffragia tum
declaratione Pontificis, vt Sanctum venerentur, ac cole-
retur multique ex DD. prædecessoribus Sanctitatis Vestre
sedulo in eam rem incubuerunt, maximè vero D. Clemens
Septimus, qui sub nomine Beati viri huius Missam, &
officium

officium instituit, in albumque sanctorum retulisset illum proculdubio nisi grauissima temporis illius negocia, quæ cum inuitum alio auocabant impedimento fuissent, vel potius nisi Deus immortalis, apud quem futura sunt vt præsentia, S. V. quam ad hos plenos omnis pietatis actus singulari quodam modo destinauisse videtur opus hoc, quod alii summo studio inchoarunt cum maiori fortasse nunc, quàm tunc Catholicæ religionis incremento perficiendum reliquisset. Quod quia S. V. si id cum laude diuina atque è re Ecclesiæ Christi futurum perspexerit, pro pietate sua libentissime facturam non dubito, plura de iis non scribens me & Ecclesiam meam ad sacros S. V. pedes prouoluit sanctis orationibus illius commendo. Datum Vuarzouiz die 18. mensis Martii Anno Domini 1589. S. V. Exorator, & seruus humillimus. Bernardus Maczieiouuski Episcopus Luceorieñ.

Litteræ Reuerendissimi Domini Laurentij Gosliczki Episcopi Chelmen. Ad eundem.

Sanctissimo, & Beatissimo P. & Domino Domino Sixto Papa Quinto Vniuersalis Ecclesiæ Catholicæ summo Pontifici Domino clementissimo. Sanctissime ac Beatissime Pater osculatis pedibus S. V. fidem & obedientiam, ac obsequia mea in gratiam S. V. commendo. Idem ego à S. V. cum vniuerso clero meo, quod alij Reuerendiss. D. Episcopi Regni Poloniæ vel potius tota Polonja, & Lituania petit postulo vt S. V. Hyacinthum Sanctum inscribat in librum sanctorum. Sanctus in cælis est, sanctificari etiam merito debet in terris, ne virtutibus, & meritis eius obscuratis, aliquid detractum videatur gloriæ Dei, quæ in viro Bea-

to

to miraculis enituit atq; ex eius dictis, & factis glorificetur magis nomen Dei & saluatoris nostri Iesu Christi. In declaranda viri Beati vita nolo esse prolixus satis est Epistolæ testimonio apud S. V. veritatem declarasse, quam Episcopus debeo omni loco, & tempore profiteri S. V. Dominus Deus seruet sanam, & in columē Ecclesiæ Dei cui me iterū humiliter cōmendo. Datum Vvarszouix die 15. mensis Martij Anno Domini 1589. S. V. obsequentissimus seruitor & sacerdos. Laurentius Goszliczki Episcopus Chelmeñ.

Littera ab omnibus ordinibus status secularis sub viginti Septem sigillis ad summum Pontificem Sixtum Quintum.

Antissimo ac Beatissimo Patri & Domino, D. Sixto Quinto Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Pontifici Maximo, Domino nostro clementissimo.

Sanctissime ac Beatissime pater, Domine noster clementissime. Post oscula pedum beatorum S. V. Salutem & omnia bona atq; fœlicia S. V. Syncerè præcamur. Noui Regis nostri Serenissimi Sigismundi Tertii post felicem inaugurationem ad comitia Vvarszauieñ. Generalia pro salute Reip. Poloniæ cum Dei spiramine consulturis, congregatis omnibus Senatoribus, statibus, & ordinibus nobilitatis Poloniæ, Magniq; Ducatu Lituaniæ oblata est nobis per Reuerendum patrem Seuerinum Theologum ex ordine Prædicatorum nomine totius Prouinciæ suæ cum miraculorum libris authenticis (quæ Deus omnium sanctorum auctor per D. Hyacinthū sociū olim ac discipulū S. Dominie, & prioribus sæculis, & nostris temporibus operatus est) humilis supplicatio, quæ peti- tum est vt Sanctitati Vestræ vt par est, Christiano populo obnixè supplicaremus, quatenus hunc virum

Sanctum a uitæ nobilitatis Polonæ, vipotè ex familia nobilissima Odrouuôzorum ortam, decus & splendorem, & non solum sanguine ingenum sed etiam diuino spiritu pollentem instituti S. Dominici a quo Romæ habitum induerat studiosissimum, diuini numinis radio corruscantem, & qualis apud omnipotentem comunem omnium dominum fuerit meriti luce ipsa clarius demonstrantem auctoritate sacrosanctæ Sedis Apostolicæ, cuius nunc S. V. tenet gubernacula innumerum sanctorum (quod multis ante seculis tum à Serenissimis Regibus nostris tum ab omnibus Catholica religionis in regno Polonia ordinibus apud sanctam Sedem Apostolicam sapius desideratum est) adscribere & connumerare vellit. Nos igitur cum Serenissimo ac Clementissimo. Sigismundo Rege nostro, nec non pientissima & Serenissima Anna Regina Polonia. Magna Ducissa Lituaniæ, tum etiam cum Reuerendissimis Archiepiscopis & Episcopis totoq; Reuerendo ac venerabili clero, cumq; Magnificis Senatoribus & ordinibus Regni Polonia magniq; Ducatus Lituaniæ audicō & vident, miracula quibus gratiæ Dei beneficio, & auxilio vir Hyacinthus beatus claruit, tam in hac mortali cum in hic terris esset: quã in illa immortalis, qua modo fruitor in cælis vita, a maioribusq; nostris dignus fuerit visus qui Sedis Apostolicæ auctoritate in album & numerum Beatorum cooptaretur; cultusq; ac veneratione eadem qua ceteri sancti euecti sunt, honoraretur, dignū existimauimus votis Patrum nostrorum vota nostra adiungere, & vt per S. V. omnium nostrum desiderium compleatur; humiliter petere. Tam vero qua fuerint viri huius Sanctitatis indicia, tum Historiæ Polonorum, tum testimoniorum authenticorum auctoritas, tum verum D. Alberti Leandri Bononiensii libro suo de viris Illustribus ad Nicolaum Fliscium Reuerendiss. Cardinalem Genuensem edito datum testimonium, tum tabularum ad sancti Sepulchrum appensa-

rum

rum copia, tum viue voces per merita huius viri sancti quorum multi superstites sunt beneficia recipientium haud difficile patefacere valebunt Quæ clariora sunt, quam vt à nobis scribi queant ex scriptis authenticis quæ S. vestræ ab ijs quibus id emissum est offerentur. Id circo iam, siquidem diuina fauente clementia ac etiam cura, & studio diligentiaq; summa maiorum nostrorum non parua sanè Canonizationis diuini huius viri fundamenta tempore Clemētis septimi Pontificis Maximi iacta fuere, quin potius productis tunc in medium de S. D. Hyacinthi deq; ipsius miraculis certissimis, & euidentissimis testimonijs diligenterq; examinatis oibus quæ ad rationē Canonizationis necessaria esse videbantur, actis atq; transactis, iam eo res progressa erat, vt sine dubio ad optatum finem deducta fuisset, nisi tumultus bellici sub illud idem tempus in Italia exorti fuissent, in quibus Romano ciue ab hostibus oppresso non solum gazæ diuitum diripiebantur sed & munimenta plurium, & libri Bibliothecæ vaticanæ lacerabantur. Quoniam vero idem B. Hyacinthus non minus vt modo, neq; rarius vt olim maximis corrūscat miraculis, quæ nostris quotidie ad sepulchrum eius conspicua sunt sensibus & ob quæ diuinus is vir vt à maioribus nostris, sic à nobis quoq; summa ueneratione habetur, nihil magis equidem nunc in votis & opratis habemus quàm vt ne diutius tantus vir, quem Deus & vitæ Sanctimonia, & miraculorum gratia honoratum esse voluit, à nobis debito sibi virtutibusq; suis careat honore fama; nominis illius ac gloria (quæ à 373. annis inclauerat) sensim intereat, iudicio & auctoritate sedis Apostolicæ destituta. Quamobrem supplices a S. V. petimus vt præsens Canonizationis negocium iam olim propemodum a Leone decimo Diuo Adriano D. Clemente septimo Paulo Tertio Pontificibus transactum ac non nisi temporis iniquitate interruptum, iudicio, & examini suo denuo S. V. subiice-

re subiectum approbare ac tandem *B. Hyacinthum* sua & Sedis Apostolicæ auctoritate (magnum Christianæ religionis incrementum) in album Sanctorum referre velit. Qua sane ratione *S. Vestra* & honori tam diuini viri optime consulat, & gloriam Dei, qui in nulla re magis quam in Sanctis suis potius laudabilis & gloriosus est extollet atq; exaltabit. Nos quoq; ac vniuersi huius amplissimi Regni Poloniae Magniq; Ducatus Lituaniæ status & ordines quicunq; catholica religione censetur, & triphos Sanctorum atq; gloriam lætissimo percipimus animo, voti nostri facti compotes. Sanctitati Vestræ ac Sacrosanctæ Sedi Apostolicæ ex deuinctis deuinctiores ac deuinctissimos reddet, & ad capeſſendas diuinas virtutes Sancti huius condigna remuneratione prouocabit, & Ecclesiæ Sanctæ Catholicæ ita promptus efficiet quod pro illa nullos vnquam labores ac pericula subterfugere, nihil non prompto animo ac alacri perferre atq; pati parati semper erimus. Quod reliquum est optamus *S. V. Ecclesiam Dei*, quæ orbe patet vniuerso diuinitimè atq; felicissime gubernare, cuius clementiæ atq; suffragijs spualibus nos etiam atq; etiam commēdamus. Datum Varzouiae in Comitijs Regni Generalibus die sexta Martij, Anno Domini 1589. *S. Vestræ Addictissimi & obediensissimi filij Palatini Castellani Capitanei, & Nuntij Prouinciarum, & Ducatum Regni Poloniae & magni Ducatus Lituaniæ. Albertus Laszki a Lasko Palatinus Syradieñ etiam manu propria.*

Gregorius Zyelenski Palatinus Ploceñ. Zakrocziemeñ. Mlauēq; Cap. manu propria.

Stanislaus Krisky in Drob Palat. Gener. Mazouiae Ploceñ. manu propria.

Stanislaus Radziminsky Palatinus Podlachiae capitaneus Liueñ, & Caeneceñ. manu propria.

Ioannes Comes in Tenczin Castellanus Vvoyniceñ. Capita.

Capitaneus Lublineſi. manu propria.

Paulus Sczauinski de magna Sczauin Caſtellanus Lencicieſi. Curia præfectus ſacræ reginalis Maieſtatis Capitaneus Bielsceſi. manu propria.

Martinus de Obori Leſznoiuuolſki Podlachia Caſtellanus Ducatus Zatorieſi Capitaneus manu propria.

Nicolaus Fyerly a Dabrouiczca Caſtellanus Bieceſi. Regni referendarius, Nouæ Ciuitatis Korczin & Cazimieſi Capitaneus manu ſua ſignificat.

Georgius Mnifzek Caſtellanus Radomieſi. Sanocceſi. Samborſieſi, Sokalieſi. Capitaneus manu pp. (nu pp.

Ioãnes Dulſky ſup̄mus theſaurarius Regni Poloniae maior Ioannes a Koſzcielecz Caſtellanus Miedzirzicieſi. & Capitaneus Bidzoſtieſi. manu propria.

Nicolaus Zebrzydouſzy a Zebrzydouitze Generalis Crac. Landſkoroneſi. Bolislauię. Capitaneus manu pp.

Albertus Radziuil in Olica, & Nieſzuuiez dux Magni Ducatus Lithuaniae ſup̄remus Marſcalcus Capitaneuſq; Couuoęſi &c.

Leo ſapiha Magni ducatus Lithuaniae Vicecancelarius propria.

Ioannes Comes ab Oſtrorog Regni Poloniae pro ſacra Maieſtate regia Pocillator.

Nicolaus Iazlouuieczki de Buczacz Nuntius terræ Halicieſi.

Sebaſtianus Lubomierski Capitaneus Dobeczicieſi Zupariuſq; & Burgrabius manu propria.

Martianus Chelmski vexillifer terræ Cracouieſi. & nuntius propria.

Procopius Pyenionzek eques ordinis SS. Mauritij, & Lazari, Capitaneus Vendeſi. Roneborgeſq; &c. nuntius terræ Cracouieſi manu propria.

Petrus Miſkouſki a Mirouu Ducatus oſzuuieńczy-meſi. Capitaneus Oiczouieſq; Palatinatus Crac. nuntius manu propria,

Ioan̄ Thomas a Droijouu Cap. præmis. &c. terrarum
Rusis nuncius.

Nicolaus Zolkueuski succamerarius terræ Leopoliens.
mano propria significat.

Stanislaus Zolkieuuski Hrubiesouien Calissien Capit
terrarum Rusis nuncius manu pp.

Florianus Gomolinski succamerarius terræ Syradien.
An̄ susky Notarius Castren̄ Præmislien̄.

Gasparus Gutteter consul Cracouien̄. nuncius eiusdē
Ciuitatis. Ioannis Gora Crac. nuncius eiusdē ciuitatis.

Intus 25. Sigilla cum suis nominibus De super duo si-
gilla Alberti Laski Palatini Syradien̄. & Gregorij Zie-
lenski palatini Ploceñ.

*Littera Illustrissimi Domini Ioannis Zamosekij Cancellarij
& Ducis exercitus Regni Polonia Ad Sixtum V.
Pontificem Maximum.*

Sanctissimo ac Beatissimo in Christo Patri & Domi-
no, Domino Sixto diuina prouidentia Pape Quinto
Sacrosanctæ Romanæ ac vniuersalis Ecclesiæ summo
Pontifici Domino clementissimo. Sanctissime ac Beatissi-
sime Pater, & Domine Domine clementissime. Post oscu-
la pedum beatorum meiq; humilimam cōmendationem.
Quod de consecratione B. Hyacinthi cum Serenissimus
Rex meus, tum vniuersus quali populus Regni eius tan-
topere apud Sanctitatem vestram laboret, partim miracu-
lorum eius magnitudini partim publicæ religioni ac pie-
tati S. V. tribuet. quæ eadem quidem me quoq; adduxit vt
etsi in tanto Serenissimi Regis mei studio meum studiū
vel facile latiturum, vel non valde necessarium futurum
iudicārē in eodem tamen genere merq; pietatis testifi-
candæ causa ad diligentissimam Regis mei commenda-
tionem, ego meam quomodo supplicationem hanc adiun-
gendam

gendum putarem. Itaq; in optimam quidem partem, studium hoc meum pro singulari clementia sua sanctitatem vestram accepturam minime dubito, Vt vero si meis quoque precibus locus aliquis relictus sit earum quoque causa, eò faciliorem se in eiusdem B. Hyacinthi honore hoc concedendo Serenissimo Regi Regnoque eius vniverso S. vestra se præstet, quanta maxima possum intentione Sanctitati vestræ supplico. Omnia autem quæ ad causam hanc pertinent eiusdem ordinis Prædicatorum frater Vniversalis Severinus cum ob studium pietatis, tum in concionibus eloquentiam omnibus probatus, exponet. Nunc quod reliquum est clementiæ, S. V. etiam atque etiam me commendo. Davarskoviæ die 26. mensis Martij Anno Domini 1589. Eiusdem, S. V. Humilimus Servitor. Ioannes Zamosczy Cancellarius & Generalis Cap. significat.

Littera ad Omnes Cardinales Generaliter. A Serenissimo Rege Sigismundo Tertio Rege Polonia.

Reverendissimis in Christo Patribus: DD. S. R. Ecclesiæ Cardinalibus amicis carissimis & honorandis.

Sigismundus Dei Gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lituaniæ Russiæ, Prussia Masoviæ, Samogitiæ Liuvoniæque; &c nec non Regni Suæciæ proximus heres & futurus Rex &c.

Reverendissimis in Christo patribus, DD. S. R. E. Cardinalibus. Præbiteris & Diaconis amicis Carissimis Salutem, & felicitatem perpetuam.

Reverendissimi in Christo Patres amici carissimi & honorandi. Cum multa quotidie in hoc Regno de iis quæ ad cineres Beati Hyacinthi etiam num eduntur divinis operibus audiremus. pietatis & debitiæ Sanctissimæ venerationi maximè consentaneum duximus a S. D. N. petere,

petere, vt cuius Sanctitas tot certissimis comprobata sit
 argumentis, tūm hac tū illa cœlesti vita fruētis, cum au-
 thoritate Apostolica diuum declarare dignaretur. quod-
 quidem populū Regni nostri Catholicus ipsis prodigijs in
 admirationem, & cultum huius Sancti viri conuersus iam
 pridem flagitat. Superiores autem Poloniæ Reges an-
 ecessores nostri a DD. Pontificibus maximis summo stu-
 dio petierunt. Quid autem iam impetratum ab illis fue-
 rit, & quid intercesserit quominus apotheosis ipsa obti-
 neretur, pluribus Reuerendissimis P. Vestris recensere
 nolumus cum id versari in illarum memoria & cognitio-
 ne non dubitemus. Hoc vnum rogamus vt S. D. N. aucto-
 res esse vellint, quo isthæc, quæ de operibus illius non
 tantum publico sermone, sed etiam certissimis testimo-
 nijs celebrentur, quam fidelissime consignata. Venerabi-
 lis Seuerinus ordinis fratrum Prædicatorum Sacerdos in
 Urbem defert, iudicio examinare suo velit ac si (vti sunt)
 admirandæ cuiusdā integritatis, & innocentiæ. S. Sanctitati
 diuina videbuntur testimonia cum Solemni Ecclesiæ
 Catholicæ ritu in Sanctorum ordine collocare, ac eo ho-
 nore, quò Sancti a pijs coli debent colendum esse pronun-
 tia redigetur. Multū sane. S. Sanctitas populū huius Re-
 gni iam suo sponte huic Sancto deuotum, & additum ea-
 re ad pietatem excitauerit diuino viro honorem iam pri-
 mo debitum iustissimè reddiderit, ut Apostolica auctori-
 tate colatur, qui multitudinis consensu iam dudum colit-
 ur effecerit. Nos etiam infalicitate ducemus nostro tem-
 pore, ac nostra rogatione diuorum honores Sanctissimo
 viro esse ab Apostolica Sede decretos, qui noster, Regniq-
nostri idcirco patronus sit futurus. Nollint itaq; Reue-
 rendiss. Pat. Vestræ nostro atq; Regni nostri hominum
 deesse desiderio in eo præsertim quod non tam nos, quam
 ipsa miracula diuinitus edita flagitant quodq; religionis
 Catholicæ rationibus consentaneum, & conueniens est,
 ad

ad au
 in diu
 vide
 cissi
 tij A
 secu

I
 S
 b
 Ill
 dissi
 à Ser
 Regi
 thi f
 men
 finer
 Rex
 quã
 suor
 in R
 pter
 Mei
 ca p
 lis d
 pro
 mei
 tum
 mēd
 meo
 siē S

ad auctoritatem autem Ecclesiæ Sanctæ, ac veterem illam
 in diuos pietatem excitandam plurimum conferre posse
 videatur. Cupimus Reuerendissimas. P. Vestras feli-
 cissime valere Datum Varschouix die 11. Mensis Mar-
 tij Anno Domini M. D. LXXXIX. Regni vero nostro
 secundo.

*Littera Reuerendissimi & Illustrissimi Cardina-
 lis Radziuili.*

Illustrissimis & Reuerendissimis miseratione diuina.
 S.R.E. Episcopis presbiteris & diaconis Cardinali-
 bus dominis meis obseruandissimis.

Illustrissimi & Reuerendissimi Domini mei obseruan-
 dissimi. Supplicatum, erat antea Sanctæ Sedi Apostolicæ
 à Serenissimis Sigismundo primo & Sthephano Poloniae
 Regibus, quatenus negotium Canonizationis D. Hiacin-
 thi socij & discipuli Sancti Dominici a S. memoria Cle-
 mente septimo vix non transactum, tandem ad optatum
 finem deueniret Nunc quam suæ Sanctitati Serenissimus
 Rex noster maiorum suorum exemplo causam litteris
 quàm diligentissimè commendat Respondet etiam piæ
 suorum principum voluntati omnium Catholici nominis
 in Regno hoc desiderio à quibus diuinus hic vir pro-
 pter magna eius miracula in summa veneratione habetur
 Mei quoq; muneris esse existimari rem Ecclesiæ Catholi-
 cæ percommodam tam deuotis Principibus eorumq; popu-
 lis desiderabilem apud S. Sedem Apostolicam promouem
 prout presentibus ab Illustrissimis, & Reuerèdis. Dñis
 meis peto quã maxime vt præsens Canonizationis nego-
 tium iam olim propemodùm tráfactû S. D. N. proponè cõ-
 mēdare q; dignetur. Quod Illustriss. & Reuerèdis. Dños
 meos eo existimo libētius facturos, quo magis in ré Eccle-
 siæ S. Pietatisq; Christianæ augumētū id esse cognouerint

T

Qua

Quas Omnipotens Deus ad sui nominis gloriam diu incolumes conseruet Datum Vvarschouæ die 18. Martii Anno Domini 1589. Illustrissima D. Vestrarum Humilissimus seruator. Geogius Cardinalis Radziuuil.

Litteræ Reuerendissimi Archiepiscopi Gnesnen.

Sacro Illustrissimorum & Reuerendissimorum Dominorum Sanctæ R. Ecclesiæ Cardinalium Collegio Illustrissimi ac Reuerendissimi Domini & patres nostri clementissimi Cum plures iam intercesserint anni in quibus de B. Hyacintho ob illius Sanctitatem admirabiliaq; superna natura cursum opera in sanctorum Numerum referendo, Sacræ Sedi Apostolicæ nomine huius incliti Regni supplicatum fuit Beatq; memoriæ Clemens septimus Pontifex Maximus post factos non mediocres eo in negotio progressus, iam pridem illi finem imposuisset, si funesta tunc temporis in Italia bella non impediissent. Quo viâ sancto cum noue subinde in Vrbe Roma rerum commutationes oriuntur, non modo negotium apud alios Pontifices vrgeri perficique non potuit, sed etiam scripta monumenta, & testimonia de illius viri vita, miraculisq; tam diu latuerunt donec his primum temporibus in lucem prodirent. Quamobrem easdem illas maiorum nostrorum ad S. Sedem Apostolicam preces repetimus, supplicamusq; priuatis nostri litteris S. D. N. in tantæ Sanctitatis exemplar quod in eo viro plurimis signis atq; prodigijs tam maiorum patrumq; nostrorum memoria illustre super fuit, quam nostra ista ætate quotidie penè conspicitur obliuioni sempiterna deleri sinat. Siq; iudicauerit diuini numinis laudi & Christianæ pietatis incremento cõsentaneum fore & interris cultu & ueneratione Beatum illum virum afficiendum decernat, qui sanctis in cœlo cum Christo regnantibus in Ecclesia Sanctorum exhibetur. Hanc nostrâ piâ & rationi (vti existimo) consonam petitio.

petitionem, vt Illustrissime quoque D. Vestra sententijs
 atq; suffragijs suis cum de ea ad amplissimum Collegiū
 earum referretur, adiutam velint maiorem in modū ab illi
 lis vna cum clero meo peto & quaeso. Populus enim apud
 nos, propē vniversus incredibili fertur pietate ad reco-
 lendam religiosis mentibus eiusdem Beati viri memo-
 riam, proq; singularibus illius in se beneficijs quæ preci-
 bus suis apud Deum præstat, eodem illum cultum & vene-
 rari non dubitat, qui Sanctis Dei in Ecclesia Catholica
 præstat. Sed ego cum totius istius grauissimæ rei decre-
 tum à Sancta Sede Apostolica expectandum esse intelli-
 gam, non ero in petendo longior, nisi vt quam citissimè
 res ista studio, & auxilio illusterrimorum D. Vestrarum
 concludatur. Quod superest Deum optimum Maximum
 precor vt in ea actione diuinæ suæ gratiæ lumine mentes
 Illustrissimarū D. V. illustrare, omniq; in posterū prospe-
 ritate easdem cumulare velit. Vuarshouia. 13. Marci An-
 no Domini, 1589. Illustrissimis & Reuerendissimis, D.
 V. obsequentissimus seruitor. Stanislaus Archiepisco-
 pus Gensneñ. manu propria.

*Littera Episcopi Placen. ad Illustrissimum Colle-
 gium Cardinalium.*

Illustrissimo ac amplissimo Sanctæ Romanæ Ecclesiæ
 Cardinalium Collegio. Illustrissimi Domini Negotium, quod habent fratres
 ordinis prædicatorum Conuentus Cracouiæ Sanctissime
 Trinitatis pro Canonizando B. Hyacintho ordinis eius-
 dē, viro singulari probitate & sanctimonia claro, petiti-
 onum ipsorum satisfaciens Sanctiss. D. N. qua potui maxima
 diligentia cōmendauī, vt aut Illustrissimæ D. V. tam piū
 & sanctum studium atq; conatum eorundem quoque fra-
 trum apud S. D. Nostrū auctoritate, opera, & beneuolētia

sua adiuuent & commendent peto quo possum maiore studio. Multorum præfectò testimonio accepimus virum illum fuisse planè sanctum, cuius etiam vitæ integritatem multis miraculis Deus optimus Maximus comprobauit. Rem sanè Ecclesiæ Sanctæ vtilem omnibus etiam pijs gratam sanctitas sua est factura sese exorabilem in eo negotio, & petitione Fratrum Prædicatorum prebuerit. Quod reliquum est precor, vt Deus immortalis Illustrissimas. D. V. diuissimè Ecclesiæ suæ conseruet felices & in columes. Quibus ego omnia mea obsequia addictissima studiosissimè comendo. Vvarschouæ die 16. Martij 1589. Illustrissimarum ac Reuerendissimarum D. V. humilis seruator Petrus Episcopus Ploceñ.

Litteræ magni Cancellarij & Ducis exercitus Regni Poloniae ad omnes Illustrissimos Cardinales Simul.

Illustrissimis ac Reuerendissimis in Christo patribus ac Dominis sacrosanctæ Romanæ ac vniuersalis Ecclesiæ presbiteris & diaconis, vniuersoq; Collegio Cardinalium & Dñis obseruantissimis. Illustrissimi ac Reuerendissimi Domini. Beatus Hyacinthus cum è gente nostra. D. Dominici assiduus comes morumq; eius imitator fuisset, & dum in viuis esset, vitæ sanctimonja, & post mortem miraculorum, quæ edidit vel genere vel magnitudine mirabiliter vniuersum ferè populum Regni huius in venerationem sui conuertit. Quam ob causam etsi S. Sedi Apostolicæ sæpe iam diligentissimè supplicatum sit, vt quem iamdudum ipsa miraculorum vi, vniuersi ferè in Regno hoc adducti colerent eundem in sanctos relatum, S. Sedis Apostolicæ auctoritate colere etiam possint. nunc ita tamen diligenter cum a Regia Maiestate domino meo clementissimo tum ab vniuerso ferè Regno

id

ad petitur, vt maiori contentione, ac studio nihil peti
 possit, ob quod etsi meum studium minus necessarium fu-
 turum iudicarem tamen in eadem re meæ quoque pieta-
 tis testificandæ causa de eadem consecratione meis quoq;
 litteris cum a Santiss. D. Nostro, tum ab Illustrissimis D.
 Vestris vniuersis supplicandum existimaui. Eo autem li-
 bentius id feci quod non minus ad meam pietatem quam
 Sanctissimi etiam D. N. & vniuersæ S. Sedis Apostolicæ
 dignitatem pertinere id mihi persuasi, quo cum vitæ san-
 ctimonia ad cælestem gloriam præcipue ea contendat ijs
 qui eisdem vestigijs eos præcesserunt ad beatitudinē hanc
 viē aperiendā sibi ipsis patefacere eam existimem. Verum
 de hac re cum S. D. N. tum Illustrissimæ & Reuerendiss.
 D. V. vniuersæ per sua prudentia ac pietate statuent, ita
 tamen vt statuunt supplico, quo tam maligno alioquin
 tempore populi huius pietas in beati eius venerationem
 tanto studio accensa, incendatur magis quā refrigeretur.
 Omnia autem quæ ad causam hanc pertinent eiusdem or-
 dinis prædicator frater Venerabilis Seuerinus cum ob stu-
 dium pietatis, tum in concionibus eloquentiam omnibus
 probatus exponet. Quod reliquum est omnia fausta ac fe-
 licia à Deo opt. Maximo illis præcor. Datum Vvaschouia
 diæ 26. Mensis Max. Anno domini M. D. LXXXIX. Illu-
 striss. D. Vrti obseruantissimus seruitor Ioannes. Za-
 moiski Regni Poloniae Cancell. & General, Cap. pp.

*Littera Sigismundi tertij Regis Poloniae ad Cardinalium
 Farnesium Protectorem Regni Poloniae.*

Reuerendissimo in Christo patri Dño Alexandro
 Farnesio, S. R. E. Cardinali. SD. N. vice cancellario
 & Regni nostri protectori amico carissimo & honorando.

Sigismundus Dei gratia Rex Poloniae Magnus Dux Lituaniae Russiae Prussiae Masoniae Samogitiae Lituoniaeque & comeoⁿs Regni Sueviae proximus haeres & futurus Rex. & Reuerendissimo in Christo patri Dño Alexandro Cardinali Farnesio S. R. E. Praeaeccellario regni nostri Protectori amico carissimo & honorando Salutem & beneuolentiae nostrae testificationem. Reuerendissime in Christo pater amice carissime, & honorande. Et si ad S. D. nostrum & ad factum S. R. E. Cardinalium senatus collegium scripsimus, vt auctoritate Apostolica Beatus Hyacinthus vir clarus in regno nostro loco natus diui Dominici comes, fidei^ossimus & discipulus religiosissimus ob incomprobata cum pluribus miraculis singularem vitam sanctimoniam in diuos referretur tamen speciatim etiam in ea causa regni nostri in celo patroni ad Reuerendissimam P. N. apud Sanctum Apostolicam sedem eiusdem regni protectorem scribendum putauimus, in qua amanter requirimus, vt auctoritate sua honori Sanctissimi huius vt ri deesse nolit. Ea in vita gesta ab illo sunt eo defuncto ad monumentum in hanc diem sunt, vt manifesto constet eum ob summam vitam innocentiam omnipotenti Deo fuisse charissimum. Restat vt more Ecclesiae Catholicae is cuius Sanctimoniam insignibus miraculis Deus ipse confirmat a S. D. N. diuus declaretur, quod cum a superioribus aetateq; Di. Pontificibus haximis Serehissimis Reges Poloniae, in statu huius regni populo petijsent, essentq; nonnulla iam in honore huius sancti ab Apostolica sede concessa, ipsa tamen Apotheosis tum propter grauias superiorum temporum in Italia bella tum propter alias difficultates in hoc tempus est prorogata. Hunc non tantum uerumtamen sed etiam recentia miraculorum certa explorataq; testimonia Venetabilis Sacerdotis eiusdem praedicatorum ordinis sacerdos & Theologus in urbem deferat. Efficat itaq; Reuerendissima P. V. pro sua in diuos pietate ac erga

nos beneuolentia ut ea Sanctitas sua cognoscere & examinare uellet & huic viro qui tantum posset diuinæ gratiæ præsidij tandem debitum honorem tribuat. Quæ ratione & memoriam hic ipsius inter homines immortalæ Sanctitas sua effecerit & pios homines in Catholica religione mirificè confirmarit, ac ad Sanctum quem illis suffragari posse haud dubium est debita ueneratione colendum incenderit cupimus Reuerendissimam P. V. optime ualere Datum Varschouæ diæ 4 Marti Anno Domini 1589. Regni nostri auno secundo Sigismundus Rex.

*Littere Archiepiscopi Gnesnen. ad Cardinalem Farnesium
Protectorem Regni Polonia.*

Illustrissimo ac Reuerendissimo DD. Alexandro Farnesio. S. R. E. Cardinali Episcopo Ostien. & Veliterno Regni Poloniae Protectori. Illustrissime & Respondissime Domine quas a multis iam annis maiores nostri. S. Sedi Apostolicae preces obtulerunt ut Beatum Hyacinthum. S. Dominici Sectatorem, & discipulum propter illius uitæ sanctitatem illustribus signis in hoc usq; tempus conspiciam in sanctorum numerum referret, eandem nos cum duxerimus esse repetendas existimauimus plurimum illis momenti Illustrissimæ D. V. auctoritate allaturam esse. Fuit quidem negotium a Beate memoriæ Clemente septimo inchoatum fuitq; perfectum, nisi bellorum motus exorteque subinde Romanarum rerum commutationes non impediissent. Cum autem protracta res in aliorum Pontificum tempora fuisset, accidit iniquitate quadam temporum ut ea quæ ex grauissimis testimonijs de uiri illius uita miraculisq; conscripta fuerant tædium latuerint donec in lucem hoc primum tempore diuinitus prodirent & sane cum Illustrissime D. V. eximiana

in Deum pietatem & singulare Christianæ pietatis augē-
da studium confidero, video mihi in eo elaborandum pro-
sus non esse, vt pro suâ etiam propensa in nos Regnumq;
nostrum voluntate omnē operam studium atq; consilium
ad grauisissimam istam actionem studiosè conferat. Sed vt
officio meo non desim commendo eandem tanto quanto
possim studio Illustrissimæ D. V. petoq; ab ea maiorem
in modum perficiat apud Sanctissimum Dominum no-
strum, vt quod diuini nominis laudi & Christianæ reli-
gionis incrementō cōsentanē esse iudicauerit id ipsum de
eius Beati viri meritis non modo statuatur, sed etiam quam
citissime fieri potest statuatur. Populus quidem noster vni-
uersus tanta in virum cælestem pietate & religione ob-
innumerabilia, & penē quotidiana illius in se merita fer-
tur vt illi parem cultum, ac venerationem exhibere non
dubitet, qui sãctis alijs in Ecclesia exhibetur. Magno itaq;
beneficio nos oēs sibi obligabit Illustrissima D. V. quod
eidem Beatus hic vir cuius causam agimus suis apud Deū
precibus cumulate persoluet. Tandem me cōmendo amo-
ri & benevolentia Illustrissimæ D. V. Datum Vvarscho-
niæ Idibus Martij 1582. Illustrissimæ ac Reuerendissimæ
D. V. deditissimus & addictiss. Stanislaus Archiepiscopus
Gnesnē. manu propria.

Litteræ Episcopi Cracouen. ad Cardinalem Farnesium.

Illustrissimo DD. Alexandro Cardinali Farnesio Re-
gni poloniæ protectori Domino meo colendissimo. Il-
lustrissime Domine Domine obseruandissime. Iam à lon-
go tempore negotium canonizationis D. Hyacinthi in-
vibe versatur diuq; à Clemente Septimo transactum & con-
clusum fuisset ni funesta Italia bella grauisissimas rerum

Roma-

Romanarum perturbationes intulissent. Etiam nihil amplius in hoc negotio desiderabatur nisi, vt sententia Clementis Septimi sedisque Apostolicæ auctoritate Diuus hic vir in numerum sanctorum adscriberetur. Iam enim examinata erant testimonia, visa miracula, iam approbati Diui Hyacinthi summa Sanctitas omniaque acta, & transacta erant, quæ ad hoc Canonizationis negotium spectare videbantur. Intermissum deinde fuit post mortem Clementis Septimi non negligentia eorum, qui huius diuini hominis sanctitati addicti fuerunt (illi enim nihil prius, & antiquius habebant, quam vt tanto viro per sedem Apostolicam debitus honor tribueretur, eiusque virtutes dignis premiis, & gloria ornarentur) sed temporis iniquitate, atque rerum Romanarum ob tumultum bellicum mutatione, quæ totam istius negotii progressionem à Clemente Septimo institutam impediuerat, & ita tenebris quibusdam ac ea omnia scripta, & testimonia, quæ de vita miraculisque Diui Hyacinthi prodita fuere per multos annos obruerant, vix vt tandem singulari Dei beneficio lucem conspexerint, ac rursus in publicum redierint. Non enim voluit Deus Optimus Maximus tanti viri ob eius sanctitatem stupendaque miracula, famam, & nominis celebritatem apud omnem posteritatem occumbere, sed me meumque clerum Diui Hyacinthi miraculis, quæ in dies maxima à nobis conspiciuntur admonuit, vt & Sanctissimo Domino nostro litteris meis tum meo tum totius cleri nomine scriptis, & Illustrissimæ D. V. tanquam nationis nostræ benignissimo patrono, ac protectori vehementer supplicarem velle Sanctitas sua, id quod iam à Clemente Septimo inchoatum erat, perficere, atque hunc Diuum virum in numerum sanctorum decreto suo annumerare. Id enim tum illius miracula, quæ infinita propè, & viuus, & vita sanctus fecit, tum illius virtutis vitæ integritas, & san-

ctimonia

testimonia iure Optimo à Sanctissimo Domino nostro requirere videtur. Quod certe Illustrissima D. V. optime perspiciet, ac intelliget, si ea scripta de Sancto Hyacintho, ac testimonia, quæ illi offerentur attento animo inspicere voluerit. Quod reliquum est Deus Optimus Maximus Illustrissimam D. V. diu saluam, & incolumem seruet. Datum Bodzantini. die 15. Februarij Anno 1589. Illustris. ac Reueren. D. V. additissimus seruator Petrus Episcopus Cracouien.

*Littera Episcopi Pramisljen. Vicecancellarij Regni
Polonia ad Farnesum Cardinalem.*

Illustrissimo, ac Reuerendissimo in Christo Patri, & D. D. Alexandro S. R. E. Cardinali Farnesio Sanctæ sedis Apostolicæ procancellario Regni Polonia protectori Domino perpetua obseruantia colendo.

Illustrissime ac Reuerendiss. D. D. summa obseruantia perpetuò colen. In commendatione negotij Canonizationis S. Hyacinthi, & genere in hoc Regno Illustris, & admirabilibus operibus summaque vitæ sanctimonia clarissimi viri breuiore me esse debere intelligo quod à cæteris Reuerendissimis in hoc Regno Episcopis, & ad S. D. N. & ad Illustrissimam celsitudinem vestram copiose de his omnibus rebus, quæ admirabili quadam ope diuina ab illo S. Dominici comite, & discipulo, tū viuo, tum defuncto edita sunt, atque etiam num magna Catholici populi admiratione eduntur perscriptum esse non ignoro Debere me tamen id sanctissimi viri honori, & venerationi sentio, vt ab Illustrissima D. Vestra cum clero meo obnixè petram velit patrocinio auctoritateque sua apud S. D. N. diuino huic viro suffragari, atque auctor esse sue Sanctitati, cognitis omnibus miraculorum testimonijs si certissima
summa

summæ innocentia, ac integritatis videbuntur argumēta cum solemnī Ecclesiæ Catholicæ ritu sanctum declarare, ac sanctorum honoribus colendū esse pronuntiare dignetur, vt quem iam populus regni sua spontē veneratur, cum deinceps Apostolica auctoritate colat. Longior non erō in eo petendo, quod Illustrissimam Celsit. vestram pro suo in sanctos studio singulari libenter facturam certo scio. Vnum addo flagranti studio Apotheosm istam Beati Hyacinthi, & clerum, & populum nostrum flagitare, qua promouenda non tantum patrociniū Deo carissimi viri Illustrissima Celsitu. vestra demerebitur, verū etiam apud nostram gentem perpetuam, & immortalem nominis sui memoriā ea re sibi comparabit. Cuius beneuolentiæ, me atque clerum meum diligenter commendo. Datum Vuar-schouia 12. Martii Anno 1589. Illustrissime, ad Reuerendissime Celsi. V. seruitor addictissimus Albertus Baranowski Episcopus Præmissis. Regni Poloniae Vicecancellarius.

Hæc de tertio libro dicta sufficiant, in sequentibus enim ea, quæ commodiorem habebunt actorum declarationem scribemus, quæ assiduo lectori studendi desiderium pariet, & pia satisfaciet deuotioni.

FINIS.

D E
 SOLEMNITATIBVS,
 CANONIZATIONEM
 SANCTI HYACINTHI

*Confessoris antecedentibus
 concomitantibus, &
 sequentibus.*

LIBER QVARTVS.

Praefatio.

HUNC mihi librum, candide Lector,
 specialius vendico, quem licet ultimis
 positione cernis tamen iucundum, &
 necessarium utilitate senties. Cū enim
 tam sollemnis actus huius Sancti Apo-
 reosis tuis sit expositus obtutibus facile
 te ducet in considerationem eorum, quæ cum summo la-
 bore per eos ad quos ex officio pertinebat suū sunt sorti-
 ta effectum. Neque enim res tanti momenti exiguis labo-
 ribus ad proprium finem deducenda erat, sed longo tra-
 ctu seculorum eam, quam vidisti, vel audisti S. Matri
 Ecclesie peperit letitiam, ita ut merito in illo Domini

Iesu

Iesu Saluatoris nostri prorumpas sententiam Ioan. 16.
 Mulier cum parit tristitia habet, quia venit hora eius,
 sed cum pepererit iam non meminit pressuræ propter
 gaudium, quia natus est homo in mundum. Iam uerò,
 vel saltè ex hoc ipso quas & quales, & secum trahat
 ipsa Canonizatio sanctorum difficultates, videre po-
 teris, quando post felicè huius viri sancti obitum 343.
 annorum usque ad ipsius canonizationè tempus præ-
 terisse nõ sine admiratione perspicies. Factũ igitur hoc
 fuisse non sine maxima diuina gubernationis prouiden-
 tia, crede, cuius facta tanto mirabiliora, quanto & hu-
 mana rationis seu virtutis captum excedentia iudica-
 ueris. Expostulabat siquidem huiusce negocij ratio, ut
 ad illud tempus Canonizatio Sancti differretur, quo &
 hominum male suada libertas licentiam peccandi ac-
 cepit, & heresũ perfidia, & blasphemia nõ mediocrẽ.
 S. Matri Ecclesie perniciem intulit, ut tanto gloriosior
 Deus in suis sanctis appareat, quanto blasphemantiũ
 Deum, & sanctos eius iniqua succreuerit multitudo.
 Consultum quoque est per maximè piorum Christi
 fidelium congregationi, quæ inter tumultuantes hereses
 & viscera S. Matri Ecclesie corrodetes, nec nõ hostiũ
 Christi Iesu micantes gladios sanctorum merita, & vi-
 sibilem gloriam lato vultu intuendo ad æterna vite
 triumphos contendat, ex qua etiam usque ad hæc infe-
 riora sanctorum gloria radios suæ beatitudinis trans-
 mittit, nec deficiat, à meritis eo, quod Deus nõ desistat
 à premijs, ut merito cũ Damel Propheta dicat si utiq;
 est fructus iusto utiq; est Deus iudicans eos in terra.
 Cætera aut diuinae volũtatis mysteria uolẽs prætermitto

ne scrutator vanus Dei maiestatis à sanctorum, &
 Dei gloria opprimar, vel quod Deus auferat, excludat.
 Porro in hoc ultimo volumine, quam breuissime, ea
 qua per totum tempus procurationis mihi commissa
 gesta sunt perstringere cupio, vt satisfactus lector dis-
 scat ad aliorum, & sanctorum Canonizationem, quos
 diuina elegerit gratia modum fuisse demonstratum.

[NAR.]

N

Roma
 goccia
 protu
 noniz
 & Ser
 gis, &
 necne
 vtriu
 nizat
 stanti
 P. F.
 ordin
 ter ele
 tum C
 cim I
 rum s
 nigre
 vero
 Adm
 randa
 Procu
 rient
 tet ex
 pitulo
 noniz
 lium c

NARRATIO.

V Migitur diuinæ placuit volûtati Anno Domi
 ni 1589. ex superiorum meorum mandato &
 omnium Prouinciæ Polonia Patrum vnanimi
 consensu in diffinitorem Generalis capituli
 Romæ Celebrandi electus ad urbem applicuissem, & ne-
 gociâ Prouinciæ in eodemmet capitulo serio tractassem,
 protuli in medium, & Prouinciæ Polonia Patrum de Ca-
 nonizatione Sancti Hyacinthi specialem commissionem,
 & Serenissimi Sigismundi Tertij Polonia, ac Suetia Re-
 gis, & Serenissimæ Annæ Iagelonæ Reginae Poloniae,
 necnon Illustrissimorum, & Reuerendissimorum DD.
 vtriusque status senatorum cum omnibus ad dictâ Cano-
 nizationem requisitis deuotam ad sedem Apostolicâ in-
 stantiam & commendationem. Quam Reuerendissimus
 P. F. Hyppolitus Maria Beccaria de Monteregali totius
 ordinis prædicatorum Magister in eodem capitulo noui-
 ter electus, & per summum Pontificem piæ memoriæ Six-
 tum Quintû gratiose confirmatus cum RR. PP. FF. sexde-
 cim Prouincialium, & decemnouem diffinitorum viro-
 rum sanè grauisssimorum maximo applausu, & lætitiâ be-
 nigne audiuit, atque deuotissime est amplexus. Quoniam
 vero negocium ipsum magni momenti erat hoc idem.
 Admodum Reuerendo Patri Fratri Bartholomæo de Mi-
 randa S. Theol. professori, tunc Generali totius ordinis
 Procuratori, viro doctissimo, & rerum gerendarum expe-
 rientissimo, omnium voce, & votis commissum est, vt pa-
 tet ex actis in eodem capitulo emanatis. Pêracto autem ca-
 pitulo prædicti Reuerendi Patres, quibus negocium Ca-
 nonizationis fuit commissum, quid factò opus sit consi-
 lium quæsiere à Reuerendissimo Patre D. Francisco Penia
 Hispano

Hispano sacri Apostolici Palatii Auditore viro humanarum, diuinarumque rerum peritissimo, qui S. Didaci ordinis Minorum, & postmodum Sancti Hyacinthi nostri Canonizationis strenuus auxiliator, & Iudex sapientissimus extitit, à quo salubri consilio accepto procurare cepimus, quo medio litteræ à Serenissimo Rege, & aliis Principibus, ad manus summi Pontificis peruenire valerent. Eo tempore Romæ aderat præfens Reuerendissimus P. D. Stanislaus Rescius Abbas Andreouienfis Protonotarius Apostolicus, & vtriusque Signaturæ Referendarius, & piæ memoriæ Illustrissimi Cardinalis Hosii Episcopi Varmieñ, viri sanctissimi consiliarius à Serenissimo Sigismundo Poloniae, & Suetiæ Rege ad Sixtum Quintum Internunciatus vir magnæ auctoritatis morumque probitate, & virtutum excellentia spectabilis, cum quo communicato vtrinque consilio, ad pedes præfati Pontificis Maximi accessimus, & ex osculatis deuote pedibus suæ sanctitatis, ita ipse exorsus sum:

Beatissime Pater, Præclarissima totique orbi notissima. S. V. facta ita oculos omnium ad sui intuitum attraxerant, vt etiam inter famosissima quæque præclare factorum merito connumerari mereantur. Inter quæ non minimum immo maximum esse iudicatur, quod S. V. gloriæ, & honori sanctorum summopere inuigilet. Quod Serenissimus, & clementissimus Rex Poloniae Sigismundus Tertius, cum toto vtriusque status senatu persentiens, interque nobilissimas, & primas suæ Reipublicæ actiones, hanc sibi potiore statuens, vt honori sanctorum non deesset, quorum merito, & Regiæ Maiestatis fastigium, & suæ Reipublicæ statum pacificum se arbitratur adeptum fuisse, has cum toto suo amplissimo senatu post oscula pedum beatissimorum ad S. V. per me minimum fratrem destinat litteras, obsecrans summopere S. V. quaterus suo Regno (in cuius Metropoli Sanctus Hya-

Hya.

cinthi
vita, &
reliqu
hunc S.
sui sec
proce
adferi
butio
nem,
biectio
promp
indign
His d
& om
nignè
dit, ac
factus
milit.

FV
lis
sus, co
nostri
Proc
tabat

FA
tr
gillon
sum a
Qu

cinthus confessor S. Domini discipulus multorum, & in
 vita, & post mortē hucusq; miraculorum partator cū suis
 reliquis in ciuitate Crac. requiescit) benigne annuere, &
 hunc Sanctū gloriosum, pro quo tot sæculis prædecessores
 sui sedulam apud S. R. E. Antistes nauarunt operam (vt ex
 processu Canonizationis patebit) Sanctorum catalogo
 adscribere dignetur. à Deo Opt. Max. abundantem retri-
 butionem, à populis summam laudem & gratiarum actio-
 nem, & à Seren. Rege nostro omnimodam, & humilē su-
 biectionem, atque ad omnia pro Ecclesiæ incolumitate
 promptam, & paratā subeundi voluntatem, à nobis verò
 indignis seruis S. V. humiles preces perpetuo habitura.
 His dictis in manus sanctitatis suę Serenissimi. Regis litteras
 & omnium aliorum supplex porrexi. Ad quæ Pontifex be-
 nignè annuens, & supramodū exhilaratus benignè respon-
 dit, ac multis interiectis interrogationibus, & à me satis-
 factus Canonizationem S. Hyacinthi certò futuram pro-
 misit.

Prima Congregatio Cardinalium.

FVit nona Iunii 1589. in Palatio Illustriss. D. Cardina-
 lis Gesualdi, in qua producta sunt omnia iura proces-
 sus, scripturæ, & monimenta, quę ad causã Canonizationis
 nostri sancti pertinebant Nuncio Seren. Regis Polonię, &
 Procuratore ordinis presentibus, quibus acceptis, consul-
 tabatur secreto, quid de his agendum foret.

I I. Congregatio.

FActa est 12. Iunii apud eundē Illustriss. Cardinalē, in qua
 tractabatur de negotio S. Hyacinthi, & de apertione si-
 gillorū clausurę processus, conclususq; fuit nõ posse proces-
 sum aperiri, nisi per mandatū Sanctiss. inscriptis obtentū.
 Quò verò procurator ordinis in causis generalibus totius
 V. ordinis

ordinis permaximè occupatus existens huic negotio specialiter incumbere nequiuit; Reuerendis. Generalis Magister onus procurationis causæ totum humeris meis imposuit, tali serie verborum.

IN Dei filio sibi dilecto R. P. M. F. Seuerino Crac. Polono ordinis prædicatorum F. Hippolitus Maria Beccaria de Monte Regali S. Theol. professor, ac totius eiusdem ordinis humilis Generalis Magister, & seruus, salutem in Domino sempiternam. Negocium Canonizationis S. Hyacinthi confessoris Poloni discipuli Beatissimi Patriarchæ nostri Dominici in Capitulo Generali Romæ proxime celebrato. Admodum R. P. Procuratori ordinis nostri, & R. P. Priori Cracouiensi in Regno Poloniæ pro tẽpore existẽtis, promouendũ, & finiendũ cõmiseramus, sed quia idẽ admodum R. P. procurator ordinis multis aliis negociis impeditus totus, nequit huiusmodi negotio, vt par esset diligenter intendere, & Priorem Cracouiensem non licet a Conuentu sibi concredito diutius, & longius abesse. Tibi, de cuius zelo, pietate, & sollicitudine plurimum in Dño confidimus, huius tam pii negocij promotionem, ac celerẽ expeditionem committendam censuimus. Propterea nostri officij auctoritate per præsentem te præfatum R. P. F. M. Fratrem Seuerinum Polonum instituimus, ac institutũ declaramus nomine Prouinciæ nostræ Poloniæ, & cõuentus nostri S. Trinitatis Crac. (in quo eiusdem S. Hyacinthi sacrum corpus requiescit) Procuratorem, & sollicitatorem, scilicet ad promouendum sollicitandum, & ad finem conducendum præfatum negocium Canonizationis eiusdem S. Hyacinthi confessoris ordinis nostri, dantes tibi omnimodam auctoritatem, & facultatem, vt vnã cum præfato. Admodum R. P. Procuratore, vel sine ipso, & impedito coram Illustris. ac Reuerendis. DD. Card. congregationis sacrorum Rituum, & corã omni alio Tribunali (ad effectum duntaxat præmissorum, & non aliter) quoties necesse

cesse
uent
pro h
hon
tibi i
remi
raru
& se
nem
lo, &
te ha
petu
san
te fa
Ame
litoc
cedi
et M
Don

FA
ma
Reg
tho
reni
cleu
lum
uis l
pos
Reg
da e
uer
ca f

esse fuerit, nomine prædictæ Prouinciæ Poloniæ, & conuentus Crac. comparere possis, & omnia ea tractare, quæ pro huiusmodi negotio ad Dei gloriã, & sui S. Hyacinti honorẽ ad finem cõducendo facere possunt. Præcipimusq; tibi in virtute Spiritus sancti, & sanctæ obedientiæ, & in remissionẽ peccatorum tuorum, vt infra terminum 24. horarum huiusmodi procurationis officiu acceptasse debeas, & secundum gratias tibi à Dño Deo collatas, & deuotionem, quã habes versus præfatum S. Hyacinthum sedulo, & diligenter exequaris, à Dño Deo pro laboribus, quos te hac de causa libenter suffierit contigerit, mercedẽ perpetuam recepturus, ac nobis nostræq; deuotioni, quã erga sanctum præfatum Hyacinthũ piẽ gerimus ex omni parte satisfactorius. In nomine patris, & filii, & spiritus sancti. Amen. In quorũ fidem præsentem manu nostræ signatas, solitoq; sigillo maiori officij nostri munitas, tibi tradi, & cõcedi mandauimus. Datum Romæ in conuentu nostro Sanctæ Mariæ super Mineruam, die quintadecima Iunii Anno Domini Millefimo quingentesimo octuagesimo nono.

III. Congregatio.

FACTA est 20. Iunii 1589. in qua fuerunt Illustris. DD. Cardinales Gesualdus, Paleottus, Mondouinus, Boromæus, & Ascanius Columna. In hac cõgregatione Seren. Regis Poloniæ Nuncius supradictus, talem pro S. Hyacinto Canonizando fecit instantiam: Illustris. Dñi Serenissimus Poloniæ Rex Sigismudus Princeps, & D. meus clementissimus pro perpetua sua in Deum pietate non solum ea studia vitæque consilia persecutus est, quæ a quouis homine Christiano sine summo icelere prætermitti nõ possunt, sed animum quoque suum ab eotempore quoad Regni gubernacula vocatus est ad ea tentanda, & audenda conuertit, quæ nec audere possunt, nec tentare consueuerunt nisi Reges. Quamobrem cum in Ecclesiæ Catholice schola didicisset Dominum laudari in sanctis eius, &

omnem illis præstitum honorem ad Diuinam Maiestatem redundare rogatus & requisitus, ab omnibus Regni Poloniae Ordinibus, vt negocium Canonizationis S. Hyacinthi viri sanctissimi, & religiosissimi, iam ab antecessoribus suis huic S. sedis Apostolicæ semel, atque iterum considerandum, & explicandum proponeret litteras ad Sanctissimum D. N. Sixtum Quintum Pont. Max. dedit quibus suæ sanctitati vim desiderii sui explicauit. Has ego litteras cum Reuerendo P. Seuerino Magistro diffinitore Poloniae non ita pridem obtuli. Sanctitas illius benigne respondit se mandaturum, vt de hac tam pia Serenissimi Regis cogitatione, & desiderio sacra hæc Congregatio ulterius cognosceret. Quamobrem ego Iussus sum Illustrissimis D. V. petitionem suæ Maiestatis exponere, idque etiam facio vt ea quæ sua Maiestas petit, & desiderat, hæc breui scripto comprehensa Illustrissimus D. V. offero. cuius petitionis vt benignâ haberet rationem Maiestatisque suæ pia desideria consilio, & autoritate sua fo- uere, promouereque dignentur etiam atque etiam pe- to.

Et his dictis Illustrissimus Dom Cardinalis Gesualdus iussit fundare iurisdictionem in hæc verba.

EGO Alphonsus Cardinalis Gesualdus Episcopus Portuensis fidem facio, quod in duabus diuersis Audiendijs Sanctiss. D. N. semel atque iterum mihi expresse demandauit, vt Congregatio sacrarum Rituum, cui cognitio de Canonizatione Sanctorum per eius constitutionem super erectione quindecim Congregationum editam, est commissa, absque alio nouæ commissionis decreto, & litterarum expeditione literas Sereniss. Regis Poloniae, omniumque Ordinum Regni ad sanctitatem suam super negotio Canonizationis B. Iacinti Ordinis Prædicatorum missas legat Dominum Rescium, & R. P. Seuerinum qui eas sanctitati suæ præsentarunt, audiat processum pro Ca-

noni-

nonizatione eiusdem Beati Hyacinthi ex Polonia missum
aperiat, & ad actus omnes legitimos necessarios, & pro
expeditione negotii incumbentes procedat, affirmans ip-
sam Congregationem sufficienti ad id facultate ex dicta
Constitutione esse suffultam. Quod tamen Sanctitas sua in
Consistorio vbi de ijs negotiis referri contigerit magis
specificè declarabit. igitur vt imposterù pro maiori acto-
rum & processus validitate de hac Sanctitatis suæ volun-
tate & mādato, mihi viux vocis oraculo facto constet, ita
per præsentem, mea manu subscriptas, meoque sigillo ob-
signatas attestoi. Romæ die 20. Iunii 1589. Ita est Alpho-
sus Cardinalis Gesualdus Episcopus Portuensis.

Locus † sigilli Tiberius Putignanus Secretarius
demandato.

Qua Iurisdictione fundata in Nomini Domine Reue-
rendissimus D. Stanislaus Rescius, secūdū formā Iuris ta-
lam in forma scripta produxit comparitionem.

Coram vobis Illustrissimis, & Reuerendissimis DD.
Cardinalibus Sacrorum Rituum.

Comparent & se personaliter præsentant, Illustriss.
ac Reuerendiss. D. Stanislaus Rescius Internuncius Sere-
niss. Sigismundi Poloniæ Regis, & Venerabilis Magister
Seuerinus diffinitor Prouinciæ Poloniæ ordinis prædica-
torū, & exponunt qualiter diebus proxime elapsis præse-
tarunt Sanctiss. D. N. quasdā litteras Sereniss. Regis Po-
loniæ, Sereniss. Annæ Reginæ, Illustriss. ac Reuerendiss.
Card. Raziuil, vniuersorumq; totius Regni Poloniæ or-
dinum, quibus litteris supplicabant Sanctitati suæ, vt vel-
let mandare procedi ad vltiora in negotio Canoniza-
tionis B. Hyacinthi Poloni dum uixit fratris ordinis præ-
dicatorum, q̄ alias coram alijs Pōtificibus prædecessori-
bus suæ Sāctitatis ceptum fuerit, denuoq; negotiū & cau-
sā reasumi, in statu, & terminis in quibus represētabatur
idemq; ipsi comparentes iuxta tenorem dictarū litterarū

supplicauerunt Sanctitati suæ, quæ receptis litteris, & petitione audita per ipsos comparentes factam causam, & negocium huiusmodi ad Illustriss. sacræ congregationis sacrorum Rituum, & ipsos comparentes remisit; quamobrem iidem comparentes parèdo mandatis Sanctissimi omni studio instàter, & humiliter petunt per Illustrissimas, & Reuerendiss. DD. VV. mādari supradictas litteras missuas ad Sanctissimum D. N. directas, & per sanctitatem suam ad congregationem transmissas. Reuerendissimo P. D. Anfselmo protonotario à S. D. N. principaliter, in hac causā deputato consignari, & decerni negocium, & causam reassumi in statu & terminis, in quibus reperitur, & recepti & admitti diuersas scripturas, & iura ad causam facientia, quas, & quæ iidem comparentes exhibentes, & producentes, necnon mandari aperiri processum clausum, & diuersis sigillis signatum, dictaque iura, & sigilla illorum recognosci informa eademque iura, & processum diligenter legi ac videri, ac illis lectis visis, & consideratis, relationem de sanctitate vitæ, & miraculis dicti Sancti Hyacinthi, de quibus creditur in eisdem iuribus sufficientes constare eidem Sanctissimo referre ad finem, & effectum, vt ad vltiores actus dictæ Canonizationis procedi poterit, & ita petierunt & institerunt, non solum predicto, sed omni alio meliori modo, &c.

Instantia totius Ordinis Predicatorum.

Illustrissimi, ac Reuerendiss. Cardinales, &c. Religio fratrum prædicatorum congregata in capitulo generali celebrato de ordine Sanctissimi pro festo Sanctissimæ Pen-tecostes huius Anni 1589 gratisime auscultauit petitionem factam coram pleno diffinitorio eiusdem capitulo per Venerabilem P. F. M. Seuerinum prouincie Poloniæ definitorem, qua nomine eiusdem prouincie Poloniæ petebat instan-

instan-
eiusd-
corā
tiner-
prob-
B. cō-
Anno
lebra-
sta,
Bart-
ordi-
de ist-
D. V.
stula-
ctu f-
VV.
niza-
& pr-
thi f-
S. D.
ad v-
seru-
Dñi
Hec
Eiui-
Apo-
Con-
gan-
no n-
Mar-
ordi-
terc-
nus,
sign-

instantissime, vt totus ordo Canonizationi S. Hyacinthi eiusdem ordinis cōfessoris incumberet, coram Sanctiss. & corā omnibus aliis ad quos munus hoc quomodolibet pertineret, quū & processus de illius mira sanctitate extabant probatissimi, & indies miracula præclarissima, in huius B. cōmendationem Diuina pietas sperabatur, & olim sub Anno Dñi 1571. in capitulo alio generali Barchinonæ celebrato similis petitio, & instantia fuerit ordinata. Hac iusta, ac pia petitione audita diffinitorium mihi Magistro Bartholomeo de Miráda procuratori generali supradicti ordinis cōmisit, & præcepit, vt totius Religionis nomine de ista re sollicitè tractarè, & humiliter ante Illustrissimas D. V. vti specialiter in hac causa deputatos à S. D. N. postularè, quod hodierna die maiori quo possum animi affectu facio, & propterea instáter & suppliciter peto, vt DD. VV. Illustrissima negociū & causa super huiusmodi Canonizatione reasumát in statu, & terminis, in quibus reperit, & processū, siue processus de vita, & miraculis S. Hyacinthi supra nominati his diebus transmissum, & de mandato S. D. N. Illustrissimis. DD. VV. præsentatum aperiant, & ad vltiora procedant. Id enim Deo sanctorum Regi, & seruo suo Hyacintho gratissimū erit obsequiū, & familiæ Dñicane fauor eximius, ac perpetua gratitudine dignus.) Hęc acta sunt presentibus RR. PP. DD. Fratre Augustino Fiuizano S. D. N. Sacrista, Francisco Penia sacri Palatii Apostolici Auditore, Antonio Maria Caballo prædictæ Congregationis secretario, Curtio Franco, Francisco Maggiantio sacrarū Cereemoniarum Magistro Syluio Antoniano nunc Cameræ S. D. N. Clementis Papæ VIII. Magistro Marcello Francolino, Magistro Sâres de Monte S. Sabini ordinis eremitarum S. Augustini R. P. Benedicto presbytero regulari S. Siluestri, qui nunc Episcopus est Casertanus, & Claudio Nerio, & Anselmo Dandino Cesenateñ. signature S. D. N. Referendario, & protonotario Apostolico

huius causę Secretario, & aliis fide dignis. Atque dum hæc perfecta fuissent cum solemnī apparatu sericeo aureo capsulam clausam Illustrissimę Congregationi præsentauimus, facto super his digno Ceremoniarum ritu ea, quę clausis tenebantur sigillis patefacta sunt.

IV. Congregatio.

EXtigit 27. Mensis Iunii anno Dñi 1589. in qua fuerunt præsentēs Illustriss. Cardinales Gesualdus, Paleottus, Mondouinus, Afcanius Columna, & Borromeus cum eisdem RR. PP. DD. superscriptis sacri Palatii Auditoribus, atque dum sic essent congregati Illustr. Serenissimī Regis Polonię, nunciū institit, etiā ad hæc citato, & comparēte Romanę curię Fiscali Mag. D. Io: Iacobo Panico quatenus omnibus de iure visis, & auditis testimonio certo ea, quę sacra Congregationi porrecta sunt confirmarentur, mediōq; corporali iuramento attestarentur, Quę singula vtriusque status viri fide digni, & testes omni exceptione maiores, scilicet Mag. DD. Andreas Rogulski Serenissimī Regis Polonię secretarius, & Ioan. Surski, RR. PP. Thomas Treterus Sanctę Marię Transiberim Canonicus, Martinus Kolaczki Canonicus Posnañ. Holomuceñ. Valentinus Sochaczeuieñ. presbyter, Martinus Vrobleuski Iacobus Nafsielski, coram sacra prædicta Congregatione data per iuramentum fide, ita fuisse vera asseruerunt.

V. Congregatio.

FActa fuit 4. Iulii 1589. in qua fuerunt Illustriss. quatuor Gesualdus, Paleottus, Mōdouinus, & Borromeus Cardinales, in qua testificatio supradictorū Dominorū Polonorū fuit relata, & approbata, præsentē Rom. Cur. D. Flaminio Fiscalia substituto, & ex aduerso informante.

VI. Congregatio.

FActa est 18. Iulii 1589. in qua presentes fuerunt Illustrissimi Cardinales Gesualdus, Paleottus, Mondeui- nus, Ascanius Columna, & Borromeus, qui sic collecti Processum Canonizationis S. Hyacinthi ex mandato Sanctissimi pia recordationis Sixti Quinti Papae tribus S. Palatii Auditoribus RR. PP. DD. Seraphino Oliuario, Raza- lio Gallo Rotæ Decano D. Laurentio Blanchetto Italo, & Franc. Penia Hispano examinati, & super eodem consilia sua, & conclusiones describent, publica autoritate tradiderunt.

VII. Congregatio.

Exstitit 17. Iulii in qua Cardinales Illustrissimi isti erant presentes, scilicet Gesualdus Paleottus, Cremonens. Nicolaus Sphondratus (qui postmodum Papa Greg. xiiii. creatus fuit) Montis Regalis, & Ascanius Columna, in quorum presentia hora diei xiii. introducta est causa, seu commissio super Canonizatione B. Ludouici Beltrami de Valentia Hispaniæ ex ordine Prædicatorum Mag. D. Lauro Chatolici Regis Agente, & RR. PP. F. Bartholomeo de Miranda totius Ordinis Procuratore, & F. Ioan- Bru della Magdalena Hispano Instantibus & causam pro- mouentibus. In negotio autem S. Hyacinthi iam Illustrissi- ma Congregatio nihil agebat, sed tantum relationem RR. PP. DD. Rotæ Auditorum quam deuotissime præsto- labatur. Porro dum hæc sic agerentur, causaq; Canoniza- tionis Beati Hyacinthi sub Iudicibus delitesceret, & an- nus integer præterlapsus esset Anno Domini 1590. Quinta- Mensis Iulij, Illustrissimus, & Reuerendiss. P. D. Bernar- dus Maczierousky Episcopus Luceorien. Vir oî genere virtutum ornatissimus, fideiq; Zelo præstantissimus a Se- renissimo Sigismundo Poloniæ Rege ad Sixtû Quintum Pontificem.

Legi
hæc.
1590

Pontificem Max. ad præstandam obedientiam orator missus, solemnè apparatu Romam ingressus est qui peractis obedientiæ ritibus solertissimè, & vigillantiissimè causam Sancti Hyacinthi cepit promouere, sibi in commissis ab eodem Serenissimo Rege datum fuisse declarando. Cû assiduis precibus, & pium Pontificem, & vigilantem congregationem fatigaret, & ecce supra omnium spem & opinionem, sicut placuerat Altissimo, eodem Anno Mense Augusto 27. eiusdem die, hora 23. non sine magno omnium priorum Christi colarum merore Sixtus Quintus Pont. Max. ex hac luce ad Cœlestem patriam est euocatus. Quantum vero detrimenti mors eius attulerit, res ipsa quarum monumenta ad huc extant testificari possunt. In cuius locum & Sedem XV. Septembris communi totius sacri Collegij Cardinalium consensu, Urbanus septimus, antea Cardinalis Castaneus Romanus tituli S. Marcelli dictus, successit, qui dum eidem locus & solemnitas Inaugurationis, & Coronæ pararetur 27. eiusdem Mensis pro Corona temporali, morte interueniente, Cœlestem adeptus est. Post cuius mortem sacrum Collegium Cardinalium in electione summi Pontificis maturè procedendo in Pontificè vnum ex Iudicibus Commissarijs Canonizationis Beati Hyacinti, nempe Nicolaum Sphondratum Cardinalem Cremonen. communi voto elegerunt post cuius Inaugurationem supradictus orator a Serenissimo Rege Polonia, nouiter electo Pontifici debitam prestitit obedientiam 26. Ianuarij 1591. Anno. Statimq; pientissimus Antistes apud S. Sedem Apostolicam diligentissimè negotio Sancti Hyacinthi operam nauare cepit commissionemq; RR. PP. DD. Rotæ Auditoribus in eadem causa ad vltiora procedendum ab eodem Pontifice impetrauit, qui accepta Commissione Relationem scripto exaratam eidem Sanctissimo vnanimiter conclusam, & subscritam porrexerunt.

Greggs
14.

VIII Congregatio.

Fuit 17. Mensis Ianuarij 1591. in festo S. Antonij Ab-
batis, cui interfuerunt Cardinales quatuor scilicet:
Illustrissimus D. Gesualdus, Veronensis, Afcianus Colu-
mna & Borro neus, in hac igitur Cardinaliũ pſentia Illu-
strissimus prædictus Orator Serenissimi Regis Poloniae
supradictam Commissionem produxit, quæ sic se habet:

Beatissime Pater Alias fæl.re. Leoni x. Clementi vij.
Paulo iij. Gregorio xij. Sixto v. & Urbano Septimo
S.V. Prædecessoribus pro parte bo.me. deuotissimorũ filio
rũ Sigismũdi primi & Sigismũdi Augusti, & Stephani Bat-
torij Regũ Poloniae, & RR. PP. DD. Archiepiscoporum,
Epoporũ & totius Senatus eiusdem Regni, nec no ex par-
te RR. DD. Magistrorum, & Procuratorum Generaliũq.,
& Priorum Regni Poloniae ordinis fratrum Prædicato-
rum expositum fuit, quod postquam alias ante centos
triginta tres Annos in domo fratrum Prædicatorum in
templo S. Trinitatis Ciuitatis Cracouien. bo.me: Hyacin-
thus de familia Comitũ odrouons: dicti ordinis frater sa-
cerdos olim Beati Dñici discipulus, & socius religiosam
uitam egerat, & ibidem post multorum operationem mi-
raculorum, & plurium Monasteriorum fundationem ple-
nus dierum honorum in Dño requieuerat. in tanta uitæ
Innocentia & sanctitatis opinione, & multis eius tam vi-
uentis quam mortui mundo meritis, & intercessionibus
pijs fidelium precibus, sicut illic pie credebatur exora-
tus altissimus plurima ad eius sepulchrum miracula ope-
rari dignabatur, quibus Beatitudinis eius, signis religio-
ne ducta vicinorum, populorum multitudo saluberrimũ
eius suffragium supplex uotis implorabat, ac propterea
non indignus apparebat, qui sanctorum Dei Catholico
adscriberetur. Idem igitur S.V. Prædecessores ad Istan-
tissimas

tissimas preces præfati Sigismundi Primi, Et primo Leo x. per suas litteras in forma breuis RR. DD. Cracouieñ. & Premislieñ. Episcopis. & deinde RR. PP. DD. Episcopo, Laodieñ. suffraganeo Cracouieñ. & Iacobo Erdzieflouu. Canc. Cracouieñ. super inquisitione, & examinatione vitæ & miraculorum præfati fratris Hyacinthi negotium commisit atq; mandauit, qui iudices Cõmissarij vigore litterarum super vita & miraculis dicti fratris Hyacinthi formiter & Iuridicè processum formarunt, & informa Iuridica sigillis clausû. & Notariorum manibus obsignatû ex Polonia Romam transmiserunt tunc temporis in manus Fæ. me. Clementis vij qui postea RR. DD. Seneñ Epõ campegio Præsbitero, & Alexandro de Cesarinis Diacono. S. R. E. Cardinalibus nec non RR. PP. DD. Paulo de Capisuechis, & Christophoro Panigarola Rotæ Auditoribus negociû commisit. Deniq; post direptionem vrbis, ad Instantiam prædicti Sigismundi Primi apud Paulum tertium supplicatum fuit, vt hoc negotium Canonizationis præsumptum, iterum reassumeretur. Quod præfatus Pontifex precibus Sigismundi annuens Reuerendissimis DD. Episcopo ostieñ. Cardinali Traneñ. & Io. Petro tituli S. Sixti Presbitero. & Alexandro S. Mariæ in Vialata S. R. E. Cardinalibus continuandum mandauit. Qui Reuerendissimis DD. Cardinales de nouo per suas litteras remissoriales RR. DD. Stanislao Borek Decano, & Gregorio Myskouuski Archidiacono Cracouieñ. vt nouû processum formarent, commiserunt. Qui iudices subdelegati, super vita, & Miraculis Fratris Hyacinthi processum fecerunt. & de Polonia Romam transmiserunt, rerum bellorum tumultibus, & summorû Pontificum, & Poloniæ Regum mortibus negotiû præfatum intermissum fuerat. q̃ similiter Stephanus Battoreus Rex Poloniae apud Gregoriû xij. fel. re. supliciter exposulauerat, qui morte præueniens negociû Intermissit. Nouissime vero obediētissimus S. V. filius Sigismundus Tertius Poloniae & designatus Suetiæ Rex cû toto suo amplissimo tã spirituali,

quã seculariũ vtriusq; status Senatu piẽ mem: Sixto V. S. V. Prædecessori Anno proximẽ præterito humiliter supplicauit, quatenus idẽ ipse Põtifex negotiũ Canonizationis præfati Ffis Hyacinthi ob causas præinsertas inter misũ iterũ reassumeret, & ad optatũ finẽ paterna miseratione deduci cõmittere diguaretur, cuius supplicibus, & deuotis precibus, benigne, & misericorditer annuẽs processũ, seu processum sup prædicta Canonizatione Illust & Reuerẽdiss. DD. Alphõso Gesualdo Episc. ostiẽ Vincen-
 tio Lauro tituli S. Marię in Mõtis via Regalis Veroneñ. Paleotto, A scanio Columnæ, & Borromeo S. R. E. Card. Cõgregationi sacrorũ Rituũ Præfectis, & S. V. cũ ad huc in minoribus cõstitutus esset, vt dictũ, seu dictos processus aperirent, & ad oẽs actus legitimos, & necessarios pro expeditione negotij in cũbeũ procederẽt ad plenã, oĩ modũ & totalẽ eius negotii cognitionẽ viux vocis oraculo absq; alio nouẽ Commissionis decreto, & litterarum expeditione, asserens, & affirmãs, cõgregationẽ ipsã sufficiẽti ad id facultate ex Cõstitutione sacrorũ Rituũ esse suffultã cõmissit atq; mãdauit Qui Reuerẽdiss. DD. Card. sup vita, & cõuersatione fratris Hyacinthi eiusq; miraculis multa decreta, & ordinationes fecerũt, & pro faciliori expeditioni huius negotij, idẽ Summus Põtifex Prædecessor S. V. tribus RR. PP. DD. Seraphino oliuario, Laurẽtio Blãchetto, & Frãc. Pegna Sacri Palatii Apost. Auditoribus, & viux vocis oraculo, & expresso in forma breuis ad hoc rescripto demãdauerat, & cõmiserat, vt sũmariam sup humõĩ negotio Canonizationis pti fratris Hyacinthi informationẽ sumerẽt, & oẽs pcessus viderẽt, & quã primũ negotiũ expedirẽt, & terminarẽt, q mãdatis S. D. N. obtẽperã. pcessũ seu pcessus pios in terminis i qbus reperi erãt, casũpserũt & causẽ intendẽtes ea q illis a S. S. cõmissa fuerãt, diligẽter & exactẽ perfecerũt paratũ S. V. ea qua hucusq; egerunt referre, & debitam relationẽ facere. Verum Beatissime pater cũ eorundẽ RR. PP. DD. Rotæ Auditorũ intercedẽte morte duorũ sumorũ Ponti-

ficum Sixti v. Urbani vij. Prædecessorum S. V. in hoc negotio finiendo, & exequendo aliquo tempore cessauerit facultas, & iurisdicctio, ne ullo vnquam tempore præinfertorum RR. PP. DD. Rotæ Auditorum in hoc negotio præfatio de iurisdicctione, & facultate a prædecessore S. V. primitus concessa, & fundata dubitari valeat supradictus Sigismundus Tertius Rex Poloniæ humiliter supplicat S. V. quatenus dignetur præfatis RR. PP. DD. Seraphino, oliuario Laurentio Blanchetto, & Franc. Penia Rotæ Auditoribus vt negotium eo: in statu, & terminis in quibus apud eosdem RR. PP. DD. Rotæ Auditores reperitur reassumere, & tam præmissa quam cætera omnia negotium huiusmodi concernentia finali executioni coniunctim committere & demandare. Cum potestate Citandi, & Inhibendi; & omnia acta processus, inquisitiones, probationes, attestations, aliaq; necessaria, de & super præmissis viden. examinan. ordinan. deciden. & Sanct. V. referent sineq; debito terminant alijsque facultatibus in præmissis & circa ea necessarijs & opportunis acin similibus concedi solitis, & consuetis, contrarijs non obstantibus quibuscunq; Statuta, & merita causæ, & negotium huiusmodi, nec non litterarum tenores, pro plene & sufficienter expressos habenda de mandato Santiss. D. N. PP. Audiant prædicti Auditores, reassumant, citent, referant, procedant vt petitur Placet. N.

Præsentata R. D. Anselmo Dandino Prothonotario Apostolico sexta Februarij feria quarta post quartam Dominicam Epiphaniæ. Anno 1597. Per Cursorem Claudium.

Qua humiliter suscepta, & reuerenter Auscultata supradicti DD. Rotæ Auditores Relationem super Canonizatione S. Hyacinthi factam, & authenticè deductam coram sacra Congregatione præsentauerunt, quâ statiam R. P. D. Anselmo Dandino dictæ Causæ secretario

tario

tario Illustrissimi Cardinales fideliter asseruandam con-
 signauerunt fiscali Curia ad prædicta vocato. Verum enim
 uero, liceat summi Pontificis piam erga sanctum Hyacinthum & deuotam mentem huic historiae adscribere, orator siquidem prædictus Serenissimi Regis Poloniae imaginem istius gloriosi Sancti accuratè depictam, & auro decoratam per me Patrem Seuerinum & P. Benedictum Regæseum Sanctissimo D. N. præsentari, & donari procurauit, qua uisa summus Pontifex deposita Birretta, flexisq; genibus adorauit, & dilligentius inspecta dixit, vere Sancti hominis facies est, Deumq; est depræcatus quatenus illi Canonizandi istum Sanctum gratiam concedere dignaretur. hoc factum est 2. Februarii 1591.

Gregy
17

IX. Congregatio.

FACTA est quinta februarii 1591. in Gua fuerunt Illustrissimi Cardinales Gesualdus, Mondeuinus Veronensis, Borromeus, Ascanius Columna, in eademq; Relatio RR. PP. DD. Auditorum Rotæ de S. Hyacintho data est ad rubricam. R. P. D. Benedicto theatino Presbitero S. Syluestri, nunc verò Episcopo Casertinum, cui commissum est 12. conclusiones ordinare ex eadem relatione, Ad eandemq; Congregationem pie rec: Gregorius xiiij. misit R. P. D. Franciscus Regna S. Palatii Auditorem rogans eos ut in negotio Canonizationis prædictæ se quamtocius expediant, tantum ualuit Illustrissimi D. oratoris prædicti apud S. Sedem Apostolicam auctoritas, qui in tum sancta causa ardentissime laborauit, & suæ tandem legationis honorificentissime functus officio (ad tres enim Romanos Pontifices scilicet Sixtum Quintum, Urbanum septimum, & Gregorium decimum quartum, a Serenissimo Rege Poloniae, luculentissimus Orator extitit) xvj. Februarij huius Anni Roma excessit atq;

320 De Vita Beati Hyacinthi.
excessit atq; ad Regnum Poloniae, sedemq; Episcopalem suae prouidentiae commissa properauit.

X. Congregatio.

FACTA est die 16. Mensis Februarii In qua fuerunt Illustrissimi Cardinales duo scilicet Gesualdus, & Paleottus, & ibi in illa Congregatione data est mihi Patri Seuerino causae Procuratori Relatio supradicta DD. Auditorum Rotae ad describendum.

XI. Congregatio.

EXTITIT quarta Martii in qua presentes erant Illustrissimi Cardinales quatuor, scilicet Gesualdus. Veronensis. Paleottus, & Cardinalis Montis Regalis. Interuenerat etiam huius Congregationi Illustrissimus D. Cardinalis Alexandrinus, ad fuerunt quoque omnes S. Palatii Apostolici Auditores huius causae deputati, Iudices, & consules sacrae Congregationis, quibus praesentibus in causa Sancti Hyacinthi est fundata Iurisdictio, & ipsam sacrae Congregationis Praefecti Cardinales S. D. N. ad effectum eiusdem causae receperunt.

XII. Congregatio.

FUIT 26. Martii, cui interuenerant Illustrissimi Cardinales quinque scilicet Gesualdus S. Collegii Cardinalium, & eiusdem congregationis Decanus, Paleottus, Mondo uinus, Veronensis. & Ascanius Columna. qua sic facta constituerunt iam tractare de primo dubio in relatione RR. PP. DD. Auditorum Rotae posito pro sequenti Congregatione die ab Illustrissimo Decano. constituta,

XIII. Congregatio.

QVæ fuit facta secunda Aprilis, Ad quam conuenerant Illustrissimi Cardinales quinque, scilicet Gesualdus, Montis Regalis, Veroneſi, Paleottus, & Afcanius Columna. quibus sic præſentibus dubium primum in relatione ſapradicta eſt diſtributum, quod eſt tale.

Dubium Primum.

AN exemplis proceſſus ex Regno Poloniæ allatis, & Illuſtriſſimæ Congregationi exhibitis ſit adhibenda fides, ſtantibus adminiculis & coniecturis, de quibus in relatione Dominorum Auditorum Rotæ ſatis luculenter eſt diſputatum, & in fauorem cauſæ, ſiue negotii eſt reſolutum. Quod quidem dubium, & ſi à prædictis dominis Auditoribus eſt ſtrenuè, & ſagaciter ventilatum, & diſcuſſum, placuit tamen Illuſtriſſimæ Congregationi penitus illud introſcriptum, & pro more Rituum terminare. Ad quam maiori qua potuit fieri diligentia diſcutiendam, interuenerunt quamplures viri ſacræ Theologiæ, & Iuris prudentiæ peritiſſimi, informauerunt quoque ſcripto, & dicto in factum. In iure autem ſecundum conſuetudinem Romanæ Curiæ, Magnificus D. Cynus Capanus Aduocatus Conſiſtorialis quam ſapientiſſimè, Interim opponente pro more magnifico D. Io. Iaſcobo Panico Procuratore ſiſcalis, quas utiq; ſcripturas cum ſint tantæ quantitatæ, quòd à nobis breuitatis cupitæ modum excedant, ne ſatiſdium lectori pio aſſerant, prætermittendas eſſe duxi.

XIV. Congregatio.

FActa est die ultima Aprilis, cui Interfuerunt Illustrissimi Cardinales quatuor, scilicet Gesualdus, Montisregalis, Afcanius Columna, & Boromeus, quibus sic coadunatis constitutum est, quod in futura Congregatione benè informata dubium propositum quàm diligentissime examinari debeat.

XV. Congregatio.

FActa fuit die 14. Mensis Maij, cui tamen duo Illustrissimi Gesualdus, & Montisregalis Cardinales interfuerunt. quamuis verò plenus numerus Cardinalium defuerit serio tamen de causa Sancti Hyacinthi est tractatum, & ne aliquid desit quod iure nostro faueret, ad maiorè veritatis inquisitionè fiscalis Curie Romanæ Aduocatus Tiberius Cerasius petiit negotium ad quindenā prorogari, qui post modum dicto, scriptoq; in contrarium opposuit, & sacram Congregationem informauit, cuius oppositioni, id quod de more fuit, Magnificus D. Cynus Campanus Aduocatus Consistorialis supradictus satis egregiè, & sapientissime respondit quorum oppositiones & responsa superuacaneum esset recensere.

XVI Congregatio.

Extitit 11. Iunij, Ad quam conuenerant Illustrissimi Cardinales quinque scilicet Gesualdus, Paleotus, Montisregalis, Veroneñ. & Afcanius Columna, & ibidem sic auide, & diligenter de Canonizationis Sancti Hyacinthi negotio tractantibus interuenit nouus a Sede Apostoli ea fiscalis curie institutus. Magnificus

gnificus D Natalis Rondaninus, Prædecessore suo vita
functo, petijtq; ab illustrissima Congregatione conclu-
sionē dubit ad quindenam deferri, & scripturas ad hoc cō-
cernē. præsentari, & in cāusa per actores melius infor-
mari. quod ob veritatis indagandæ rationem libenter
illi concessum est.

XVII. Congregatio.

XXV. Iunij Conuenerunt solummodo tres Illustris-
simi, scilicet Gesualdus, Veronē. & Montisregalis Car-
dinales, tempore, & loco solitis, ad quorum præsentiam
introducitur R. P. D. Thomas Treterus, missus ab
Illustrissimo D. Cardinali Radziuil, qui ex nomine tam
Serenissimi Regis quàm suo instanter petijt Canoniza-
tionem Sancti Hyacinthi diligentius esse promouendam,
quo sic audito continuis tribus horis disputationem de
primo dubio instituerunt, vbi etiam & oppositionem fi-
scalis Curix, & responsa Aduocatorum diligentissime
perpendē. rem grauissime considerarunt. Quoniam ve-
ro numerus Cardinalium vota ferentium non fuit com-
pletus, ad plenum omnium consensum distulerunt du-
bium repetendum.

XVIII. Congregatio.

IN hac Sacra Congregatione, quæ fuit die Iulij se re-
presentarunt quinque Illustrissimi Cardinales scilicet
Gesualdus, Veronen. Montisregalis, Aseanius Colum-
na; & Borromeus, omnesq; Prælati ad dictum officium
cocernentes, quibus sic de Canonizatione Beati Hy-
acinthi tractantibus, & Ecce Illustrissimus D. Cardina-
lis Palleotus per suum Capellanum ad Illustrissimos

excusationem suæ absentiae detulit, se quoq; ad causam tanti momenti pro hac uice accedere non posse, sed se potius ad S. D. N. euocatum fuisse, rogauitq; obnixè decisionem prædicti dubij ad aliam commodiorem temporis rationem esse differendam. et sic Congregatio illa ob hanc causam superfedere deliberauit.

XIX. Congregatio.

HAec die nona Iunij dubij propositi complementum fecit; Namq; dum Illustrissimi Cardinales ad hoc destinati scilicet, Gesualdus, Paleortus, Veronensis, Montis regalis, Ascanius Columna, & Borromeus tempore & loco solitis conuenissent, magnamq; secum Prælatorum cateruam adduxissent, tandem diuino auxilio implorato post multâ de prædicto dubio cõferentiam, unanimitate voto, & assensu dubium prædictum esse censuerunt statuen. verum scripturis de partibus allatis fidem esse dandam concluderunt, nemine discrepante.

XX. Congregatio.

EMensi magnum pelagus primæ dubietatis ad ulterio-
ra esse procedendû statuerunt Illustrissimi Cardina-
les, Qui cum 23. Mensi Iulij conuenissent huic siquidem,
Gesualdus Veronen. Montis regalis, Ascanius Colum-
na, & Borromeus, absente Palleorto, interuenerunt, fe-
licioribus auspicijs, secundum Relationis questionem
ventilare statuerunt, scilicet,

Dubium Secundum.

PRæsupposita resolutione Illustrissimæ Congregatio-
nis sacrorum Rituum sub die nona Julij in hac
causa facta, scilicet quod adhibenda sit fides exemplis
processus exhibitis. An dictus processus fuerit legiti-
mè, & Iuridice formatus, in casu & ad effectum de quo
agitur Quibus sic constitutis fiscalis Curiaë dubio se op-
posuit, & dicto, & scripto (vt ritualia decent) contradi-
xit minutatim omnes (si qui erant) defectus etiam ver-
sum, & dictionum in dicto processu notando, & in
facto, & in iure informando. Cui postmodum Aduoca-
tus, & Procurator causæ solemniter scripto satisface-
runt, & non minus vere, quam sapientissime Illustris-
simam Congregationem informarunt, quæ si singula
in medium producenda essent, magnum volumen excre-
feret, & deuoto lectori fastidium generarent. Hoc au-
tem dubium non paruum traxit moram, tum propter
Serenissimis Ducis Ferrariæ aduentum, proq; suecessore
sui Ducatus Instanti, tum etiam propter pijsimi Pon-
tificis sanctæ memoriæ Gregorij xij. mortem, qui
in ea turbatione positus xv. Octobris reliquit morta-
lem, & cœlestem vitam adeptus est, In cuius locum,
non multis post diebus Illustrissimus Cardinalis tituli
sanctorum quatuor Coronatorum Fachinettus Bono-
niens. Patria, creatus est. & in Sede Sancti Petri succe-
dens Innocentij Noni accepit nomem, quo deinde Co-
ntrato, rebusque Ecclesia ad quietem reductis Illustris-
sima Congregatio causæ Canonizationis Sancti Hyacin-
thi locum dedit, informariq; curauit.

In xix

XXI. Congregatio.

HAcc successit die 12. Nouembris ad quam conue-
nerunt quatuor Illustrissimi Gesualdus, Paleottus,
Montis Regalis, & Veronenſi. antiquiores Cardinales
quo sic congregati diuissime de secundo dubio disputa-
tum est. Quoniam vero mors Summi Pontificis, vt di-
ctum est, interceſſerat, & acta Interturbauerat opere
præiacium erat nouam Illustrissimæ Congregationi de re
presenti informationem instituere. Itaq; & fiscalis Curie
opposuit, dicto scriptoq; informauit, cui non solum Ad
uocati, & Procuratores, verum etiam & Reuerendissi-
mi Sacri Palatii Apostolici Auditores, solemniter respon-
dentes satisfecerunt, & omnem dubietatem excluderunt.

XXII. Congregatio.

EXtitt die 26. Nouembris, ad quam Illustrissimi
Cardinales quattuor, scilicet Gesualdus, Veronenſi.
Ascāpius Columna, & Borrômeus conuenere. At
quia duo super quos respectus habendus erat, Paleottus,
& Montis regalis Cardines defuerunt; idcirco resolutio-
nem dubitansq; ad aliam sequentem congregationem di-
stulerunt.

XXIII. Congregatio.

AT vero tertia die Mensis Decembris interuenit ple-
na Illustrissimorum Cardinalium supra dictorum
Congregatio, & in defectu Illustrissimi Cardinalis Bor-
romei, qui Mediolanum se conuulerat ex ordine Sanctissi-
mi Cardinalis Mendozza numerum absentis suppleuit.
In quo quidem Illustrissimorum Conuentu, cum summo
omnium gaudio & applausu disputatis vrrinq; diuersis
propo-

proponentium sententijs, secundum dubium in fauorem S. Hyacinthi unanimiter est conclusum: scilicet quod processus in partibus fuerit legitime, & iuridice formatus: quo facto solutus est predicta sacra Congregationis confessus.

XXIV. Congregatio.

Fuit decima die Decembris, cui Interfuerunt Illustrissimi Cardinales quinque scilicet Gesualdus, Paleottus Mondouinus, Veronesi, & Mendoza Hispanus, cum cæteris quorum intererat præsentem ad fuisse Prælati, in qua est propositum dubium quod est tale.

Dubium Tertium.

An Beatus Hyacinthus ita fuerit sanctus, ut propter Sanctimoniam vitæ, merito sit Catalogo sanctorum adnumerandus. Super quo ut rei veritas appareat, ad fauorem causæ magnificus D. Natalis Rodanius fiscalis satis solenter opposuit, cui oppositioni tam explena Aduocati Concistorialis, & Procuratoris causæ supradictorum in iure, & in facto informationem quam etiã ex summarijs Historiarum a viris fide dignis diuersarum nationum conscriptis, satis decenter responsum est, quorum scriptorum in prohemio primi libri autoritas, & deuotio significationem accepit, ad quos indagationis ergo diligentem lectorem remitto. Non defuit tamen tam sancto & laudabili negotio legale impedimentum: nam dum hæc à sacra Congregatione feruentissimo studio tractarentur, ecce citra omnium opinionum, trigesima die Decembris circa horam vndecimam mortuus est est magnæ expectationis vir summus Pontifex Innocentius Nonus Papa, & in eiusdem locum electus successit trigesima die Ianuarij Anno Domini 1592. Illustriss. Cardinalis Aldobrandinus Florentiæ natus, postmodum Cle-

Clem
8.

mens octauus dictus foelicer modernus. Hinc conijce
studiofiffime lector quanto periculo, & quibus difficulta-
tibus expositum fuerit istius gloriofiffimi Sancti Canoni-
zationis negotium, cum inter tractandum, & de eo diffe-
rendum in spatio tredecim Mensium quinque summos
Pontifices sedes Apostolica honore dignata est, ad quos
tam à sereniffimo Rege Polonix, quàm etiam ab ordine
Sancti Dominici noua informatio, & sedula Instantia ne-
cessario erat expedienda, Taceo motus bellorù, qui quasi
per vniuersum Christiani orbis spatium suborti fuerant.
Taceo Sereniffimi Regis Polonix binum ex Regno Po-
lonix discessum. omitto infœlicem Imperatoris Turcharù,
cum centum quadraginta millibus in Regnum Polonix
impetum, totiusq; prædictæ Reipublicæ maximam nõ
sine dispendio rerù suarù turbatione, atq; illius florentis-
simi Regni Gallix pro tunc infelliciffimum statum. Quæ
omnia summis Pontificibus Sedis Apostolicæ gubernacu-
la tenentibus, nec non Illustri, Congregationi, & Acto-
ribus causam instituentibus, non mediocre negotium
facerant.

XXV. Congregatio.

Post foelicem inaugurationem. S. D. N. Clementis
octaui 18. Februarij 1592. indicta est Illustrissimorù
Dominorum Cardinalium Congregatio, ad quam quin-
que se præsentarunt, scilicet Gesualdus, Veronensis, Pa-
leottus, Mondeuinus, A scanius Columna, quorum nume-
ro Illustrissimus Cardinalis Franciscus Maria de Monte
tituli S. Marix in Araceli, nouiter additus, accessit in
qua quidem congregatione conclusum est in negotio Di-
ui Hyacinthi super 3. dubio Illustriss. Cardinales spec-
cialiter per Aduocatum, & Procuratorem causæ oretenus
informari debere; præsertim cum iam eos scripto infor-
matus fuisse constitisset.

XXVI. Congregatio.

FActa igitur informatione vocali conuenerunt Illustris-
simi Cardinales quatuor, die 3. mensis martii, scilicet
Gesualdus, Mondeuinus, Veronensis, & Borromeus, quo-
niam vero Illustrissimus Cardinalis Paleottus defuit, vt
personæ dignitati defereretur, hac de re nihil effectū est, ve-
rum ad sequentē congregationē dubii dilata est resolutio.

XXVII. Congregatio.

AD hanc Congregationem septem Illustrissimi scilicet,
Gesualdus, Veronensis, Paleottus, Mondeuinus,
Ascanius Columna, & de Monte Cardinales vnanimiter
conuenerunt, quibus ex ordine S. D. N. Illustrissimus Car-
dinalis Io: Ant. Facchinettus, tituli sanctorum quatuor
Coronatorum, se: re: Innocentii Noni Pontificis, nepos,
nouiter adiunctus est at vero Cardinalis Borromeus ad
S. D. N. euocatus sacræ Congregationi interesse non po-
tuit. his tamen non obstantibus, tertium dubium supradi-
ctum vnanimi voce, totius sacræ Congregationis in fauō-
rem S. Hyacinthi est resolutum.

XXVIII. Congregatio.

Foeliciter igitur succedentibus votis ad vltiora est
processum, namque die 7. mensis Aprilis facto Illustris-
simorum conuentu (adsuerunt enim sex numero, scilicet
Gesualdus, Paleottus, Mondeuinus, Veronensis, de Monte,
& sanctorum quatuor) visum est sacræ Congregationi
quartum dubium proponere. Nam cum post sanctimoniā
vitæ, ad Canonizationem Sanctorum merito operatio mi-
raculorum requiratur, ideo de miraculis quærendum erat.

Dubium Quartum.

AN probetur primum miraculum in relatione RR. PP. DD. Auditorum Rotę positum, de resuscitatione cuiusdam Petri de Prossouo ad effectum de quo agitur. Ad quam quidem dubii examinationem, cum omni reuerentia, & deuota consideratione. Magnificus D. Iacobus Nerottus Fiscalis nouus Curię pro more, & consuetudine ritualium opposuit. At quia ex præcedentibus contra alios duos Fiscales responsionibus obiectioni suę satisfactum erat, id circo respondere, & de nouo contra ipsum informare in præsentī materia duxerat superfedendum.

XXIX. *Congregatio.*

Indicta fuit prædicta sessio 4. die mensis Aprilis, in qua præfentes erant Cardinales sex, scilicet, Gesualdus, Paleottus, Veronenfis, Mondeuinus, de Monte, & tituli sanctorum Quatuor Coronatorum. in qua licet distulerunt dubium vsque ad sequentem congregationem concludendum propter noui Fiscalis factam oppositionem, tamen determinarunt, quod in alia proxima congregatione (nere in longum protraheretur) simul & quintum dubium examinare deberent, scilicet de secundo miraculo in relatione RR. PP. DD. Auditorum Rotęposito quod est tale.

Dubium Quintum.

AN probetur miraculum secundum de sanatione vnius Domine Paraliticae Iudka de Kosciulecz dictę, meritis & precibus Sancti Hyacinthi sanatae, in casu, & ad effectum de quo igitur. Super quibus dubiis, & oppositi-

ne

ne prædicti Fiscalis Magnificus D. Fuluius Palottus. I. V. D. & Aduocatus Conſistorialis præfatus satis egregiè Illuſtriſſimam Congregationem, tam in factò, quam in iure informauerunt, a quibus ſatisfacti Illuſtriſſimi Cardinales ſequentem in fauorem Sancti Hyacinthi indixerunt congregationem.

XXX. *Congregatio.*

FACTA fuit 9. Maii, cui interfuerunt quinque Cardinales, ſcilicet Geſualdus, Veronenſis, Mondeuinus; De Monte, quorum còſortio ex ordine. S. D. N. Illuſtriſſimus D. Cardinalis Duartes Farnelius tituli Sancti Adriani, & filius Sereniſſimi Ducis Parmenſis adiunctus hanc ſeſſionem ſua præſentia decorauit. itaque iuriſſice conluſum eſt duo præcedentia de miraculorum per Sanctum Hyacinthum operatione dubia, ad effectum Canonizationis legitimæ eſſe probata.

XXXI. *Congregatio.*

FACTA fuit 26. die menſis Maii, in qua fuerunt præſentes Illuſtriſſimi quatuor ſcilicet Geſualdus, Veronenſis, Mondeuinus, & de Monte Cardinales, quibus placuit ſuper tribus aliis miraculis à S. Hyacintho perpetratis ſextum dubium diſtribuire, ſub tali verborum forma.

Dubium Sextum.

AN probentur tertium, quartum, & quintum miracula in relatione RR. PP. DD. Auditorum Rota in ordine poſita in caſu, & ad effectum, de quo agitur. ne vero ambiguitati relinquatur locus iſta eſſe miracula. ſciendum eſt tertium, ſiquidè in relatione eſt poſitum, qualiter Sanctus

Sanctus Hyacinthus super Vuandalum siue Ifulam fluuiū apud Vuiflogradum urbem præter fluentem, sicco calcaneo ambulauit. fratresque sequentes super cappam suam eorū vestigia fulcientem, in alteram ripam cum omnium admiratione præsentium traiecerit. Cui etiā miraculo, ab eis dē Dominis sacri Palatii Auditoribus in dicta relatione adiectum est, qualiter S. Hyacinthus apud Kyouiam Rūsiæ urbem propter Inuasionem Tartarorum accepto secum sacratissimo Eucharistiæ Sacramento, & imagine Alabastrina gloriosissima Virginis Marię magni ponderis onus habente per Boristhenen fluuium rapidissimum cum fratribus suis sicco pede transierit, & tanti miraculi super aquas perpetuum signum reliquerit. quantum vero miraculum de Segetibus grandine percussis, & pœnitus delectis, ac per merita S. Hyacinthi ad propriam formam restauratis. Placuit sacre Congregationi ventilare quintum vero, de cuiusdam Domicelli nomine Zegota equo agitati, & toto corpore collisi, atque defuncti resuscitatione, & perfecta sanatione. Super quo dubio miraculis in eodem recensitis, ob reuerentiam S. Hyacinthi dans honorem diuinę potentię, Fiscalis curiæ non opposuit, nec amplius in hac causa opponere voluit, nihil hoministā procurator causę, quam Aduocatus Consistorialis sacram Congregationem ea, qua potuerunt maiori reuerentia informauerunt.

XXXII. *Congregatio.*

HÆc Congregatio successit nona Iunii, in qua fuerūt Illustrissimi sex scilicet, Gesualdus, Paleottus, Veronenfis, Mondeuinus, de Monte, & Afcanius Columna Cardinales, quibus ex ordine Sanctissimi Illustrissimus D. Cardinalis Alexander Medices Florentinus tituli S. Petri ad Vincula, nouiter est adiunctus, quoniam vero recenter ad-

ditus

ditus prædictus Cardinalis in huiusmodi negotio S. Hyacinthi Canonizationis erat nouitius, id circo in eo statu in quo reperit causam, diligenter erat informandus, placuit sacra Congregationi ad aliud tempus dubij differre decisionem.

XXXIII. Congregatio.

Conuenerunt igitur trigesima Iunii Illustrissimi Cardinales septem scilicet, Gesualdus, Paleottus, Mondeuinus, Florentinus, Ascanius Coluna, de Monte, & Cardinalis sanctorum quatuor Coronatorum. in qua etiam Congregatione resoluerunt duo miracula, scilicet de ambulatione S Hyacinthi super aquas, & de segetibus à tempestate conculsis, & orationibus eius excitatis, tertium autem, idest quintum in ordines reliquerunt propter scrupulum in eo exortum, sed ex eo dubium septimum formaliter proposuerunt cuius tenor est talis.

Dubium septimum.

AN probetur quintum miraculum de suscitatione mortui cadentis ex equo, & collisi in relatione Auditorum Rotæ positi, in casu, & ad effectum de quo agitur, Dubij autem istius ratio talis fuit. Placuerat RR. PP. DD. Auditoribus examinando fecisse casus siue collisionis, & sanationis, nõ autem mortis, & resuscitationis, super quo passu Illustriss. Card. Congregationis sacrorum Rituum animaduertent magnũ exinde processu per ipsos firmati, & authenticati periculum & iacturam fore: Siquidem in antiquissimo libello fide ab ipsis donato de hoc iuvene expressè dicis, quod ex equo ceciderit cõfractus & collisus

mem.

membris omnibus expirauerit, & defunctus per amicos & parentes ad Ecclesiã S. Trinitatis Cracouiã portatus fuerit ad contactum corporis Sancti Hyacinthi eodem die etiam de mortui reuixerit, & se cum S. Hyacintho in Paradiso fuisse, ac mirabilia Dei uidisse asseruerit. præcauens igitur sacra Congregatio ne historiciæ veritati, & fidei processus aliquot præiudicium fiat, super his diligentem fecere inquisitionem itaq; procuratores, & Aduocati causæ pro eo dubio quam diligentissime, & fidelissime informauerunt, quorum informatione omissa placeat condidone lectori Auditorum Rotæ ipsorum determinationis pulcherrimam, & luculentam legere informationem.

Informatio RR. PP. DD. Auditorum Rota super quinto dubio.

Circa quintum miraculum in articulo xv. articulatu, & in vetusto libro vitæ S. Hyacinthi narratum, quod Rotæ Auditores huic negotio deputati, verum miraculum, & legitime probatum esse posuimus, dubitant aliqui ex Illustrissimis Dominis Cardinalibus præfectis Congregationis sacrorum Rituum, quomodo Auditorum relatio cum præfato libro conueniant: nam in libro vitæ Sancti Hyacinthi scriptum est iuuenem illum Zegotam agitantem equum in campo Sancti Floriani, casu grauissimo cecidisse, & expirasse. & eadem die, quo Sanctus Hyacinthus obiit ad eius sepulchrũ delatum vnus horæ spatio defunctum iuuenem sanum surrexisse, & nullum dolorem, nec vestigium collisionis sensisse. Auditores vero omisso refuscitationis miraculo, solum asseruimus illum iuuenem toto corpore collisum meritis Sancti Hyacinthi perfectè fuisse sanatum; vt ista dubitatio diluatur obseruandum est nõ solum in historiis illorum, qui Martyrum,

& aliorum sanctorum verita conscripserunt, sed etiam in sacris scripturis veteris, & noui testamēti sub vna serie verborum in vno eodemq; facto, sepe duo, aut plura miracula contineri. & nihilominus? Doctores vnū tm̄ vel quod certius, & euentius, vel quod illustrius miraculum est, solitos esse notare, cætera tamen neque negare, neque subuertēre, sed pro prudentum iudicio consideranda relinquere.

Libro quarto Regum cap. 6. ferrum securis cedentis ligna prope Iordanum in flumine cecidit, Eliseus oratione ad Deum præmissa lignum præcisum in flumine immisit, & statim securis ferrum super aquas natauit. duo hic saltem fuerunt miracula, vnum quod recta manubrium incidit in foramen ferri sub aqua latentis, alterū quod manubrium fecit natū. & ferrum contra naturam ferri. cæterum Doctores sacri communiter vnum solum illud postremū desuper natatione ferri notant miraculum. Sanctus Ambrosius lib. 3. Exameron. cap. 2. ita habet. Sed discant naturam posse conuerti quanto petra, & a quas fluxit, & ferrum aquæ supernatauit quod vtique Eliseus orando tacere meruit non imperando, hæc ibi. Item Ambrosius in libro de his, qui inicianur mysteriis cap. 9. sic habet de eodem miraculo, misit Eliseus lignum in aquam, & ferrum natauit, vtique & hoc præter naturam factum esse cognoscimus, grauior est enim ferri species quam aquarum liquor; hæc ille. Idem Ambrosius lib. 4. de sacramentis c. 4. cæciderat inquit ferrum securis in aquas, quasi ferrum sua consuetudine demersum est misit lignum Eliseus, statim ferrum eleuatum est, & aquis supernatauit, vtique *contra consuetudinem ferri*, est enim materies grauior, quam aquarum est elementum, & ille in omnibus istis locis vnum tantum Ambrosius expressit miraculum, nempe illud, quod erat euentius, & principaliter vt fieret intentatum.

Accidit aliud exemplum in Exodo. cap. 54. Exercitus

Pha-

Pharaonis filios Israel persequebatur venerunt ad mare Rubrum Moyses virga tetigit mare, & diuisa fuit aqua, & ingressi sunt filij Israel per medium sicci maris, erat enim aqua quasi murus à dextra eorum, & lœua. Multiplex continetur sub ista serie verborum, miraculum: Primum quod Moysis virga separauerit aquas, quas sua natura separare non poterat. alterum quod aquæ sua natura fluidæ, colabiles, quasi murus stabiles perstiterunt. tertium quia profundum Maris tam breui tempore siccum effectum solidum præbuit Israelitis transeuntibus iter. Sancti tamen patres vnum vt plurimum recensent miraculum de diuisione aquarum. Sanctus Ambrosius lib. 4. de sacramentis cap. 4. ita habet, vrgebatur populus Iudæorum ab Ægyptiis interclusus erat mari, diuino imperio virga Moysis tetigit aquas, & se vnda diuisit, non vtique secundum naturæ suæ consuetudinem, sed secundum gratiam cœlestis Imperii, hæc ille.

Sit præterea tertium exemplum Exodi cap. 15. filij Israel profecti per desertum venerunt in Mare, nec poterant bibere aquas Maris eo, quod amaræ eissent. Moyses de arbore, quam sibi D. ostenderat, ramum præcedit, & protexit in aquas, & dulces factæ fuerunt. Hic quoque multiplex efficit miraculum vnum, quod paruum lignum, quod Moyses manu apprehendere, & in aquas mittere potuit, tantam aquarum molem dulcem reddiderit. alterum quia vt ex sententia Hebræorum Ecclesiastica refert historia, & Franciscus Vallesius in libro de sacra philosophia cap. 25. si credere dignum est, illud lignum, ne dum fuit amarissimum, sed etiam mortiferum. Tertium quod aquas dulces efficiens potui reddiderit aptas. Doctores tamen sacri vnicum miraculum, de sublata amaritudine notant: nam cæteris nunc omisis, quorum idem videtur sensus, Sanctus Ambrosius lib. 4. de sacra. c. 4. de hoc miraculo ita scribit, sitiebat populus, veniebat ad fontem, amarus erat
 fons,

fons, misit lignum S. Moyfes in fontem, & factus est dulcis fons, qui erat amarus, hoc est mutauit consuetudinem naturæ suæ, accepit dulcedinem gratiæ. Hactenus ille.

Postremo in illa mirabili Lazari suscitatione, multa quoque insignia miracula contingerunt, quod ex historia diuina sapud Ioan. cap. 11. colliguntur obierat Lazarus, illatus fuerat insepulchrum, in quo iam quatruiduanus, & fetens iacebat. Iesus accessit ad Monumentum, & cum magna voce clamasset, Lazare veni foras, & statim prodit, qui fuerat mortuus, ligatus pedes, & manus, & facies illius sudario erat ligata, &c. quo die audiuimus unicum miraculū in dicti Lazari suscitatione, plura tamen fuerunt, vnum, quoniam Cadauer fetidum, quod sanie taboque diffluxerat. Christus sanauit, & pristine sanitati restituit. Alterum quod Lazarus viuus prodiit de sepulchro tertium, quod mirabiliter restituta corpori anima ad vitam fuerit reuocatus, vnde theophilactus apud Ioan. lib. 10. Egressus est, inquit, qui mortuus erat obuinctus manus & pedes, & non minus enim videtur esse mirabile uinctum egredi, quam suscitari, & miraculum erat vere uinctum moueri coniunctum miraculo resurrectionis, hæc ille.

De cæteris operibus miraculo patratis. Idem est iudicium omnia enim fere secum habent annexa alia quædam minus potentia miracula quibus omissis Doctores illustriora, & potentiora commemorant, quos Rotæ Auditores in isto miraculo imitati, licet duo miracula narrata fuisse inspexerimus, nempe mortui suscitationem, & perfectam sanitatem toto corpori restitutam cum ex collapsu totum collisum extiterit, hoc postremum, quod erat potentius asseruimus, alterum non negauimus, immo precibus Sancti Hyacinthi contigisse etiam piè credimus, vtrumque enim miraculum ponit articulus 15. & vtrumque narrat liber antiquus vitæ

S. Hyacinthi, & comprobant testes de publica voce & fama, vtrumque si Illustrissimi Cardinales admiserint consentiemus, quo autem consilio in nostra ad Sanctissimū consultatione retulerimus superiori demonstrant.

Sed omnis difficultas cessabit, si vno verbo Illustrissimi Domini decreuerint censere, si miraculum in relatione Auditorum Rotæ quinto loco positum, verum esse miraculum, sicut in articulo. 15. & libro Sancti Hyacinthi describitur, illudque probare, quemadmodum Auditores existimauerunt, idem enim est noster sensus, eademque plene sententia. &c.

XXXIV. Congregatio.

Data informatione Auditorum Rotæ instituta est prædicta sessio 14. Iulii, in qua fuerunt Illustrissimi Cardinales septem, scilicet Gesualdus, Paleottus, Veronensis, Monteinus, Florentinus, Ascanius Columna, & de Monte. & bene examinata prædicta informatione concluderunt quintum miraculum, vt est in libello viridi, & articulo. 15. in processu descripto consentientibus etiam DD. Auditoribus Rotæ, & reliquis Prælatibus pro tunc existentibus & sic soluta est Congregatio.

XXXV. Congregatio.

Instituta fuit 28. Iulii in qua fuerunt Illustrissimi Cardinales septem, Gesualdus, Paleottus, Veronensis, Monteinus, Florentinus, de Monte, & Ascanius Columna, qui sic conuenientes dubium vltimum formauerunt, quod est tale.

Dubium Octauum.

AN probentur sextum, septimum, & octauum miracula in relatione Dominorum Auditorum Rota posita, in casu & ad effectum de quo agitur.

Vt autem diligens lector sciat de quibus agitur, miracula attendat, Sextum miraculum de puero abortiuo mortuo nato, & post vota facta ad tumbam S. Hyacinthi vita & anima donato, referre. Septimum vero miraculum de quadam matrona Ursula Adamouua Cracouien. grauissima infirmitate oppressa, & per vota ad Sanctum facta, subito perfectè sanitati restituta narrat. At miraculum vltimum recēset sanationem cuiusdam Barbaræ Pasternakouua hydropticæ. super quibus miraculis, licet Fiscalis curiæ non opponeret, tamen Claudius Nerius Fuluius Palottus, Valentinus Cesar, & Cinus Campanus Aduocatus Consistorialis, vt diligentissime, ita etiam deuotissime informationes suas ad sacram Congregationem porrexerunt.

XXXVI. *Congregatio.*

FVit II. Augusti cui præsentés interfuerunt Illustrissimi Cardinales septem, scilicet Gesualdus, Paleotus, Veronensis, Mondeuinus, Florentinus, Ascanius Columna, & de Monte. Qui præhabita matura deliberatione, cum magno gaudio nemine discrepante concluderunt, vltima tria miracula in relatione Auditorum Rote posita, esse verissima, & Sanctissimum Dominum Nostrum ex approbatione dictæ relationis, & sacre Congregationis iudicio, secuta, & tuta conscientia absque omni tergiversatione ad Canonizationem Sancti Hyacinthi posse accedere;

accedere, itaque per Dei gratiam hac die in sapientissimo Illustrissimorum Cardinalium iudicio, causa & negocium Canonizationis prædicti finem, accepit. Ab hac igitur trigesima sexta congregatione, totum negocium suspensum, & dilatum fuit vsque ad Aduentum oratoris Serenissimi Poloniae, & Sueciae Regis, qui & obedientiam S. D. N. Clemente Octauo, & Canonizationem S. Hyacinthi nomine eiusdem Regis erat factururus, propterea ab 11. Augusti 1592. vsque ad 21. Ianuarii Anni 1594. nihil actum est de hoc negocio. Cur autem Serenissimus Rex Poloniae oratorem ad sedem Apostolicam mittendum distulerit, cui libet, qui Reipublicae Regni Poloniae nouerit dispositionem notum esse potest: magnam enim Regno Poloniae, tum etiam Serenissimo Regi mors Serenissimi Patris eius Ioannis Hostaus Regis Sueciae intulit turbationem, & dispendium, accessit ad hoc quod pientissimus Rex propter capeffendum Regnum Sueciae excessum à Regno Poloniae firmauerat, ne vero pientissimus Rex sacrae sedi Apostolicae hac occasione obedientiae iugum excutere, vel sibi ipsi in patrocinio gloriosi S. Hyacinthi (praesertim cum pericula plura, mari, terraque erant subeunda) deesse videretur ad S. D. N. Clementem Octauum feliciter modernum. Illustrissimum D Stanislauum Minski Palatinum Neociensem Regni Poloniae Senatorem virum non solum scientia linguarum, peritia & rerum gerendarum experientia, virtute, fama, opibus, clarissimus amicis, & consanguineis, ac caeteris omnibus, quae in homine virtutibus praedito desiderari possunt abundantem, verum etiam pietate deuotione, animi excellentia, diuinoque cultu religiosissimum praestanda obedientiae, & terminanda Canonizationis praefata causa solemni cultu, & regali splendore, vt par est, oratorem destinauit; ingressus est ergo Romam secretò secundum consuetudinem oratorum ad sedem Apostolicam venientium praedictus Illustrissimus orator 15. Ianuarii

in

1593

NB

in vinea Illust. D. Marchionis de Riano aliquot diebus
persistens, splendido apparatu vigesima quinta Ianuarii
publicum pro more ingressum fecit, obedientiam vero vi-
gesima septima eiusdem mensis præstitit.

XXXVII. *Congregatio.*

Porrò audito Illust. oratoris Regni Poloniæ cum so-
lemni apparatu ingressa sacra Congregatio 21. mensis
Ianuarii Anno 1594. determinauit inuicem conuenire. in-
terfuerunt ergo Congregationi Illustrissimi Cardinales
ocho, Gesualdus Paleottus, Veronensis, Florentinus, Bor-
romeus, de Monte, Farnesius, & Facchinettus, vbi propo-
sita fuit causa S. Hyacinthi, scilicet an, & qualis sit rela-
tio faciendâ coram Sanctissimo, & resolutum est vnanimi-
ter, quod fiat relatio coram Sanctissimo, & nihil inno-
uandum esse, sed ad vltiora procedendum.

XXXVIII. *Congregatio.*

Tandem octaua Februarii conuenerunt supradicti Illu-
strissimi Cardinales octo, mandaruntq; sibi præsentâ
ri, & legi mādatum Illustrissimo D. oratori à Seren. Rege
Poloniæ datum pro canonizatione S. Hyacinthi facien-
da, & licet super eodem multa controuertebantur, tamen
sacra Congregatio conclusit mandatum esse legitime fa-
ctum, vltcriusque esse procedendum in causa, & nihil mo-
randū: debere tamen prædictum D. oratorem (interim dū
ea, quæ Canonizationis sunt pararentur) mittere litteras
ad oēs, siue singulos eos, qui primâ pdicta Canonizatione
instantiam fecere, vt secundam suis litteris præcariis apud
S. sedem

Sanctam sedem Apostolicam fulciant instantiam, eamque esse. S. D. N. voluntatem denunciando, missaque in scriptis ad dictum D. Oratorem S. Congregationis informatione ab eodem responsum avidè expectabat, qua lecta idem orator post multos de hac re tractatus, deliberavit per scriptum ad sacram Congregationem venire, & rationes sic oppositas resolvere. Porro dum hæc agerentur, Illustrissimus D. Cardinalis Gesualdus, utpotè Congregationis Decanus informationem brevisculo descriptam. S. D. N. pro Canonizatione faciendâ 26. Februarii presentavit, eamque summus Pontifex lectam, & remissam supradicto D. Oratori videndam transmisit, quam hic inferere nolui, quoniam cum relatione, quam idem Illustrissimus Decanus in secreto Consistorio recitauerat maximam conformitatem habet.

XXXIX. *Congregatio.*

Convocatis igitur Illustrissimus Cardinalis Gesualdus omnibus supradictis Cardinalibus, qui ad hanc Congregationem pertinebant 1. mensis Martii, Oratoris aduentum, ut promissum fuit præstolabatur, qui quam libentissime in tam sancto negotio occupatus multa comitatus Polonorum nobilium & pralatorum caterua, se sacre Congregationi presentavit, & ad acta Canonizationis, certas à Serenissimo Rege Poloniæ datas in hac causa scripturas produxit, & oretenus respondit ad omnes difficultates à superiori Congregatione sibi propositas, & satisfactione data ad sua remeavit scripturarum autem, quas produxit tenor est talis.

Mandatum.

Notū statumque facimus præsentibus litteris nostris
 vniuersis, & singulis, quibus intererit. Cum Sancti
 Hyacinthi Canonizatione in multo ante tempore DD.
 Decessoris nostris Serenissimis Polonia Regibus efflagi-
 gitantibus tractatam, hoc tandem. S. D. N. Clementis
 Octauī Pontificatu felicissimo perfectam iri speremus re-
 bus iam omnibus, quæ ad probandam insignem illius viri
 sanctimoniam pertinebant recte, & ordine examinatis,
 ac cæteris, quæ in talibus negociis permitti solent rite
 peractis, neque vero minori desiderio, quàm DD. Deceffo-
 res nostri olim nos ipsi expectamus, vt Sancto Hyacintho
 diuorum honores Apostolica aũthoritã decernatur, po-
 testatem nos plenam Illustri Stanislao Minski Palatino
 Lenciciẽ, ex primariis Regni Nostri Senatoribus nostro
 ad S. D. N. oratori dedisse, vt diligenter nostro nomine
 Sanctitate sua petat, quo tandem ea res perfici posset, ac
 vbi quod maximo opere desideramus ipsa iam Canoniza-
 tio fuerit instituta eidem pro nobis assistat, atque omnia
 quæ ipsi ex instituto, & consuetudine sacrosanctæ Eccle-
 się competent peragat, & exequatur. Quemadmodum qui-
 dem plenariam ad ea omnia, quæ huius negocij ratio-
 nes requirent tractatũ, perficiẽ, facultatem damus, &
 conferimus patentibus hiscæ litteris nostris. In cuius
 rei fidem præsentibus manu nostra subscripsimus, & sigillo
 Regni nostri consignari mandauimus. Datum Varsoviæ
 die 3. mensis Augusti Anno Domini 1593. Regni vero
 nostri Anno Sexto. Sigismundus Rex loco † Sigilli. Lan-
 gemburchi:

*Instructio Regis, & totius Regni Polonia in comitijs Vuarso-
uien. Illustrissimo oratori pro Canonizatione Sancti
Hyacinthi data. eunti ad Ponif. Max. Cle-
mentem Octauum die 2. Mensis Au-
gusti Anno Domini.*

1593.

CVM eo tempore, quo legatus noster in Vrbe Ro-
mana versabitur negocium Canonizationis San-
cti Hyacinthi perfectum iri speramus, operepre-
cium erit, vt idem re communicata cum iis, qui illud
hactenus istic tractarunt, statuque eius cognito, si ad-
huc fuerit necesse apud Reuerendissimos Cardinales,
quibus cōmissum est promoueat, si uerò iam omnia expe-
dita sint sacræ illi apotheosi, totique ceremoniæ no-
stro nomine adsit, ac omnia obeat quæcunque in illa so-
lemnitate ab eo obiri more, atque instituto sacrosanctæ
Ecclesiæ oportebit.

Ostendet aut Sanctissimo Domino Nostro maximo
nos perfulsos esse gaudio, quod res, quam tanto tempo-
re primo maiores nostri deinde nos ipsi à sanctitate sua
Dominis Decessoribus Pontificibus Maximis experiui-
mus tandem sanctitate sua sanctam Ecclesiam gubernan-
te perfecta sit, vt quæ Regnum nostrum, ac nos ipsos a
grauissimis inimicis, ac diuturnorumque bellorum peri-
culis mira prudentia, auctoritate, felicitateque vindica-
uit, quæque cum nos ipsos Regnum ipsum nostrum pa-
terna peculiari quodammodo charitate complectitur, ac
plurimis exornat beneficiis eadem etiam ad tutelares
Regni istius Diuos nouum patronum adscriberet, itaque
& huius sanctitatis suæ beneficiis in Regnum nostrum
collati prædicatio per totum Christianorum orbem per-
petuo

petuo vigebit, & factum id diuino quodam consilio videtur ut ille Sanctus qui in Regno nostro natus ibidem plurimis claruit miraculis ab hoc potissimum Pontifice honorem hunc in terris expectaret qui tantos etiam pro Regni nostri tranquillitate labores suscepit, ac illud tot iam beneficijs affecit, referet itaque idem ipse Sanctus Sanctitati suæ gratiam, rependet Deus ipse immortalis qui tanto opere sanctorum suorum honore electatur. Nos item ac nostri Populi, qui iam Ecclesiæ Sanctæ auctoritate Sancti Hyacinthum colent inter diuos, ac in patroni loco habebunt, eodem ipso Intercessore pro Sanctitatis suæ diuturna valetudine, felicissimæq; gubernatione Ecclesiæ Deum optimum maximum præcari non desinemus, ac pro Sanctæ Sedis Apostolicæ, ipsiusq; Sanctitatis suæ dignitate summa alacritate omnia faciemus.

Hic & in eam sententiam pluribus si ita res poscet commemoratis, reliqua omnia, quæ in illo negotio ab illo præstanda erunt, ita peraget, vt illius ritus, ac ceremoniæ dignitatissq; nostræ ratio postulabit.

Loco † sigilli.

XXXX. *Congregatio.*

AT vero ad rem iam præsentem propius accedendo Illustrissimi Cardinales septem scilicet Gesualdus, Palteottus, Florentinus, Borromeus, de Monte, Sanctorum quatuor, & Farnesius in hoc consessu quem 8. Martij habuerunt, Admodum R. P. F. Io. Vincentium Asturicensem S. Theologiæ Magistrum, & totius ordinis Prædicatorum Vicarium, & Procuratorem Generalem, vna mecum ad sacram Congregationem

vocauerunt, nobisq; præsentibus tractauerunt quid de
 apparamentis suggestu siue palchone, de tempore & loco
 Canonizationis statuendū, esset & commissum est nobis, vt
 cum diligentia cuncta necessaria pro feria 3. Paschæ, vel
 quando suæ placuerit sanctitati præparentur. At vero die
 xj. eiusdem Mensi sex ordine S. D. N. summarium infor-
 mationis pro Canonizatione faciendæ, & in futuro secre-
 to Consistorio tractandæ mihi transmissum est atq; serio
 de mandatum, vt singulos Cardinales Romæ præsentis
 adirem, illudq; ad manus proprias singulorum consigna-
 re quod libenter, & sedulo sum executus, summarium
 verò breuitatis ergò relinquo ne sæpius repetendo ingene-
 rem lectori fastidium.

Consistorium Secretum.

I Am sic bene, & accurate Sacro Illustrissimorum Car-
 dinalium Collegio informato S. D. N. indixit Consi-
 storium secretum illudq; xiiij. Marti die celebrauit, in
 quo Illustrissimus D. Gesualdus Decanus sacri Collegij
 præsentis. S. D. N. & 47. Cardinalibus quam loculentissi-
 me clara voce perorauit in hæc verba.

Relatio.

Beatissime Pater Sanctitas vestra mandauit in hoc sa-
 cro loco referri quid hucusq; actū sit in Cōgregatio-
 ne sacrorum Rituum de Canonizatione Beati Hyacinthi
 Poloni ordinis Prædicatorum. Hoc ego quamuis melius
 præstare posse existimem, quemlibet ex Reuerendissimis
 DD. meis Collegis, tamē vt obedientiam maiore qua pote-
 ro breuitate referre conabor. At primum de actis Cano-
 nizationis cuius causa per multos iam Annos intermissa
 fuit, tam de eiusdem Beati vitæ excellentia, & Sanctita-

te ac fidei puritate, quæ si bene probata, & digna sancti-
 ficatione a Santitate Vestra de consilio Reuerendissimorū
 DD. meorū Cardinaliū iudicabuntur, mox ad narrationē
 miraculorum procedam. Sigismundus primus recol. me.
 Poloniæ Rex Anno Domini 1518. humiliter supplicauit
 fe. me. Leoni x. S. V. Prædecessori, vt B. Hyacinthū,
 fama Sanctitatis, & miraculorum copia in vniuerso Polo-
 niæ Regno iam clarum in sanctorum numerum adscribe-
 re dignaretur. Pontifex pio desiderio Regis annuens,
 Ioanni Episcopo Laodicensi, & Iacobo Canonico Craco-
 uensi inquisitionem specialem de vita fama, cōuersatio-
 ne & miraculis eiusdem Beati Hyacinthi delegauit. Qui
 mandatis Apostolicis obtemperantes processum confecerunt,
 illumq; fe. re. Clementi vij. similiter S. V. Præde-
 cessori in Consistorio secreto die 17. Decembris Anni
 1526. præsentandum curarunt. quo processu permotus
 idem Pontifex Anno sequenti eodem Rege instante, fra-
 tribus ordinis Prædicatorū, illius Regni facultatem con-
 ccessit, vt festum B. Hyacinthi die post Assumptionem
 Beatissimæ Virginis, & officium, ac Missam celebrare,
 atq; etiam Imagines, & Altaria erigere, in omnibus Ec-
 clesijs prædicti ordinis, in Beati honorem possent. Quā
 facultatem idem Pontifex præfato Rege supplicante An-
 no 1530. ad oēs illius Regni Cathedrales Ecclesias extē-
 dit, donec ad actū Canonizationis deueniretur. Causa ob
 varias difficultates, & impedimenta intermissa fuit Anno
 1539. Episcopi Poloniæ in Synodo Petricouensi legi-
 timè Congregati, litteras ad fe. re. Paulum 3. itidem
 S. V. Prædecessorem dederunt supplicantes, vt cœptum
 opus ad optatum finem perduceretur. Quorum supplica-
 tionibus motus Pontifex eam tribus Cardinalibus tunc
 in ordine prioribus commisit, qui eodem Sigismundo
 Rege & Prouinciali ordinis Sancti Dominici in Regno
 Poloniæ instantes, vt de Miraculis Beati Hyacinthi
 tam

tam ante quam post prædictum Processum factis indies magis refulgentibus denuo inquireret non nullos in partibus subdelegarunt, vt inquisitionem conficerent, qui litteras, & indulta Apostolica & alia ad illud usq; tempus in Beati honorem facta & concessa collegerunt, eaq; in vnum collecta fuerunt ad urbem transmissa. Postea idem Pontifex Anno 1542. concessit omnibus fratribus dicti ordinis in Regno Poloniae, vt singulis quintis feriis, quibus festum proprium non occurreret, officium de Beato Ilyacintho, ac si esset Canonizatus sicuti de Sancto Dñico singulis tertiis feriis fieri consueuerit recitare, ac eiusdem Beati Viri corpus, & ossa exhumare, & in sublimiori loco collocare possent. Deinde Anno 1583. Stephanus recem. Rex de eadē Canonizatione supplicauit se. re. Gregorio xiiij. Ac demum Anno 1589. Sigismundus 3. Rex Anna Regina, Cardinales, Archiepiscopi, & omnes status Ecclesiastici, & Seculares Poloniae apud se, re. Sixtum V. S. V. praedecessorem infliterunt, vt ad Canonizationem procederetur, attestantes maximam esse Beati Ilyacinthi Sanctitatis famam, populorumq; deuotionē nouis quotidie miraculis cōfirmati. Pontifex Canonizationis causam iuxta Constitutionis suae dispositionem Congregationis Sacrorum Rituum commisit. In qua Regis prædicti, atq; vniuersorum Regni illius ordinum & Religionis Sancti Dñici, Agentes, & Procuratores tunc postulantes ad ulteriora procedi, diuersas scripturas & Iura, duoq; Processus exempla produxerunt; vnum in vrbe inter scripturas se. re. Pauli Quarti receptum, qui tanquam vnus ex tribus Cardinalibus in ordine prioribus a Paulo 3. deputatus fuerat. Alterū è Polonia, una cum libro vetustissimo, vitam et miracula eiusdē Beati cōtinente, allatum quam plurimis sigillis obsignatum. Quod per multos annos maxima cum diligentia, in archiuio Conuentus Cracouiensis, tanquam verum & fidele asseruatum

tum fuerat, vtraq; sibi inuicem conuenientia, ea omnia fisci Procuratore citato admissa fuerunt, & plene recognita. Tunc Pontifex tres Rotæ Auditores deputauit, qui prædicta Iura, & processus exempla diligenter inspiceret, & conclusiones de more desumerent. Quam in rem, cum ipsi accurate incubuissent, tandem se. re. Gregorio xiv. de scripto retulerunt iura producta fidem & probationem facere, processumq; legitime, & Iuridice confectum esse, atq; ex eo tam B. Hyacinthi vitæ Sanctitate, quam eiusdem miracula, ex quibus octo præcipue delegerunt examinanda, concludenter probari. Relatione Auditorum ipsius Pontificis iussu ad eandem Cardinalium Congregationem transmissa, vt de re tota mature considerata, sententiam suam dicerent. Reuerendissimi DD. mei sigillatim, & accuratè examinantis. Auditorum conclusionibus fisci Procuratore supercitato, & audito, nec non seruatis seruandis censuerunt, & ipsi Iura iuxta eorundem Auditorum sententiam scripturis, Iuribus, & processus exemplis exhibitis plenam fidem adhibendum, probationesque de vitæ sanctitate, & præclaris Beati Viri Miraculis, legitimas esse, & concludentes. Accedit ad hæc nouissima Sigismundi tertii Polonia, & Suetiæ Regis instantia, qui Illustrem Stanislaum Minski oratorem suum ad S. V. pro consueta obedientia mittens, speciale ipsi mandatum dedit, vt Canonizationem B. Hyacinthi instantissime petendo ei assistat, ac Maiestatis suæ nomine omnia peragat, exequatur, quæ ex sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ Instituto fieri consueuerunt. Hæc de actis Canonizationis. Nunc de vitæ Excellentia, & sanctitate, ac fidei puritate. Beatus Hyacinthus ortus est in villa Camienfi, diocesis Vvratislauin. ante Annum Dñi M. C. C. ex nobilibus, & Christianis patribus sed qui vitæ sanctitate virtutum splendore, & miraculorum dono longe nobi-

nobilior atq; Illustrior euaserit . Litteris operam dedit
 præsertim Sacræ Theologiæ, ac Iuri Canonico. deinde
 Cracouiensis Ecclesiæ Canonicus veluti lucerna ardens
 inter alios præfulgit. Quæ postea a Iuo Cracouiensis Epi-
 copus eius patruus Romam proficiscens secum adduxit,
 eumq; cum Ceslao eius consanguineo, & Hermano theu-
thonico familiari suo Beato Dominico tunc Romæ com-
 moranti erudiendum , ac eius regularibus institutis im-
 buendum tradidit. Quibus breui tempore optime instru-
 ctus, susceptoq; habitu Beati Dominici manibus, ac pro-
 fessione regulæ emissa in Poloniam cum socijs remitti-
 tur. Cumq; ad Ciuitatem Frizacensem peruenisset , ibi
 verbo & exemplo tantum profecit, vt intra sex Menses
 Monasterium eiusdem ordinis multis fratribus refertum
 erexerit, frater Hermanno eidem Præposito. In Craco-
 uiam deinde profectus aliud ibi sui ordinis Monasterium
 sua Inuocatione Sanctissimæ Trinitatis extruxit. Postea
 ad alia eius Regni loca progressus, Verbi Dei prædicatio-
 ne, & exemplis admirabilem se prebuit alijs quatuor eius-
 dem ordinis Monasterijs ædificatis. Quam a Sancto Do-
 minico originali fonte uitæ moderationem hauserat ean-
 dem perpetuo coluit. Inerat in eo cordis humilitas, exi-
 mia virginalis puritas, candidissima Dei proximiq; cha-
 ritas feruentissima. Carnem adeo macerabat vt singu-
 lis noctibus Corpus ad effusionem vsq; sanguinis afflige-
 ret. Abstinencia erat summa, præsertim vero singulis sex-
 tis ferijs, vigilijs Beatissimæ Mariæ Virginis, & Aposto-
 lorum in pane, & aqua ieiunabat. In oratione vero adeo
 frequens erat, vt sepiissime in Ecclesia pernoctaret & mē-
 bris inædia & sopore laxatis, ad altare super lapidem
 aut vadam terram paululum reclinato capite quiesceret.
 Si quando ab oratione vacabat, aut studendo, aut præ-
 dicando, aut confessiones audiendo aut infirmos visitan-
 do Deo seruiebat, & proximum iuuabat. Quibus uirtu-
 tibus

tibus præfulgens Cœlestis potiusquam humanus vir ap-
 parebat, ac propterea Sanctitatis eius fama excrecente
 multi se eius orationi commendantes gratias ab eo diui-
 nas impetrarunt, nam & mortuos suscitauit, & alia mul-
 ta edidit miracula, de quibus postea dicam. Cumq; Pro-
 uinciam quadraginta circiter Annos rexisset, cupiens
 dissolui iam, & esse cum Christo in Vigilia Assumptionis
 Beatissimæ Mariæ Virginis, conuocatis fratribus Mona-
 sterij Sanctissimæ Trinitatis Cracouiensis mortem suam
 prædixit, eosq; amantissimis verbis ad omnes Christia-
 nas virtutes adhortatus est. Sequenti vero die absolutis
 horis canonicis. & sacramentis Ecclesiæ perceptis prò-
 nunciato illo versu: In manus tuas Domine commendo
 spiritum meum animam Deo reddidit. Anno salutis
 1257, Hæc omnia præter publicam, & constantem fa-
 mam probatam per testes supra quadringentos, proban-
 tur etiam per supradictum antiquissimum librum ante
 CC. Annos, a fratre Stanislao Cracouiensi ordinis San-
 cti Domioici conscriptum, & in Thesauro Cracouiensis
 Ecclesiæ diligentissime asseruatum, cui tam dicti Audi-
 tores quam Congregatio adhibendam esse fidem censue-
 runt. Et confirmantur etiam per multos historicos scri-
 bentes, partim de rebus Poloniæ, partim de Religione
 Sancti Dominici & de Viris illustribus, qui in ea florue-
 runt. Eius Corpus in Ecclesia prædicti Monasterii San-
 cti Trinitatis sepultum magna totius Regni fre-
 quentia colitur, & veneratur. Hæc sunt Beatissime Pa-
 ter quæ de Beati Hyacinthi vitæ Excellentia & Sancti-
 tate, ac fidei puritate mihi dicenda erant. Nunc S. V.
 statuat an plene probata sint, & digna sanctificatione.

Pontifex hic exquirat vota.

Beatissime Pater innumera miracula narrantur, quæ
 Gloriosus Deus in Sanctis suis per Beatum Hyacin-
 thum opere dignatus est. Ex quibus octo tantum suffi-
 cere uisa sunt Auditoribus Rotæ, & Congregationi, quæ
 præcipuè examinarentur & probata ad S. V. referrentur
 quatuor in vita, vnum in die obitus, tria post obitum.
 Quorum Primum est resuscitatio cuiusdam Petri de vil-
 la Prossouo qui rapido fluminis impetu equo derectus
 ad alterum diem in aquis submersus Beati Hyacinthi præ-
 cibus ad uitam reuocatus fuit. Secundum, loquendi fa-
 cultas restituta cuidam mulieri nomine Iudith, quæ pa-
 ralytis morbo grauius affecta, ne unum quidem verbum
 forinare poterat, ea post remedia multa, a medicis frustra
 adhibita Beati Viri precibus pristinum linguæ usum sta-
 tim recuperavit. Tertium Ad prædicandum Dei urbem
 proficiscens, cum ad flumen Vandalum Vissogradum Mas-
 souiæ urbem, ob aquarum copiam rapidissime præter-
 fluens peruenisset, nullo ibi nauigio nec Nauclero in-
 uento, fuis ad Deum precibus, signoq; Cuius facti, ad
 socios quos habebat comites conuersus, Eia inquit, filij,
 sequimini vestigia mea in nomine Christi, moxq; cœpit
 super aquam sicco pede ambulare. At illis Beatum virum
 sequi præ timore detrectantibus expandens super aquas
 pallium, Agite, inquit, filij carissimi sit iste nobis Pons
 Iesu Christi, per quem in nomine eius transeamus, sicq;
 magna omnium admiratione, flumen illud altissimum,
 & rapidissimum cum sociis incolumis mirabiliter traie-
 cit. Quartum. Segetes in Campis villæ cuiusdam Craco-
 uensis diœcesis grandine prostratas, ac deletas B. vir
 pauperum incolarum misericordia commotus in sequen-
 ti nocte, in pristinum restituit, easq; incolæ postero die
 lætas,

Lætas, & integras, ac si nulla vnquam grandine tactæ fuissent, adinuenerunt. Quintum, Die quo obiit ipsius meritis reuocatus est ad uitam nobilis Vir Zegota qui ex equo, quem agitabat graui casu deiectus, collisis membris interierat. Is à parentibus ad Beati Hyacinthi sepulcrum perductus iisdem pro eo orantibus vnus horæ spatio surrexit sanus absq; ullo collisionis signo. Sextū fuscitatio Infantuli quem Mater mortuum ediderat, qui à patre ad Beati Viri Monumentum allatus, statim factō voto viuere cœpit. Septimum. Sanitas illico restituta cuidam Vrsulæ, quæ tam graui, & læthali morbo biennium laborauerat, vt per octo hebdomadas, nullo cibo, sed aquæ tantum potu, & electuarijs vti potuerit. Ea omni iam salute desperata exuoto Agnetis filiæ, matrem Beato Hyacintho cōmendantis sanitatem subito recuperauit. Octauum Repentina etiam sanatio cuiusdam Barbaræ Cracouiensis, quæ cum ex partu grauem idropifis morbum contraxisset destituta iam a Medicis, & morti proxima, cum primum se Beato Virō cōmendauit, statim conualuit. Ex his octo Miraculis, quinque probantur per testes complures, de publica voce & fama deponentes, & perditum librum antiquissimum fratris Stanislaij, ac prædictos Historicos. Tria posteriora per testes de visu quiq; in se ipsis ea experti sunt, quibus propterea plena fides est adibenda. Accedit ad confirmandam veritatem sanctitatis uitæ & miraculorum eiusdem Beati Viri. Quod supra trecentos Annos, omnes Poloni perpetuam, magnamq; deuotionem, & venerationem habuerunt, & habent in dictum Beatum, vti Deo gratum & Cœlesti patria perfruentem, eius sepulchrum frequenter visitando, eius opem apud Deum implorando, multaq; donaria illuc conferendo, ac tabellas gratiarum obtenturum indies appendendo. Quod præterea per tot Annos de Sedjs

Apostolicæ licentiæ, officium & Missæ in eius honorem celebrantur, Altaria eriguntur, Imagines proponuntur. Denique, quod tot Reges, Cardinales, Archiepiscopi, tot Proceres Poloni de Sanctimonia, & Miraculis eius testimonium dederunt, ac tantum pro illius Canonizatione celebrarunt, vt procul dubio, credendum non sit Deum passurum fuisse tot populos de fide Catholica benemeritos tam diu decipi. Quamobrem, vno omnium voto Congregationi visum est ad Sanctitatem vestram referendum omnia probata esse, quæ pro Canonizatione ex sanctæ Matris Ecclesiæ præscripto necessaria sunt. & propterea Sanctitatem Vestram ad vltiora procedere posse. Nos autem sententiam nostram, ea qua de cet reuerentia, & humilitate sapientissimo Beatitudinis vestræ Iudicio Submittimus.

XXXXI. *Congregatio.*

Fuit die xv. Martij in qua fuerunt Illustrissimi Cardinales quinque scilicet, Gesualdus, Veronensis, Florentinus, de Monte, & Sancti quatuor. Ad quam Congregationem Illustrissimus D. Stanislaus Minsky Palatinus Lenciciensis. Serenissimi Poloniæ & Suetiæ Regis ad Sedem Apostolicam orator, Magnificum D. Stanislaum Niegoskousky Nobilem Polonum misit, vt nomine Serenissimi Regis & suo gratias referret Illustrissimo D. Cardinali Gesualdo, ac toti Sacræ Congregationi, pro relatione, & labore, quem in hoc negotio hucusq; sustinuerunt; similiter R. Pater Vicarius Generalis ordinis vna necum in eadem congregatione fecit postulauitq; relationem ad acta Sacrorum Rituum ingrossari, & solemniter Introduci, quod vtique impetrauit, ibidemq; tractabatur, vtrum in noua, vel veteri Ecclesia Sancti Petri Canonizatione sit celebranda, & nihil est resolutum, sed tantum ad S. D. N. referent. putauerunt.

Publicum Consistorium .

HIs ita optime rebus constitutis S.D.N. in diem **xiv.** Mensis supradicti publicum celebrari indixit conuentum in Aula, quæ ab antiquo Imperatoribus, & Regibus, eorumq; oratoribus publicum concedit, legationis, vel obedientiæ præstandæ ingressum, & vulgo, Sala Regia nuncupata. Ad quam S.D.N. in uocato primum diuino auxilio, in Mitra, & Pontificalibus solemnè apparatu & omnium Illustrissimorum Cardinalium præsentium comitatus numero, pro tribunali Sedit, acceptaq; ex more obedientia se ad ritus pro Canonizatione Sancti Hyacinthi faciendos attentissime preparauit, oratoribus Regum, & Ducum pro sua vniuscuiusq; dignitate, & ordine assistentibus. Tunc in medium confurgens magnificus D. Cynus Campanus Aduocatus Consistorialis, & causæ Beati Hyacinthi, in fauorem Canonizandi, longam & exquisitam fecit orationem, in hac serie verborum.

Beatissime Pater.

DE Admirabili vita Beati Hyacinthi, de Cœlestibus virtutibus, de stupendis eius miraculis, iussu V. S. mihi verba facturo, hæc dies præceteris aliis vitæ meæ cursus illuxit, certe lætissima, tum quod tantæ mihi contigerit seruire felicitati, tum multo magis, quod tibi Pater Sancte huic Augustissimo senatui Sigismundo 3. Poloniæ & Suetiæ Regi de Iesu Christi fide & de hac Sancta sede benemeriti huic vrbi vniuersæ deniq; Catholicæ Romanæ Ecclesiæ ob tantum additum decus, ob nouum hoc in cœlo patrociniū sperem imo liquido

perspiciam fore foelicissimam. Hæc sacra Area, quæ mihi alias de arduis rebus agenti visa est apprime splendida ad referendum amplissima, ad agendū ornatissima, hodie cū de morum fulgore, ac eius Beati viri sanctitate referendum sit longe quidem amplior, lōge ornatior, atque splendidior apparet. Conspectus hic vester, qui mihi & omnibus, qui lucem amant fuit semper admodum venerandus, ac periucundus, hodie magis atque magis venerandum, ac omnis iucunditatis plenum contueor, siquidem vos contemtor, non solum de more magno, & erecto animo esse, sed adeo alacri, læto, & ingens cordis gaudium ob excelsas, quas expectatis de Beato Viro audire virtutes præferenti, vt ego qui ingenti tenuitate, imbecillitate memorie propter rei magnitudinem valde deterrebar hoc vestro grato, atque hilari aspectu totum me sentiam recreari. Enimvero ob nouam magnam fulgentem Hyacinthinam gemmam Auream Sanctæ Matris Ecclesiæ coronam vna cum cæteris illuminantem magnopere cunctis Christi fidelibus lætandum est, sed tibi in primis Pater Beatissime vehementer gratulandum, quod cum turbulentissimis Sarmatiæ interregni temporibus (dum esses in minoribus) difficillima illa apud hyperboreas gentes, Poloniæq; Regnum eiusdem Sancti Hyacinthi patriam, & suarum virtutum, operumque admirabilium theatrum spectatissimum legatione fungeris, optime noueris qualis ille fuerit, quæ vniuersis illis regionibus, & aliis propinquis erga eū Beatum Virum veneratio, ac deuotio, qui in animis in omnium illarum partium populorum voce de ipsius laudibus concentus, quæ insignia atque Illustria, tam in vita, quam post obitum ediderit, edatque indies miracula, fidem indubiam præbentia in conspectu altissimi inter beatissimos spiritus locum obtinere foelicissimum, subindeque huic Beato Viro foelicis tuo Pontificatus tempore tibi sit

à Deo

a Deo datum sanctitatis triumphum, ac lauream miro, cum omnium ordinum gaudio eidem decernere Est & insuper Pater Beatissime non leuis tibi gratulationis occasio, quod huiusce future (vt speratur) felicitis Canonizationis tui eiusdem nominis, & ex eadem Florentissima Patria orindus, se: rec: Clemens Septimus principium fuerit auspiciatus cum diligenti habito processu, Sigismundo Primo Polonię Rege vehementer expetente, Primatibus Regni summis precibus obsecrantibus consulto decreuerit. Beatum Hyacinthum in Polonię tantum Regno esse venerandum, & pro Sancto colendum, desuperque Pontificios codicillos informa breuis sub annulo piscatoris exarrauerit, ac publicauerit, quod decretum Clemens Octaue. Pont. Opt. Max. & felicissime, nunc Sigismundus Tertius Polonię, & Suecię Rex & suo nomine Stanislaus Minski eiusdem Regis Legatus hic præsens abs te postulat atque orat, vt non solum digneris extendere, & ampliare, vt vniuersus Christianus orbis eundem Sædum Hyacinthum venerat & colat, eundem Beatum merito Canonizationis decreto condecorare.

Sed quoniam hoc ipso celeberrimo actu nullus inter mortales pene maior, nullus sane illustrior fieri, excogitarique potest, cæteri namque qui ab hominibus honores tribuuntur, cito tanquam fumus, vel ymbra recedunt, & vna cum homine funditus intereunt. At hic honos, qui prius datur in cælo & postea per eius Vicarium conferitur, & renouatur in terris quamuis cælum & terra mutentur, vt æquum est in æternum in gloria duraturus. Cum itaque decus hoc immortalè à Sanctissimo, & integerrimo S. Matris Ecclesię iudicio non ex liberalitate largiendum sit, sed iure ipso, & per iustitię tramites tribuendum pro honore huiusmodi, quantum maximo decernendo æquum & iustum est, vt huius Beatissimi Viri insignis vite

æternorum qualitates referantur non quidem quot & quâ maxime, nam hæc captum humanum excedunt; nam ut Diuus Hieronymus in uita S. Paulę Matronę Romanę ait; si omnia membra conuerterentur in linguas, si omnes nerui uocem humanam resonarent, ne minima quidem pars eius qui est amplissimorum meritorum suorum splendor & celsitudo recenseri ualeret. quid ergo mihi in tam ingenti admirabilium rerum copia agendum erit, qui, nec ingenio, nec memoria, nec facundia ualeam solum obsequendi, ac tuo Pater Beatissime parendi desiderio audeam. Imitabor igitur eos, qui ad uerum fontem sitientes accurrunt, non ut uniuersos perpetuo scaturientes latices hauriant, nam id insipientium esset conari, sed ut sitim leuet, & vasculum quod secum gerunt quantum capere potest abunde repleant.

Sed quia non me tali dignor honore, ut liquidissimas suarum uirtutum fontibus mea hæc imunda proluam labra. Tu Beatissimę Hyacinthe, qui elingues pene factos, & nullum uerbum uel morbi ingrauescente proferre ualentes diuino inuocato nomine ad loquendi facultatem reuocasti, & linguę modulos ægritudine depulsa restituisisti, supplex oro, per eam quę in te singularis, dum in humanis ageres fuit charitas, & hodie multo magis hac ipsa coram sole pietatis æstuas, ut noningentis aliis per te præstitis miraculis, hoc ipsum addere digneris, ut balbutientem linguam meam exolu & labra mea aperiri a perenni gratiarum fonte impetres, quo aliqua ex preclaris bene sanctaq; ante actę uitę tuę gestis, ac ingentibus miraculis ad omnipotentis Dei gloriam, tuamque laudem ualeam recensere.

Ortus est igitur Beatus Hyacinthus ex nobilissima familia Odrouons Patria Polonus Anno, ut potui ex uariis scripturis colligere a Natiuitate Dñi nostri Iesu Christi 1183, in qua familia præter Generales exercituum ductores &

res & de Barbaris, & Christiani nominis hostibus magnificos triumphatores plures florere Ecclesiarum Antistites, Episcopi & Archiepiscopi eidem, etiã familię magnũ deinde additum est ornamentum. qui ex materno eiusdẽ latere prodiit amplissimi huius ordinis Cardinalis Radziuil, vita, moribus, & virtute ab illustribus antecessoribus minime degener. Habuit autem Beatus Hyacinthus patrem Comitem Heroem præstantissimum, Patrum uonem de Konskie Cracouię Episcopum de cuius uitę sanctimonia egregijs animi dotibus, & cunstarum virtutum corona, si hic suus esset locus, mea quidem oratio facile principium inueniret exitum vero perdifficilem, fuit etiã suis parentibus Deum timentibus in uia Domini alius, educatus atq; institutus, post puerilia autem rudimenta, & audita oratorię artis præcepta, cum esset in primo adolescentię flore, cœpit Ciuilibus, & Canonicis studiis, his sacrę etiam Theologię accurate vigilantiam adiungens in Ciuitate Bononię iugiter operam dare. Inde Poloniam rediens Iuoni Episcopo Cracouiensi patruo suo, qui quemadmodum dignitate, ita etiã uitę Innocētia tanquam fax in alto posita diuino amore accensa aliis mirifice prælucebat libentissime adhęsit, quo in dies magis illius exemplo excitatus in Dei seruitio proficeret, & in semita rectę sanctęq; uiuēdi firmiter vestigia figeret. Quod profectò sicut optabat feliciter sibi usu venit, quandoquidem patruus ille perprudens cognito generoso Iuuenis animo nil aliud prorsus affectanti, quam, ut diuino cultui penitus vitam addiceret in Canonicorum numerum qui hoc magnopere optabant adsciri permisit, Quo in ordine ita egregie, & per omnia se gessit morum suauitate, humanitate, charitate refertus, quam indefessa sedulitate Ecclesię inserviens, ut nullus ex collegis existeret, qui de admirandis eius uirtutibus ac meritis passim non prædicaret. Interea cum emineret Vir Beatus eo in ordine,

non solum vt in corona, sed tanquam in regio diadema-
 te fulgidissimus Hyacinthus, Ecce Deus illum ad maio-
 ra vocauit, Iuonem namq; Episcopum Romam euntem
 secutus cum Sanctum Dominicum magno cum animi ar-
 dore, & intimis charitatis visceribus audiret verbum Do-
 mini frugiferè in vrbe prædicantem, & verba illa refe-
 rentè, & diuinitus explicantè: si uis perfectus fieri, vade,
 & vende omnia quæ habes, & da pauperibus, summo
 flagrans desiderio diuino parendi consilio, & iam sibi cõ-
 staret sectari Beati Dominici uestigia, Iuoni, quem vt do-
 minum reuerbatur, certum fixumq; propositum aperit,
 illico Patruum, vere tanti nepotis amantissimum, cui
 non caro, non sanguis reuelabat, sed ut erat præsul re-
 ligiosissimus, æternamq; gloriam huius mundi breui, &
 inani anteponeus sanctus Spiritus inspirabat incredibili
 perfusus lætitia cœlestem potiusquam humanam Nepotis
 deliberationem amplectitur, & occasione data Honorio
 3. tunc temporis Pontifici Maximo, qui cum eo, dum am-
 bo studiorum causa Parisijs versarentur solidam contra-
 xerat amicitiam, communicat. Honorius qui Beati Hya-
 cinthi doctrinam, & ingenium quale esset non ignorabat,
 & laudatissimi, qui essent eius mores a multis audierat
 vaticinatus est, nec eum iudicium sefellit si Beatus Hya-
 cinthus Diui Dominici alumnus ac socius efficeretur,
 apud latas arcturi, & septentrionis plagas magnam
 Catholicæ fidei lucem ac splendorem esse allaturū, ac-
 cersito itaque Beato Dominico, eique Beati Hyacin-
 thi firmissima deliberatione ostensa vti filium com-
 mendat. At is vbi diuum Dominicum libenter annue-
 re intellexit, statim summa cum deuotione, & humili-
 tate animo tamen lenissimo Dominicane Religionis
 habitum, & indumentum in Ecclesia Sanctæ Sabine
 Immortali Deo ducente suscepit, ac per id temporis
 dum

dum Romæ fuit nunquam à sacro Dominici latere disce-
 dit, ita viuens vt non sibi, sed Christo viuere videretur,
 sed postquam velut alter Eliscus hausit ab Elia ardoris
 diuini spiritum quippe quo Diuus Dominicus erat in-
 flammatus eiusdem placito, & benedictione, tribus
 cum focis, quibus cum fuerat religione initiatus Cesla-
scilicet, Hermanno, & Henrico tribus quasi stellis, spe,
 fide, & charitate comitantibus, Alpes superat Carin-
 thiam peruenit, vbi ciuitatis Frizacensis populo, verbi præ-
 dicatione commoto, & ad cultus diuini sinceritatem in-
 censo prima ibidem prædicatorum ordinis magno cum
 omnium applausu fundamenta iecit nobile monasterium
 erexit, atque instituit. relicto autem in eis partibus Her-
 manno, quod theutonici sermonis peritus censeretur,
 Cracouiam veniens, quamuis ab omni popularis auræ ho-
 nore, quæ sua erat singularis humilitas aborreret tamen
 quasi ouâs à roto clero ab vniuerso populo nil tale cogi-
 tans honorificentissime recipitur, augentur honores vbi
 eius eloquio, ac doctrina, & vitæ in primis sanctimo-
 niam sentiunt, se inflammari, & indies magis Christianis
 illius operibus grandibus, & insignibus ex intimo corde
 commoueri. Quare nullum fuit illi negotium in ea prin-
 cipe Regni ciuitate monasterium in honorem Sanctissimæ
 Trinitatis ordinis prædicatorum erigere, quod tanquam
 maximum, & munitissimum Catholicæ fidei propugna-
 culum feliciter posuit, atque instruxit. Sed cum eius-
 dem Sancti viri fama in vniuersum Regnum, proximasque
 prouincias diffunderetur, & in dies magis illustriorum
 factorum suorum rumor increbresceret, & à cunctis po-
 pulis maxima in veneratione haberetur. Erât namque iam
 vbiq; illarum gentium notæ ipsius, pietas, charitas, man-
 suetudo, continentia, humilitas, patientia, ieiunia, vigi-
 lia, orationes, incredibilesque alia singulares, quæ sicut
 alterû solè ipsum Dei seruû splendescere faciebant, quibus
 sebat.

fiebat, vt quodcunque opus ad honorem Dei moliretur,
 quam celerrime ad felicem exitum perduceret, facile pre-
 terea sibi fuit in ciuitate Pragenſi, per Ceslaũ socium suum
 sub nomine S. Clementis, & Vuratislauieñs, alterum nobilē
 monasterium sub inuocatione S. Adalberti Martyris, &
 Pontificis erigere, qui etiã miraculis clarus ibidē obiit, &
 alia complura breuitate tēporis pretereunda, quæ in Bohe-
 mia, Massouia, Silesia, Morauia, Prussia, Russia, atq; in to-
 ta germania eiusdē prædicatorii ordinis multa cū religio-
 ne, & populorū deuotione, cultusque feruore Monasteria
 partim ipse construxit atq; stabiliiuit, partim post eius obi-
 tum adhuc sanctæ eius memoriæ vigore, a fundamentis
 erecta, Illud solum referre liceat, nimirū cū S. Hyacinthus
 a magno Cruciferorū magistro insulã impetrasset, & Eccle-
 siam atq; conuentum eiusdē ordinis in honorem D. Nico-
 lai edificasset, & magnus fuisset factus eo religiosorum
 concursus, cum locus atque insula esset minime capax,
 vtpotē piscatorum refugium, Deo volente post multa
 tempora Maris fluctus sese vltra quinquaginta millia sta-
 dia retraxerūt ansamque dedere non solum ad monasterii
 cōmoditatem, & amplitudinē, verum vt ibi postea ciuitas
 Genadēsis poneretur cum portu pulcherrimo, atq; tutissi-
 mo. memoratu autē illud dignum est, & a meritis S. Hy-
 acinthi non alienum, vt quauis Monasteriū pluries ipsius
 ciuitatis hæretici inuaserint nunquam tñ dictum monaste-
 riū occupare potuerunt. De progressu sanctissimarū suarū
 actionum hætenus, nunc de moribus breuiter dicendum
 est, de quibus vnum illud dicere sufficeret fuisse Diui Do-
 minici alumnum, & socium, & illi persimilem vterque
 enim pro Catholica fide labores ingentes exantlauerat,
 alter in Italia, in Hispania, & in Gallia, alter inter natio-
 nes sub Septentrione positas. Erat denique Sanctus Hy-
 acinthus quemadmodum Diuus Dominicus rutilante vir-
 ginitatis flore ornatus, pretioso vt ille profundæ humili-

tatis thesauro dotatus toto corde, tota anima erga Deum intentus in continuis orationibus lectionibus, confessionibus, sacrificiis, officiis aliisque piis peragendis operibus perpetuo occupatus, & ut contemplationibus aliquot tempus superesset non in thalamo, & cubili, sed in Ecclesia pernoctare solebat, corpusque nodosis cordis, vel ut vulgo vocatur, disciplinis afflictum ieiuniis per singulas sextas ferias in honore Sanctæ Virginis, & sanctorum Apostolorum vigilias in pane, & aqua maceratum, super nuda terra, & caput super lapide, ubi somno cedere cogeretur, ante altare declinabat, quo perincommodè parum quiescens iterum ad nouas vigilias, contemplationesque & orationes facilius excitaretur, memor verborum Domini ad discipulos in horto recumbentes, non potestis vna hora vigilare mecum, & quæ sequuntur, &c. Quantum vero, spe, fide, & charitate valuerit, quæ sunt nostræ salutis propugnacula munitissima ex eius operibus cognoscite, nam charitatis illud fuit signum euentissimum, cum is ex nobilissima familia oriundus, cunctas opes, quibus affluebat in pauperes alendos dispergeret, in Ecclesias, in Monasteria conuentus ad gloriam Dei extruendos erogaret, cumque nil amplius haberet, quod egenis largiretur, totis commotis miseratione visceribus, ad lacrymas, ad orationes confugiebat, ut miseris solamen, auxiliumque à largitore Deo imploraret.

Qua vero spe fultus fuerit, ex eo perspicite cum audierit posset vna cum Christi discipulis dicere. Ecce omnia relinquimus, & secuti sumus te, nec solum diuitias, tanquam acutissimas spinas, sed cunctos honores à se abdicauerat, & ne rebelles essent sensus incredibili humilitatis calcare deicerat, & in chamo, & freno maxillas eorum constrinxerat certissima spe fretus æternum sibi solatium in cælis iri præparatum. Qua vero fide uti scopulorum firma, & cõstanti aduersus tentationum mare extiterit,

non solum ex paulo ante dictis, sed ex in numeris Christianis operibus, quæ temporis breuitas sub inuolucro silentii contegi iubet, nec si fineret possem tantam copiam tam pusilla languenti memoria mea complecti, sed ad quid laborandum? Nam si summa, & excelsa fide, vel vsque ultra granum sinapis præditus non fuisset non omnia commoda abiecisset, non per tot labores sese commisit periculis, non tot tantaque Ecclesiarum, & Monasteriorum moles in variis prouinciis, quæ magna suæ fidei, ac pietatis adhuc extant monumenta condita à se fuissent, per eum muti loquuti essent, ceci vidissent, membra concussif ambulassent, mortui surrexissent, siccis pedibus, & rapidos fluuios transmitteret, quomodo ille conuulsas segetes in pristinum restituere potuisset? Quæ admiranda, & stupenda miracula non nisi à singulari, & immobili fide præditis posse fieri, & ab omnipotenti Deo iis datum est. Quæ quidem miracula cum Sanctum Hyacinthum fecisse legitur ventilatis probationibus, & sacre Rotæ Auditoribus, & Ecclesiæ amplissimorum Cardinalium Sacrorum Rituum Congregationi constiteret, quam potero breuiter ex ingenti cumulo pauca recensebo. Primum igitur illud est, Dum proficisceretur Cracouiam propter festum Sancti Stanislai Regni Poloniæ patroni celebrando in Ripa Isulæ fluuii, quem erat transiturus magna comperta hominum multitudine. Ecce ex ea prodiens nobilis mulier Flauislauiæ, quæ notam habebat S. Hyacinthi sanctitatem, & charitatem, singultibus, & ululatibus omnia complens ad eius pedes prociens orabat supplex & gemens, vt Petrum de Villa Prossouo vnicū filium suum hesternæ die in flumine obrutum, & in ripa mortuum existentem, suis porrectis Deo precibus in vitam reuocaret, Vir Beatus misericordia motus, & non sine lacrymis seorsum humiliter Deum præcatus ad cadauer veniens, & illius ex
animi

Perry
In scriptis

animi manu apprehensa , ita omnibus audientibus obte-
 flatus est . Petre . D . N . Iesus Christus cuius veram glo-
 riam ego prædico per intercessionem Beatæ Mariæ Vir-
 ginis te in pristinam vitam restituat , ille statim viuis sur-
 gens gratias egit Deo , Beatissimæ Virgini , & S . Hyacintho
 tam singularis gratiæ pio ministro . Idem operatus est , vt
 patet in vita eiusdem sancti per Fratrem Stanislaum
 S . Theol . lectorem fideliter scripto in vnico filio , alterius
 nobilis viduæ nomine Pribislauc Dominæ Castri Serniki ,
 qui filius à matre missus cum suo armigero Cracouiam
 vt inuitaret Sanctum Hyacinthum ad prædicandum in
 die festo Sancti Iacobi Apostoli eiusdem Villæ patroni re-
 diens miser , & incautus iuuenis in Rabba fluuio submer-
 sus est , cuius corpus cum nusquam ex aquis appareret in
 occurso dolentis matris , ac totius populi concursu San-
 ctus Hyacinthus diuino inuocato nomine imperauit aquis ,
 vt corpus in ripam rediret , atque in hæc verba suscitauit .
 Fili Vislæ D . Iesus Christus , qui omnia viuunt ipse te
 viuificet , & illico viuus factus est , magno cum omnium stu-
 pore . Sed O Sancte Hyacinthe , qui plenus fidei tuis apud
 Deum meritis mortuos ad vitam reuocasti , quod omnium
 certe miraculum est longe præstantissimum , multo faci-
 lius tibi fuit , alia quæ sequuntur pro tua singulari cha-
 ritate à fonte misericordiarum Deo impetrare . Ecce mul-
 lier Iudka ex nobili genere oriunda , tam graui paralisi la-
 borabat , vt præter aliarum corporis partium concussionem
 linguæ vsum ferè penitus amisisset , nullum valès obloqui ,
 aut concipere verbum , & cum eius filius Prandota solertis-
 simam medicorum artem frustra adhibuisset , tandem ad
 S . Hyacinthum matrem perduxit , ipsam humiliter illi cõ-
 mendans , vt sua intercessione adiuuaret , vir Sanctus ad
 paraliticam conuersus , sic locutus est : D . Iesus Christus li-
 beret te ab hac infirmitate , & modulos linguæ restituat
 repente .

Deum in
 Serniki

Iudka.

Vandal. repente morbus exulauit, & linguæ impedimento soluto; cœpit verbis clarè conceptis, & voce expressis Deum benedicere mirabilia operantem per sanctos suos. Sed quam præstanti, quam firma fide fuerit Sanctus Hyacinthus ex eo intelligi pot. Non est dissimile, per quod Apostolorum Principes fides magnopere eluxit cum iussus à Domino nauicula descendere, & super aquas ad se venire repente parere, & aquas pedibus calcare nō dubitauit ita S. Hyacinthus, cum flumen Vandalum auctis aquis tumentem rapidum, & alueum super ripam extollemem transmittere properans, vt apud Vissogradum Ducis Massoua Urbem, vbi verbum Domini predicaret nullo reperto nauigio ad socios Florianum, Godinum, & Benedictum conuersus fratres, inquit oremus Deum, cui Cœlum, Terra, Mare, & fontes aquarum obediunt, vt det nobis ad sui laudem fluum hunc pertransire, oratione habita, triumphalique Crucis signo super aquas extenso illas ingressus sequimini me, inquit, & cum iam sicco pede super flumine pergere cepisset, videns socios fluminis impetu territos minime sequi, pallium suum super aquam explicuit, socios sic alloquutus, fratres carissimi hic est pons Christi, in nomine eius transite & nolite timere; transuerunt itaque, & ciuitatem appulerunt, populus autem, qui erat in prospectu summa admiratione, & stupore correptus Deum & corde & voce laudabat.

Liceat mihi vobiscum patres amplissimi, qui ex religionum ordinibus ad hunc celsum Cardinalatus gradum assumpti estis congratulari, quod vobis misericors Deus dederit posse tumentem, & rapidum vitæ huius torrentem sine nauigio super hoc Christi Ponte, scilicet religionis habitu ad salutis portum, quæ omnium maxima gratia est, & cœli ciuitatem peruenire. Sed aliud stupendum simile miraculum, quod antiquus liber scriptus Stanislai refert, Tartaris ciuitatem. Kioff, inuadentibus Beatus hic

vir.

vir. Sanctissimo sacramento manibus suscepto, & imagine
 Beatissimæ Mariæ Virginis supra suas vires graui, & pon-
 derosa super humeris imposita, ne à Barbaris ab omni pie-
 tate, & cultu alienis conculcarentur Boristenem fluium
 Europam ab Asia diuidentem sua rapiditate, & profundi-
 tate metuendum siccis pedibus pertransiuit, & sacra, quæ
 ferebat in tutissima statione collocauit. extat & adhuc in
 Ecclesia S. Trinitatis Cracouiæ illa eadē Beatissimæ Ma-
 riæ Virginis imago apprime venerabilis, extat, & vt à mul-
 tis relatum fuit apparentia super aquis eiusdem fluminis
 Beatissimi viri plantarum vestigia. sed quid mirum? si cœ-
 li Regnum si eius filium Saluatorem non Cæsarem vehe-
 bat, Ecce aliud mirabile signum ab eodem relatum in festi-
 uitate translationis S. Stanislai occurrit, Nobilis matro-
 na Vitoslaua, quæ vno partu filios geminos ediderat, ocu-
 lorum luce priuatos septimo Anno natos, quæ lacrymans
 orabat Sanctum Hyacinthum, vt suis acceptissimis Deo
 precibus lumen illorum oculis infunderet. vir Beatus cha-
 ritate, & pietate plenus habita seorsum oratione crucis
 signum super oculos imponens puerorum ocellis lumen
 infundit. Sed non minus, quod sequitur dignū est audiri
 miraculū Clemētia nobilis mulier Dñæ Villę Koscielecz
 Sanctum Hyacinthum redeuntem ex Kiouia Russorum
 Metropoli ad domum suam inuitat, ecce interim turbine
 exorto tam grandis, ac insolita cecidit grando, vt omnes
 segetes magnam vbertatem præferentes prope maturas
 decusserit, atque euastarit aduētati autem Beato viro, mu-
 lier, & alii illarum partium lacrymantes, & pro tanto, ac
 tali infortunio dolentes sese illi obnixè commendarunt.
 vir Beatus eos hortatus est, vt tota sequenti nocte vigila-
 rent, & omnipotentem, misericordemque Deum orarent
 mane autem exhorto sole viderunt cunctas vndique sege-
 tes abundantes, quas funditus perditas deplorarant suis
 scētibus longe uberius, quam antea reseratas, immortalis

Dea

*Imagi
 uel de
 fert*

*gemellos
 illat*

Deo gratias sine fine agentes . Hactenus de his , quæ ex compluribus aliis, quæ ab eo viuente miraculis gesta sunt, Nunc de felici ipsius obitu dicendum est. Multos Sanctus Hyacinthus ad honorem Dei perpessus labores ab Anno Domini 1216. quo tempore religionem illam est ingressus, vsque ad Annum 1257. quo tempore ab huius mundi carcere est egressus . Cum in crastino festiuitatis Sancti Dominici ægrotare cepisset in festiuitate Assumptionis Beatae Mariæ Virginis infirmo corporis pondere solutus euolauit in Cælum, fratribus & vniuerso populo quasi a patre desitutis gementibus, ac lacrymantibus, mirum sui desiderium relinquens, quem sane extremum vitæ suæ actum, non sine magna sanctitatis significatione processisse putandum est; nam quid aliud præfert aduersæ valetudinis initium in festo die Sancti Dominici, nisi quod ab eo tempore quo eidem se discipulum, & socium addixit, quem admodum ægrotatio solet omnia membra concutere, & omnes sensus conturbare, ita ab illo tempore Sanctus Hyacinthus cepit corpus suum laboribus, ieiuniis indies magis affligere? quid aliud recessus ab humanis in die Assumptionis Beatissimæ Virginis, nisi quod assumptam Reginam in cælum sit cum Angelis comitatus? Felix certe ægrotatio, felicior est terris discessio, laudabile testamentum, quo ingentem fratribus suis reliquit (his verbis humilitatem seruate, charitatem mutuam habete, paupertatem voluntariam possidete, his dictis, cum psalmi illud psalteret: In te Domine speraui, & ad illa verba venisset, In manibus tuis Domine commendo spiritum meum, feliciter in Deo obdormiuit, atque in die sepulturæ suæ stupendum hoc egit miraculum; Adolescens ex Illust. familia nomine Zegota equum ferocem in campo Sancti Floriani ad cursum impellens ab eo proiectus, fracto collo, membris collisus extinctus est. Miseri parentes infelici accepto nuntio, vbi lacrymas, & singultus prodesse minime viderent. De-

Zegota

functi

functi corpus ad sepulcrum afferunt Beati Hyacinthi,
 ubi per horam penè orantes gratia obtenta. filium viuū
 & sanum receperunt Possent innumera post suum obi-
 tum recensere miracula & maxime de his qui voto emis-
 so ad Beatum Hyacinthum, ab alijs grauissimis, & nulla
 arte medica sanandis morbis, sunt pristinae valetudini
 restituti. vt de quadam Barbara, & Ursula Cracouien.
 Altera lethali morbo aduobus annis media consumpta in
 sanabili hydropisi laboranti, quas ex quoto, Beatus Hy-
 acinthus, eidem emisso statim ad valetudinem restituit,
 & alias personas innumeras. sed quia his maiora mul-
 ta recensuimus, silentio dixi prætereunda; illud solum
 erit pro coronide, Honesta mulier Catherina Matissoua
 Cracouien. filium ediderat non se mouentem, non spi-
 rantem, sed pœnitus a tribus horis mortuum, illa cum
 coniuge propter infelicem partum dolebat quod filius
 sanctum baptisma non recepisset, emittunt itaque votum
 ad Beatum Hyacinthum, subindeque genitor fidei, &
 spei plenus, ad sepulchrum Beati Viri oraturus accedit,
 finita oratione domum rediens, viuentem, & vagientem
 puerum inuenit. Cum igitur Pater Beatissime Diuina
 sit promissio immobilis, & æterna, vt qui fecerit, & do-
 cuerit, magnus vocandus sit in Regno cœlorum, nec
 non & qui recte cursum vitæ consumauerit, fidem serua-
 uerit sit ei Corona iustitiæ a munificentissimo æterno re-
 muneratore reposita, & quam legitimè constet Bea-
 tum Hyacinthum constanter hoc toto vitæ tempore
 prestitisse, & probatum sit innumeris admirandis signis
 confirmasse, quemadmodum Sacri Palatij Apostolici
 diuini, humanique Iuris notitiæ in arcæ constituti Ro-
 tæ Auditores ad id delegati diligentissima adhibita co-
 gnitione, & vestigatione, manibus fere palpantes
 pro ueritate derminarunt, deinde sapientissimi, ac

prudentissimi pro sacris ritibus seruandis, & custodiendis, & in specie pro hac causa pluribus vicibus congregati Cardinales Beati Hyacinthi merita atq; miracula tanquam aurum ad ignem subtilissime examinarunt, & consultissimè approbarunt, rite sanctèq; decreuerunt Beatum hunc virum esse in numerum sanctorumq; Catalogum adscribendum, Cumq; Clemens septimus, & Paulus tertius fe. re. eundem vsq; ad perfectam Canonizationem in Polonia: Regno colendum, & venerandum esse declarauerint, Equum est Pater Sanctissime vt quem triumphantem iam esse in Cœlis manifestissime patet eundem in vniuerso Christiano orbe ad gloriam altissimi ad bonorum excitationem, comunemque lætitiã triumphare concedas, & quemadmodum Hyacinthi gemma in Angelorum splendet corona, vel tanquam flos pulcherrimus in Paradisi deliciarum hortis renitet, ita splendeat, & micet in terris, Concupiuit hoc ipsum mirificè Sigismundus Rex primus, hoc, Stephanus Rex, hoc maxime omnium Sigismundus Tertius Polonia:, & Suetiæ pro Catholica fide Rex inuictissimus, & V. S. filius obedientissimus, hoc eius nomine Stanislaus Minsky orator nobilissimus, hoc, Anna Regina religiosissima, cum deuoto matronarum, & Puellarum Polonia: cœtu, hoc, venerabilis Sancti Dominici Prædicatorum ordinis Religioſa hoc ipsum Ecclesiarum Regni primates, & laycorum Principes, hoc ipsum denique vniuersum illud Regnum humiliter postulat atq; requirit, supplicatq; vt quemadmodum cum ibidem esses pro Apostolica Sede legatus, tanta tua cum gloria, & cunctorum ordinum gaudio, & lætitiã eius populos gratissimo pacis munere, & optatissimè concordia: exornasti, ita apud eas omnes gentes; hæc alta memoria de te futura sit sempiterna, sanctitatem tuã Beatum Hyacinthum eorum ciuē Cum pro
 summis

summis eius erga Deum meritis inter Sanctos retulisse, &
 nouum hoc ornamentum stabileq; illi Regno praesidium,
 vt par est, contulisse.

*H. Cinus Campanus Aduocatus Consistorialis dixit
 in publico Consistorio.*

AD cuius iucundam perorationem nomine S. D. N.
 Reuerendissimus D. Siluius Antonianus S. D. N. Se-
 cretarius in hæc verba respondit.

Responsum.

QUæ de Beati Hyacinthi excellenti fide & charitate
 illustri totius uitæ sanctitate, & miraculorum glo-
 ria, copiosa modo sunt oratione explicata iucunda admo-
 dum fuere Sanctissimo D. N. grata. quoq; pia, & efficax
 postulatio de eodem viro Dei in Sanctorum numerum
 referendo, non ob id solum quod Sigismundi Tertij Po-
 loniæ, & Suetiæ Regis filij sui charissimi respectam pie-
 ratem agnoscat, neq; ex eo tantum quod Regni Polo-
 niæ ordinum omnium religioso hoc studio delectetur;
 sed propterea maximè quod in hac etiam causa intuetur
 admirabilem Dei prouidentiam in Ecclesiæ Catholice
 gubernatione, quam vnigeniti filij sui prætioso sangui-
 ne acquisiuit. Nam cum his nostris periculosis tempori-
 bus in quæ fines seculorum deuenerunt extiterint homi-
 nes superbi, blasphemæ, reprobi circa fidem, qui satanæ
 instinctu, veritati resistentes, ausi sunt dicere sanctos cū
 Christo regnantes non esse venerandos, neq; inuocan-
 dos ad eorum impietatem, hac etiam ratione coarguen-
 dum, hoc ipso potissimum tempore excitauit Deus cor-
 da Regum, quæ in eius manu sunt & quocumq; vult

conuertit illa, populorum quoque deuotionem accendit, vt beatos quosdam viros insignes seruos suos, qui vitæ Innocentia singulari, & miraculis claruerunt Romani Pontificis auctoritate eorum sanctorum numero adscribi postularent, quos Catholica, & Apostolica Ecclesia. toto terrarum vrbe religiosè veneratur, sic ante paucos Annos, magnis, & assiduis precibus Philippi Regis Catholici in sanctorum numerum a Sixto Quinto Pontifice Maximo relatus est Beatus Didacus, sic a tribus Polonia Regibus apud complures Romanos Pontifices actum est, & nunc magna contentione agitur, vt idem honor Beato Hyacintho tribuatur, quorum alter seraphici Patris Fracisci, alter ex gloriosi Patriarchæ Dominici sanctissima disciplina proditi, Deo fortasse ita disponente, vt duo clarissimi ordines, vnde tam multæ ad Ecclesiam Dei utilitates promanarunt, hac etiam nostra ætate duorum summorum Pontificum, & duorum Illustrissimorum Sanctorum consimili gloria decorentur tantoq; magis hæreticorum perfidia conuincatur, de veneratione, & cultu Sanctis iure optimo adhibendo, qui sempiterna fælicitate in Cælo perfruuntur, quos Deus ipse vt amicos suos miris modis honorat, & in quibus mirabilis & gloriosus apparet, & quorum meritis & intercessione magna in hominum genus confert beneficia, sed & eo quoque nomine Deo & patri misericordiarum gratias agit. S. D. N. quod hoc difficillimo tēpore cum Ecclesia Catholica & Christiana Respublica ab Hereticis, & Turcis vehementissime oppugnatur Reges pii & populi fideles spiritus sancti afflatu plures sibi cœlestes patronos & Aduocatos adoptare studeant, quorum patrocinio, & gratia a multis quæ imminet periculis liberentur. Et quidem S. sua piæ existimat digitum Dei hic esse, Etenim tam diuturna, tot Catholicorum Polonia Regum ac Præsulum, omniumq; ordinum in eadem re ab hac S. Apostolica Sede petenda perse-

perseuerantia, & duorum maximorum Pontificum gra-
uissima decreta tanti sunt momenti, vt Beato Hyacintho
in sanctis adscribendo uiam quodammodo muniisse vi-
deantur. Verum tanta est huius rei magnitudo, & de-
liberationis grauitas, vt adhuc S. Sua attentius, atq; di-
ligentius quid facto opus sit considerandum, & cum his
venerabilibus Fratribus suis S. Romanæ Ecclesiæ Cardina-
libus, Archiepiscopis, & Episcopis inquirendum ac con-
sulendum esse censeat. Quare eos omnes magnopere hor-
tatur, & monet, vt acta quæ de vita, Sanctitate, & mira-
culis Beati Hyacinthi confecta sunt diligenter expendât,
Deumq; humiliter orent, quemadmodum suaquoq; San-
ctitas & fecit, & faciet, vt Ecclesiam suam, quæ est col-
lumna, & firmamentum veritatis, suo vt semper solet num-
mine moderetur & regat, & eorum corda, qui Ministri
Christi sunt & dispensatores mysteriorum eius, suæ gra-
tiæ lumine collustrer, vt in tam pio, & preclaro opere,
in tam graui, & religiosa actione, id solum, quod ad ipsius
Dei gloriam, ad incrementum fidei, ad Ecclesiæ Catholi-
cæ exaltationem, denique ad Christiani populi ædifica-
tionem maximè pertineat ab eadem Sanctitate sua deli-
beretur, & decernatur.

Consistorium Semipublicum.

VT tam sanctissimo & grauissimo negotio, quod
merito virorum grauissimorum consilio atq; prudē-
tia firmandum erat, finis imponeretur, quasi Concilii
generalis tenorem habens Congregatio ex mandato San-
ctissimi est instituta 30. Mensis Martii, quæ non so-
lum presentia summi Pontificis, & sacro Collegio Car-
dinalium decorabatur, verum etiam, Patriarcha-
rum, Archiepiscoporum, Episcoporum, ceterorumq;

Prælatorum (quorum frequens in vrbe aderat numerus) corona circumfulsit non minor ea, quæ vel Innocentij quarti tempore in causa Federici Imperatoris celebrabatur, vel ea quæ sub Pio secundo in Canonizatione Sanctæ Catherinæ Senen. & sub Leone x. in Canonizatione Sancti Francisci de Paula, nec posterior ea, quæ vltimò sub Sixto v. in Apoteofi Sancti Didaci Compluten. confessoris Romæ coacta fuit. Merito siquidem omnium graduum, statuum, & ordinum Ecclesiasticæ hierarchiæ præsentia erat decoranda, quæ totius Ecclesiæ triumphantis & militantis causam ageret, vt omnium communi voto susciperetur, quod pro omnium gaudio & tripudio institutum est. Aulam igitur Ducalem, in qua Duces, legatiq; eorum Sanctæ obedientiæ Apostolicæ colla submittunt, Sanctissimus Pontificali potere vestitus mitraq; insigni decoratus iam illum antea omnium supradictorum Prælatorum spectante cæterua, solium aggressus magnum maiestatis suæ fecit spectaculum, atq; pro more sacri Collegij obedientia suscepta de suæ potestatis eminentia, de firmitate fidei Apostolicæ, de Canonizationis merito, valore, & substantia, de sancti Hyacinthi Canonizandi virtutibus, miraculisq; per eum patris, sacræq; Congregationis Cardinalium ad hoc delegatorum auctoritate firmatis, deniq; de serenissimorum Regum Poloniæ, & præsertim Sigismundi Tertii Poloniæ, & Suetiæ Regis feliciter moderni fidei constantia, Zelo, deuotione tum erga ipsam Sedem Apostolicam, tum erga Sanctum Hyacinthum summa religione; Deniq; de ipsius ad Sedem Apostolicam missi oratoris erga sanctum Canonizandum uotiuo affectu longum, ac iucundissimum tenuit sermonem, his omnibus adiiciens, vt in tam celeberrimo doctissimorum Virorum confesso, quid de huius Sancti Apoteofi censendum esset singuli ex loco suo per ordinem laudatam ferent sententiam. Videres hic lector

pietissime si sibi concessum fuisset quasi totius Almæ Urbis supremam letitiam, Pontificis Maximi, omniumque presentium, cor vnum, & animam vnam in domino. In tanto omnium conuentu neminem discrepasse, neminem verbo aduersum iussitasse, omnes annuisse, omnesque acclamasse Sanctum Hyacinthum, in Cælo & terra gloria & honore dignissimum, ac id circo Sanctorum Collegio, & Cathalogò merito adscribendum.

Non defuit his & Fiscalis Curia, qui more oppositionis consuetæ omisso, In eorundem qui causâ fauebant pedibus iuit sententiam, sibi que ad fauorem vnum vel plura per Prothonotarios, vt fert consuetudo dari Instrumenta postulat. Quibus ita peractis summus Pontifex communicato cum fratribus consilio, solemnem pro Canonizatione peragenda xvij. Aprilis diem scilicet Dominicam immediate resurrectionem Domini nostri Iesu Christi sequentem instituens se cum toto illo celeberrimo comitatu ad Basilicam SS. Petri & Pauli Apostolorum contulit, & votis peractis. Te Deum laudamus ob victoriam Christianorum e Turcis peractam, & hoc negotium sanctè conclusum solempni concentu persolvere curauit. vndique igitur confluunt lætitiæ signa, abundant Christianorum gaudia: cum & de hostibus supeditatis Christus triumphat, & Ecclesiæ militanti nouum Iubar splendorque micantibus fidei virtutibus reuenter colendum accessit. Nec defuit diuinæ virtutis operatio. Sub eodem enim tempore. Vir quidam magnæ auctoritatis cognomento Tiberius Ceulus Ciuis Romanus ad extrema vitæ deductus (vt comuni omnium ore refertur) medicorumque ope destitutus audiens negotium Sæcti Hyacinthi esse in praxi suorum amicorum iussu ad preces & merita Sancti Canonizandi conuersus, factoque voto sanitatem ex desperata infirmitate accipere meruit.

Quæ res sic omnium animos ad hunc Sanctum conuertē-
 rat, quod nihil aliud cupere, nihil desiderare viderentur
 quam vt iste gloriosus vir quamtocius Sedis Apostolicæ
 authoritate in sanctorum numerum referatur. Mox San-
 ctissimus Dominus Noster pauco interiecto tēpore, Ieu-
 nium triduanum solemne instituit, populorumq; sibi su-
 biectorum corda vt tante Dei gratiæ capaces efficeren-
 tur, ea qua decuit pietate disponens plenariam omnium
 peccatorum vere contritis, & cōmunicatis remissionem
 paternè indulgit, quod Ieiunium, quia in hebdomadam
 sanctam inciderat, ne lætitiæ conceptæ de Resurrectione
 Domini sit præiudicium in eadem hebdomada per Il-
 lustrissimum D. Hieronymum Cardinalem Rusticum
 Sanctitatis suæ Vicarium perficere mandauit.

*Templi & loci Pro Canonizatione faciendæ
 sollemnis apparatus.*

PLacuit Sanctissimo D. N. ad hunc actum celeberrimū
 producē. duos ex Illustrissima Congregatione sa-
 crorum Rituum scilicet Gesualdum, & Florentinum Car-
 dinales præstituerē, ex quorum præscripto omnia suum
 dignè consequerētur effectum. Qui sic Sanctitatis suæ ac-
 cepto ordine, in primis statuerunt, vt tabulatum, siue
 theatrum, in quo totus Senatus Apostolicus conueniret
 firmis radicibus, solidi sique plantis constitueretur. secun-
 do vt in vestitu Pontificali decenter confecto. splendor
 Canonizationis fiendæ eniteret. Tertio, vt templi facies
 coronis. summi Pontificis, & eorum qui instituerē cano-
 nizationem diplomatibus, nec non Sancti Canonizandi
 imagi.

smaginibus venustè depictis, quodam splendore fulgeret. Quarto vt theatri facies, Auleis ex thesauro Apostolico comportatis quam decentissimè coornaretur. Quinto ut omnia quæ prærequirunt cæremoniales ritus suo quoque ordine disponderentur. Sexto vt magistri Cæremoniarum quam diligentissimè suis officiis in his, quæ ad prædictum actum concernunt deseruirent, suisq; omnia locis & temporibus coaptarentur. Theatrum igitur firmisima lignorum contignatione, & opere amplissimo magnam partem Basilicæ vaticanæ occupauit intra mediã illius nauem longè, latè que miro artificio extructum, tantæ altitudinis, quod etiam singulæ cæremoniæ a quibusuis alijs infra stantibus commodè videre poterant. Hinc inde diuersarum personarum statuum & dignitatum tabulatis circum occupantibus, illud vero quod Cardinalium pedibus substratum erat decentissimè pannis viridibus vestitum cernebatur. Pontificis autem vtrumque solium stragulo purpureo constratum resplenduit. super suggestum a fronte ad Ianuam nouæ Sancti Petri Basilicæ, Altare egregie extructum est, in quo Pontifex Missam celebraturus erat. a parte dextra ipsius altaris solium sublime Sanctissimo paratum est, in quo pro more Sanctæ Romanæ Ecclesiæ decretum Canonizationis proferendum erat. Sinistram vero partem, sedes, quæ amoueri poterat, & in qua summus Pontifex Missam celebraturus apparatu Pontificio indui debebat sibi occupauit, vtraque autem pretiosis auroque intextis operculis tegebatur. Mox vero ex vtraque parte altaris duæ tabulæ decenter constitutæ erant, in quibus ea quæ ad Missæ solemnitatem pertinent cum magno splendore erant disposita. At vero inferius videre licuit ad vnus cubiti demissionem catapalcum siue suggestum, quo totius Cleri Romani numerositas

continebatur. Super altaris vmbellam crux miræ magnitudinis plena lampidibus accensis vtroque latere duarum clauium Sancti Petri eodem luminis ornatu parieti erat affixa, totam uero altiorem templi faciem, primum quidem albis 120. facibus seu funalibus cinctam, deinde vero coronis laureis auro fucato intortis, quarum singulæ, vel imaginem Sancti Hyacinthi, vel arma Pontificis vel Regis Poloniae, aut Religionis Dominicanæ intexta habuerant. Postremo pretiosissimis auleis ex thesauro Summi Pontificis depromptis, vsque ad inferiora, duplici ordine dependentibus speciosissimum futuræ Canonizationis fecere spectaculum, siquidem mira varietate atque splendore opere Phrigio Natiuitatis Dominini nostri Iesu Christi, Cænæ Domini, Descensionis ad Inferos, Resurrectionis, apparitionis Mariæ Magdalene, Item Ascensionis, & spiritus sancti missionis, auro intexte cernebantur historia. Cætera uero super suggestum tam in sedilibus quam in apparatu, eam secum ferebant imaginem, quam in Aula Regali vel Capellis Pontificis solemnibus monstrare consueuerunt exceptis iis, quæ singularem ad similem actum Canonizationis perducendæ desiderant ritum.

Animo igitur tuo concipe lector primo omnium, summum Pontificem supremo sedere solio Pontificalibus ad ornatum, hincinde Oratores qui Regales vel Ducales obeunt legationes decenter assistentes. deinde grauissimum Illustrissimorum Cardinalium Sacerdotalibus aureis vestibus, & Pontificalibus mitris amictorum Senatuum: postmodum circum circa Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, & Prelatorum Romanæ Curia coronam, Tandem totius Cleri circumstantem multitudinem in super popularium vtriusque sexus deuotam assistentiam, postremo militum armatorum
ingres-

ingressum suggesti custodientium cuneos aptè dispositos & faciliè conicere poteris. qualem hæc Canonizatio obtinuerit maiestatem. taceo populorum vndiq; confluentium innumeram multitudinem, quæ non solum pro Canonizatione, verum etiam pro solemnitate Paschali Romam confluxerat, totumq; illud spatium vaticanium, a Castro Sancti Angeli vsque ad Ecclesiam Sancti Petri repleuerat, deuotionis, & gaudii spiritualis, quod non solum ipsam urbem, verum etiam conuicinas Ciuitates ac longe, lateque patentem Italiam summo opere propter noui sideris Sancti Hyacinthi micantem splendorem occuparat, signa ostendens manifestissima. Plures etenim Ciuitates huius Canonizationis nouitate percussæ, eandem incredibili gaudio & tripudiis deuotissime recoluerunt.

Mox vero quasi te præsentem huic solemnè actui intellige, & videbis Sanctissimum Dominum nostrum totumque Apostolicum senatum decenter vt supra vestitum, cum toto Reuerendissimorum Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, & Prælatorum, nec non uenerabilis Cleri splendidissime vestito comitatu, ex capella vulgo Paulina per medios omnium religionum Romanæ existentium pulcherrimo ordine dispositorum cuneos, ac veluti inter duos parietes luminum numerositate ornatos in foro vaticano vsq; ad Basilicam S. Petri religiosissimam instituere processionem. Quam miræ magnitudinis, & artificiosi splendoris Imaginem Sancti Hyacinthi continens vexillum præcedebat, quod facris vestibus indutus Admodum Reuerendus Pater Frater Ioannes Vincentius Astoricensis. Magister & totius ordinis Prædicatorum Procuator, & Vicarius Generalis deuotissime portabat, hincinde sex patribus albo serico indutis ipsum sequentibus. Iam vero quatuor Musicorum choros suauè concentu aures mulcent, & Aux Mariæ
 stella

stella hymnum modulantium videre liceret, & iteratis vicibus congeminantium eam, de qua locuti sumus perfecere processionem. Nec prætereundum existimo illam solemnem Sanctissimi Domini Nostri comitiuum fuisse ornatam legatis Regum & Principum, Romanarq; primaria nobilitate. In quorum numero Illustrissimus D. Stanislaus Minsky Palatinus Lencien. & Capitaneus Lueñ. multorum nobilium Polonorum stipatus cæterua latus sanctissimi dextrum secutus deuotum Sancto Hyacintho gerebat famulatum. Incipiendo igitur ab ipso primario ipsius Canonizationis capite scilicet, Summo Pontifice, omnes qui forum & Palatium vaticanum processionaliter repleuerat accensis luminibus deuotas Deo odas siue hymnos ore & spiritu resonabant. Aue Maris stella, sepius, ac sepius ingeminando. Pontifex autem qui est religiosissima pietate inflammatus, quique in Regno Poloniæ (dum esset Cardinalis ad Serenissimos Rôdulphum Imperatorem, & Sigismundum Tertium Poloniæ Regem, tunc nouiter electum, pro componenda inter disideñ, principes pace, legationis officio fungeretur) cœlestis illius uiri & nobile sacrophagum & stupenda miracula, populorumq; deuotiones iucunda admiratione est contemplatus, secum reputans Canonizationis actum quem celebraturus erat, omni mentis cogitatione ad supplicationem attentissimus, tum in processione, tum in toto Canonizationis officio sanctissimam illam pietatem, vereq; Pontificiam, quam cordis sui visceribus conceperat, non modo religiosæ precum vocibus, sed vultu, qui animi imago est, facie, oculis, & ore iudicauit cum lacrimis, quas pro eximia sua erga Deum charitate expressit, testimoniumq; omnibus, quam erga sanctum gerebat affectionis preclare ostendit. Ad Basilicam igitur vaticanam hoc processum est ordine. Primum familia pontifici a vestibus rubris amicta. Deinde secretarij Aposto-

Apostolici, post. Aduocati Consistoriales violaceis vestiti indumentis, Tum Tubicines, qui certis statis locis simul inflantes suavi tubarum sono canebant, proximeq; succedentis vexilli aduentum præsignabant, quod vt proxime dixi Generalis Vicarius ordinis Prædicatorum ferebat. Demum Cantores. subinde Abbreuiatores, Accoliti Apostolici, Rotæ Auditores, Subdiaconi Apostolici, omnes superpelliceis & rochettis vestiti, In quorum numero vnus ornatu eodem Crucis Pontificiæ baiulus sequebatur, hinc inde duobus viris virgas rubeas gerentibus circumseptus. Et ecce hunc Pænitentiarij basilicæ Sancti Petri comitantur deinde Abbates, tum Episcopi, deinde Archiepiscopi, Patriarchæ, pralatiq; S. D. N. assistenti. pluuialibus, & mitris ornati hiis proxime Cardinales Diaconi incedebant dalmaticis & mitris, mox Cardinales presbyteri, item planetis, & Mitris, post Cardinales Episcopi, pluuialibus & mitris induti, Hos statim sequebantur Diaconi Cardinales duo, Montaltus & Sfortia ambo tamquam Pontifici assistenti. Demum oratores, Mox summus Pontifex sella gestatoria sublimis portabatur sub umbella, quæ primo ab oratoribus, post ab aliis principibus, deinde ab aliis primatibus viris ferebatur, qui vicissim hoc munus subierunt (sequebantur item Cubicularii, omnes hi vestitu ad has Sancti Hyacinthi nuptias ornatissimo circumamicti progrediebantur, donec ad Basilicam Sancti Petri eo quo dictum est ordine ingressi sunt.

De ipsa Canonizatione, & Solemni actu ipsius.

VT vero Pontifex tēplū Dñi ingressus, Theatrum in quo ipsa consecratio perficienda erat, solemni ritu conscendit, mox Deo omnium sanctorum auctori de

sella

sella gestatoria descendens, in faldistorio flexis genibus
 lacrimisq; obortis primas preces fundit, precaturque
 Deum quatenus cor, & animum suum dirigat, & Bea-
 ti Hyacinthi, quem statim Sanctum erat pronuntiaturus,
 laudes, & honores adaugeat, quo facto in folium Pon-
 tificium repetit, in quo ex more, Cardinales obedien-
 tiæ munus ei præstiterunt. Etece hac præhabita Ma-
 gister Ceremoniarum tam oratorem Serenissimi Regis
 Poloniæ, quam Aduocatum accersiuir, vt dignam suæ
 Sanctitati reuerentiâ, & pro Canonizatione primam In-
 stantiam facerent. Mox Illustrissimus D. Stanislaus Min-
 ski astitit orator, & eius nomine Aduocatus Cynus Cam-
 panus flexis genibus, hanc Sanctissimo supplicem de-
 dit vocem. Beatissime Pater. Nobilis Stanislaus Minski
 Orator hic præsens nomine Regiæ Maiestatis Sigis-
 mundi Tertii Poloniæ & Suetiæ Regis instanter petit a
 S. V. pronunciarî B. Hyacinthum Polonum, ordinis Præ-
 dicatorum Sancti Dominici in Cathologo sanctorum Do-
 mini Nostri Iesu Christi adscribendum, & tanquam San-
 ctum ab omnibus Christi fidelibus venerandum. Tunc
 immediate. R. P. D. Siluius Antonianus secretarius S.
 D. N. nomine, in hæc verba respondit.

Magno religionis Zelo, magna constantia, claræ me-
 moriæ Sigismundus Primus, & Stephanus Poloniæ Re-
 ges fortissimi a Pluribus Romanis Pontificibus iam inde
 a Leone x. vsque ad Gregorium xiiij. summis precibus
 contenderunt, vt Beatus Hyacinthus Polonus ex fra-
 trum Prædicatorum ordine, in sanctorum numerum re-
 ferretur. Pari pietatis laude, Sigismundus Tertius Po-
 loniæ, & Suetiæ Rex hoc idem, & antea a Sixto Quinto
 Pontifice Maximo, & nunc a S. D. N. humiliter atque
 enixe petit. quam sanè superiorum regum, & filii sui
 Carissimi religiosam, & perseverantem sedulitatem ita
 laudat. S. D. N. vt eam iure optimo adhibitâ esse censet.

sublime

sublime enim excelsum & plane diuinum est, quod ab hac sancta Sede tamdiu flagitatur, quod Caducos omnes, & fluxos huius mundi honores excedit, & ad triumphantis Hierusalem beatam illam gloriam præcipue pertinet. Nam cum vnus aliquis seruus Christi, qui iam in domino obdormiuit, illius iudicio, & sententia, qui totius corporis Ecclesiæ uisibile est caput, & cui cœli clauis a Deo sunt traditæ, Sanctus esse decernitur, eadem Apostolica auctoritate simul & illa decernuntur veram esse & insignem Beati illius sanctitatem, regnare eum cum Christo Domino, & in cœlo Beatitudine frui sempiterna, sacris honoribus, & religioso cultu non in vna tantum Ciuitate & Prouincia, sed vbique terrarum & gentium publicè venerandum esse, itaque eius nomine, & nuncupatione altaria eriguntur, templa & Basilicæ edificantur, festi anniuersarii dies celebrantur, Imago ad venerationem in Ecclesiis illustri loco collocatur, corpus quod uiuum templum fuit spiritus Sancti, & sanctæ reliquiæ prætiosis thecis, & oculis includuntur, Tremendum Missæ sacrificium in eius honorem Deo offertur, laudes & diuina officia persoluuntur, denique Beatus ille cum cæteris Sanctis adnumeratus in vniuersa Ecclesia Catholica toto terrarum Orbe diffusa ad exemplum, ad venerationem, ad inuocationem, & patrocinium proponitur. Quæ certè adeo magna sunt, & supra rerum humanarum conditionem, vt ad ea decernenda & summa Apostolicæ Sedis authoritas, & causæ grauissimæ, & Regum ac Populorum assidue preces, & diuturna deliberatio, & humilis atquæ ardens oratio ad Deum merito requiratur, sed singulares gratias agit S. D. N. Patri misericordiarum, & Deo totius consolationis, qui mirabilis apparere dignatus est in Beato seruo suo Hyacintho, quem veluti vas suum electum ab inuente ætate ornauit

ornauit lapidibus pretiosis cœlestium virtutum, & quem per vias rectas mandatorum, & per semitas pulchras, & compendiaras Euangelicorum consiliorum ad veram vitam & ad regnum suum perduxit. Nam quamuis nobili genere ortus Episcopi Cracouien. fratris filius, & eiusdem Ecclesiæ esset Canonicus, omni tamen huius fallacis seculi spe abiecta arduam religiosæ uitæ viam ingressus est, clarissimo illo Ecclesiæ lumine duce Dominico sancto qui proprijs manibus suis in hac ipsa alma vrbe sacro Prædicatorum habitu illum induit, postea fidelis Christi minister, & prudens ad negocianda Domini sui talenta in patriam redire iustus, multa in Polonia sui ordinis Monasteria fundauit, & ad præfatam Christianæ vitæ regulam, non solum verbo & doctrina, sed exemplo instruxit. Erat enim vitæ sanctitate admirabili, tantumque in eo diuinæ gratiæ splendor elucebat, vt omnes in sui admirationem pertraheret, & tanquam hominem in quo verè Christus inhabitaret veneretur. Accedit quod Deus ipse, qui facit mirabilia magna solus, serui sui sanctitatem multis, & illustribus signis comprobauit. Etenim Beatus Hyacinthus, & cum in terra peregrinaretur, & postquam ad Cœlestem patriam demigravit multis claruit miraculis, quæ Deus per eius merita & intercessionem effecit: nam ut morborum insanabilium curaciones omittamus, & quod aliquando segetes procellæ, & grandinis vi ita euersæ, vt omnis spes messis esset amissa, cum ille noctu orasset, manè letæ, atq; integræ apparuerunt, ut etiam silentio prætereamus quod altissimum, & rapidissimum fluumium, non solum ipse siccis pedibus transmisit, sed impetrato fidei magnæ spiritu, comitibus suis expanso super vndas pallio, quo erat amictus, illos multo securius quam Nauigio traiecit, cæteris inquam omnibus prætermisissis, illud

Illud satis est commemorare, quod nihil admirabilius, dici aut cogitari potest, quod tres mortuos iterum ad uitam diuina virtute reuocauit. Quæ cum ita se habeant cumque Sanctissimi Domini Nostri cum animo suo recogitet quod ad Beati Hyacinthi purissimæ fidei integritatem, insignem uitæ sanctitatem, Miraculorum veritatem inuestigandam & comprobandam adis confectis, & a Cardinalibus, aliisque dilectis viris exquisita diligentia inspectis & examinatis, & in sacro Consistorio sepius relatis, sententiis præterea dictis non solum ab his venerabilibus Fratribus suis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, sed etiam a plurimis Archiepiscopis, & Episcopis qui hic adsunt, illa omnia rite, & recte acta, & seruata sunt, quæ more institutoque maiorum ab hac sancta Sede Apostolica in tam graui causa adhiberi consueuerunt; quibus & illa accedunt, quod totis Annis trecentis & amplius Beatus Hyacinthus apud Polonos in magna semper ueneratione fuit, quodque per annos prope octoginta tot religiosissimi Reges; Cardinales, Præsules, Senatores, omnes denique Regni Poloniæ ordines tanto studio hoc petunt, vt Beatus istæ sanctorum numero adscribatur. Cumque huius rei causa ad Dei gratiam impetrandam & Sanctitatis Sux & multorum precibus & obsecrationibus supplicatum sit, & triduanum Ieiunium publice indictum, ob eas causas existimat Sanctitas sua & in Domino confidit, iam tandem tempus aduenisse diuini beneplaciti, vt hæc lucerna ardens charitate, & lucens miraculorum splendore, supra excelsum candelabrum constituitur, vt non in vno tantum Regno, sed in tota Dei Domo, quæ est Ecclesia Catholica colluceat, atque ita & Charissimus sanctitatis suæ filius Sigismundus Rex, & Poloni omnes, quos gerit

In visceribus Christi pietatis, & deuotionis suæ fructum capiant vberimum.

Sed quoniam magna res agenda est, quæ magno Dei adiumento indiget censeat, Sanctissimus D. N. nunc potissimum per humilem orationem adeundum esse ad thronum diuinæ misericordiæ, vt præcibus & meritis Sanctissimæ Dei Genitricis Mariæ, & Reginæ Sanctorum omnium, & Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ante quorum conspectum stamus, & gloriosi patris Dominici, qui veluti arbor bona fructum hunc bonum in Christo edidit, & denique Sanctorum omnium intercessione, Sancta hæc actio ad Dei gloriam pie & sanctè absoluat.

Hæc, ubi Secretarius protulit, continuo Pontifex e solio descendit & in salsistorio flexis genibus mitra indutus orauit. Interim Sacræ litanie in Choro canebantur, & aliæ præces dicebantur, quibus absolutis ad solium redijt. Secundo igitur Magister Ceremoniarum, Oratorem & Aduocatum, vt Instantius suam sanctitatem pro Canonizatione peterent instruxit. qui flexis genibus Aduocato referente Santissimo talem prodiderunt supplicationem.

Idem Illustris Orator Stanislaus Minsky hic præsens nomine Regiæ Maiestatis Poloniæ, & Suetiæ, Instantes, atque Instantius postulat ac requirit per Sanctitatem Vestram pronuciari Beatum Hyacinthum Polonum ordinis Prædicatorum Sancti Dominici in Cathalogum Sanctorum Domini Nostri Iesu Christi esse referendum, & tanquam sanctum a cuncto Christiano populo venerandum. Mox supra dictus Secretarius sic respondit: Tanta est huius operis, quod paulo post Deo auctore perfici debet, magnitudo & grauitas, vt Sanctissimus D. N. censeat iteratis precibus, summa cum humilitate inuocandum esse spiritum sanctum, fontem omnis sanctitatis, vt hoc ipso temporis momento suorum corda fidelium diuina luce compleat atque collustret.

Tum rursus Pontifex e solio in faldistorium procidit ad orā-
 dum mitram gerens in capite. Mox autem Cardinalis sfor-
 tia Decanus ad populū versus alta voce dixit **ORATOR**,
 & illico mitra è capite Pontificis deposita, cæteri etiam
 omnes Cardinales, & Episcopi deposuerunt, genibusq; fle-
 xis simul cum Pontifice tacite orarunt ex intimo corde, quo
 ad Cardinalis Montaltus Diaconus à sinistra Pontificis
 stans atè pronunciauit: **LEVATE**, quo dicto Papa & Car-
 dinales & reliqui surrexerunt, libroq; a Prælati-
 bus præsentato. Pontifex inchoauit hymnū, Veni creator spi-
 ritus. statimq; cum Pontifice omnes genuflexerunt vsq; ad
 finem primi versus quo finito Ponti fex ad solium redijt, &
 cæteri stabant, donec hymnus absolueretur, Deinde Cho-
 rus versum: Emitte spiritum tuum & creabuntur, Pontifex
 autem orationem, Deus qui corda fidelium deuotissime
 perorauit. Pronunciata vero oratione Pontifex sedit. Tū
 tertio pro oratore Aduocatus genuflexo sic exposulauit.
 Idem insignis orator Stanislaus hic præsens nomine Regiæ
 Maiestatis Sigismundi Tertij Poloniæ, & Suetiæ Regis, in-
 stanter, instantius, & instantissime orat atq; obsecrat Bea-
 tum Hyacinthum Polonum ordinis prædicatorum Sancti
 Dominici redigendum esse in Cateologum Sanctorum
 Domini Nostri Iesu Christi, & vt Sanctus ueneretur à cun-
 ctis Christi fidelibus. Mox Sanctissimi nomine intulit, Se-
 cretarius sic Quod S. D. N. pie sibi persuadet placere patri
 luminum, a quo descendit omne datum optimum & omne
 donum perfectum, statuit Beatum Hyacinthum Polonum,
 vita, sanctitate, & miraculis illustrem ascribere numero &
 eathalogo sanctorum con fessorum.

Decretum Canonizationis.

MOx summus Pontifex sedens in solio maiestatis suæ,
 prælati ante eum stantibus, & librum sententiæ te-
 nentibus auctoritatem suam in Beatum Hyacinthum

Canonizandum extendit in hunc modum.

Ad honorem sanctę & Indiuiduę Trinitatis, exaltationem fidei Catholicę, ac christianę religionis augmentum, auctoritate eiusdem Dei omnipotentis, patris, & filii, & Spiritus Sancti, Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, & nostra, de fratrum nostrorum consilio decernimus, & diffinimus bonę memorię Hyacinthum Polonum ordinis fratrum Prędicatorum Sanctum esse, ac Sanctorum Cathalogo adscribendum, ipsumq; Cathalogo huiusmodi ad scribimus, statuentes, vt ab vniuersali Ecclesia Anno quolibet in die decimasexta Augusti festum ipsius, & officium, sicut pro vno confessore non Pontifice, deuotę, & solemniter celebretur. Insuper eadem authoritate omnibus verę pœnitentibus, & confessis qui Annis singulis eodem die festo ad sepulchrum eiusdem deuote accesserint, easdem Indulgentias concedimus, quę cęteris dicti ordinis sanctorum Ecclesiis concessę sunt.

Qua sententia rite, solemniterq; prolata, Orator serenissimi Polonię, & Suetię Regis, aduincto sibi aduocato, Pontifici debitas gratias Regio nomine egerunt, simulq; supplices petierunt a Pontifice decerni vt Bulla conficiatur. Facta igitur Pontifex Cruce, dixit. Decernimus. Quo facto decreto, Aduocatus. Prothonotarios. Notariosque pręsentes rogauit, publicas rei gestę tabulas confici ad perpetuam memoriam seruandas. His peractis tubis crepare, sonosque edere cęperunt, tormentaq; bellica, in signum magnę letitię & solemnitatis, tam in Vaticano quam in Castro Sancti Angeli explodere, quo pateat singulis Sanctum Hyacinthum iam esse Canonizatum. Mox Pontifex Te Deum Laudamus exorditur Cantoribus vsque ad finem prosequentibus. Deinde Cardinalis Sfortia cantauit. Ora pro nobis Beate

te Hyacinthe. Responderunt Cantores vt digni efficiamur promissionibus Christi. Pontifex. Oremus. Præsta quæsumus omnipotens & Misericors Deus, vt qui hodierna die in solemnitate Beati Hyacinthi Confessoris tui lætamur, eius apud te meritis, & Intercessionibus adiuuemur per Christum &c. Postmodum Cardinalis Diaconus se inclinando dixit Confiteor Deo &c. post alios. Et Beato Hyacintho &c. In absolutione autem hoc idem Pontifex repetiit. Deinde Pontifex tertiam inchoauit, Choro illam prosequente, interim ad solennitatem Missæ sacras pro more vestes induit, & Missam solenniter cantauit de Dominica in Albis, idest de octaua resurrectionis, cum oratione secunda de Beato Hyacintho, vsque ad offertorium. quod summus Pontifex in solio Pontificio dixit, statimque tres Cardinales Qui causæ iudices fuerunt ex subselliis suis ad res summendas venerunt, quæ in ablatu, pro offertorio paratæ & dispositæ erant. Quorum primus erat Episcopus Cardinalis Alfonso Gesualdus secundus Cardinalis, Petrus Gondius Florentinus Presbyter, Tertius Cardinalis Dyaconus Odoardus Farnesius. Dona ad offerendum in loco suprascripto apparatus ordine obtulerunt ipse Stanislaus Minski palatinus Lecicieñ. Orator Serenissimi Regis Poloniæ & domestici eius D. Hieronymus Dembinsky Castellani Cracouien. filius. & Ioannes Buczaky nepos Illustrissimi Cardinalis Georgii Radziuili Episcopi Cracouieñ. prædicti oratoris domestici nobilissimi suarum familiarum adoleseñ. quæ dona ac munera Cardinales ipsi obtulerunt admirabili ceremonia mysterio plena; Cardinalis enim Gesualdus duos cereos, Sancti Hyacinthi imagine & Pontificis, Regisq; insignibus pictos maiores aliquanto illis qui ad processionem ferebantur hæc ceremonia obtulit. vt singulos cereus primum

oscularetur Pontifici offerendo, manumq; & genu eiusdem
 exosculādo Orator autem eadem cęremonia. cereum vnum.
 obtulit. & canistrum exiguum auratum in quo binę alba
 turturę cōtinebantur quas summus Pontifex euolare fecit,
 Deinde Cardinalis Florentinus duos panes pręgrandes
 vnum auratum cum insignibus Pontificis, alterum argen-
 teo obductū cū insignibus Regis obtulit. Mox Cardinalis Flo-
 rentinus, alterū auratū cereum presentauit, atq; eum sta-
 tim sequutus Hieronymus Dembinsky canistrum argen-
 teo velatū cum duobus albiscolumbis Sanctissimo porrexit,
 quas Sāctissimus in Canistro clausos magistro Ceremonia-
 rum reddidit. Quo factō idem Cardinalis Florentinus duos
 cados vino plenos auratum quidem cum insignibus Ponti-
 ficis argenteum cum insignibus Regis ad manus Pontificis
 dedit, quos ipse Magistris ceremoniarum consignauit. Dein
 de Cardinalis Farnesius tertium cereum obtulit, quem in-
 sequens Ioannes Buczacyki canistrum varie depictum au-
 culis diuersis plenum ad Sanctissimum dedit & exosculatis
 pedibus recessit. Pontifex autem præcisa reticula, auiculas
 huc atq; illuc euolare fecit. Cardinales autem iudices præ-
 dicti factō ceremoniarum ritu, donisq; oblati, ad suum
 quisq; locum redierunt. Orator etiam peracta solemnī ob-
 latione ad suum locum properauit. Pontifex autem Missam
 pro more finiebat, qua finita data populo Benedictione, &
 indulgentia plenaria, a Cardinalibus ad aulam reductus,
 tam solemnē conuentum hominum ad propria remisit. Ad
 horam autem Vesperarū vexillum S. Hyacinthi quod solemnī
 ritu in processione ferebatur fratres ordinis S. Dominici,
 de Ecclesia S. Petri vsq; ad Conuentum S. Marię super Mi-
 uerūam eum deuotissima solemnitate conduxerunt & su-
 pra chorum appenderunt.

De Sacrarum vestium apparatu.

VIdimus omnia vestimenta sacra, quæ pro Canonizatione Sancti Didaci à Rege Catholico erant præparata, ad quorum instar & similitudinem cuncta, quæ Canonizationi Sancti Hyacinthi deseruire debebant à nobis parabantur, nec vel minimo passu recessimus, nisi ipso tantum colore mutato, ipsa namq; quæ Rex Philippus fieri mandauerat cuncta ex tela aurea glauci, seu crocei coloris vniforme sui obtutum producebant. Hæc uero quæ Serenissimus Rex Poloniæ, & Religio S. Dñici parari iusserunt rubeum, & album, & cæruleum colorem ex tela aurea, quam vulgo Pij Quinti nominant præsentabant. At vero Mantum solenne Pontificis Rex Catholicus totum rubeum fieri mandauit. Agentes autem Canonizationis nostræ, similem in omnibus apparatamentis colorem obseruarunt.

Pro Summo Pontifice.

Chlamis Pontificia, Planeta, cum Stola, & Manipuli bini, Gremiale cui Crux intexta ornatu simbriato serico aureo erat, & Sandalia cum Cruce, singula ex istis auream telam, simbriasq; aureas habuere. Dalmatica uero, & Tunica, & caligæ fericeæ albæ passamanis aureis vestitiæ, Summum Pontificem quam pulcherrime ornauerunt.

Ceteri Apparatus.

Baldachinum, seu umbella Altaris tota ex tela aurea circumpendentibus imaginibus Sancti Hyacinthi, & armis Pontificis Regis Poloniæ, & Religionis Sancti Dominici cum laciniarum fragmentis triginta pulcherime distinctum. Pallium altaris eadem tela prætiosa lacinijs, & peniculamentis auro resplendentibus. In medio deinde

Imago Sancti Hyacinthi ante B. Mariam Virginem flectentis. a dextris verò insignia Papæ, a sinistra autem Regis Poloniæ, Religionis verò sub Imagine Sancti Hyacinthi stemmata videbantur affixa, omnia acu picta quam decen-
tissime.

Integumenta bina sacrorum codicum, Pulvinar Missalis, facculus corporalis, ornamentum suggesti lignei ad vsum Euangelij & Epistolæ salsistorij ornamentum. Pulsnaria bina ampla. Pluuiale pro Cardinale assistente cum suo capucio. Tunicellæ diaconales binæ subdiaconales quoq; bitæ, tam pro græcis quam pro latinis ministris eum suis stolis & manipularibus cuncta prædicta ex tela aurea superius descripta, cum suis Imaginibus, & insignibus Pontificis, Regis & ordinis suprafatorum secundum decentiam, & necessitatem passamanis & globis aureis vt oportunum erat circumsepeta, splendenter nobis fecerunt S. Hyacinthi Canonizationem.

Hæc omnia in præsentia Illustrissimorum XLVII. Cardinalium & plurium Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Romanæ Curiæ Prælatorum, maximæ nobilium virorum frequentia, & innumera omnis ordinis, omniumq; vrbs regionum multitudine ad hunc solemnissimum actû assistent. & vndiquaque confluent. Dei omnipotentis gratia & singularissimo favore Die 17. Aprilis Anno Domini 1594. sub scælici Pontificatu Clementis octauo Anno tertio Romæ in Basilica Sancti Petri acta & peracta, & transacta sunt.

Deus Pater & filius, & spiritus Sanctus, qui de tenebris fecit lucem splendescere, diuidens lucem a tenebris, tenebrosis hisce hæresum temporibus, ad laudem & gloriam nominis sui, & fidelium consolationem Iubar diu latens scilicet per 343. Annos hoc seculo Millesimo sexcentesimo finem accipiente S. Hyacinthum de comitibus Odro-
uons non solum gloria eglesti, sed etiam hac tempo-
rali

rali collustravit, dans singulis spem & fiduciam bene, &
 sanctè operandi, & de Domino Deo & vita æterna opti-
 me merendi Accedentem enim ad Deum (dicit Paulus)
 oportet credere, quia est, & quia bonorum operum remun-
 erator est, sicut enim unicuique; Deus indidit vltimi finis
 beate; viuendi cupidinem, sic ad eandem assequendam
 omnibus licet diuersis medijs assignauit certam ratio-
 nem siquidem ij omnes, qui à Sancta Matre Ecclesia
 Cathalogo sanctorum ascripti sunt, illam Sancti Pauli
 sententiam in seipfos conuerterunt, qui dicit, Sancti per
 fidem vicerunt Regna &c. angustiati, afflicti, in solitudi-
 nibus errantes in melotis, & pellibus caprinis, quibus
 dignus non erat mundus. Si ergo compatimur, & con-
 glorificabimur. Eadem carne, & isdem membris sicut,
 & nos circumuestiti, sed celestem imitati uitam ad Cœle-
 stia translati sunt. Imitemur ergo eorum vestigia, quo-
 rum ore & corde concinimus encomia Et secundum San-
 ctū Gregorium dicamus. Quid prodest interesse festis ho-
 minum si contingat deesse festis Angelorum? Deum igitur
 assidue precemur vt eam mentibus nostris infundat gra-
 tiam, quæ nos ad æternam perducatur gloriam. Sed tu Polo-
 nia nunc supramodum felix gaude, quæ talibus, ac tan-
 tis es illuminata fulgoribus. Post Apostolos siquidem vni-
 uersum orbem iugo Christi subiicien. tu etiam obedi-
 tiæ Christi collum supponens, in tantum fidei Zelo, & pie-
 tatis integritate præualuisti, quod non impar aliis Re-
 gnis tot Sanctos produxisti tot patronos tutelares Re-
 ni acquisisti, vt meritò locum in sacro Ecclesiæ Im-
 perio non postremum mercare. Habes Cracouiæ In-
 uictissimum Martirem Stanislaum Cracouiens. Ponti-
 ficem. Habes & virtutis, & pietatis splendorem San-
 ctum Hyacinthum confessorem quem iam Dei pro-
 uidentia tibi reddidit Clemens octauus Canoniza-
 tum,

tum, quibus Patronis te a tuis hostibus coram Deo pro te astantibus defendere valebis, & victoriæ referre triumphos. Gaude plurimum te tantis, ac talibus vestitam ornamentis. Non desunt tibi in diuersis Regni tui partibus, qui Sacramenta uitæ, & miraculis claruerunt. legimus in priuilegijs ordinis Prædicatorum. Romæ apud Ant. Bladum impressis, Fratrem Berengarinum Cracouiensem. Antistitem dextro latere lancea aperto Regnum cœlorum sanguine mercatum esse. legimus etiam Patrem Polonum Sadoch, cum octo, & quadraginta fratribus ordinis Prædicatorum gladio iugulatis martyrium consumasse, quos secundum antiquorum patrum relationem, sandomiriæ interemptos, & sepultos esse in Ecclesia Sancti Iacobi Apostoli constat. Cromerus autem lib. 9. fol. 161. hist. Polon. asserit fuisse factum a Tartaris. Poloniam vastantibus. quos 5. martyres Alex. iij. eadem ciuitate honore indulgentiarum affecit. At uero in Vilna Lituanię metropoli recol. me. Beatus Casimirus Casimiri Poloniæ Regis filius cum summa laude requiescit. de quo Cromerus lib. 29. quem ad Instantiam Sigismundi Primis Regis Poloniæ Leo x. in cathologo sanctorum inscribere uoluerat, nisi bellorum motus in Italia exorti, tam Sanctum negocium impedissent, ut in Calendario Romano videre licet quarta die Martij. Vvratislauia vero S. Ceslaum Fratrem Sancti Hyacinthi ex ordine prædicatorum tibi asseruat, qui (vt Cromeri Episcopi Varmieni. libro octauo refert historia) Tartarorum exercitum Vvratislauiam obsidentem apparens in aere lucidus profligauit, perterruit, & ab Vrbe abscedere coegit. Gnesna Gledani sacri Corporis gloriosi Martyris Adalberti Archiepiscopi Pragensis tui Regni Apostoli tibi conseruat. Cracouia Sanctum Vitum Lubusanum Episcopum ordinis Prædicatorum. Vilnæ quinque martyres fratres ordinis Sancti Francisci ab infidelibus igne obsumptos suorum corporum reliquias deposuerunt. B. Ioannes Cantius Almæ vniuersi-

raris studij Cracouien. ibidem Cracouiz requiescit, Multos alios in diuersis locis tibi diuina concessit gratia. hinc. S. Florianus Martyr, Christinus, Benedictus, Matheus, Isaac. Ioannes, Barnabas martyres. De his vide Cromerum lib. 3. Andreas Eremita. B. Simon. de Lypincza. De quo crom. lib. 2. 9. & vernerus Episcopus Plocensis. de quo cromerum lib. sexto facit mentionem, Benedictus Suiradus monachus vide Crom. lib. 3. S. Cyrillus, & Metodius Episcopi, & Confessores. S. Eduigis. S. Elizabet. S. Cunegundis, & B. Solomea. De quibus idem Crom. lib. 9. & lib. 10. vel in tuo Regno, vel alis proxime Regnum tuum suis te presidij, meritis, & intercessionibus alunt, adiuuant, protegent, ne in medio atrocissimorum hostium (nisi ipsa tibi deesse velis) aut perire, aut succumbere contingat. Age igitur & ad laudandum Deum (qui in sanctis suis est semper admirabilis) toto mentis conatu erigere & precare, quatenus vsque ad finem seculi, te & tuos filios, in fide sancta Catholica conseruet, addatq; benedictionem hereditatis aeternae, & gloriam omnium seculorum Amen.

Catalogus Canonizatorum ex Cronica Enea Silij, qui postea Pius Secundus, est nuncupatus.

- S. Volfgangus a Leone Nono Canonizatus Anno Domini 994.
 - S. Stephanus Vngariae Rex, sed non nominat a quo Pontifice, & quando.
 - S. Cunegundis Virgo Canonizata ab Innocentio 4. circa Annum 1243.
 - S. Otto Episcopus Bambergensis, qui conuertit Poloniam est Canonizatus a Celestino secundo Anno 1139. in sancta Synodo Lateranen.
 - S. Thomas Cantuarien. Archiepiscopus Martyr Canonizatus est ab Alexandro 3. Senensi Anno Domini 1172.
- S. Domi-

- S. Dominicus ordinis Prædicatorum Institutor Canonizatus est a Gregorio Nono in Vrbe Reatina circa Annum Domini 1240. Ergo adhuc superuiaente B. Hyacintho est Canonizatus, qui mortuus est 1257.
- S. Franciscus ordinis Minorum institutor ab eodem Gregorio Nono Perusii.
- S. Antonius de Padua ab eodem Gregorio Nono Spoleti 1232.
- S. Elizabeth Vidua Regina Vngariæ a Gregorio Nono circa Annum 1240.
- S. Clara virgo Canonizatur ab Alexandro Quarto sub Anno 1255.
- S. Stanislaus Martyr fuit Canonizatus ab Innocentio Quarto 1253. post cuius Canonizationem 4. Annis superuixit Sanctus Hyacinthus, mortuus est enim 1257.
- S. Edmundus Cantuariens. Episcopus ab Innocentio 4. Canonizatur 1257.
- S. Ludouicus Rex Francorum Canonizatus est a Bonifacio octauo sub Anno 1296.
- 2 S. Petrus Martyr ordinis Prædicatorum Perusii Canonizatur ab Innocentio quarto, circa Annum Domini 1244.
- S. Hedwigis a Clemente quarto Canonizatur Viterbii Circa Annum Domini 1267.
- S. Ludouicus ordinis minorum a Bonifacio octauo Anno 1302.
- S. Celestinus Papa Confessor, qui Petrus Moroneus uocabatur Canonizatus est a Clemente quinto Anno 1311. in Concilio Viens.
- 3 S. Thomam Erphordensem Episcopum, & S. Thomam de Aquino Canonizauit Ioannes 22. Anno Domini 1323.
- S. Brigida Regina Suetiæ Canonizatur a Bonifacio Nono 1393.

S. Nicolaus Tolentinus ab Eugenio quarto Anno 1446.
 S. Leopoldus Canonizatur ab Innocentio octauo Anno 1499.

S. Bonauentura Canonizatus a Sixto quarto Anno 1482.

S. Catherina Senes. Canonizata est a Pio Secundo Anno Domini 1460.

S. Bernardinus Canonizatus est a Nicolao Quinto Anno Domini 1450.

S. Vincentius ordinis Prædicatorum, & S. Ednundus a Calixto 3. Hæc ex cronich. Anno 1455.

S. Franciscus de Paula Canonizatus a Leone x. circa Annum Domini 1520.

S. Antoninus Florentinus Archiepiscopus ordinis Prædicatorum & S. Benno Saxo Episcopus Misnes. Canonizantur eadem die ab Adriano Sexto Anno 1523. in die Sanctissimæ Trinitatis.

S. Didacus Complutensis a Sixto quinto Anno 1588. secunda Iulii.

S. Hyacinthus noster Canonizatus est a Clemente octauo feliciter moderno 17. Aprilis Anno Domini 1594.

Deus gloriosus in secula benedictus. ab eodem S. Raymondus.

398
IN HONOREM S. HYACINTHI
HYMNVS CVM ORATIONE.

Mutij Sfortiæ Monopolitani.

FLAGRANS miræ face charitatis
Sydus exortum gelidis Polonis,
O fragans coelis Hyacinthe, & omni
Limine terræ,

Huc ades, laudesq; tuas obaudi

Quas tibi lætus chorus hic celebrat.

Sed prius quid nam tibi, quid cantemus

Post modo, sancte ?

Te sacra vestit tunica Magister

Ordinis magni sacer institutor .

Atq; ab hoc vitam rigidam, precumq;

Tempora discis .

Semper hinc oras, tenerumq; semper

Corpus affligis; patrijsq; in oris

Hinc Dei matrem tibi blanda fantem.

Cernis in ara,

Mira quis narret tibi perpetrata ?

Explicas limbum tunicæ velutq; .

Vteris limbo, sociosq; tecum

Flumine vectas.

Hosq; tu, magnæ fidei, reponis

Altera in Ripa, populo obstupente.

Das loqui mutis, radiosq; solis

Cernere cæcis.

Vtq; sis mirus similis magistro :

Mortuos orans, velut ille, plures

Vivus in terris reuocas ab orci

Faucibus atris

Tuq; defunctos Elifeus alter'
Mortuos terris, superisq; viuens.
Suscitas, tantum tibi magnus orbis.
Annuit author.

Grandine & tactas segetes iacentes
Excitas, turbę præce, lachrymisq;
Fractus: hinc plenis rediuiua spicis
Culmina surgunt.

Deniq; ascendis, capis & labor um
Premium, stellis nitidam Coronam,
Qua die Christi Genitrix Maria
Sydera scandit.

Hicq; tu gemmis radians coruscis,
Clarus & fertis geminis videris:
Angelosq; inter, thyasosq; sisti
Ante Tonantem.

Sis tuis felix, Hyacinthe charis
Sarmatis, & te plus inuocantes
Aethere exaudi, quibus impetrato
Prospera cuncta.

Sit Deo Patri, Genitoq; & almo
Flamini semper decus atq; Virtus,
Qui supra Cœli residens cacumen
Temperat Orbem.

Oratio

D'Eus, qui B. Hyaicinthum confessorem tuum vite sanctitate, et miraculorum gratia eius sanctissimo Magistro S. Dominico quam simillimum effecisti, concede propitius, vt eius salutaribus hic instituamur exemplis, & pijs apud te intercessionibus adiuuemur. Per Dominum nostrum &c.

F I N I S.

Libri quatuor de vita miraculis, & Canonizatione S.
Hyacinthi, æditi a R. P. Fratre Seuerino Magistro Po-
lono nostri ordinis Prædicatorum, visi & approbati à
R. P. M. F. Petro Ioanne Saragosa Magistro poterunt
Typis mandari. Si videbitur iis, quorum intererit. Dat.
Romæ in Conuentu nostro Sanctæ Mariæ super Miner-
uam die 19. Aprilis 1594.

Ita est Fr. Ioannes Vincentius Procurator & Vicarius
generalis ordinis Prædicatorum.

REGESTVM

ABCDEFGHIKLMNOPQRSTVXYZ.

Aa Bb * a.

Omnes sunt quaterniones præter a, quod est
daernio.

ppu
M
s.
Po-
ti à
unt
Dat.
er-
rius

illi

ri2
ri

ri2
est

D
est
est
est

Anne Pin
Aras Sa

21

21

